

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็ก:
ศึกษาแนวทางกรณีการทำงานด้านการแสดง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริญญา พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2555

**Legal measures concerning child labor protection:
A case study on performing art**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws, Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law,

Dhurakij Pundit University

2012

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับเกียรติจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นี้ พร้อมทั้งเสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนข้อคิดเห็น และความรู้ทางกฎหมายอันเป็นประโยชน์อย่างสูงแก่ผู้เขียน จนกระทั่ง วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ซึ่งได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. ไพบูลย์ พิพัฒนกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร วิเชียรชุม และรองศาสตราจารย์พินิจ ทิพย์ณัฐ สำหรับการสละเวลาอันมีค่าเพื่อการสอบวิทยานิพนธ์นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์นุชพิพัย ป. บรรจงศิลป์ ที่ได้ให้คำปรึกษาปัญหาที่เกี่ยวเนื่องจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และขอขอบคุณนายศุภณัฐ ชีวงศ์ก้องเกียรติ ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพิจารณาเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ อย่างช่วยเหลือในการค้นหาเอกสารข้อมูล ส่งเสริมเกื้อหนู ผลักดัน และอยู่ให้กำลังใจอย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้จบอย่างสมบูรณ์ อีกทั้งขอขอบพระคุณพรมมาสมศักดิ์ สุกเพ็ง ที่อย่างส่งเสริมและแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

กราบขอบพระคุณในคุณของบิดา มารดา ญาติพี่น้องทุกท่าน สำหรับการอุปการะเลี้ยงดู กำลังใจ การเอื้ออาทร และความอบอุ่นในความรักที่ท่านได้มอบให้ตลอดชีวิตของผู้เขียน

ขอขอบคุณคุณกานต์พิชชา ยอดน้ำคำ และคณะเจ้าหน้าที่ห้องบันทึกศึกษา คณะนิติศาสตร์ปรดี พนมยงค์ ที่คอยให้ความสะดวกและดำเนินการเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านที่มิได้กล่าวนาม ณ ที่นี่ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อมูลภาคสนาม และการดำเนินการภาคสนาม พร้อมทั้งการแบลโอสารตลอดจนกำลังใจอย่างดียิ่งในการทำวิทยานิพนธ์นี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากปรากฏค่าและคุณประโยชน์อันดีต่อสังคมส่วนรวม ผู้เขียนขอมอบบุชาแด่ บิดา มารดา และครูบาอาจารย์ เพื่อแสดงความกตัญญูต่ำทิตา ส่วนข้อบกพร่องประการใดๆ ผู้เขียนขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

พัชร์มัย รุ่งเรืองศุภรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๘
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๙
กิตติกรรมประกาศ.....	๊
สารบัญตาราง	๑๒
บทที่	
 1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
 2. ความหมาย แนวคิด หลักทฤษฎีของการคุ้มครองแรงงานเด็กในระบบและหลักความสามารถในการทำงานนิติกรรมของผู้เยาว์ในงานด้านการแสดง	8
2.1 ความหมายและลักษณะการทำงานของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง	8
2.1.1 ความหมายของแรงงานเด็ก	8
2.1.2 ความหมายของงานด้านการแสดง	10
2.1.3 ลักษณะการทำงานในงานด้านการแสดงในประเทศไทย.....	15
2.1.3.1 ลักษณะการทำงานของนักแสดงเด็กที่แตกต่างจากการทำงานของลูกจ้างทั่วไป.....	15
2.1.3.2 ลักษณะการทำงานของนักแสดงเด็กที่แตกต่างจากการทำงานของผู้มีวิชาชีพอื่น	17
2.2 แนวคิดการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง	18
2.2.1 แนวคิดและปัจจัยที่ทำให้เกิดการใช้แรงงานเด็ก	18
2.2.1.1 การปฏิวัติอุตสาหกรรม.....	19
2.2.1.2 การใช้เครื่องมือเครื่องจักรสมัยใหม่.....	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.1.3 การแข่งขันทางเศรษฐกิจ	19
2.2.1.4 อิทธิพลของลักษณะเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม	20
2.2.1.5 ผลกระทบจากสภาวะหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2	20
2.2.2 แนวคิดในการคุ้มครองแรงงานเด็ก.....	20
2.3 หลักความสามารถในการดำเนินติดกรรมของผู้เยาว์.....	22
2.3.1 ผู้แทนโดยชอบธรรม.....	23
2.3.1.1 ผู้ที่สามารถเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม.....	24
2.3.1.2 สิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้อำนาจปกครองและผู้ปกครอง	25
2.3.2 หลักทั่วไปแห่งการดำเนินติดกรรมของผู้เยาว์.....	25
2.3.2.1 ความยินยอมเฉพาะการ.....	26
2.3.2.2 ความยินยอมทั่วไป	26
2.3.3 ข้อยกเว้นหลักทั่วไปแห่งการดำเนินติดกรรมของผู้เยาว์	26
2.3.3.1 นิติกรรมที่เป็นคุณประโยชน์แก่ผู้เยาว์ฝ่ายเดียว	26
2.3.3.2 นิติกรรมที่ผู้เยาว์ต้องทำเองเฉพาะตัว	27
2.3.3.3 นิติกรรมที่จำเป็นในการดำเนินชีพของผู้เยาว์	27
2.4 ระบบการจ่ายค่าจ้างของนักแสดง	27
3. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กในการทำงานด้านการแสดง ตามกฎหมายระหว่างประเทศ อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศเปรียบเทียบกับประเทศไทย	30
3.1 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กตาม กฎหมายระหว่างประเทศ	30
3.1.1 ปฏิญญาสาขาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1959	30
3.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989	31
3.2 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กตามอนุสัญญา ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)	33
3.2.1 ความหมายความเป็นมาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) รวมถึงการกำหนดมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2.2 อนุสัญญา ฉบับที่ 78 ว่าด้วยการตรวจทางการแพทย์สำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อความเหมาะสมในการทำงานที่มิใช่อุตสาหกรรม ปี ก.ศ. 1946	34
3.2.3 อนุสัญญา ฉบับที่ 79 ว่าด้วยข้อจำกัดในการทำงานกลางคืนของเด็กและเยาวชนในงานที่มิใช่อาชีพอุตสาหกรรม ปี ก.ศ. 1946.....	35
3.2.4 อนุสัญญา ฉบับที่ 138 ว่าด้วยอายุขันต่ำที่ยอมให้เข้าแรงงานเด็ก ปี ก.ศ. 1973	36
3.2.5 อนุสัญญา ฉบับที่ 182 ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก ปี ก.ศ. 1999.....	37
3.3 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กตามกฎหมายต่างประเทศ	38
3.3.1 ประเทศไทยสหรัฐอเมริกา.....	38
3.3.1.1 มนตรีสูงข้อรักษา.....	38
3.3.1.2 มนตรีสูงเม็กซิโก	48
3.3.2 เบตปักรองพิเศษของกง	53
3.3.3 ประเทศไทยอสเตรเรีย	55
3.3.4 ประเทศไทยปูน	68
3.4 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กตามกฎหมายประเทศไทย.....	71
3.4.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	71
3.4.2 กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน.....	73
3.4.3 กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก	81
3.4.4 กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ.....	85
3.5 สรุปเปรียบเทียบกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง 4. ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานนักแสดง.....	86
4.1 ปัญหาในเรื่องการกำหนดอายุขันต่ำของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง	89
4.2 ปัญหาในเรื่องการกำหนดระยะเวลาการทำงานของนักแสดงเด็ก	93
4.3 ปัญหาในเรื่องการกำหนดให้มีใบอนุญาตการจ้างงานสำหรับนักแสดงเด็ก	98
4.4 ปัญหาในเรื่องการกำหนดให้มีผู้คุ้มกันนักแสดงเด็กขณะทำงาน	99

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.5 ปัญหาในเรื่องการกำหนดให้มีการตรวจร่างกายทางแพทย์.....	101
4.6 ปัญหาในเรื่องการกำหนดให้มีความปลอดภัยของนักแสดงเด็ก	102
4.7 ปัญหาในเรื่องการกำหนดให้มีบัญชีเงินฝากของนักแสดงเด็ก	105
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	108
5.1 บทสรุป	108
5.2 ข้อเสนอแนะ	111
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	125
ประวัติผู้เขียน	143

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 การกำหนดอายุขันต์ในแต่ละประเทศ	92
4.2 ตารางเปรียบเทียบเวลาทำงานของแต่ละประเทศ	97

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็ก:
ชื่อผู้เขียน	ศึกษาเฉพาะกรณีการทำงานด้านการแสดง
อาจารย์ที่ปรึกษา	พัชรนัย รุ่งเรืองศุภรัตน์
สาขาวิชา	ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ ศรีธรรมรักษ์
ปีการศึกษา	นิติศาสตร์
	2554

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการใช้แรงงานเด็กที่ทำงานด้านการแสดง โดยศึกษาจากความหมาย ลักษณะการทำงานด้านการแสดง รวมทั้งศึกษาถึง มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กขององค์การแรงงานระหว่างประเทศและ ต่างประเทศ ซึ่งการศึกษานี้ได้เน้นความสำคัญมุ่งวิเคราะห์เบรี่ยมเทียบการคุ้มครองแรงงานเด็กของ ประเทศไทยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ และกฎหมายของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย สหรัฐอเมริกา มองาจูนิวอร์ก มองาจูนิวเม็กซิโก เบลกกรองพิเศษส่องง ประเทศไทยอสเตรเลีย และประเทศไทยปูน โดยแยกออกเป็นประเด็นปัญหา ของการคุ้มครองแรงงานเด็กที่ทำงานด้านการแสดง เช่น การกำหนดอายุขันต่ำสำหรับงานด้าน การแสดง การกำหนดชั่วโมงการทำงาน การกำหนดให้มีใบอนุญาตทำงานของนักแสดงเด็ก การกำหนดให้มีผู้ดูแลนักแสดงเด็กระหว่างทำงาน การกำหนดให้มีการตรวจร่างกายทางแพทย์ การกำหนดความปลอดภัยของนักแสดงเด็ก การกำหนดให้มีบัญชีรายได้ของนักแสดงเด็กเอง เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงข้อดี ข้อด้อยและข้อแตกต่างที่ควรนำมาเพื่อเป็นแนวทางในออกแบบกฎหมาย คุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง ได้อย่างเหมาะสมและสามารถคุ้มครองแรงงานเด็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่า การคุ้มครองแรงงานเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ในหมวดแรงงานเด็กยังไม่สามารถคุ้มครองแรงงานเด็กได้ทุกลักษณะงาน ทำให้ยังเกิด ปัญหาการใช้แรงงานเด็กในลักษณะงานอื่นๆ ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งงานด้านการแสดงก็เป็นงานอีกลักษณะหนึ่ง ที่หากนำกฎหมายคุ้มครองแรงงานมาบังคับใช้ก็จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ โดยงานด้านการแสดง จำต้องเลียนแบบวิธีชีวิตของแต่ละตัวละครจึงจำเป็นต้องมีหลากหลายวัยและหลากหลายเวลา เด็กจึงจำต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนั้นๆ ซึ่งการกำหนดระยะเวลาการทำงานให้เหมาะสมกับ

ช่วงวัยของเด็ก และความมีการควบคุมการใช้แรงงานโดยใช้วิธีการออกใบอนุญาตให้กับนักแสดงเด็ก และให้สวัสดิการแก่นักแสดงเด็ก โดยมีผู้คุยดูและความทึ้งการตรวจร่างกาย คุ้มครองความปลอดภัย ตลอดจนการคุ้มครองไปถึงบัญชีรายได้ของนักแสดงเด็กด้วย กฎหมายคุ้มครองแรงงานของประเทศไทยไม่มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงไว้โดยเฉพาะ อีกทั้งมาตรฐานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศก็ยังไม่มีบัญชีติดตามงานด้านการแสดงไว้โดยเฉพาะ ดังนี้ จึงจำต้องนำกฎหมายของประเทศไทยต่างๆ ที่มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงไว้ มาวิเคราะห์เพื่อเสนอออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงโดยเฉพาะไว้เป็นพิเศษ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงเสนอให้มีการออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานในงานด้านการแสดง โดยให้มีประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดอายุขันต่ำสำหรับงานด้านการแสดง การกำหนดชั่วโมงการทำงาน การกำหนดให้มีใบอนุญาตทำงานของนักแสดงเด็ก การกำหนดให้มีผู้ดูแลนักแสดงเด็กระหว่างทำงาน การกำหนดให้มีการตรวจร่างกายทางแพทย์ การกำหนดความปลอดภัยของนักแสดงเด็ก การกำหนดให้มีบัญชีรายได้ของนักแสดงเด็กเอง เพื่อให้มีลักษณะเป็นรูปธรรม และมีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติ ได้อย่างมีเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

Thesis Title	Legal measures concerning child labor protection: A case study on performing art
Author	Patcharamai Rungreungsupparat
Thesis Advisor	Professor Dr.Thira Srithamaraks
Department	Law
Academic Year	2011

ABSTRACT

This thesis aims to analyze problems concerning child labor working in a performing art by studying on definition, nature of work, and legal measures concerning child labor protection of the International Labor Organization (ILO) and of foreign countries. This study greatly focuses on a comparative study between child labor protection in Thailand under the Labor Protection Act B.E. 2541 (1998) and international standard and foreign laws. The foreign laws taken as subjects of this study are the laws of New York, New Mexico Law of the United States, Hong Kong, Australia and Japan. This thesis examines various issues on child labor protection in performing art such as a minimum age, working hours, a child performer's permit, a care taker during working, medical checkup, child performer's safety, a child performer's own income account, etc. The objective is to elaborate positive and negative points as well as any differences which should be used as a guideline for drafting an appropriate child labor protection law which can effectively protect children.

The study finds that the Child Labor Chapter under the Labor Protection Act B.E. 2541 (1998) cannot fully cover child labor in every kind of works; therefore, there have been problems regarding child labor in those uncovered fields. The Labor Protection Act B.E. 2541 (1998) cannot efficiently solve these problems including performing art. When applying the labor protection law with performing art, there are many issues. Performing art has to imitate each character's way of life. It is necessary to have performers in different ages. As a result, a child involves with a play. Working hours, thus, should be specified in accordance with such child's age. Moreover, there should be labor control by issuing a permit to each child performer. Welfares should be provided to child performers. There should be a care taker, medical checkup,

safety protection and child's income account protection. At present, neither Thai labor protection law nor the ILO's standard specifically has a child labor protection on performing art. Consequently, foreign laws on child labor protection regarding performing art have to be analyzed in order to propose a specific law on child labor protection regarding performing art.

This thesis, hence, proposes to pass a labor protection law on performing art. The covered issues should include a minimum age for performing art, working hours, a child performer's permit, a care taker during working, medical checkup, child performer's safety, and a child performer's own income account in order to be concrete and practically and efficiently enforceable.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กคือทรัพยากรอันมีค่าของชาติที่ต้องเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพและสืบสานวัฒนธรรมและความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทย ตลอดจนถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมในอนาคตวัยเด็กควรจะเป็นวัยที่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ ดังนั้นสังคมจึงควรพยายามให้ความคุ้มครองและคุ้มครองเด็กให้ดีที่สุดตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ศาสนาและค่านิยมต่างๆ รวมทั้งการคุ้มครองมิให้เด็กต้องถูกใช้แรงงานตั้งแต่อายุยังน้อยโดยไม่เหมาะสม แต่เนื่องจากสภาพความเป็นจริงที่ผ่านมาปรากฏว่ามีการใช้แรงงานเด็กอย่างแพร่หลายและไม่เป็นธรรม และสภาพการทำงานบางอย่างอาจมีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาตลอดจนงานบ้านประจำที่มีลักษณะเป็นงานอันตรายและเสี่ยงต่อการประสบอุบัติเหตุเนื่องจากการทำงานได้โดยง่ายและหากปล่อยให้เด็กต้องทำงานที่ไม่เหมาะสมกับวัยต่อไป นอกจากจะเป็นการบั่นทอนความเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของเด็กแล้ว เด็กบางคนอาจได้รับอันตรายที่ร้ายแรงถึงขั้นพิการหรือทุพพลภาพ ซึ่งก็เป็นการสูญเสียทรัพยากรที่สำคัญของชาติและยังเป็นภาระของสังคมต่อไปด้วย โดยแรงงานเด็กที่ทำงานนั้น จะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ แรงงานในระบบ และแรงงานนอกระบบ กรณีแรงงานนอกระบบคือแรงงานที่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากพระราชบัญญัติประกันสังคม หรือแรงงานอิสระผู้รับจ้างทำงานตามสัญญาจ้างทำงาน เช่น ผู้รับงานไปทำที่บ้าน พนักงาน คนขับรถ จักรยานยนต์รับจ้าง รวมทั้งงานด้านการแสดงในวงการบันเทิง ซึ่งในวิทยานินพนธ์นี้ จะกล่าวถึงแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

ในกระแสโลกปัจจุบันสื่อบันเทิงของประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านต่างๆ ในแนวโน้มที่ดีขึ้นเป็นอย่างมากจนกลายเป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศโดยธุรกิจด้านการแสดงนี้เป็นการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ ซึ่งนำรายได้กลับเข้าสู่ประเทศไทย สร้างมูลค่าทางการตลาดอย่างมหาศาล ทำให้อาชีพด้านการแสดงกลายเป็นอาชีพหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของสังคมไทย และยังมีสื่อโฆษณาด้านต่างๆ ซึ่งเป็นตัวแทนในการขยายสินค้ามีจำนวนมากที่ได้รับการนำเสนอในสื่อต่างๆ ทำให้เกิดการส่งเสริมการขาย

ในอัตราที่สูงขึ้น การนำเด็กมาเป็นผู้นำเสนอสารเป็นการสร้างแรงจูงใจในการซื้อสินค้าให้ผู้บริโภค ต่างๆ ซึ่งไม่จำกัดอยู่แค่เพียงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กเท่านั้นแต่ยังมุ่งไปที่กลุ่มสินค้าประเภทอื่นๆ เช่นแบง สบู่ นม อาหารเสริม ยา อันเป็นกลุ่มของผู้บริโภคที่เป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก แต่ยังครอบคลุมไปถึงกลุ่มสินค้าที่ไม่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยตรงแต่เป็นสื่อจิตวิทยาสำหรับผู้ที่เป็นพ่อแม่ได้เป็นอย่างดี เช่น โฆษณาผลิตภัณฑ์ยางรถยนต์มิชลิน ที่ผลิตยางรถยนต์เพื่อให้เด็กนั่งสบาย นุ่มนวล ราบรื่น ซึ่งผู้ปกครองมักใส่ใจเด็กมากกว่าตัวเอง อีกทั้งยังมีตัวแทนนายหน้าซึ่งเรียกว่าโมเดลลิ่ง (Modeling) เป็นตัวกลางคอยจัดหนักแสดงเด็กให้กับผู้ประกอบธุรกิจทางด้านการบันเทิง โดยได้รับค่าส่วนแบ่งจากการจัดหนักแสดงเด็กส่วนมากจำนวน ร้อยละ 30 จากค่าตอบแทนที่เด็กจะได้รับทั้งหมด และยังได้รับส่วนแบ่งจากผู้ประกอบธุรกิจด้านการบันเทิงอีกซึ่งการได้รับเงินจากทั้งสองฝ่ายนี้เป็นแรงจูงใจให้โมเดลลิ่งจัดหนักแสดงเด็กเพื่อป้อนเข้าสู่วงการบันเทิงเป็นจำนวนมาก อีกทั้งอาชีพด้านการแสดงในปัจจุบันเป็นอาชีพที่ได้รับค่าตอบแทนในระดับที่สูงกว่าอาชีพอื่นๆ อันเป็นการดึงดูดให้ผู้ปกครองนำพาบุตรหลานของตนเข้ามาร่วมงานในวงการบันเทิงเพื่อแลกกับการได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่สูง ซึ่งเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้เด็กเข้าสู่ตลาดการใช้แรงงานก่อนวัยอันควร โดยอาชีพด้านการแสดงเป็นอาชีพที่ถูกมองข้ามความสำคัญในการที่จะต้องให้ได้รับความคุ้มครองดูแลในการใช้แรงงาน ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วน้ำอาชีพนี้ประกอบไปด้วยบุคคล 2 กลุ่มด้วยกัน กลุ่มแรกเป็นนักแสดงที่ประสบผลสำเร็จมีชื่อเสียงโด่งดังซึ่งมีเพียงไม่กี่คน แต่ยังมีนักแสดงเด็กอีกกลุ่มนั่นที่ไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งนักแสดงเด็กกลุ่มนี้มีอยู่เป็นจำนวนมากกว่า

ปัญหาในการทำงานของนักแสดงในวงการบันเทิงในประเทศไทย ไม่ว่าจะทางสื่อต่างๆ มีการวิพากษ์วิจารณ์จากวิชาการและกระแสสังคมโดยทุกภาคส่วนของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นทั้งนักวิชาการ ศัลยแพทย์ สังคมศาสตร์ สังคมศาสตร์นิเทศศาสตร์ และนิติศาสตร์ ดังจะพบได้จากตัวอย่างข่าว เช่น การนำบุตรมาเป็นนักแสดงตลอดนำไปแสดงในยามค่ำคืน หรือนำเข้ามาในวงการด้านการถ่ายโฆษณาหรือนักร้อง อันทำให้เกิดปัญหานำไปสู่การกดขี่ข่มเหงเอาไว้บนของผู้ว่าจ้างและปัญหาด้านอื่นที่จะก่อตัวตามมาอีกมากมาย โดยวัตถุประสงค์อันแท้จริงของการให้มีการใช้แรงงานเด็กก็เพื่อให้เด็กหารายได้ช่วยเหลืออุปกรณ์เครื่องอบร้าว และเป็นค่าใช้จ่ายของตนเอง ซึ่งหากรับงานเพียงพอสำหรับบุตรก็จะมีเงินเหลืออีกมาก แต่เมื่อเด็กมาทำงานด้านการแสดงและรับงานมากจะส่งให้เกิดผลเสียต่อตัวเด็กเอง หากเด็กให้ความสนใจกับการทำงานด้านการแสดงมากจนเกินไปอาจทำให้ขาดความสนใจด้านการเรียน ไม่หันไปมุ่งเน้นด้านการศึกษาโดยคิดว่าทำงานด้านการแสดงสามารถหาเงินได้มากเพียงพอแล้วจึงไม่จำเป็นต้องไฟหางานรู้ซึ่งจะเป็นผลทำให้การเรียนของนักแสดงเด็กนั้นตกต่ำลง ดังนั้นจึงควรให้เด็กทำงานเท่าที่จำเป็น

เพื่อนำเวลาไปไฝ่หาความรู้เพื่อนอนาคตที่ดีต่อตัวเด็กเอง โดยอาศัยพื้นที่การแสดงนั้นแม้ได้รับค่าตอบแทนสูงและเป็นงานที่ค่อนข้างสบาย แต่ก็เป็นงานที่เสี่ยงได้รับอันตรายและไม่มั่นคงในอนาคตของนักแสดงเด็ก อีกทั้งเป็นงานที่กฎหมายคุ้มครองแรงงานนั้นยังไม่ให้ได้รับความคุ้มครองอย่างเต็มที่

หากจะหากฎหมายที่ให้ความคุ้มครองต่อเด็กเกี่ยวกับอาชีพการแสดงจำพวกนี้ ในปัจจุบันนั้นประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบถึงการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงเด็กไว้โดยตรง ในการทำงานของนักแสดงเด็กจึงต้องนำพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาบังคับใช้ในการคุ้มครองสวัสดิภาพของนักแสดงเด็ก แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่นั้นก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับงานในอาชีพด้านการแสดง เนื่องจากงานในอาชีพด้านการแสดงนั้นมีลักษณะแตกต่างจากการของลูกจ้างโดยทั่วไป และในเมืองประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะที่จะมาคุ้มครองได้อย่างเหมาะสม ทำให้นักแสดงมักถูกเอารัดเอาเปรียบจากฝ่ายที่มีอำนาจต่อรองที่สูงกว่าดังนั้นเพื่อให้การใช้แรงงานเด็กเป็นไปอย่างเหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบตามมา จึงสมควรที่จะต้องมีมาตรการทางกฎหมายเข้ามาให้ความคุ้มครองงานด้านการแสดงอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น อายุขันต์ของเด็กที่เหมาะสม การกำหนดระยะเวลาการทำงานให้สมควรแก่เด็ก การขออนุญาตก่อนรับงานแสดง การตรวจสอบพร่างกายของเด็กก่อนทำงาน การมีบุคคลผู้มีวิชาชีพเป็นผู้ดูแลระหว่างการทำงาน การคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงานของนักแสดงเด็ก การคุ้มครองรายได้ของเด็ก เป็นต้น

รัฐจึงต้องเข้ามายืนบทบาทกำหนดมาตรการในทางกฎหมายเพื่อมาคุ้มครองการใช้แรงงานเด็กในงานนักแสดง บางมาตรการนั้นก็ยังควรได้รับการปรับปรุงอย่างยิ่ง เพื่อให้คุ้มครองแรงงานเด็กในงานนักแสดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลพบว่าการใช้แรงงานเด็กในงานนักแสดงนี้ยังมีปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข ปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่น

- 1) อายุขันต์ของแรงงานเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 44 บัญญัติว่า ห้ามมิให้รายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีเป็นลูกจ้าง กฎหมายไม่เปิดช่องให้ทำการจ้างได้เลยซึ่งขัดกับปัจจุบันที่มีการจ้างนักแสดงเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นจำนวนมาก เพราะอาชีพด้านการแสดงนั้น เป็นอาชีพที่มีการแสดงเพื่อล้อเลียนชีวิตของตัวละครซึ่งต้องมีบทบาทแตกต่างกันไปตามอายุของตัวละครนั้นๆ ดังนั้น เด็กจึงจำต้องร่วมเข้ามายืนบทบาทเป็นตัวละครหนึ่งในการแสดงนั้น เช่น ละครเรื่อง มือปราบพ่อลูกอ่อน แสดงจิ๊วป่วนหัวใจ หมูแดง ฯลฯ และในการถ่ายทำโฆษณาจำต้องมีเด็กเพื่อเป็นแรงจูงใจส่วนใหญ่มักจะเป็นเด็กเล็ก ซึ่งหากมีการถ่ายทำเป็นเวลานานเกินสมควรจะทำให้เกิดอันตรายต่อเด็กเล็ก เพราะได้รับแสง สี เสียงมาก

เกินสมควร ดังนั้นจึงควรกำหนดอายุขันต่าของเด็กในงานนักแสดงให้เหมาะสมกับระยะเวลาในการทำงานของเด็กนั้น

2) ระยะเวลาการทำงาน กฎหมายแรงงานเด็กมิได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง ดังนั้นจึงต้องใช้กฎหมายแรงงานทั่วไปมาใช้บังคับโดยอนุโลม ตาม มาตรา 23 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 วางแผนหลักไว้ว่า วันหนึ่งทำงานได้ไม่เกินแปดชั่วโมงและเมื่อร่วมเวลาทำงานทั้งสิ้นแล้ว สัปดาห์หนึ่งต้องไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง จะเห็นได้ว่าเด็กซึ่งทำงานเป็นนักแสดงอายุต่ำกว่า 18 ปี ยังอยู่ในภาคบังคับ ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง จำต้องได้รับการพักผ่อนตามสมควร กรณีนี้ไม่มีการกำหนดว่าการพักผ่อนตามสมควรนั้นคือนานเท่าไร อีกทั้งงานการแสดงนี้เป็นงานที่ต่างจากงานอื่นทั่วไป งานแสดง จึงควรมีการบัญญัติแยกไว้โดยเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดระยะเวลาทำงานให้สอดคล้องกับอายุของนักแสดง ซึ่งจะทำการเสนอไว้ในบทที่ 4 ต่อไป

3) ในอนุญาตให้ทำงานสำหรับเด็ก ตามมาตรา 47 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ได้ให้อนุญาตอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย เพื่อให้เด็กทำงานในระหว่างเวลา 22.00 นาฬิกาถึงเวลา 06.00 นาฬิกา แต่เด็กในงานการแสดงตามวรรคสองนั้น กฎหมายเปิดโอกาส กำหนดให้เด็กสามารถทำงานในระยะเวลาดังกล่าวได้ โดยได้รับการพักผ่อนตามที่นายจ้างกำหนด โดยไม่มีการกำหนดขอบเขตเรื่องเวลา ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากเป็นการให้ความ ได้เปรียบแก่นายจ้างในการกำหนดเวลาจ้างนักแสดงเด็กให้เหมาะสมกับงานธุรกิจของตนมากกว่า การคำนึงถึงสวัสดิการของนักแสดงเด็ก อีกทั้งงานด้านการแสดงนั้นเป็นงานที่ต้องทำเป็นทีม จึงไม่สามารถคำนึงถึงระยะเวลาทำงานของนักแสดงเด็กเพียงคนเดียวได้ ป้อยครั้งนักแสดงเด็กต้อง ทำงานหามรุ่งหามค่ำ晚 เป็นอันตรายต่อสุขภาพและกระทบต่อการศึกษาของเด็กโดยตรง ซึ่งหาก ไม่มีใบอนุญาต เจ้าหน้าที่รัฐก็ไม่สามารถตรวจสอบและควบคุมการใช้แรงงานเด็กให้เป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนดในทุกๆ เรื่อง ได้ดังนั้นการจ้างแรงงานเด็กให้ทำการแสดงนั้นจึงควรต้องมี ใบอนุญาตทุกรั้งที่ทำการแสดงเพื่อการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ และเพื่อป้องกันการเอาไว้เปรียบ จากผู้กำกับการแสดง

4) การตรวจสุขภาพเด็ก เพื่อการรับรองว่าเด็กนั้นเหมาะสมในการทำงานด้านการแสดง ซึ่งจริงๆ แล้วการตรวจสุขภาพร่างกายของเด็กทั้งก่อนและหลังเข้าทำงานหรือระหว่างการทำงาน ถือเป็นมาตรการเบื้องต้นในการให้ความคุ้มครองแรงงานเด็กที่ทำงานด้านการแสดงที่สำคัญ อีกประการหนึ่งอกเหนื่อยกماตราการอื่นเพรางานด้านการแสดงนั้นโดยสภาพของงานต้อง ได้รับแสง สี เสียง หรือต้องสัมผัสกับสิ่งสกปรกตลอดเวลา ซึ่งมีลักษณะที่เป็นอันตรายต่อเด็ก

โดยตรง เด็กบางคนสุขภาพทางร่างกายอาจไม่พร้อมกับการที่ต้องได้รับอันตรายจากแสง สี เสียง หรือสิ่งเชื้อโรคอื่นที่เป็นผลจากการนั่งชั่งในประเทศไทยนั้นในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ไม่ได้กำหนดถึงมาตรการในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพของเด็กไว้

5) การจ้างแรงงานเด็กในปัจจุบันนั้นพบเป็นจำนวนนมากในด้านการโฆษณา ซึ่ง ในระหว่างการถ่ายโฆษณา มีการถ่ายแบบหลายๆ แบบแตกต่างกันไป บางแบบนั้นอาจไม่สมควร และไม่เหมาะสมสำหรับเด็กซึ่งยังอยู่ในวัยที่อ่อนแอห้องสุขภาพร่างกาย จิตใจและสติปัญญา หากไม่มีผู้เชี่ยวชาญดูแลเด็กในระหว่างนั้นเด็กทารกอาจได้รับอันตรายและหากดูแลไม่ทันท่วงทีอาจเกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตได้

จากที่เห็นตามโทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ นั้น เด็กทารกหรือเด็กเล็กนักจะได้รับความสนใจในการถ่ายโฆษณา โดยการถ่ายโฆษณาหรือการแสดงอื่นๆ นั้นเด็กทารกหรือเด็กเล็กนั้นไม่ได้เป็นผู้ตอบรับทำสัญญากับทางผู้ผลิตหรือนายจ้างแต่อย่างใด ผู้ที่ทำสัญญานั้นคือผู้ปกครองของเด็กทารกหรือเด็กเล็กนั้นเอง โดยส่วนใหญ่จะทำสัญญารูปแบบสัญญาจ้างทำงานแต่ลักษณะงาน เป็นดังสัญญาจ้างแรงงาน ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นการใช้แรงงานเด็กอย่างหนึ่ง โดยเด็กนั้นมิได้ยินยอม อีกทั้งค่าจ้างที่ได้รับนั้นเด็กก็มิได้เข้ามายุ่งเกี่ยวแต่อย่างใด ผู้ปกครองเป็นผู้ต่อรองและจัดการเอง ทั้งหมด ในทางปฏิบัตินี้ได้เกิดกรณีดังกล่าวขึ้นหลากหลาย แต่ด้วยความที่ผู้ปกครองเด็กอยู่เฉียง คู่เด็กนั้น และด้วยความไม่รู้หรือความกลัวของเด็ก เด็กจำต้องขยิ่อมให้ค่าจ้างแก่ผู้ปกครองทั้งหมด โดยไม่กล้าเรียกร้องใดๆ ทำให้เกิดลักษณะของการใช้แรงงานเด็กขึ้นอย่างเปิดเผยและไม่มีกฎหมาย บัญญัติคุ้มครองค่าจ้างของนักแสดงเด็กที่ทำสัญญารูปแบบสัญญาจ้างทำงาน มีเพียงแต่ตามกฎหมาย คุ้มครองแรงงาน มาตรา 51 ห้ามน้ำยาจ้างจ่ายค่าจ้าง ให้กับบุคคลอื่นนอกจากเด็กเท่านั้น ผู้เขียน จึงเห็นว่าควรคุ้มครองนักแสดงเด็กที่มิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน เช่น เด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ให้ได้รับความคุ้มครองและได้รับสวัสดิการอย่างเหมาะสมกับอาชีพนักแสดงด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎีของการคุ้มครองแรงงานเด็กในกระบวนการคิด ทฤษฎีของการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

1.2.2 เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กในการทำงานด้านการแสดง ตามกฎหมายระหว่างประเทศ อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ เปรียบเทียบกับประเทศไทย

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

1.2.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบัญญัติมาตรฐานการทางกฎหมายเป็นพิเศษในการให้ความคุ้มครองแรงงานเด็กที่ทำงานด้านการแสดงในประเทศไทย

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

การคุ้มครองแรงงานเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ในประเทศไทยนักแสดงนั้น ยังไม่มีบัญญัติไว้โดยเฉพาะเจาะจง จึงนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาบังคับใช้ในการคุ้มครองนักแสดงเด็กได้เท่าที่ปรับใช้ได้เท่านั้น ทำให้กฎหมายประเทศไทยในปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและในบางมาตรการไม่สามารถคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ และยังขาดความความเหมาะสมสมbang ประการในการปรับใช้กับสังคมไทย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการบัญญัติเป็นมาตรการทางกฎหมายพิเศษเพื่อคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงโดยเฉพาะ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงของกฎหมายระหว่างประเทศ องค์การแรงงานระหว่างประเทศประเทศไทย รวมทั้งประเทศไทยมิวเคราะห์เพื่อศึกษาถึงข้อดีข้อเสียของมาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้กับสภาวะปัจจุบัน เพื่อนำมาบัญญัติเป็นมาตรการทางกฎหมายพิเศษในการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงโดยเฉพาะ

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ ศึกษาจากเอกสารต่างๆ กล่าวคือ เป็นการใช้วิธีการศึกษาโดยการค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความและเอกสารต่างๆ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองการใช้แรงงานเด็ก กฎหมายระหว่างประเทศ (ILO) ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองการใช้แรงงานเด็ก กฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กของต่างประเทศ เช่น ประเทศไทย สหรัฐอเมริกา เบตปกรุงพิเศษ อ่องกง ประเทศไทย อสเตรเลีย ประเทศไทย ญี่ปุ่น เป็นต้น ตลอดจนข้อเสนอแนะของบุคคลและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยเอกสารต่างๆ ที่กล่าวมาได้มาจากหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองการใช้แรงงานเด็ก ห้องสมุดต่างๆ อาทิ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงความหมาย แนวคิด ทฤษฎีของการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

1.6.2 ทำให้ทราบถึงมาตรฐานทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กในการทำงานด้านการแสดงตามกฎหมายระหว่างประเทศ อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ เปรียบเทียบกับประเทศไทย

1.6.3 ทำให้ทราบถึงปัญหาและการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

1.6.4 เป็นการเสนอแนะแนวทางในการบัญญัติตามมาตรการทางกฎหมายเป็นพิเศษในการให้ความคุ้มครองแรงงานเด็กที่ทำงานด้านการแสดงในประเทศไทย

1.7 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

“ทารกแรกเกิด” หมายถึง ทารกอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 1 เดือน¹

“ทารก” หมายถึง ทารกอายุตั้งแต่ 1 เดือน ถึง 1 ปี

“ทารก” หมายถึง เด็กที่ยังไม่เดียงสา เด็กเล็กๆ เด็กแบบเบาะ²

“งานด้านการแสดง” หมายความว่า งานที่นักแสดงทำการแสดง เล่นดนตรี ร้อง เต้น รำ และแสดงท่าทาง ร้อง กล่าว พากย์ แสดงตามบท หรือในลักษณะอื่นใด โดยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบันเทิง ไม่ว่าจะเป็น ผู้อำนวยการสร้าง ผู้อำนวยการผลิต ผู้ผลิต ผู้จัด นายช่าง ตัวแทนบุคคลดังกล่าว หรือผู้จัดงานเป็นการตอบแทนตลอดระยะเวลาที่ทำงานนั้น

¹ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ. (2554). การเรียนดูเด็กปฐมวัย. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2555 จาก http://www.northeducation.ac.th/elearning/ed_child/chap03/3_11_10.html.

² ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปี พ.ศ. 2542. หน้า 700.

บทที่ 2

ความหมาย แนวคิด หลักทฤษฎีของการคุ้มครองแรงงานเด็กนอกรอบและ หลักความสามารถในการทำงานนิติกรรมของผู้เยาว์ในงานด้านการแสดง

ปัญหาแรงงานเด็กเป็นปัญหาสืบเนื่องมาจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมที่ขาดความสมดุล ปัญหาแรงงานเด็กจึงเป็นปัญหาระดับโลกที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา และปัญหาแรงงานเด็กที่ทำงานด้านการแสดงก็เป็นอีกปัญหานึงที่ควรได้รับความสนใจอย่างยิ่งกว่าแรงงานเด็กที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมโดยส่วนใหญ่เด็กที่ทำงานด้านการแสดงมักจะไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานของประเทศไทย เพราะเป็นแรงงานนอกรอบซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่อาจแก้ไขได้เพียงข้ามคืน ดังนั้นในการหาทางคุ้มครองป้องกันแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงนี้ สamartha ที่จะต้องทราบถึงความหมายของแรงงานเด็ก แนวคิดในการคุ้มครองแรงงานเด็ก ตลอดจนหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกรอบเหล่านี้ด้วย

2.1 ความหมายและลักษณะการทำงานของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

2.1.1 ความหมายของแรงงานเด็ก

ตามบทบัญญัติกฎหมายคุ้มครองแรงงานของต่างประเทศนี้ ในบางประเทศก็ให้คำนิยามของคำว่า “แรงงานเด็ก” ไว้โดยตรง ในบางประเทศก็จะไปให้คำนิยามของคำว่า “เด็ก” หรือ “เยาวชน” แทน หรือในบางประเทศก็มิได้ให้คำนิยามไว้ แต่จะไปกำหนดอายุของแรงงานเด็กที่จะคุ้มครองไว้โดยชัดเจนในแต่ละมาตรฐาน โดยทั้งนี้กฎหมายคุ้มครองแรงงานของแต่ละประเทศก็จะมีการใช้อัญคำที่หมายถึงแรงงานเด็กในลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น

พระราชบัญญัติมาตราฐานแรงงานของประเทศไทย พ.ศ. 1974 มิได้ให้คำนิยามของคำว่า “เด็ก” หรือ “แรงงานเด็ก” ไว้โดยตรงแต่ในพระราชบัญญัติมาตราฐานแรงงานของทั้งสองประเทศจะใช้คำว่า “Minor” และ “Children” ซึ่งเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัตามาตราต่างๆ แล้ว ก็จะสรุปได้ว่าหมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

อนุสัญญาฯด้วยสิทธิเด็กปี ค.ศ. 1989 (Convention on the Rights of the Child) ได้นิยามคำว่า “Child” หมายถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น

ส่วนมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศขององค์การแรงงานระหว่างประเทศก็มิได้ให้คำนิยามของคำว่า “เด็ก” หรือ “แรงงานเด็ก” ไว้โดยเฉพาะเจาะจงเช่นกัน แต่ในตัวอนุสัญญาและข้อแนะนำในการใช้คำอญี่ 2 คำ คือ คำว่า “Child” และ “Young Person” โดยเมื่อพิจารณาจากเนื้อหาในอนุสัญญาและข้อแนะนำที่เกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานเด็กและเยาวชน จะเห็นว่ามีการใช้คำว่า “Child” เมื่อต้องการกล่าวถึงหรือเพื่อคุ้มครองบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี และใช้คำว่า “Young Person” เมื่อต้องการกล่าวถึงหรือเพื่อคุ้มครองบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปี แต่ยังไม่ถึง 18 ปี ดังเช่น ในอนุสัญญาฉบับที่ 138 ว่าด้วยอายุขึ้นต่าที่ยอมให้เข้าแรงงาน ค.ศ. 1973 (Convention Concerning Minimum Age for Admission to Employment) เป็นต้น ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากสาระสำคัญในอนุสัญญาและข้อแนะนำที่เกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานเด็กและเยาวชนทุกฉบับก็พอที่จะกล่าวได้ว่า แรงงานเด็กตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศขององค์การแรงงานระหว่างประเทศหมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งทำงานแล้ว

สำหรับประเทศไทยนั้นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มิได้ให้คำนิยามของคำว่า “เด็ก” หรือ “แรงงานเด็ก” ไว้ และในกฎหมายฉบับอื่นก็ให้คำนิยามของคำว่า “เด็ก” และ “เยาวชน” ในลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ให้นิยามคำว่า “เด็ก” หมายถึง บุคคลที่มีอายุกิน 7 ปีบวบจนถึง 14 ปี บริบูรณ์ และ “เยาวชน” หมายถึง บุคคลที่มีอายุกินกว่า 4 ปีบวบจนถึง ไม่เกิน 18 ปีบวบจนถึง

พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521 ให้นิยามคำว่า “เยาวชน” หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ให้นิยามคำว่า “เด็ก” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบวบจนถึง แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ให้นิยามคำว่า “เด็ก” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบวบจนถึง และคำว่า “เยาวชน” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบวบจนถึงสิบห้าปีบวบจนถึง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับปี พ.ศ. 2525 (พิมพ์ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2539) ให้นิยามคำว่า “เด็ก” หมายถึง คนที่มีอายุยังน้อย ผู้ซึ่งอายุไม่ครบ 18 ปีบวบจนถึง และยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส บุคคลอายุกิน 7 ปีบวบจนถึง แต่ยังไม่เกิน 14 ปีบวบจนถึงหรือบุคคลที่มีอายุ 15 ปีลงมา

เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และกฎหมายฉบับต่างๆ รวมถึง คำพิพากษาศาลฎีกานไม่ปรากฏว่าได้ให้คำนิยามของคำว่า “แรงงานเด็ก” ไว้แต่อย่างใด ดังนั้น การจะให้ความหมายของคำว่า “แรงงานเด็ก” จึงต้องพิจารณาจากบทบัญญัติในหมวดการคุ้มครอง การใช้แรงงานเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และจากการศึกษางานทบัญญัติที่เกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กในหมวด 4 เช่น ใน มาตรา 48 ซึ่งบัญญัติว่า ห้ามนิ hinay จ้างให้ลูกจ้างซึ่ง เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุด และบทบัญญัติในมาตราอื่นซึ่งก็จะบัญญัติห้ามของเด็กกันโดยห้ามนายจ้างจ้างเด็กที่มีอายุต่ำกว่าระหว่าง 15 ถึง 18 ปี ในลักษณะต่างๆ จึงอาจสรุปให้ความหมายของคำว่า “แรงงานเด็ก” ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ได้ว่า “แรงงานเด็ก” หมายถึง ลูกจ้างเด็กหรือเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งทดลองทำงานให้แก่นายจ้าง เพื่อรับค่าจ้าง ไม่ว่าจะเป็นผู้รับค่าจ้างด้วยตนเองหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติในหมวดการใช้แรงงานเด็ก และจะเห็นได้ว่ามีความหมาย เช่นเดียวกันกับ “แรงงานเด็ก” ตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศขององค์การแรงงานระหว่างประเทศจะแตกต่างกันก็ตรงที่พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ใช้คำว่า “เด็ก” เพียงคำเดียว ให้หมายความรวมถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีทั้งหมดมิได้มีการใช้คำว่า “เยาวชน” เมื่ອันดังเช่น ในมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ

2.1.2 ความหมายของงานด้านการแสดง

การแสดงเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับอารยธรรมยุคแรกๆ ของมนุษย์ เพื่อความจำเป็นของชีวิต เพื่อการสื่อสารระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้า ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ รวมถึง การสนองความต้องการทางอารมณ์ สดิปัญญา อันมีล้วนช่วยให้มนุษย์รู้จักตนเองและผู้อื่นมากขึ้น

คำว่า “นักแสดง” ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ให้หมายถึง ผู้แสดง นักดนตรี นักร้อง นักเต้น นักรำ และผู้ซึ่งแสดงท่าทาง ร้อง กล่าว พากย์ แสดงตามบทหรือในลักษณะอื่นใด เมื่อตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ให้คำนิยามการแสดงรวมถึงในลักษณะอื่นใดด้วยนั้น ผู้เขียนเห็นว่า การที่ทารกซึ่งโดยปกตินั้นอยู่ในสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ แต่ได้เข้าร่วมในงานด้านการแสดง โดย มีสภาพแวดล้อมที่ผิดแยกแตกต่างไปจากปกติ และต้องการทำตามที่นายจ้างสั่ง เช่น ให้ทารกนอน นั่ง หรือ คลาน ไปตามธรรมชาติของเด็กแม่ไม้รู้สำนึก ไม่มีการกระทำตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประมวลกฎหมายอาญา แต่ก็ถือว่าได้มีการแสดงตามความหมายของงานด้านการแสดงตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงที่ผู้เขียนจัดเสนอในบทที่ 5 ด้วย

คำว่า “การแสดง” ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Acting” หรือ “Performer” เมื่อพิจารณาถึงความหมายของ “การแสดง” แล้ว นักวิชาการได้ให้ความหมายหลายทัศนะแตกต่างกันดังนี้

ความหมายตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2525

การหมายถึง งาน สิ่งหรือเรื่องที่ทำ

แสดง หมายถึง ชี้แจง อธิบาย บอกข้อความให้รู้ ทำให้ปรากฏออกมามีลักษณะ

แสดงละคร

คำว่า “การแสดง” จึงหมายความว่า สิ่งหรือเรื่องที่ทำให้รู้หรือปรากฏออกมามีลักษณะ

แสดง พัฒนามากมาย กล่าวว่า การแสดงหมายถึง การนำบทละครหรือเรื่องราวที่มีอยู่ มาจัดเสนอในรูปของการแสดง ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นโรงละครหรือที่อื่นใดก็ตาม ที่สามารถจัดแสดงละครเพื่อเสนอต่อผู้ชมได้

หนังสือ The New Encyclopedia Britannica ให้คำจำกัดความว่าการแสดง หมายถึง เรื่องราวของการเลียนแบบ การแสดงออกหรือการเลียนแบบที่สามารถตอบโต้ต่อสิ่งเร้า จินตนาการ ที่ปรากฏบนเวที ในภาพยนตร์หรือในโทรทัศน์

หนังสือ Encyclopedia International ให้คำจำกัดความว่า การแสดงหมายถึงการที่คน แสดงเป็นตัวละครอื่น โดยใช้เสียงและการเคลื่อนไหวหน้าและร่างกาย

หนังสือ Encyclopedia Americana ให้คำจำกัดความว่า การแสดงหมายถึงศิลปะของการให้ภาพตัวละครบนเวที ในภาพยนตร์หรือสิ่งอื่นๆ อย่างไรก็ตาม การแสดงเป็นศิลปะซึ่งอนุญาติไม่มีคำจำกัดความที่น่าพึงพอใจย่างแท้จริง

หนังสือ The New Oxford Encyclopedia Dictionary ให้คำจำกัดความว่า การแสดง หมายถึงศิลปะของการเป็นตัวละครเพื่อผู้ชม

หนังสือ The Facts on File Dictionary of the Theatre ให้คำจำกัดความว่า การแสดง หมายถึงการแสดงบทบาทหนึ่งต่อหน้าผู้ชม

หนังสือ NTC's Mass Media Dictionary ให้คำจำกัดความว่า การแสดงหมายถึง ศิลปะของการเป็นตัวละครเพื่อผู้ชม

Stanley Kahan กล่าวว่าการแสดงหมายถึงอำนาจของการสร้างสรรค์ในชีวิตและ วัฒนธรรมของเรา ซึ่งต้องการความชำนาญมากพอๆ กับศิลปะสร้างสรรค์หรือศิลปะที่สร้างขึ้นใหม่ๆ

Don Richardson กล่าวว่า การแสดงหมายถึง การเป็นบุคคลอื่น และเป็นการครอบงำที่ควบคุมได้ (เช่น การเล่นบทคนบ้า เมื่อการแสดงจบกลาง ผู้แสดงเลิกเป็นคนบ้าได้ แต่ถ้าเป็นคนบ้าจริงๆ ไม่สามารถเลิกบ้าได้)

จากความหมายของการแสดงที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า “การแสดง” คือ ศิลปะของการเลียนแบบ ซึ่งใช้ความคิดสร้างสรรค์หรือจินตนาการช่วยถ่ายทอดบทบาทของตัวละครต่อผู้ชม ในรูปของการแสดง

ส่วนความหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการแสดง มีดังนี้

“ผู้ประกอบการธุรกิจทางด้านการแสดง” หมายถึง ผู้อำนวยการสร้าง ผู้อำนวยการผลิต ผู้ผลิตและผู้จัด ซึ่งดำเนินกิจกรรมทางด้านบันเทิง โดยมีลักษณะไปในทางการค้า โดยมีวัตถุประสงค์ในการมุ่งแสวงหากำไร

“ผู้อำนวยการสร้าง” หมายถึง ผู้ลงทุนสร้างภาพยนตร์ ละครบ หรือการแสดงอื่น ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

“ผู้อำนวยการผลิต” หมายถึง ผู้รับจ้างทำการผลิตละครโทรทัศน์ และรายการโทรทัศน์ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะใช้กับผู้เป็นเจ้าของสถานีโทรทัศน์ของเอกชน

“ผู้ผลิต” หมายถึง ผู้รับจ้างทำการผลิตละครโทรทัศน์ หรือรายการโทรทัศน์

“ผู้จัด” หมายถึง ผู้รับจ้างทำการผลิตละครโทรทัศน์ หรือรายการโทรทัศน์

“สังกัด” หมายถึงองค์กรเอกชนซึ่งผลิตละครโทรทัศน์ รายการโทรทัศน์ ผลงานเพลง หรือการแสดงอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

“ค่าย” หมายถึง องค์กรเอกชนใหญ่ซึ่งผลิตภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ รายการโทรทัศน์ ผลงานเพลง หรือการแสดงอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

“ศิลปิน” หมายถึง ผู้สร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะในการสร้างความสุขให้กับผู้ชม ผู้พึงชื่นชมทั้งประเภทที่ผู้สร้างสรรค์เป็นผู้แสดงออกให้ได้ชมได้ฟัง เช่น นักแสดง นักร้อง ฯลฯ และประเภทที่ผู้สร้างสรรค์ไม่ได้ปรากฏตัวให้ผู้ชมเห็น เช่น นักแต่งเพลง นักเขียนบทละคร นักเขียนบทภาพยนตร์ ฯลฯ คำว่า “ศิลปิน” กับคำว่า “นักแสดง” ส่องค่านี้แม้ว่าต่างกันในแง่ของความหมาย แต่ในการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่ไม่ต่างกัน บางครั้งอาจใช้เรียกปะปนกัน

“นักแสดง” หมายความรวมถึงบุคคลต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ นักแสดงภาพยนตร์ นักแสดงละคร นักดนตรี นักร้อง นักเต้น นักรำ ตลก โ摩ยก พิธีกร ลำตัด จิ้ว ลิเก โภน หนังตะลุง หนังใหญ่ รองเงิง หางเครื่อง นางรำ รำวง หมอรำ มากากล นักกายกรรม ชักหุน อีแซวผู้ที่ทำการแสดงอย่างอื่น ในทำนองเดียวกันซึ่งเป็นงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม

“นักแสดงแทน” หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ในการแสดงแทนนักแสดงตัวหลัก โดยแยกออกเป็นตัวแสดงแทนในงานที่ไม่ต้องเสียงอันตราย (Stan-In) และคนแสดงแทนในงานแสดงที่ต้องเล่นโลดโผนหรือเสียงอันตราย (Stuntman Stuntwoman)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับปี พ.ศ. 2525 (พิมพ์ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2539)
ได้อธิบายความหมายและบ่งชี้ถึงลักษณะต่างๆ ไว้ดังนี้คือ

“นักแสดงภาพยนตร์” หมายถึง ผู้แสดงหนังที่ฉายตามโรงภาพยนตร์ หรือหนังโฆษณาตามสื่อต่างๆ ไม่ว่าสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ เป็นต้น

“นักแสดงละคร” หมายถึง ผู้แสดงที่แสดงบนเวทีและที่มีการถ่ายทอดทางโทรทัศน์

“นักร้อง” หมายถึง ผู้ร้องเพลงทุกชนิดไม่ว่าเพลงไทย เพลงสากล

“ตอก” หมายถึง ผู้ที่ทำให้คนอื่นขึ้นนำ ด้วยคำพูดหรือกริยาท่าทาง และอื่นๆ

“พิธีกร” หมายถึง ผู้ป้าวร้อง ผู้ประกาศ ผู้โฆษณา ทางวิทยุโทรทัศน์และงานต่างๆ

“ดำเน็ด” หมายถึง การละเล่นที่มีผู้แสดงเป็นชายและหญิงมีลักษณะของเพลงและทำงานของเพลงที่นำมาให้ลูกคู่รับและกลองรำนาวประกอบ

“เจ้า” หมายถึง การแสดงละครรื่นแบบโบราณ

“ลีก” หมายถึง การแสดงชนิดหนึ่งมาจากชาวลាឩ บางทีก็เรียกว่า “ยีเก”

“รองเงิง” หมายถึง ศิลปะการแสดงแบบหนึ่งของชาวไทยมุสลิมภาคใต้ เป็นการเดินรำคู่ชาหยาญและร้องเพลงคลอไปด้วย มีความสวยงามทั้งดีลักษณะเคลื่อนไหวของ เท้า มือ ลำตัว และการต่างกายคู่ชาหยาญ

“หมอลำ” หมายถึง ผู้ชำนาญในการขับร้อง หรือการล้ำ การนำเอาเรื่องในวรรณคดีอีสานมาขับร้อง หรือมาล้ำ เรียกว่า ล้ำ ผู้ที่มีความชำนาญในการขับร้องวรรณคดีอีสานโดยการท่องจำเอกสาร มาขับร้อง หรือผู้ที่เชี่ยวชาญในการเล่านิทานเรื่องนั้น เรื่องนี่ หลายๆ เรื่อง

“โขน” หมายถึง การเดินออกท่าทางเข้ากับเสียงซอและเครื่องดนตรีอื่นๆ ผู้เดินสวมหน้ากากและถืออาวุธ โขนเป็นที่ร่วมของศิลปินหลายแขนง คือ โขนนำ วิชี เล่น และวิชี แต่งตัว บางอย่างมาจากการเล่นซักนากคึกคักบริรพ์ โขนนำท่าต่อสู้โอด โพน ท่ารำ ท่าเดินมาจากการบี กระบวนการ และโขนนำศิลปะการพากย์การเจรจา หน้าพาทัย เพลงดนตรี การแสดง โขนผู้แสดงสวมศีรษะคือหัวโขนปิดหน้าหมดยกเว้น เทวดา มนุษย์ และมเหศี ชิดพระยาขักษ์ มีต้นเสียงและลูกคู่ร้องบทให้มีคนพากย์และเจรจาให้ด้วย เรื่องที่นิยมแสดงคือเรื่องรามเกียรติ์และอุณรุทดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง โขนใช้วงปี่พาทย์ เป็นนาฏศิลป์ชั้นสูงที่เก่าแก่ของไทยมีนานาด้วยแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

“หนังตะลุง” หมายถึง การเล่าเรื่องราว่าผู้กร้อยเป็นนิยาย ดำเนินเรื่องด้วยบทร้องที่ขับร้องเป็นสำเนียงท้องถิ่น หรือที่เรียกว่า “การว่าบท” มีบทสนทนาแทรกเป็นระยะ และใช้การแสดงเจ็บนจกผ้าเป็นสิ่งดึงดูดสายตาของผู้ชม ซึ่งการว่าบท การสนทนา และการแสดงเจ็บนจกเป็นคนแสดงเองทั้งหมด หนังตะลุงเป็นมหรสพที่นิยมแพร่หลายมาเป็นเวลานาน

โดยเฉพาะบุคคลสมัยก่อนที่จะมีไฟฟ้าใช้กันทั่วถึงทุกหมู่บ้านอย่างในปัจจุบัน หนังตะลุงแสดงได้ทั้งในงานบุญ งานศพ งานวัด หรืองานเฉลิมฉลอง และถือเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านประจำท้องถิ่นภาคใต้

“หนังใหญ่” หมายถึง การแสดงที่ใช้ภาพแกะสลักด้วยหนังโโคและหนังควาย เป็นรูปตัวในเรื่องรามเกียรติ์ นำมาเชิดทางด้านหลังและด้านหน้าของผู้ขาว ประกอบคำพากย์และเรื่องโดยมีปี่พาทย์เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงเพลงหน้าพาทย์ เป็นมหกรรมของไทยที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

“หางเครื่อง” หมายถึง คนเดินประกอบเพลง โดยเดินกันตั้งแต่สองคนจนเป็นกลุ่มใหญ่ รวมที่สิบคน สันนิษฐานว่าแต่เดิมมาจากสำนวนว่า “เขย่าหางเครื่อง” กล่าวคือในขณะที่นักร้องออกมาร้องเพลงบนเวที จะมีคนออกมาริบจับ รับ ไม้ต็อก และเคาะลูกแซ็กอยู่ข้างหลังนักร้อง ใกล้กับพวงนักดนตรี ทำให้หัวใจเพลงเด่นชัด มีความไพเราะและสนุกสนานมากขึ้น จึงมีได้กิจกรรมหมายคืออาจหมายถึงเครื่องให้หัวใจเพลงคนตรี

“นางรำ” หมายถึง ผู้แสดงท่าทางหรือลีลาการเคลื่อนไหวของ เท้ามือ ลำตัว ตามการร้องเพลงหรือตามจังหวะของคนตรี

“รำวง” หมายถึง การละเล่นอย่างหนึ่งของชาวบ้าน ที่ร่วมกันเล่นเพื่อความสนุกสนาน และเพื่อความสามัคคี เดิมเรียกว่า “รำโทน” เพราะได้ใช้โทนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ โดยใช้โทนเป็นจังหวะหลัก มีกรับและนั่งเป็นเครื่องดนตรีประกอบ แต่ไม่มีเนื้อร้อง ผู้รำก็รำไปตามจังหวะโทนลักษณะการรำก็ไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ เพียงแต่ข้าเท้าให้ลงจังหวะโทน ต่อมาเมื่อผู้คนทำงานและบริโภคประกอบจังหวะโทนขึ้น ต่อมาโทนได้พัฒนาเป็น “รำวง” มีลักษณะคือมีโต๊ะตั้งอยู่กลางวง ชายหญิงรำเป็นคู่ๆ ไปตามวงอย่างมีระเบียบเรียกว่า “รำวงพื้นเมือง” เด่นได้ทุกงาน เทศกาล ทุกฤคุกาลหรือจะเล่นกันเองเพื่อความสนุกสนาน

“มายากล” หมายถึง การเล่นกลหรือการแสดงกล

เห็นได้ว่าลักษณะงานทั้งหมดข้างต้นนี้เนื่องจากความแฝงไว้ในตัว ลักษณะเด่นร่วมกันตรงที่ทุกด้วยความสามารถนั้นเป็นงานที่จะต้องมีผู้นำเสนอออกมานำเสียตัวผู้ชุม โดยผู้นำเสนอล้วนต้องใช้ฝีมือหรือความสามารถ (Skill) และแรงงาน (Labor) หรือความวิริยะอุตสาหะ (Perseverance) อุทิศให้แก่งานที่นำเสนอนั้น เพื่อจุดประสงค์หลักคือการให้ความบันเทิงแก่สาธารณะซึ่งเปรียบได้กับการต้องทุ่มเทพลังกายพลังใจความวิริยะอุตสาหะของผู้สร้างสรรค์งานอื่นๆ นั่นเอง

2.1.3 ลักษณะการทำงานในงานด้านการแสดงในประเทศไทย

2.1.3.1 ลักษณะการทำงานของนักแสดงเด็กที่แตกต่างจากการทำงานของลูกจ้างทั่วไป

การทำงานของนักแสดงมีลักษณะแตกต่างจากการทำงานของลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานทั่วไปในประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

1) เป้าหมายของการทำงาน

ในสัญญาจ้างแรงงานทั่วไปลูกจ้างมีหน้าที่ต้องทำงานตามสัญญาจ้างภายใต้การควบคุมของนายจ้าง เพื่อแลกกับสินจ้างหรือค่าตอบแทนที่ตกลงกันไว้ ลูกจ้างจึงเป็นผู้กระทำการแทนนายจ้างทางกฎหมายนายจ้างจึงเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำการของลูกจ้างนั้น¹

ในการทำงานตามสัญญาจ้างทำของของนักแสดงหน้าที่ที่นักแสดงมิต่องคู่สัญญาอีกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้อำนวยการสร้าง ผู้อำนวยการผลิต เจ้าของค่าย เจ้าของสังกัด ผู้ผลิต หรือผู้จัด ถือเป็นหน้าที่ตามสัญญาทางกฎหมายที่วางอยู่บนข้อตกลงเรื่องผลประโยชน์ตอบแทนระหว่างการแสดงกับเงินค่าจ้างหรือผลประโยชน์อื่นๆ ที่ได้รับ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งสัญญาจ้างแรงงาน และสัญญาจ้างทำงาน เนื่องจากลักษณะที่คล้ายคลึงกันมากของทั้งสองสัญญาคือเป็นการทำงานเพื่อแลกกับค่าตอบแทน ดังนั้นความรับผิดชอบต่องานของนักแสดงส่วนใหญ่จึงถือเป็นความรับผิดชอบต่อผู้อำนวยการสร้าง ผู้อำนวยการผลิต เจ้าของค่าย เจ้าของสังกัด ผู้ผลิต หรือผู้จัดมากกว่าต่อผู้ชม จึงไม่อาจจัดว่าเป็นสัญญาบริการที่ให้คนดู แต่จัดเป็นสัญญาจ้างแรงงานหรือสัญญาจ้างทำงานที่มีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งคือผู้อำนวยการสร้างผู้อำนวยการผลิต เจ้าของค่าย เจ้าของสังกัด ผู้ผลิต หรือผู้จัดนั่นเอง²

2) ความรู้และทักษะ

นอกจากนักแสดงต้องมีความรู้ทักษะ ต้องท่องจำบทได้ และยังต้องมีฝีมือ มีความชำนาญพิเศษในกิจกรรมต่างๆ เช่น ชิม ยิงปืน คำน้ำ เต้นรำ ร้องเพลง พากย์เสียง เล่นดนตรี หรือมีความถนัดในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เป็นต้น³

¹ นิคม จันทร์วิทูร. (2538). กฎหมายแรงงานแนวคิดและปัญหา. หน้า 63.

² วิมลเรขา ศิริชัยราวรรรณ. (2550). สถานภาพทางกฎหมายและการคุ้มครองสวัสดิภาพของนักแสดง. หน้า 31.

³ แหล่งเดิม.

3) ลักษณะของงานที่ทำ⁴

งานแสดงของนักแสดงนั้นเป็นการให้ความบันเทิงแก่ผู้ชม ดังนั้นนอกจากนักแสดงจะต้องมีความสามารถส่วนตัวหรือพิธีกร ก็ยังต้องมีความรู้ ทักษะ และความวิริยะ อุตสาหะอย่างเพียงพอเพื่อแสดงฟิล์ม่องไปในงานที่นักแสดงนำเสนอออกมานั้น ได้ว่างานแสดงเป็นงานที่ใช้ทั้งสมองและสรีระของร่างกายอย่างมาก many เนื่องจากนักแสดงต้องแสดงเป็นบุคคล สมมติตามที่บทได้กำหนดให้เป็น

แต่เดิมนักแสดง (Performer) ภูมิคุณค่าให้มีสถานะทางสังคมต่ำกว่าผู้สร้างสรรค์ มาตั้งแต่สมัยโบราณกalem แต่ปัจจุบันสถานะของนักแสดงเริ่มได้รับการยอมรับ เมื่อเทคโนโลยี พัฒนาขึ้น และเมื่อการแสดงสามารถถูกบันทึกและนำไปเล่นซ้ำได้ เกิดการซื้อขายและเกิดมีคุณค่าทางเศรษฐกิจขึ้นเมื่อประกอบกับเหตุผลทางศีลธรรมคือความวิริยะอุตสาหะของนักแสดงไปด้วยแล้ว ในที่สุดสถานะของนักแสดงเริ่มได้รับการยอมรับให้มีคุณค่าเทียบเท่ากับผู้สร้างสรรค์

เมื่อเทียบกับกรณีของนักแสดงละครหรือภาพยนตร์ซึ่งเมื่อได้อ่านบทแล้ว ก่อนทำการแสดงนั้นนักแสดงก็จะต้องทำความเข้าใจ และมีการตีความบทละครหรืออ่านบทภาพยนตร์ ก่อนว่ามีความหมายเช่นไร ณ ช่วงเวลาใดก็อเป็นช่วงก่อนงานประภา⁵ จุดนี้จึงเทียบได้กับความคิด สร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ ดังนั้นนักแสดงจึงถือว่าเป็นผู้ที่สามารถพัฒนาทักษะในการแสดงและ ก่อให้เกิดงานเป็นงานใหม่ขึ้นมา

ดังนั้นงานที่นักแสดงทำจึงเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ ทักษะ บวกความวิริยะ อุตสาหะ ต้องใช้จินตนาการ ใช้พลัง และสรีระทางร่างกายเพื่อแสดงฟิล์ม่องที่นักแสดงอุทิศให้แก่งาน ที่นำเสนอ โดยสื่อให้คนดูรับรู้ให้ได้ว่าตัวนักแสดงต้องการสื่อสารอะไร ให้คนดูเข้าใจและเกิด ความรู้สึกร่วมไปกับสิ่งที่นักแสดงได้นำเสนอออกมานั้น

4) เสริมภาพและอำนวยตัดสินใจทางวิชาชีพ⁶

เสริมภาพในการเลือกรับงานหรือบท โดยก่อนที่จะมีการตกลงข้างกันแสดง ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนักแสดงอาจได้รับบทบทย่อหรือเค้าโครงเรื่องย่อมาศึกษาก่อนตัดสินใจรับงานว่า ตนสนใจที่จะแสดงหรือไม่ เข้ากับบุคลิกตนของหรือไม่ หรือมีความสามารถเพียงพอต่องานแสดง ชิ้นนั้นหรือไม่

⁴ แหล่งเดิม.

⁵ หมายเหตุท้ายคำพิพากษากฎิกา พ.ศ. 2548 คดีระหว่าง บุษกร พรวรณะศิริเวช กับบริษัทสุพรีเดิร์ม จำกัด.

⁶ วิมลเรขา ศิริษยาราภรณ์. เล่มเดิม. หน้า 33.

ส่วนอำนวยการตัดสินใจด้วยตนเอง เมื่อใดก็ตามที่นักแสดงได้ตัดสินใจรับงานแล้ว นักแสดงก็จะต้องถูกควบคุมในเวลาทำงานการแสดง เพื่อให้เป็นไปในแนวทางที่ผู้อำนวยการสร้างหรือผู้อำนวยการผลิต หรือผู้ผลิต หรือผู้จัด ได้วางแผนงานเอาไว้โดยตัวแทนของบุคคลเหล่านี้ซึ่งก็คือผู้กำกับการแสดง ถึงที่นักแสดงจะต้องทำคือการทำทุ่มเทให้กับงานอย่างเต็มที่ ในบางครั้งหรือบนทบทวนอาจจะหานักแสดงแทนได้ยากหรือหาไม่ได้ก็ไม่สมนบทบาท นักแสดงที่เป็นผู้รับบทนั้นเองโดยตรงก็อาจจะรับการแสดงโดยไม่ต้องหานักแสดงตัวแทนหรือสตูนัม หรือบทบทที่ต้องมีการกดจูบ ลูบคลำ ปลุกปล้ำ หรือตอบตีกัน นักแสดงอาจยอมให้มีการกระทำกันจริงๆ โดยไม่ใช้เทคนิค เช่นมุกกล้องเข้าช่วย เพื่อให้เรื่องออกมาตรฐานและหากยังเป็นค่ายเด็กๆ หรือสำหรับบางค่ายที่มีแนวให้แสดงกันแบบถึงลูกถึงคนแล้ว นักแสดงก็ไม่มีโอกาสที่จะตัดสินใจด้วยตนเองมากนัก เมื่อผู้กำกับสั่งให้เล่นอย่างไรก็มักจะต้องเล่นตามที่ผู้กำกับสั่งเพื่อให้งานออกมาระบุรณะและประหัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย

5) จริยธรรมในทางวิชาชีพ⁷

นักแสดงแม้จะเป็นวิชาชีพอิสระแต่ก็จะถูกภาคหมายจากสังคม ดังนั้นในการใช้ชีวิตประจำวันนักแสดงจะต้องประพฤติดนให้มีคุณความดีมีค่ามีศีลธรรม โดยต้องประพฤติตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี และส่งผ่านคุณงามความดีเหล่านั้นให้แก่ผู้คนในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มเด็กวัยรุ่นที่มักจะถือนักแสดงเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตไม่ว่าจะเป็นการแต่งตัว เสื้อผ้า ทรงผม ลักษณะทาง การใช้คำพูด รวมไปถึงเรื่องความประพฤติ ฯลฯ ถึงแม้ว่าในทางความเป็นจริงแล้ว อาชีพนักแสดงไม่ได้มีการกำหนดจริยธรรมในทางวิชาชีพเป็นกฎหมายทั้งหมดที่บังคับแบบเฉพาะเจาะจงไว้ก็ตาม

2.1.3.2 ลักษณะการทำงานของนักแสดงเด็กที่แตกต่างจากการทำงานของผู้มีวิชาชีพอื่น

ความหมายของคำว่า “วิชาชีพ”⁸ ในทางสังคมนั้น คือ การที่ผู้มีวิชาชีพต้องมีความสำนึกรถึงความสำคัญของทางสังคมในงานที่ในการปฏิบัติหน้าที่นั้นผู้มีวิชาชีพจะให้ความสนใจอย่างมากต่อโอกาสและความรับผิดชอบที่จะให้บริการสังคม การจะถือว่าผู้ประกอบอาชีพได้เป็นผู้มีวิชาชีพหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับการยอมรับของสาธารชนถึงความสำคัญและให้ความเคารพอย่างสูงต่อผู้ประกอบอาชีพนั้นด้วย เช่น สังคมอาจเห็นว่าวิศวกร สถาปนิก ทนายความ แพทย์ และนักเขียน มีความเป็นผู้มีวิชาชีพมากกว่านักแสดง พยานาล ตำรวจ พนักงานดับเพลิง บรรณาธิการ และครู

⁷ นัตรดาว ตั้นศิริไพบูลย์. (2548). การคุ้มครองการทำงานของครูโรงเรียนเอกชน. หน้า 55.

⁸ วรพจน์ พันธุ์พงศ์. (2549). แห่งนมองดาวค้างฟ้า นางเอกตลอดกาล จินตรา สุขพัฒน์. หน้า 152-177.

⁹ นัตรดาว ตั้นศิริไพบูลย์. เล่มเดิม. หน้า 56.

สังคมไทยในอดีต “อาชีพนักแสดง” มักจะถูกมองว่าเป็นอาชีพต่ำต้อยด้วยคุณค่าถึงขนาดมีประโภคที่พูดติดปากเสมอๆ ว่าเป็น “อาชีพเห็นกินรักิน” แต่ปัจจุบันสถานภาพทางสังคมของนักแสดงเริ่มได้รับการยอมรับมากขึ้น เมื่อเทคโนโลยีพัฒนาขึ้นทำให้การแสดงสามารถถูกบันและนำไปเผยแพร่ได้ จึงเกิดการซื้อขายและมีคุณค่าทางเศรษฐกิจและเมื่อประกอบกับเหตุผลในทางศีลธรรมคือความวิริยะอุตสาหะของนักแสดงที่ทุ่มเทเพื่อสร้างสรรค์งานจึงมีผลทำให้อาชีพนักแสดงกลายเป็นอาชีพที่ทำรายได้ดี สร้างฐานะและสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักได้อย่างรวดเร็วจนเป็นที่ยอมรับแม้กระทั่งคนในสังคมชั้นสูง¹⁰ หรือผู้มีอันจะกินทั้งหลายต่างก็หันมาสนใจฝึกสอนเป็นนักแสดงมากขึ้น ฝ่ายนักแสดงในวงการบันเทิงปัจจุบันก็พยายามที่จะพัฒนาตนเองโดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเตรียมพร้อมสู่กับคลื่นลูกใหม่หรือนักแสดงหน้าใหม่ทั้งหลาย ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ที่เข้ามาร่วมตัวเลือกมากมายในวงการบันเทิง การเตรียมพร้อมในลักษณะดังกล่าวก็เพื่อให้นักแสดงผู้นั้นมีแนวโน้มที่จะถูกคัดเลือกให้ทำการแสดง เนื่องจากมีความสามารถสูงกว่าและหลากหลายกว่าขณะเดียวกันการทำเช่นนี้ก็เพื่อเป็นการหาช่องทางสำหรับอาชีพสำรองในอนาคตด้วย¹¹

นักแสดงจึงน่าจะจัดว่าเป็นวิชาชีพอิสระวิชาชีพหนึ่งเพียงแต่ยังไม่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้มีวิชาชีพขั้นสูงเมื่อไปเปรียบเทียบกับทนายความ แพทย์หรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย แต่บางครั้งความมีชื่อเสียงโด่งดังของนักแสดงบางคนก็อาจจะมีมากมายเป็นที่รู้จักและอาจได้รับการกล่าวขานถึงมากกว่าทนายความ แพทย์ หรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย เพียงแต่การได้รับเกียรติของนักแสดงนั้น ไม่คงทันถ้วนเป็นไปตามกระแสนิยมตามยุค เมื่อใดที่หมวดยุคหมวดความนิยมก็อาจจะหมวดความสำคัญไปจากคนในสังคม ได้เช่นกัน¹²

2.2 แนวคิดการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

2.2.1 แนวคิดและปัจจัยที่ทำให้เกิดการใช้แรงงานเด็ก

การใช้แรงงานเด็กเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไปไม่ว่าประเทศใดๆ ในโลกโดยในอดีตจะมีลักษณะเป็นการใช้แรงงานด้านการเกษตรกรรมเป็นหลัก ในรูปแบบของการใช้แรงงานในครอบครัว จำนวนเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นยุคแห่งการปฏิวัติอุตสาหกรรม แรงงานเด็กจึงถูกผลักดันให้เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในประเทศไทยซึ่งนับเป็นประเทศ

¹⁰ บริษัทไทยเกอร์แทคทีม จำกัด และบริษัทเจ ออสแอล จำกัด (ผู้ผลิต). (2550, กุมภาพันธ์). ดาวรักนไอโซ (เทปบันทึกการพากย์ “Share เซอ ลีฟ เธอ”) ออกรายการทางสำนักข่าวไทยโมเดร์นไน์ทีวี.

¹¹ วิมลเรขา ศิริชัยราวรรณ. เล่มเดิม. หน้า 34.

¹² แหล่งเดิม.

แรกที่มีการใช้แรงงานเด็กในภาคอุตสาหกรรมอย่างมากมา การใช้แรงงานเด็กอย่างจริงจัง จึงเริ่มนั่นบันตั้งแต่นั่นมาและแพร่หลายไปทั่วโลกพร้อมๆ กับการปฏิวัติอุตสาหกรรม โดยมีปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการใช้แรงงานเด็กหลายประการดังนี้¹³

2.2.1.1 การปฏิวัติอุตสาหกรรม

จากแนวความคิดที่เชื่อว่าการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมจะช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเกิดขึ้นได้เร็วกว่าการพัฒนาด้านการเกษตรกรรม ทำให้แต่ละประเทศพยายามผลักดันให้ประเทศของตนก้าวไปสู่ความเจริญในด้านอุตสาหกรรมด้วยการนำเทคโนโลยีวิทยาการสมัยใหม่มาใช้แทนที่การผลิตด้วยวิธีเดิมๆ เป็นผลให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวและเปลี่ยนแปลงมาเป็นระบบเศรษฐกิจและสังคมอุตสาหกรรมแต่ในขณะที่วิวัฒนาการในด้านเทคโนโลยีเจริญรุ่งหน้าไปอย่างรวดเร็วทำให้โรงงานสมัยใหม่ไม่จำเป็นต้องอาศัยกำลังแรงงานคนจำนวนมากดังนั้นแต่ก่อนเพียงอาศัยคนโดยความคุ้มคุ้มแล้วท่านนั้นจะก่อให้เกิดแนวความคิดในการนำเด็กมาใช้แรงงาน ประกอบกับเด็กอยู่ในภาวะที่อ่อนแอสามารถควบคุมได้ง่าย อีกทั้งไม่มีมาตรการทางกฎหมายออกมารุ่มครองแรงงานเด็กแต่อย่างใดและสภาวะสังคมในขณะนั้นก็เปิดโอกาสให้เด็กเข้าสู่ตลาดแรงงานได้สะดวก จึงทำให้แรงงานเด็กกลายเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำคัญ

2.2.1.2 การใช้เครื่องมือเครื่องจักรสมัยใหม่

ในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรม เครื่องมือเครื่องจักรสมัยใหม่ที่มีเทคโนโลยีมากขึ้นทำให้ความจำเป็นที่ต้องใช้แรงงานผู้ใหญ่ในกระบวนการผลิตต่างๆ น้อยลง นายจ้างสามารถใช้แรงงานที่ไม่ต้องมีความรู้ความชำนาญไม่ต้องมีกำลังหรือเริ่มแรงมากเพระเครื่องมือเครื่องจักรสมัยใหม่มีลักษณะทุนแรงและสามารถผลิตสินค้าได้ในจำนวนมากแต่ใช้แรงงานน้อยลง ทำให้นายจ้างสามารถใช้เด็กเข้าแทนที่คนงานผู้ใหญ่ได้อย่างลงตัว เช่น ในโรงงานทอผ้าขนาดตัวเดิมเคยใช้แรงงานผู้ใหญ่ 300 คน ลดลงจากที่นำเครื่องจักรสมัยใหม่มาแทนกับสามารถใช้แรงงานผู้ใหญ่เพียง 10 คน และแรงงานเด็ก อีก 50 คน ก็เพียงพอแล้ว

2.2.1.3 การแบ่งขันทางเศรษฐกิจ

แนวคิดที่มีทำให้มีการใช้แรงงานเด็กอีกประการหนึ่งก็คือการที่นายจ้างมีความพอใจที่จะจ้างแรงงานเด็กเพื่อประหยัดต้นทุนการผลิตเนื่องจากการจ้างแรงงานเด็ก ทำให้นายจ้างสามารถหลีกเลี่ยงการจ่ายค่าจ้างในอัตราสูงได้ นอกจากนี้นายจ้างบางรายที่มีทุนจำกัดหรือมีโรงงานขนาดเล็ก จึงมีแนวคิดว่าวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดต้นทุนเฉลี่ยในการผลิตได้ก็โดยการใช้แรงงานเด็กแทนแรงงานผู้ใหญ่ อันจะสามารถทำให้แบ่งขันกับโรงงานที่มีขนาดใหญ่กว่าได้ ประกอบกับแรงงาน

¹³ เอี่ยม ลายางาม. (2521). ประวัติศาสตร์อังกฤษ. หน้า 236-238.

เด็กเป็นแรงงานที่มีความกระฉับกระเฉง โดยเปรียบเทียบแล้วแรงงานเด็กจะคล่องแคล่วกว่าแรงงานผู้ใหญ่ แรงงานเด็กมักจะไม่ค่อยมีปัญหาเท่ากับแรงงานผู้ใหญ่และแม้เด็กจะมีความแข็งแรงทางร่างกายน้อยกว่าผู้ใหญ่ แต่ประสิทธิภาพในการทำงานก็ไม่ต่ำกว่าผู้ใหญ่เลย อีกทั้งเด็กมีความอ่อนแอดอตต่อโลกมักจะกลัวผู้เป็นนายจ้าง ทำให้นายจ้างบางคนอาจใช้วิธีการด้วยการบ่ำบุญหรือลงโทษเด็ก ในการณ์ที่ทำงานช้าหรือผิดพลาด โดยที่เด็กจะไม่กล้าฝ่าฝืนหรือทำผิดซ้ำอีกและเด็กส่วนใหญ่ก็มักไม่มีการทั่งติงหรือต่อรองกับนายจ้างทำให้นายจ้างมีความพ้อใจในการใช้แรงงานเด็ก

2.2.1.4 อิทธิพลของลักษณะเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม

จากอิทธิพลของลักษณะเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมที่เน้นการพัฒนาโดยห้ามรัฐเข้าไปแทรกแซงในกิจการของเอกชนเพราะเรื่องว่าการที่รัฐเข้าไปแทรกแซงเศรษฐกิจในทางเศรษฐกิจของประชาชน จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศได้และเหตุผลอีกประการหนึ่ง ก็คือ รัฐไม่ต้องการมีปัญหากับนายจ้างซึ่งมักเป็นนายทุนให้กับรัฐเสมอในยามศึกษาราม จนเป็นผลให้รัฐไม่คุ้มแล้วเอาใจใส่ต่อแรงงานเด็กแม้จะถูกนายจ้างกดขี่บุคคลเพียงใด จึงเป็นเหตุให้มีการใช้แรงงานเด็กกันอย่างแพร่หลายมากตามมา โดยเฉพาะในประเทศอังกฤษและหลายตัวไปยังประเทศในแถบยุโรปอย่างรวดเร็ว

2.2.1.5 ผลกระทบจากสภาวะหลังสังคมโลก ครั้งที่ 2

ปัญหาความยากจน ปัญหาการว่างงานหลังสังคมเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้มีความพยายามดันรัฐในการแสวงหางงานทำมากขึ้น แรงงานเด็กเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เด็กว่าในสภาวะ เช่นนี้ ดังนั้นในช่วงหลังสังคมโลกจึงทำให้มีการใช้แรงงานเด็กเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

2.2.2 แนวคิดในการคุ้มครองแรงงานเด็ก

จากปัจจัยต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว ทำให้แรงงานเด็กมากมายถูกผลักดันเข้าสู่ตลาดแรงงานในภาคอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว แรงงานเด็กจะต้องทำงานหนา重ุ่หามคำอย่างตราชครรภ์ในโรงงานเป็นเวลาหลายปี เด็กที่ถูกใช้แรงงานก็ยังมีอายุยังน้อย ได้ค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อย อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เลวร้ายและลักษณะงานก็คือการควบคุมเครื่องจักรหรืองานอื่นๆ ที่ซ้ำซากจำเจ อบติดเหตุก็เป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้น และเด็กจะไม่ได้รับการเหลียวแลจากนายจ้าง ดังนั้น นับตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาแรงงานเด็กจึงถูกอาเบรียบและอยู่ในสภาวะที่เสียเปรียบมากตลอด เพราะนายจ้างส่วนมากเป็นนายทุนที่ร่ำรวย อีกทั้งเด็กก็อยู่ในสภาวะที่ไม่อาจต่อรองกับนายจ้างได้ และจากสภาพการทำงานที่เลวร้ายของเด็กนี้เองนับเป็นจุดเริ่มต้นในการเริ่มแนวความคิดในเรื่องการคุ้มครองแรงงานเด็ก ทั้งนี้ก็คือความห่วงใยและต้องการที่จะแก้ไขปัญหาสังคมเหล่านี้ให้หมดไป โดยรากฐานของแนวคิดในเรื่องการคุ้มครองแรงงานเด็กก็มาจากทฤษฎี “Tabula Rosa” ของ

จอห์น ล็อก (John Locke) นักปรัชญาภูมายธรรมชาติในยุคฟื้นฟู¹⁴ (ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14-16) ซึ่งเชื่อว่าจิตใจของมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ จอห์น ล็อกเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนไม่ว่าดีหรือชั่วเป็นผลมาจากการสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น อุปนิสัยใจของมนุษย์ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดที่ว่า การเปลี่ยนแปลงแก้ไขนิสัยและบุคลิกภาพของมนุษย์ ต้องเริ่มตั้งแต่มีอายุยังน้อย เด็กซึ่งได้รับการเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมที่ดีได้รับการอบรมสั่งสอนอย่างถูกต้องจะสามารถเติบโตเป็นมนุษย์ที่มีเหตุผลตามทฤษฎีของนักกฎหมายธรรมชาติ จึงสรุปได้ว่า หากเด็กถูกใช้แรงงานอย่างไม่เหมาะสมถูกเอาไว้เปรียบอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งถือว่า เป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีข้อมส่งผลต่ออุปนิสัยและบุคลิกภาพของเด็กจนก่อให้เกิดผลกระทบเป็นปัจจัยของสังคมต่อไปในอนาคตอย่างแน่นอน ดังนั้นเพื่อเป็นการยกระดับสภาพการทำงานของแรงงานเด็กให้อยู่ในภาวะที่เด็กเหล่านี้สามารถเติบโตเป็นมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์แบบ จึงจะต้องมีการกำหนดมาตรการต่างๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นการคุ้มครองแรงงานเด็กและต้องมีลักษณะที่เป็นพิเศษกว่าแรงงานทั่วไป

ในแรกเริ่มของแนวความคิดในการคุ้มครองแรงงานเด็กมีความพยายามอย่างมุ่งมั่นในการจะโน้มน้าวจิตใจของบรรดานายจ้าง ซึ่งเป็นนายทุนให้เห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญในการให้ความคุ้มครองแรงงานเด็ก โดยจะต้องปรับปรุงสภาพการทำงานให้ดีขึ้น แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จนายจ้างเหล่านี้ไม่เห็นความสำคัญของการคุ้มครองแรงงานเด็ก ดังนั้นแนวทางในการคุ้มครองแรงงานเด็กจึงเปลี่ยนมาเป็นการออกกฎหมายให้บังคับกับนายจ้างแทน

ในระยะเวลาต่อมาแนวความคิดสำคัญที่ถือเป็นหลักในการออกแบบต่างๆ ใน การคุ้มครองแรงงานเด็กนี้มีหลายประการ ดังนี้

- 1) เด็ก คือ ทรัพยากร้อนมีค่าของชาติที่ต้องเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพและสืบสานวัฒนธรรมและความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทย ตลอดจนถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมในอนาคต วัยเด็กควรจะเป็นวัยที่ได้ศึกษาเล่าเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ แต่เนื่องจากปัจจุหาในด้านต่างๆ ทำให้เด็กบางส่วนต้องออกจากโรงงานเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันสมควร และสภาพการทำงานบางอย่างอาจมีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตลอดจนงานบางประเภทมีลักษณะเป็นงานอันตราย และเสี่ยงต่อการประสบอุบัติเหตุเนื่องจากการทำงาน ได้โดยง่ายและหากปล่อยให้เด็กต้องทำงานที่ไม่เหมาะสมกับวัยต่อไป นอกจากจะเป็นการบั่นทอนความเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของเด็กแล้ว เด็กบางคนอาจได้รับอันตรายที่ร้ายแรงงานถึงขั้นพิการหรือทุพพลภาพ ซึ่งก็เป็นการสูญเสียทรัพยากรที่สำคัญของชาติและยังเป็นภาระของสังคมต่อไปด้วย ดังนั้น

¹⁴ จรัญ โภษณานันท์. (2539). นิติปรัชญา. หน้า 140-150.

รัฐจึงจำเป็นต้องเข้ามาร่วมดำเนินการเพื่อให้ความคุ้มครองการทำงานของลูกจ้างเด็กเป็นพิเศษกว่าการทำงานของลูกจ้างทั่วไป โดยกำหนดหลักการที่สำคัญที่ให้ความคุ้มครอง 5 ประการ คือ¹⁵

- (1) ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับอายุขันต่างของเด็กที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานได้
- (2) ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับประเภทงานที่ให้ลูกจ้างเด็กทำได้และงานที่ห้ามลูกจ้าง

เด็กทำ

- (3) ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับเวลาทำงานของลูกจ้างเด็ก
- (4) ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างเด็ก
- (5) ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพของลูกจ้างเด็ก โดยให้ลูกจ้างเด็ก มีสิทธิเลือเข้ารับการฝึกอบรม

2) การคุ้มครองการใช้แรงงานเด็กเพื่อต้องการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กและช่วยพัฒนาเด็กในทั้งทางร่างกาย จิตใจ ศติปัญญา และคุ้มครองเด็กให้พ้นจากการอาบปริญ ไม่ว่าในลักษณะใดๆ อีกทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมแก่เด็กไม่ให้เด็กต้องเข้าสู่ตลาดแรงงาน ก่อนวัยสมควร

3) เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ถ้าหากจะต้องทำงานก็ต้องยังไม่มีความพร้อมเต็มที่เท่ากับผู้ใหญ่ ดังนั้น การออกแบบการเพื่อคุ้มครองแรงงานเด็กเหล่านี้จึงต้องมีลักษณะเป็นการอุปการะ เลี้ยงดูช่วยเหลือเด็กและเปิดโอกาสให้เด็กมีการพัฒนาฝีมือมากกว่าการเป็นลูกจ้างทั่วไป นายจ้าง จะต้องปฏิบัติต่อลูกจ้างเด็กในลักษณะการอุปการะเลี้ยงดูเด็กโดยหวังให้เด็กได้เรียนรู้งานและมีความชำนาญในอาชีพ เมื่อเด็กเติบโตขึ้นไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

4) ข้อกำหนดตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิเด็กในส่วนที่ได้ให้ความคุ้มครองแรงงานเด็กและข้อกำหนดตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ซึ่งในส่วนนี้จะได้ทำการศึกษาในหัวข้อต่อๆ ไป

2.3 หลักความสามารถในการทำงานนิติกรรมของผู้เยาว์

ผู้เยาว์นี้เป็นผู้ที่ยังอ่อนแอดั่งสติปัญญาและร่างกาย อาจเป็นเหตุทำให้ผู้ไม่สูงวัย ประสบภัยชน์จากความไม่ชำนาญและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้เยาว์มาอาบปริญผู้เยาว์ ผู้เยาว์อาจจะตกอยู่ในฐานะเสียเปรียง ด้วยเหตุนี้กฎหมายจึงได้จำกัดความสามารถในการใช้สิทธิ ท่านนิติกรรมของผู้เยาว์ไว้ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้เยาว์ โดยกำหนดให้ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์เข้ามาร่วมมติร่วมกับผู้เยาว์ในส่วนที่ได้เสียงของผู้เยาว์ โดยการทำแทนหรือให้ความ

¹⁵ สุดาศรี วงศ์ และคณะ. (2538). แนวทางการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานเด็ก. หน้า 33-34.

ยินยอมแก่ผู้เยาว์ในการทำนิติกรรมต่างๆ แต่กฎหมายก็มิได้จำกัดความสามารถในการใช้สิทธิทำนิติกรรมของผู้เยาว์เสียที่เดียว มีนิติกรรมบางอย่างที่ผู้เยาว์สามารถทำได้โดยลำพังตนเองก่อนที่จะกล่าวถึงกฎหมายเกี่ยวกับความสามารถในการทำนิติกรรมของผู้เยาว์ขอกล่าวถึงผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับความสามารถในการทำนิติกรรมของผู้เยาว์

กรณีพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 15 กำหนดห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ทำงาน แต่ปัจจุบันบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักแสดงเด็กมักจะทำสัญญา กับบริษัทหรือค่ายไปในรูปแบบสัญญาจ้างทำงานเพื่อให้เด็กทำงานด้านการแสดง ซึ่งถือว่าบิดามารดากระทำการตามหน้าที่ในการอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ตาม มาตรา 1564 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยนักแสดงเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี นั้นก็ยังถือว่าเป็นผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 19 แต่ทั้งนี้ต้องสมควรแก่ฐานานุรูปและเหมาะสมสมกับวัยและร่างกายของเด็ก หากเกินความสามารถหรือเกินความเหมาะสมแก่เด็ก บิดามารดาหรือผู้ปกครองจำต้องรับผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้วย ส่วนกรณีนักแสดงเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ทำสัญญาเองโดยมิได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองนั้นจะต้องพิจารณาได้ว่าเป็นการทำงานด้านการแสดงเพื่อสำรองจิพของนักแสดงเด็กนั้นหรือไม่ตาม มาตรา 24 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 望หลักว่า ผู้เยาว์อาจทำการใดๆ ได้ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการสมแก่ฐานานุรูป หากทำสัญญาเพื่อทำงานด้านการแสดงไม่สมแก่ฐานานุรูปของนักแสดงเด็กนั้นแล้ว สัญญาดังกล่าวจะจัดต่อกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้เป็นสัญญาที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน สัญญานี้เป็นโมฆะตามมาตรา 150 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2.3.1 ผู้แทนโดยชอบธรรม (Legal Representative)

เนื่องจากผู้เยาว์นั้นเป็นบุคคลที่อ่อนแอ ไม่มีความรู้สึกผิดและชอบอย่างเพียงพอ ไม่สามารถมัคร่วงรักษาผลประโยชน์ส่วนได้เสียของตนได้อย่างเต็มที่ กฎหมายจึงจำกัดความสามารถในการใช้สิทธิทำนิติกรรมของผู้เยาว์ไว้เพื่อช่วยเหลือคุ้มครองผู้เยาว์มิให้เสียเปรียบบุคคลอื่น โดยกำหนดให้ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์เข้ามาช่วยเหลือผู้เยาว์ โดยกระทำการต่างๆ แทนผู้เยาว์หรือให้ความยินยอมแก่ผู้เยาว์ในการทำนิติกรรม เพื่อช่วยเหลือแก้ไขการหย่อนความสามารถในการใช้สิทธิปฏิบัติหน้าที่ของผู้เยาว์¹⁶

¹⁶ สมทบ สุวรรณสุทธิ. (2514). ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุคคล. หน้า 91.

2.3.1.1 ผู้ที่สามารถเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม

คำว่า “ผู้แทนโดยชอบธรรม” นั้น กฎหมายได้ให้คำนิยามไว้ในบทวิเคราะห์ศพท์ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 1 (13) ว่า “ผู้แทนโดยชอบธรรม หมายความว่า บุคคลซึ่งตามกฎหมายมีสิทธิที่จะทำการแทนบุคคลผู้ไร้ความสามารถ หรือเป็นบุคคลที่จะต้องให้คำอนุญาตหรือให้ความยินยอมแก่ผู้ไร้ความสามารถในอันที่จะทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง” ดังนั้นผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์จึงหมายถึงบุคคลซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายกระทำการแทนผู้เยาว์หรือให้ความยินยอมแก่ผู้เยาว์ในการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์ ได้แก่ ผู้ใช้อำนาจปกครองและผู้ปกครอง¹⁷

1) ผู้ใช้อำนาจปกครอง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1569 บัญญัติว่า “ผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของบุตร” และ มาตรา 1566 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องอยู่ใต้อำนาจปกครองของบิดามารดา” ดังนั้นผู้ใช้อำนาจปกครองจึงหมายถึงบิดามารดาด้านนี้เอง อำนาจปกครองหมายถึงอำนาจตามธรรมชาติของบิดามารดาที่มีต่อนบุตรนับแต่บุตรได้ถือกำเนิดมาเป็นอำนาจที่ใช้แก่ตัวบุตรผู้เยาว์และแก่ทรัพย์สินของบุตรผู้เยาว์เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่บุตรผู้เยาว์ให้เจริญเติบโตต่อไปในภายภาคหน้า¹⁸

2) ผู้ปกครอง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1598/3 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ปกครองเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้อยู่ในปกครอง” ผู้ปกครองคือ บุคคลอื่นซึ่งมิใช่บิดามารดาของผู้เยาว์ ความปกครองนี้ เป็นวิธีการที่กฎหมายกำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้เยาว์ ในการปกครองตัวผู้เยาว์และทรัพย์สินของผู้เยาว์¹⁹

(1) เหตุที่ทำให้ผู้เยาว์ต้องอยู่ในความปกครอง²⁰

ผู้เยาว์จะมีผู้ปกครองได้นั้นต้องปรากฏว่ามีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

ก. เมื่อผู้เยาว์ไม่มีบิดามารดา หมายถึงไม่ปรากฏบิดามารดาไว้เมื่อวิถืออยู่หรือตาย หรือมีบิดามารดาแต่ตายไปแล้วทั้งสองคน

ข. ผู้เยาว์มีบิดามารดาแต่ได้ถูกถอนอำนาจปกครองเสียแล้ว

¹⁷ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 1566 มาตรา 1569 และ มาตรา 1598/3.

¹⁸ ประสพสุข บุญเดช. (2539). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว.หน้า 75.

¹⁹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 1598/2 และ มาตรา 1598/3.

²⁰ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 1598 วรรคหนึ่ง.

เมื่อปรากฏว่ามีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าวแล้วข้างต้น ศาลอาจจัดให้มีผู้ปักครองขึ้นในระหว่างที่เป็นผู้ยาวย์ได้ โดยมีการร้องขอต่อศาล

(2) การตั้งผู้ปักครอง²¹ กระทำได้เพียงกรณีเดียวเท่านั้นคือ การแต่งตั้งของศาลโดยการร้องขอของญาติของผู้ยาวย์หรือพนักงานอัยการหรือบุคคลซึ่งบิดาหรือมารดาที่ตายทีหลังได้ทำพินัยกรรมระบุไว้ให้เป็นผู้ปักครอง

2.3.1.2 สิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้อำนาจปักครองและผู้ปักครอง

กรณีผู้ยาวย์มีเงินได้ ผู้ใช้อำนาจปักครองหรือผู้ปักครองต้องใช้เงินนั้นเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูและการศึกษา ก่อน หากมีเงินเหลือต้องเก็บรักษาไว้เพื่อส่งมอบแก่ผู้ยาวย์ หรือนำไป入 กลางหายใจนั้นตาม มาตรา 1598/4 ได้ แต่จะใช้เงินได้นั้นเพื่อการอย่างอื่นไม่ได้ เฉพาะผู้ใช้อำนาจปักครองเท่านั้นที่มีสิทธิใช้เงินได้ของบุตรผู้ยาวย์ด้วยเหตุผลที่เป็นมิตามารดาของบุตรผู้ยาวย์ หากผู้ใช้อำนาจปักครองไม่มีเงินได้เพียงพอแก่การของชีพตามฐานะ เว้นแต่จะเป็นเงินได้ที่เกิดจากทรัพย์สินโดยการให้โดยเส่นทางหรือพินัยกรรมซึ่งมีเงื่อนไขว่ามิให้ผู้ใช้อำนาจปักครองใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้นๆ

เงินได้หมายถึง เงินที่ผู้ยาวย์ได้รับจากการประกอบอาชีพ ค่าจ้าง และดอกผลนิตินัย เช่น ดอกเบี้ย ค่าเช่า กำไร เงินปันผล เป็นต้น สำหรับเงินทุนนั้นจะต้องนำไป入 กลางหายใจนั้นตาม มาตรา 1598/4 คือ ซื้อพันธบัตรรัฐบาลหรือพันธบัตรที่รัฐบาลไทยคำประกันหรือรับขายฝากหรือรับจำนำของต้องไม่เกินกึ่งราคาตลาดของสังหาริมทรัพย์นั้น หรือฝ่ายประจำในธนาคารที่ได้ตั้งขึ้นโดยกฎหมายหรือที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการในราชอาณาจกร จะนำไปลงทุนและวางแผนประโยชน์อย่างอื่นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลตามมาตรา 1574 (11)²²

2.3.2 หลักทั่วไปแห่งการทำนิติกรรมของผู้ยาวย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 21 บัญญัติว่า “ผู้ยาวย์จะทำนิติกรรมใดๆ ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อนการได้ฯ ที่ผู้ยาวย์ทำลงโดยปราศจากความยินยอมเช่นว่านั้นเป็นโมฆะ เว้นแต่จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”

ผู้ยาวย์ไม่สามารถที่จะทำนิติกรรมโดยลำพังได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบก่อน เมื่อผู้ยาวย์ได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมแล้ว นิติกรรมที่ผู้ยาวย์ได้ทำไปนั้นมีผลสมบูรณ์ ดังนั้นเงื่อนไขความสมบูรณ์แห่งการทำนิติกรรมของผู้ยาวย์จึงขึ้นอยู่กับความยินยอม

²¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1568.

²² ประสภาพ บุญเดช. เล่มเดิม. หน้า 595-596.

ของผู้แทนโดยชอบธรรม ซึ่งการให้ความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มี 2 ลักษณะ

2.3.2.1 ความยินยอมเฉพาะการ ถือว่าเป็นหลักของการให้ความยินยอมกล่าวคือ เมื่อผู้แทนโดยชอบธรรมให้ความยินยอมแก่ผู้เยาว์สำหรับการทำนิติกรรมอันหนึ่ง ความยินยอมนั้น มีผลเฉพาะสำหรับการทำนิติกรรมอันนั้นเท่านั้นจะถือว่าการให้ยินยอมนั้นมีผลไปถึงนิติกรรมอื่นๆ ด้วยไม่ได้ ดังนั้นผู้เยาว์จึงต้องขอความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมทุกครั้งที่จะทำนิติกรรม

2.3.2.2 ความยินยอมทั่วไป ถือว่าเป็นข้อยกเว้นของหลักการให้ความยินยอมกล่าวคือ เมื่อผู้แทนโดยชอบธรรมให้ความยินยอมแก่ผู้เยาว์ในเรื่องใดแล้ว ความยินยอมนั้นมีผลไปถึงนิติกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวพันกับกิจการที่ได้รับความยินยอมนั้น ไม่ต้องมาก่อนความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมทุกครั้งที่จะทำนิติกรรม การให้ความยินยอมทั่วไปนี้ใช้เฉพาะในกรณีการประกอบธุรกิจทางการค้าหรือธุรกิจอื่น หรือการทำสัญญาเป็นลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานเท่านั้น การให้ความยินยอมทั่วไปนี้โดยหลักแล้วก็เท่ากับว่ากฎหมายมิได้จำกัดความสามารถในการใช้สิทธิทำนิติกรรมของผู้เยาว์เพื่อคุ้มครองผู้เยาว์อย่างแท้จริง

2.3.3 ข้อยกเว้นหลักทั่วไปแห่งการทำนิติกรรมของผู้เยาว์

การที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จำกัดความสามารถในการใช้สิทธิทำนิติกรรมของผู้เยาว์ ก็เพื่อคุ้มครองผู้เยาว์มิให้ต้องได้รับความเสียหายหรือเสียเบริญบุคคลอื่น แต่กฎหมายก็มิได้จำกัดความสามารถในการใช้สิทธิทำนิติกรรมของผู้เยาว์โดยสิ้นเชิง นิติกรรมบางอย่างที่เป็นคุณประโยชน์แก่ผู้เยาว์ฝ่ายเดียว มิได้ทำให้ผู้เยาว์ต้องเสียหายหรือมีภาระเพิ่มขึ้นแต่ประการใด หรือนิติกรรมที่ผู้เยาว์ต้องทำเองเฉพาะตัว หรือนิติกรรมที่จำเป็นในการดำเนินการตามสมควรของผู้เยาว์ นิติกรรมเหล่านี้ผู้เยาว์สามารถทำได้เองโดยลำพัง เพราะหากผู้เยาว์ต้องมาก่อนความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมทุกครั้งย่อมเป็นการไม่สะดวกแก่ผู้เยาว์และทำให้เสียเวลาโดยใช้เหตุ ซึ่งนิติกรรมที่ผู้เยาว์สามารถทำได้เองโดยลำพังมี 3 ประเภทดังนี้

2.3.3.1 นิติกรรมที่เป็นคุณประโยชน์แก่ผู้เยาว์ฝ่ายเดียว

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 22 บัญญัติว่า “ผู้เยาว์อาจทำการได้หากทั้งสิ้น หากเป็นเพียงเพื่อจะได้ไปซึ่งสิทธิอันได้อันหนึ่ง” จากบทบัญญัติดังกล่าวนิติกรรมที่เป็นคุณประโยชน์แก่ผู้เยาว์ฝ่ายเดียว ได้แก่

1) นิติกรรมที่ทำให้ผู้เยาว์ได้ไปซึ่งสิทธิอันได้อันหนึ่ง เช่น รับการให้โดย蹭น์ห้าที่ไม่มีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพัน เป็นต้น

2) นิติกรรมที่ทำให้ผู้เยาว์หลุดพ้นจากหน้าที่อันได้อันหนึ่ง เช่น รับการปลดหนี้เป็นต้น

2.3.3.2 นิติกรรมที่ผู้เยาว์ต้องทำเองเฉพาะตัว

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 23 บัญญัติว่า “ผู้เยาว์อาจทำการได้ฯ ได้ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการต้องทำเองเฉพาะตัว” จากบทบัญญัติดังกล่าว นิติกรรมที่ผู้เยาว์ทำเองเฉพาะตัว ได้แก่

1) การจดทะเบียนรับรองบุตร

2) การทำพินัยกรรม ผู้เยาว์ทำพินัยกรรมได้เมื่อมีอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์²³ มิฉะนั้นพินัยกรรมมีผลเป็นโมฆะ²⁴

2.3.3.3 นิติกรรมที่จำเป็นในการดำเนินการชี้พของผู้เยาว์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 24 บัญญัติว่า “ผู้เยาว์อาจทำการได้ฯ ได้ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการสมแก่ฐานานุรูป และเป็นการอันจำเป็นในการดำเนินการชี้พของผู้เยาว์ตามมาตรานี้ มีหลักเกณฑ์ 2 ประการคือ

1) นิติกรรมนั้นต้องจำเป็นในการดำเนินการชี้พ กล่าวคือ สิ่งที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต ในสังคม เช่น ผู้เยาว์ซื้อเลือกผ้า อุปกรณ์การเรียน เป็นต้น

2) นิติกรรมนั้นต้องสมแก่ฐานานุรูปของผู้เยาว์ ต้องพิจารณาเป็นรายบุคคลจาก ฐานะความเป็นอยู่และการเงิน

2.4 ระบบการจ่ายค่าจ้างของนักแสดง

สินจ้างในสัญญาจ้างแรงงานนั้นคำนวนตามระยะเวลา หลักนี้มีที่มาจากบทบัญญัติของ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 575 ที่บัญญัติว่า “นายจ้างตกลงจะให้ค่าจ้างแก่ลูกจ้าง ตลอดเวลาที่ทำงานให้” และคำว่า “ค่าจ้าง” จะมีชื่อเรียกอย่างไรนั้นไม่สำคัญ แต่หากว่าเป็นการจ่าย สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้แล้วก็ถือว่าเป็นสินจ้างตามกฎหมาย

ระบบการจ่ายค่าจ้างนั้น สามารถแบ่งออกได้ดังนี้²⁵

1) ระบบการจ่ายค่าจ้างตามระยะเวลา นั้นคือ เมื่อมีการทำงานหรือปฏิบัติงานครบ ตามระยะเวลาหนึ่งตามที่ได้ตกลงกันระหว่างคู่สัญญาแล้ว ก็จะมีการตกลงให้ค่าจ้างเป็นระยะๆ ไป อาจมีการตกลงการจ่ายค่าจ้างโดยคำนวนเป็น รายวัน รายเดือน รายปี เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น สัญญาจ้างแรงงานที่ตกลงให้ลูกจ้างทำงานเป็นพนักงานประจำสำนักงานรับผิดชอบงานตามที่

²³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 25.

²⁴ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1703.

²⁵ วิลาสินี ปานใจ. (2549). ลักษณะของสัญญาจ้างแรงงาน. หน้า 46.

นายจ้างมอบหมายและได้ค่าตอบแทนตลอดระยะเวลาที่เป็นลูกจ้าง กรณีนี้แม้ในบางเวลาลูกจ้างอาจจะไม่มีงานทำก็ไม่เป็นข้อห้ามที่นายจ้างจะไม่จ่ายค่าจ้าง

2) ระบบการจ่ายค่าจ้างตามความสำเร็จของงาน นั่นคือ เมื่อมีการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นสำเร็จตามที่ตกลงกันระหว่างคู่สัญญาแล้ว ก็จะมีการตกลงจ่ายค่าจ้างคำนวณตามผลงาน แต่ต้องยังไหร่ก็ตามนิติสัมพันธ์ดังกล่าวก็ยังคงเป็นสัญญาจ้างแรงงานอยู่นั้นเอง คือลูกจ้างยังคงต้องทำงานภายใต้อำนาจบังคับบัญชาของนายจ้าง เช่น ต้องเริ่มทำงานและเลิกทำงานตามเวลาที่นายจ้างกำหนด ใช้อุปกรณ์ของนายจ้าง อีกทั้งยังได้รับสวัสดิการต่างๆ ตามกฎหมาย เป็นต้น

3) ระบบการจ่ายค่าจ้างแบบผสม คือ เป็นการผสมผสานกันของระบบการจ่ายค่าจ้างตามระยะเวลา และระบบการจ่ายค่าจ้างตามความสำเร็จของงาน เป็นไปในกรณีของงานที่มีการตกลงกันจะจ่ายค่าจ้างตามระยะเวลาส่วนหนึ่งซึ่งเป็นค่าตอบแทนส่วนที่ต้องได้เป็นประจำ และจ่ายค่าจ้างตามความสำเร็จของงานเพิ่มขึ้นอีks่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นค่าตอบแทนส่วนที่ต้องได้เป็นประจำ และจ่ายค่าจ้างตามความสำเร็จของงานเพิ่มขึ้นอีks่วนหนึ่ง ในกรณีเช่นนี้ถือเป็นค่าตอบแทนส่วนที่เป็นแรงจูงใจให้ลูกจ้างมีความกระตือรือร้นอย่างทำงานให้มากขึ้น ในส่วนนี้อาจมีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น เบี้ยขัน ค่าคอมมิชชั่น เป็นต้น

ค่าจ้างตามที่นักแสดงจะได้รับนั้น อาจคิดคำนวณเป็นเรื่องหรือเป็นตอน โดยทางนายจ้างจะจ่ายให้เมื่องานแล้วเสร็จ ซึ่งในทางปฏิบัติส่วนใหญ่ นักแสดงจะได้รับเงินค่าแสดง ก็เมื่องานนั้นได้มีการออกเผยแพร่ ออกฉาย หรือออกอากาศไปแล้ว แต่กรณีนายจ้างรับจ้างเหมามาจากทางสถานีอีกทอดหนึ่ง คือได้รับเงินค่าผลิตมาแล้ว ทันทีที่งานถ่ายทำเสร็จสิ้นนักแสดงจะได้รับเงินค่าแสดง โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะมีการเผยแพร่ ออกฉาย หรือออกอากาศเมื่อใด ผู้เขียนเห็นว่า สัญญาจ้างแรงงานบางประเภทคู่กรณีสามารถตกลงจ่ายค่าจ้างเมื่อได้ อาจกำหนดเวลาการจ่ายค่าจ้างไว้แน่นอนเป็นระยะเวลาสั้นๆ²⁶ โดยอาศัยเรื่องหลักเสรีภพการแสดงเจตนาในการทำสัญญา ที่คู่สัญญาสามารถตกลงกันอย่างไรก็ได้หากไม่ขัดต่อหลักความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนย่อมบังคับให้เป็นไปตามความประسangค์ของคู่สัญญาได้ ดังนั้นหากจะนำเรื่องการจ่ายค่าจ้างมาใช้เป็นตัวแบ่งแยกสัญญานักแสดงนั้นจึงยังไม่ค่อยชัดเจนนัก เนื่องจากเรื่องค่าจ้างที่จ่ายกันนั้นคู่สัญญาสามารถตกลงกันเองได้ คำพิพากษายกีกิас่วนใหญ่จึงนำหลักอ่านใจบังคับบัญชามาเป็นหลักในการพิจารณาความสัมพันธ์ของคู่กรณี เช่น

คำพิพากษายกีกิาที่ 3843/2541 นักแสดงเป็นการจ้างแรงงาน คดีนี้โจทก์ฟ้องว่าโจทก์เป็นลูกจ้างของจำเลย จำเลยร่วมรวมนักแสดงของบริษัทคิงคอง ไอแอลนด์ จำกัด ซึ่งปิดกิจการไปรับงานแสดงที่สวนสยามแล้ว ต่อมาได้ขายไปแสดงที่จังหวัดภูเก็ตและตั้งเป็นบริษัท คิงคองเดนซ์

²⁶ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 580.

ເອັນເທອຣເຖິ່ນເມນຕີ ຈຳກັດ ຕ່ອມາໂຈທກ໌ຕັ້ງຄຣກ໌ ຈຳເລຍມີຄຳສັ່ງເລີກຈັງຫຼືໂຈທກ໌ເລືອກເປີ່ຍນງານ ແລະ ລົດເງິນເດືອນ ໂຈທກ໌ໄມ້ຢືນຍອມແລະ ດື່ອວ່າເປັນການເລີກຈັງ ຂອບັນກັນໃຫ້ຈຳເລຍຈ່າຍຄ່າຊົດເຊຍແລະ ຄ່າຈັງວັນຫຼຸດພັກຜ່ອນປະຈຳປີແກ່ໂຈທກ໌

ຈຳເລຍໃຫ້ການວ່າ ໂຈທກ໌ໄມ້ໃຊ້ລູກຈັງແຕ່ເປັນນັກແສດງອູ້ໃນສັງກັດຂອງບຣີທົກຄອງແດນໜີ ເອັນເທອຣເທັນເມນຕີ ຈຳກັດ ໂດຍແຕ່ແຮກນີ້ຂ້ອຕກລົງກັນວ່າບຣີທົກ໌ ໄມໝີຖຸນພອທີ່ຈະຮັບທຸກຄົນ ເປັນພັກງານປະຈຳໄດ້ ທີ່ງບຣີທົກ໌ ດັ່ງກ່າວຕັ້ງໜີນາເພື່ອຕິດຕ່ອງທາງານໃຫ້ທຸກຄົນທຳທ່ານັ້ນ ນອກຈາກນີ້ນັກແສດງຫຼຸງຈະຕັ້ງຄຣກ໌ໄນ້ ໄດ້ ຕ່ອມາໂຈທກ໌ຕັ້ງຄຣກ໌ຕ້ອງເລີກການແສດງໄປຈົນກວ່າ ຈະສາມາຮັກລັບມາແສດງ ໄດ້ຕາມຂ້ອຕກລົງທີ່ຈຳເລຍແສນອງານໄໝ່ລົດຄ່າຈັງແກ່ໂຈທກ໌ພຣະເໜີ່ວ່າ ໂຈທກ໌ທຳການກັນຈຳເລຍມາເປັນເວລານານ ທັນນີ້ເພື່ອຫ່າຍແລ້ວໂຈທກ໌

ສາລແຮງງານກາງພິຈາຮັນແລ້ວວິນິຈພິຍ່ວ່າ ຕາມສັກພາກການທຳການຂອງໂຈທກ໌ມີກໍາຫັນດ ວັນ ເວລາທຳການ ວັນຫຼຸດທີ່ແນ່ນອນ ທັກການທຳການກີ່ມີຮະບັບບໍ່ຂອບັນກັນເພື່ອຄວບຄຸມຄຸແລ ໂດຍຈໍາເລີຍ ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຄວບຄຸມຄຸແລແຫນ ມາກນັກແສດງຝ່າຟືນກີ່ມີກາລົງໂທຍອັນແສດງລຶງອຳນາຈປົກກອງບັນກັນ ບັນຍຸ່າໂຈທກ໌ແລະນັກແສດງທຸກຄົນ ເພື່ອໃຫ້ທຳການຕາມວັດຖຸປະສົງຄົກຂອງຈຳເລຍຫຼືບຣີທົກ໌ ໂຈທກ໌ແລະ ນັກແສດງອື່ນໄດ້ຮັບຄ່າຕອບແຫນເໜາຈ່າຍເປັນຮາຍເດືອນແນ່ນອນແລະປະຈຳ ນິຕີສັນພັນຮ່ວ່າວ່າໂຈທກ໌ ແລະ ຈຳເລຍດັ່ງກ່າວ ເປັນໄປຕາມສາරະລຸກຄູແຫ່ງປະມວລກຸ້າໝາຍແພັງແລະພາຜິ່ນໜ້າວ່າດ້ວຍກາຈັງ ແຮງງານ ມາຕຣາ 575 ດັ່ງນີ້ໂຈທກ໌ຈຶ່ງເປັນລູກຈັງຂອງຈຳເລຍ ພິພາກໝາໃຫ້ຈຳເລຍຈ່າຍຄ່າຊົດເຊຍແລະຄ່າຈັງ ສໍາຫັບວັນຫຼຸດພັກຜ່ອນປະຈຳປີແກ່ໂຈທກ໌

ໂຈທກ໌ອຸທ່ຽນທີ່ຕ່ອງຄາລູ້ກົາ ຄາລູ້ກົາພິພາກຍາເຢືນ

ດັ່ງນີ້ການວິຄຣະຫວ່າວ່າສັນຍູ່ຈັງນັກແສດງເປັນສັນຍູ່ຈັງແຮງງານຫຼືໄມ້ຈີ່ຕ້ອງນໍາລັກ ເຮື່ອງກາຈ່າຍຄ່າຈັງພຣ້ອມທີ່ກັບລັກອຳນາຈບັນບັນຍາມາວິຄຣະຫີ່ໄປດ້ວຍກັນ

ຈາກການທີ່ໄດ້ສຶກຍາຄວາມໝາຍ ແນວດິດ ພັດທະນຸ້ມຂອງການຄຸ້ມຄອງແຮງງານເດີກ ນອກຮະບນແລະລັກຄວາມສາມາດໃນການທຳນິຕິກຣມຂອງຜູ້ເຢວີໃນການດ້ານການແສດງ ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ນັກແສດງເຕີກຄວາມໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງໃນການທຳການດ້ານການແສດງໂດຍເພີ່ມຕ່າງຈາກການລັກຍະນະອື່ນໆ ອ່າຍ່າເໝາະສົມແລະເປັນຫຼຽມ ຜົ່ງໃນ ບທທີ່ 3 ຈະທຳການສຶກຍາລຶ່ງມາດຮກການທາງກຸ້າໝາຍຕ່າງໆ ທັງຂອງ ອົງກໍາຮະຫວ່າງປະເທດ ກຸ້າໝາຍຂອງປະເທດຕ່າງໆ ແລະ ກຸ້າໝາຍຂອງປະເທດໄທ ວ່າມີມາຕຣາການ ທາງກຸ້າໝາຍທີ່ເກີ່ວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງແຮງງານເດີກໃນການດ້ານການແສດງຍ່າງໄຣນ້າງ ດັ່ງຈະກ່າວ ຕ່ອໄປ

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กในการทำงานด้านการแสดง ตามกฎหมายระหว่างประเทศ อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศเปรียบเทียบกับประเทศไทย

ในการให้ความคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงของประเทศไทยที่เหมาะสมสมควร มีการศึกษาถึงสาระสำคัญของมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กตามอนุสัญญา และข้อแนะนำขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ และศึกษาถึงสาระสำคัญของกฎหมายต่างประเทศ ในบางประเทศ เช่น ประเทศไทยหรืออเมริกา ประเทศอ่องกง ประเทศคอสตาริเก ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น เพื่อให้เป็นแนวทางและการเสนอแนะในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองแก่แรงงานเด็กที่ทำงานในงานด้านการแสดงของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

3.1 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กตามกฎหมายระหว่างประเทศ

3.1.1 ปฏิญญาสาภว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1959 (Declaration on the Right of the Child 1959)

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นบทบัญญัติที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติในฐานะมติของสมัชชาสหประชาชาติและประกาศใช้มื่อวันที่ 20 พฤษภาคม ค.ศ. 1959 โดยบัญญัติไว้ทั้งสิ้น 10 ข้อ เพื่อเป็นหลักประกันสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน ทั้งด้านสิทธิทางแพ่งและสิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมรวมทั้งในด้านพัฒนาการและการเข้าสู่แรงงานเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับเด็กทุกคนมิให้ตกเป็นเหยื่อการเอาด้วยความอย่างไม่เป็นธรรม

สำหรับบทบัญญัติที่คุ้มครองแรงงานเด็กเป็นพิเศษนั้นกำหนดไว้ในข้อ 9 มีรายละเอียดดังนี้ กือ เด็กและเยาวชนพึงได้รับการปกป้องให้พ้นจากการถูกทอดทิ้งความโหดร้ายทารุณและถูกบ่มเพาะรังแกทุกชนิดเด็กจะต้องไม่ถูกเย็บเป็นสินค้าไม่ว่าในรูปแบบใดจะต้องไม่มีการรับเด็กเข้าทำงานก่อนวัยอันควร ไม่มีการกระทำใดๆ อันจะเป็นการขัดขวางหรืออนุญาตเด็กให้จำต้องรับจ้างทำงานซึ่งอาจจะเป็นผลร้ายต่อสุขภาพของเด็กหรือเป็นเหตุให้การพัฒนาการทางร่างกายทางสมองและทางจิตใจของเด็กต้องเสื่อมถอยลง

3.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 นั้นมีบทบัญญัติหลายข้อที่กำหนดให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กในเรื่องการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่ Lewinsky ที่สุดดังนี้

1) การคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์และจากการทำงานที่น่าจะเป็นการเสี่ยงอันตรายหรือขัดขวางการศึกษาของเด็กหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือการพัฒนาทางร่างกายสมอง จิตใจ ศีลธรรมและสังคมของเด็ก¹

2) การคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการกระทำการทางเพศที่มิชอบทุกรูปแบบและป้องกันการชักจูงหรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี การแสดงตามก่อนajar และที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร²

¹ ข้อ 32 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

1. “รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการทำงานใดที่น่าจะเป็นการเสี่ยงอันตราย หรือที่ขัดขวางการศึกษาของเด็กหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือการพัฒนาทางร่างกาย สมอง จิตใจ ศีลธรรม และสังคมของเด็ก

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และการศึกษาเพื่อประกันให้มีการดำเนินการตามข้อนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว และโดยคำนึงถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในตราสารระหว่างประเทศอื่นๆ รัฐภาคีจะ

ก. กำหนดอาชญาขึ้นต่อสำหรับการรับเข้าทำงาน

ข. กำหนดกฎหมายที่เพิ่มโทษให้กับจำนำวนชั่วโคง และสภาพการจ้างงาน

ก. กำหนดบทลงโทษหรือวิธีการลงโทษอื่นๆ ที่เพิ่มโทษให้กับผู้ที่มีผลใช้บังคับจริงจัง.”

² ข้อ 34 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

“รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศ และการกระทำการทางเพศที่มิชอบทุกรูปแบบเพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เพิ่มโทษทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศและมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

ก. การชักจูง หรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใดๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข. การแสวงประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ก. การแสวงประโยชน์จากเด็กในการแสดงตามก่อนajar และที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร.”

3) การป้องกันการลักพา การขาย หรือการลักลอบค้าเด็ก ไม่ว่าด้วยวัตถุประสงค์ใด หรือในรูปแบบใด³

4) การคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโภชน์ในรูปแบบอื่นๆ ที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็ก⁴

5) การไม่นำบุคคลที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี เข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในการกระทำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อกันหรือในกรณีพิพากันด้วยอาชญากรรมด้วยการหลอกเลี้ยงการเกณฑ์บุคคลที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี เข้าประจำในกองทัพ⁵

จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติเหล่านี้ของอนุสัญญาฯ ว่าด้วยสิทธิเด็กได้ครอบคลุมการคุ้มครองสิทธิเด็กในรูปแบบต่างๆ ของการใช้แรงงานในรูปแบบที่ lever รายที่สุดแล้วแต่ก็เป็นเพียงการวางแผนกล่าวฯ เท่านั้น ประเทศไทยซึ่งได้เป็นภาคีอนุสัญญาฯ ว่าด้วยสิทธิเด็กโดยการภาคยาบุนเดสและอนุสัญญานี้ผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน 2535 ประเทศไทยจึงมีพันธกรณีในอันที่จะต้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามสนธิสัญญาทั้งในด้านของมาตรการทางกฎหมายและในทางปฏิบัติ ซึ่งในด้านกฎหมายนั้น ได้มีกฎหมายที่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ในด้านการคุ้มครองแรงงานอยู่หลายฉบับ ซึ่งฉบับที่จะละเอียด มีได้ คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ที่ได้ยกเลิกประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการคุ้มครองแรงงานลงวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2515 ซึ่งเป็นกฎหมายที่วางแผนกล่าวฯ ในเรื่องการคุ้มครองแรงงานโดยรวมถึงแรงงานเด็กไว้โดยตรงออกจากนี้ยังมี

³ ข้อ 35 แห่งอนุสัญญาฯ ว่าด้วยสิทธิเด็ก

“รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งในระดับประเทศ ระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อป้องกันการลักพา การขาย หรือการลักลอบค้าเด็ก ไม่ว่าด้วยวัตถุประสงค์ใด หรือในรูปแบบใด”

⁴ ข้อ 36 แห่งอนุสัญญาฯ ว่าด้วยสิทธิเด็ก

“รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโภชน์ในทุกรูปแบบอื่นทั้งหมดที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด”

⁵ ข้อ 38 แห่งอนุสัญญาฯ ว่าด้วยสิทธิเด็ก

1. รัฐภาคีรับที่จะเเคร鄱และประกันให้มีความเเคร鄱ต่อภูเกณฑ์แห่งกฎหมายมนุษยธรรม ระหว่างประเทศที่ใช้บังคับปรับรัฐภาคี ในกรณีพิพากันด้วยอาชญาชีงค์เกี่ยวข้องกับเด็ก

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่สามารถกระทำได้ทั้งปวงที่จะประกันว่าบุคคลที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี จะส่วนร่วมโดยตรงในการกระทำการที่จะคุ้มครองประชานพลเรือน

3. รัฐภาคีจะหลอกเลี้ยงการเกณฑ์บุคคลใดๆ ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี เข้าประจำในกองทัพในการเกณฑ์บุคคลที่มีอายุถึงสิบห้าปี แต่ไม่ถึงสิบแปดปีนั้น รัฐภาคีจะพยายามเกณฑ์บุคคลที่มีอายุมากที่สุดก่อน

4. ตามพันธกรณีภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศในอันที่จะคุ้มครองประชานพลเรือนในการพิพากันด้วยอาชญาชีงค์ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่สามารถกระทำได้ทั้งปวงที่จะประกันให้มีการคุ้มครองและคุ้มครองเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการพิพากันด้วยอาชญาชีงค์.”

กฎหมายอีกหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองแรงงานเด็กซึ่งผู้เขียนได้กล่าวโดยละเอียดในบทที่ 5

3.2 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กตามอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)

3.2.1 ความหมายความเป็นมาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) รวมถึงการกำหนดมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ⁶

3.2.1.1 องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) คืออะไร

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ คือ องค์กรที่ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการแก่ประเทศสมาชิกที่นำประสบการณ์จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยขององค์กรมาเป็นแนวทางประกอบการบริหารและพัฒนาแรงงานของประเทศสมาชิกให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

3.2.1.2 ความเป็นมาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

องค์การแรงงานระหว่างประเทศเกิดขึ้นพร้อมกับสนับนิบทาติด ภายใต้สนธิสัญญาแรร์ชาติในปี พ.ศ. 2462 ภายหลังยกเลิกสนับนิบทาติดแล้วได้กลายเป็นองค์กรชำนาญพิเศษองค์กรแรกของสหประชาชาติในปี พ.ศ. 2489 สมาชิกก่อตั้งเดิมมีเพียง 45 ประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้ก่อตั้งด้วยปัจจุบันมีสมาชิกรวม 178 ประเทศ (พ.ศ. 2549)

3.2.1.3 วัตถุประสงค์ที่ว่าไปขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)

เพื่อส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม รับรองและเคราพลิทธิมนุษยชน สนับสนุนให้เกิดความเป็นธรรมในการใช้แรงงาน ยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีแก่ลูกจ้างและให้ความช่วยเหลือสมาชิกในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งด้านประกันสังคมและสหกรณ์

3.2.1.4 วัตถุประสงค์หลักของ ILO

- 1) วางแผนนโยบายและโครงการระหว่างประเทศเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่เพิ่มพูนโอกาสในการมีงานทำและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน
- 2) กำหนดมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ (Labour Standard) เพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ
- 3) จัดให้มีการอบรมศึกษา วิจัย และจัดทำเอกสารเผยแพร่

⁶ นีระ ศรีธรรมรักษ์. (2545). “อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศกับกฎหมายแรงงานไทย.” บทบันทึกย่อ, นิตยสารของนิตบันทึกย่อ. หน้า 109-134.

ต่อมาในปี พ.ศ. 2487 ได้มีคำประกาศแห่งฟิลาเดลเฟียในที่ประชุมองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ณ เมืองฟิลาเดลเฟียซึ่งกล่าวเป็นวัตถุประสงค์ใหม่ของ ILO จนถึงทุกวันนี้ โดยมีหลักสำคัญ 4 ข้อ คือ

- 1) แรงงานมิใช่สินค้า
- 2) เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการตั้งสมาคมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าอันยั่งยืน
- 3) ความยากจน ณ ที่หนึ่งที่ได้ยื่นเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญรุ่งเรืองในทุกหนทางแห่งมนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะแสวงหาสวัสดิภาพทางวัตถุและพัฒนาด้านจิตใจ ภายใต้เงื่อนไขเสรีภาพและความภาคภูมิความมั่นคงทางเศรษฐกิจและโอกาสอันทัดเทียมกันโดยไม่คำนึงเชื้อชาติหรือเพศใดๆ ทั้งสิ้น

สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Office) สำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่นครเจนิวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และมีสำนักงานภูมิภาคอีก 4 แห่ง คือ

- 1) สำนักงานภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ตั้งอยู่กรุงเทพมหานคร
- 2) สำนักงานภูมิภาค ลาตินอเมริกา ตั้งอยู่ที่กรุงลิมา ประเทศเปรู
- 3) สำนักงานภูมิภาคอัฟริกา ตั้งอยู่ ณ กรุงแอคดิสโซนาบานา ประเทศเคนยา
- 4) สำนักงานภูมิภาคตะวันออกกลางและยุโรป ตั้งอยู่ที่กรุงเจนิวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานเด็กที่สำคัญมีดังนี้⁷

3.2.2 อนุสัญญา ฉบับที่ 78 ว่าด้วยการตรวจทางการแพทย์สำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อความเหมาะสมในการทำงานที่มิใช่อุตสาหกรรม ปี ค.ศ. 1946 (Convention concerning Medical Examination of Children and Young Person for Fitness for Employment in Non-Industrial Occupations) สาระสำคัญคือ

- 1) อนุสัญญานี้ใช้กับเด็กและเยาวชนที่ทำงานเพื่อค่าจ้าง หรือทำงานเพื่อกำไร ไม่ว่าจะทางอ้อมหรือทางตรงในงานที่มิใช่งานอุตสาหกรรม และรวมถึงงานทั้งหลายที่นอกเหนือไปจากที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้เป็นงานอุตสาหกรรม งานเกษตรกรรมและงานประมง
- 2) เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี จะไม่ได้รับอนุญาตให้รับจ้างหรือทำงานในงานที่มิใช่งานอุตสาหกรรมเว้นแต่ได้ผ่านการตรวจทางการแพทย์แล้วเห็นว่าเหมาะสมที่จะทำงานนี้ได้ การตรวจสุขภาพเพื่อความเหมาะสมในการทำงานจะต้องดำเนินการโดยแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิ

⁷ กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย. (2505-2507). คำแปล สรุปและความเห็นประกอบอนุสัญญาและข้อแนะนำองค์การแรงงานระหว่างประเทศ. สมบัญประชุมที่ 48-68.

ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยอมรับและจะต้องได้รับการรับรองโดยในรับรองทางการแพทย์หรือโดยการรับรองในใบอนุญาตทำงานหรือใบสมุดทำงานของนายจ้าง

3) เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 8 ปี ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในงานที่มิใช่งานอุตสาหกรรม เว้นแต่แพทย์ตรวจแล้วว่าเหมาะสมสามารถทำได้และหากเป็นงานเสี่ยงอันตรายต้องตรวจสุขภาพถึงอายุ 21 ปี และนายจ้างต้องเก็บรายงานการตรวจสุขภาพให้ผู้ตรวจแรงงานคุ้ดวัย

3.2.3 อนุสัญญา ฉบับที่ 79 ว่าด้วยข้อจำกัดในการทำงานกลางคืนของเด็กและเยาวชนในงานที่มิใช้อาชีพอุตสาหกรรม ปี ค.ศ. 1946 (Convention concerning the Restriction of Night Work of Children and Young Person in Non-Industrial Occupations) สาระสำคัญคือ ห้ามจ้างเด็กและเยาวชนซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานกลางคืนในงานที่มิใช่งานอุตสาหกรรมและรวมถึงงานทั้งหลายที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้กำหนดว่าเป็นงานอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและงานเกี่ยวกับทางทะเล เว้นแต่เป็นเด็กที่มีอายุกิน 14 ปี และ ไม่อ่อนเพลียให้การศึกษาภาคบังคับแล้ว ทั้งนี้อาจให้อ่านจดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการอนุญาตการทำงานเป็นรายบุคคลได้เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ปราศจากความเมื่อยล้าในเวลาทำงานคืนในฐานะผู้แสดงในงานมหรสพ หรือสามารถเข้าร่วมในฐานะนักแสดงในการทำงานครั้งต่อไปได้ ภายใต้เงื่อนไขว่าจะไม่เป็นอันตรายแก่ชีวิต สุขภาพ หรือศีลธรรมของเด็ก นอกจากนั้นกางล้านคืนยังหมายความรวมกับงานที่มีเวลาการทำงาน 12 ชั่วโมง ติดต่อกันโดยรวมระหว่างเวลา 22.00-06.00 นาฬิกา

อนุสัญญานี้อาจยกเว้นการนำบังคับใช้กับงานบริการภายในบ้านและการทำงานในครอบครัวซึ่งมีเพียง พ่อแม่ ลูกๆ หรือคนในปักษ์ขวาได้ โดยงานนี้ไม่เป็นภัยเสียหายหรืออันตรายต่อเด็กและอนุสัญญานี้ยังได้กำหนดระยะเวลาพักผ่อนของเด็กและเยาวชนจะต้องไม่น้อยกว่า 11 ชั่วโมง ติดต่อกันในทุกๆ 24 ชั่วโมง โดยกำหนดให้มีระบบการตรวจแรงงานและให้นายจ้างจัดทำสมุดทะเบียนของลูกจ้างเด็กและเยาวชนด้วย

อนุสัญญาฉบับที่ 90 ว่าด้วยการจ้างเยาวชนทำงานกลางคืนในงานอุตสาหกรรมปี ค.ศ. 1948 ห้ามจ้างเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในระหว่างเวลาทำงานคืนในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเอกชนหรือรัฐหรือในสาขาอุตสาหกรรมดังกล่าว เว้นแต่ในสถานประกอบการที่มีคนในครอบครัวของเด็กทำงานอยู่หรือเป็นการฝึกหัดงานหรือเป็นการอบรมทางวิชาชีพในอุตสาหกรรมหรืองานบางอย่าง ซึ่งเป็นงานที่ต้องการการทำงานอย่างต่อเนื่อง เช่น งานเกี่ยวกับแก้ว การผลิตกระดาษ งานขุดทอง เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้คำนิยามคำว่า “กลางคืน” หมายถึงระยะเวลาอย่างน้อย 11 ชั่วโมง ติดต่อกันและรวมถึงช่วงระยะเวลาระหว่าง 22.00-05.00 นาฬิกา

ข้อแนะนำบันทึก 30 ว่าด้วยข้อจำกัดในการทำงานกลางคืนของเด็กและเยาวชนในงานที่มิใช่อุตสาหกรรม ปี ค.ศ. 1946 (Recommendation concerning the Restriction of Night Work of Children and Young Persons) สาระสำคัญคือ เป็นข้อแนะนำให้ประเทศสมาชิกนำอนุสัญญาฉบับที่ 79 มาใช้กับทุกๆ อาชีพซึ่งดำเนินการในหรือเกี่ยวข้องกับสถานประกอบการหรือสถานบริการ เช่น โรงแรม กัตตาคาร สโมสร โรงพยาบาล โรงพิมพ์ สถานบันเทิง ร้านค้า เป็นต้น และกำหนดวิธีการตรวจตราควบคุม รูปแบบของเอกสารต่างๆ และใบอนุญาตทั้งนี้เพื่อให้ความสะดวกแก่หน่วยงานที่ควบคุมดูแลและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

3.2.4 อนุสัญญาฉบับที่ 138 ว่าด้วยอายุขันต่ำที่ยอมให้เข้าทำงานเด็ก ปี ค.ศ. 1973 (Convention concerning Minimum Age for Admission to Employment) สาระสำคัญ คือกำหนดห้ามหางเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือยังอยู่ในการศึกษาภาคบังคับทำงานทุกประเภท โดยมีเงื่อนไขยกเว้นสำหรับประเทศซึ่งมีเศรษฐกิจและการจัดระบบการศึกษายังพัฒนาไม่เพียงพอ ในขั้นแรกอาจกำหนดอายุขันต่ำเป็น 14 ปี ได้ โดยต้องปรึกษาหารือกับองค์กรของนายจ้างกับลูกจ้างก่อน ทั้งนี้เพื่อพยายามยกระดับมาตรฐานอายุขันต่ำสำหรับงานทุกประเภทว่าจะต้องไม่ต่ำกว่า 15 ปี โดยมีความมุ่งหมายสูงสุดให้มีการยกเลิกการใช้แรงงานเด็กทุกรูปแบบและเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศตั้งมาตรฐานอายุขันต่ำของแรงงานเด็กให้สูงขึ้น นอกจากนี้ในมาตรา 3 ยังได้กำหนดห้ามหางเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ในงานชนิดใดชนิดหนึ่งซึ่งโดยลักษณะหรือสภาพแวดล้อมน่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ความปลอดภัย หรือศีลธรรม

ข้อแนะนำบันทึก 146 ว่าด้วยอายุขันต่ำที่ยอมให้เข้าทำงานเด็ก ปี ค.ศ. 1973 (Recommendation Concerning Minimum Age for Admission to Employment) สาระสำคัญคือข้อแนะนำบันทึกนี้ออกแบบมาเพื่อเสริมและเป็นแนวทางในการยกมาตรฐานอายุขันต่ำของแรงงานเด็กให้มีประสิทธิผลมากขึ้นในทางปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญต่อการวางแผนเพื่อสนับสนุนการหางงานเด็กและเยาวชนในโครงการและนโยบายการพัฒนาประเทศ และให้ความสำคัญต่อการขยายมาตรการที่เกี่ยวพันกับประเทศต่างๆ ให้กับว่างขึ้น โดยมุ่งกำหนดอายุขันต่ำให้อยู่ในระดับเดียวกันสำหรับกิจการทางเศรษฐกิจทุกสาขา ประเทศสมาชิกต้องถือเป้าหมายสำคัญเพื่อยกระดับอายุขันต่ำให้ถึง 16 ปี สำหรับงานทุกประเภท ประเทศใดที่ยังกำหนดไว้ต่ำกว่า 15 ปี ต้องมีการเร่งยกระดับให้ถึง 15 ปีโดยเร็ว และสำหรับงานประเภทที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ความปลอดภัย หรือศีลธรรมของเด็กจะต้องเร่งยกระดับอายุขันต่ำให้ถึง 18 ปี นอกจากนี้ยังได้เสนอแนวทางในการกำหนดเงื่อนไขการว่าจ้างเข้าทำงานและแนวทางในการบังคับใช้มาตรการต่างๆ ด้วย

3.2.5 อนุสัญญา ฉบับที่ 182 ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก ปี ค.ศ. 1999 (Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour)

อนุสัญญานับที่ 182 มีหลักเกณฑ์โดยสรุปดังต่อไปนี้⁸

1) อนุสัญญานับนี้มุ่งคุ้มครองแรงงานเด็กซึ่งได้ให้ความหมายของเด็กว่า หมายถึง “บุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี” ซึ่งเป็นคำนิยามที่สอดคล้องกับนิยามของเด็กในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

2) กำหนด “รูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก” ที่ห้ามมิให้มีและต้องถูกขัดให้หมดสิ้นไป⁹

3) อนุสัญญากำหนดให้ประเทศสมาชิกที่ให้สัตยาบัน ดำเนินมาตรการต่างๆ โดยเร่งด่วน และกำหนดบทบัญญัติทางกฎหมายเพื่อให้บรรลุถึงการห้ามและการจัดโดยทันทีต่อรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก

4) ต้องให้หลักประกันได้ว่ามีการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้อย่างไร้ผล ซึ่งรวมทั้งการลงโทษทางอาญา หรือบทลงโทษอื่นๆ ตามที่สมควร⁹

5) ต้องดำเนินมาตรการที่ได้ผลและมีกำหนดเวลาในเรื่องต่อไปนี้¹⁰

(1) ป้องกันมิให้เด็กเข้าไปเกี่ยวข้องในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก

(2) จัดให้มีความช่วยเหลือโดยตรงเพื่อนำเด็กออกจากกรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก และเพื่อการฟื้นฟูสภาพเด็กและบูรณาการกลับเข้าสู่สังคม

(3) ให้หลักประกันว่าเด็กทุกคนที่ถูกนำออกจากสภาพที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก สามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่คิดมูลค่า และการฝึกอบรมอาชีพที่ไม่คิดมูลค่า

(4) ระบุตัวและให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่มีความเสี่ยงเป็นพิเศษ

(5) ดำเนินถึงสถานการณ์ของเด็กหญิง หมายความว่า จะต้องดำเนินถึงความแตกต่างทางเพศระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง เนื่องจากมีธรรมชาติและขอบเขตของความไม่เท่าเทียมกัน เช่น เด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะต้องเริ่มทำงานตั้งแต่อายุน้อยกว่าเด็กผู้ชาย ได้รับค่าจ้างน้อยกว่าเด็กชายแม้จะทำงานอย่างเดียวกัน พนมากในอุตสาหกรรม และแหล่งที่มีงานที่มีค่าแรงต่ำและต้องทำงานเป็นเวลานาน ต้องทำงานที่ปกปิดซ่อนเร้นและกฏหมายเข้าไปดูแลไม่ทั่วถึง ไม่ได้เรียน

⁸ มาตรา 3 แห่งอนุสัญญา ฉบับที่ 182.

⁹ มาตรา 7 แห่งอนุสัญญา ฉบับที่ 182.

¹⁰ มาตรา 7 วรรค 2 แห่งอนุสัญญา ฉบับที่ 182.

หนังสือหรือได้เรียนแต่ต้องรับภาระเพิ่ม โดยการต้องทำงานบ้านและทำงานเพื่อหารายได้มาช่วยครอบครัว¹¹

6) ต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้ผลในทางปฏิบัติแก่อนุสัญญาด้วยอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นความช่วยเหลือ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแผนงานขัดความยากจน และการให้การศึกษาอย่างทั่วถึง

3.3 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กตามกฎหมายต่างประเทศ

3.3.1 ประเทศไทยและอเมริกา

3.3.1.1 ผลกระทบนิว约ร์ก

ประเทศไทยและอเมริกา ผลกระทบนิว约ร์กได้มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านนักแสดง โดยเฉพาะ ซึ่งบัญญัติอยู่ในกฎหมายแรงงาน¹² (Part 186 Child Performers in Labor Law) โดยมีเงื่อนไขการจ้างนักแสดงเด็ก คือห้ามมิให้นายจ้างจ้างให้นักแสดงเด็กทำงานที่อาจจะเสี่ยงอันตรายหรือเป็นอันตรายต่อร่างกายหรือต่อจิตใจ การศึกษา สวัสดิการทั่วไปของนักแสดง และในการจ้างนั้นควรมีการรับรองเกี่ยวกับอันตรายหรือความเสี่ยง หากมิให้นายจ้างจ้างนักแสดงเด็กสำหรับชั่วโมงการทำงาน หรือภายใต้เงื่อนไขการทำงานยกเว้นในกรณีตามบัญญัติเรื่องชั่วโมงการทำงาน

1) ระยะเวลาการทำงานของแรงงานเด็กในงานนักแสดง

กฎหมายมาตรฐานแรงงานของประเทศไทยและอเมริกา ผลกระทบนิว约ร์กได้กำหนดมาตรฐานในเรื่องชั่วโมงการทำงานไว้ดังนี้ คือ

ห้ามมิให้นายจ้างจ้างนักแสดงเด็ก ยกเว้นในระหว่างวันทำงานที่กำหนดในมาตรฐาน ค่าวремาถึง ระยะเวลาเริ่มต้นไม่ก่อนกำหนดเวลา 05.00 นาฬิกา และสิ้นสุดไม่เกินเวลา 22.00 นาฬิกา ของวันก่อนหน้าวันที่ไปโรงเรียน ส่วนวันทำงานของนักแสดงเด็กที่เริ่มในวันก่อนหน้าวันที่ไม่ไปโรงเรียน ควรลิ้นสุดการทำงานไม่เกินเวลา 12.30 นาฬิกา ตอนเช้าของวันที่ไม่ไปโรงเรียน

ถ้าการทำงานของนักแสดงเด็กต่อเนื่องเกินกำหนดเวลา 22.00 นาฬิกา จนถึงเวลาเที่ยงคืนของวันก่อนหน้าวันที่ต้องไปโรงเรียน หากนักแสดงเด็กได้เริ่มทำงานก่อนเวลา

¹¹ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ. (2542). “แรงงานเด็กในอาชีพและการทำงานที่อันตราย” ในขั้นตอนความรุนแรงที่ยอมรับไม่ได้: อนุสัญญาฉบับใหม่เพื่อขับรุปแบบที่ Lewinsky ที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก. (เอกสารเผยแพร่ปรับเพื่อใช้ในประเทศไทย). หน้า 1

¹² The Biz Parentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New York Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newyork.html>

22.00 นาพิกา ควรจัดให้นักแสดงเด็กไม่อยู่ในสถานที่ของการจ้างงานมากเกินกว่าชั่วโมงที่กำหนด ในวันทำงานตามที่ได้รับอนุญาต

ห้ามนายจ้างจ้างนักแสดงเด็กทำงาน เว้นแต่นักแสดงเด็กได้รับการพักผ่อนอย่างน้อย 12 ชั่วโมง ในระหว่างเวลาที่สิ้นสุดของวันทำงานและเวลาที่นักแสดงเด็กจะต้องอยู่ในสถานที่ของการจ้างในวันต่อไป

นอกจากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น นายจ้างต้องปฏิบัติตามดังนี้

(1) นักแสดงเด็กแรกที่อายุ 15 วัน แต่ไม่เกิน 6 เดือน ได้รับอนุญาตให้อยู่ในสถานที่การจ้างได้นานที่สุด 2 ชั่วโมงในวันทำงาน และทำงานหนักล็อลงไม่เกิน 20 นาที

ก. นักแสดงเด็กอายุระหว่าง 15 วัน–6 สัปดาห์ ให้มีพยาบาล 1 คน และผู้ดูแลรับผิดชอบอีก 1 คน ต่อนักแสดงเด็ก 3 คน หรือน้อยกว่านั้น

บ. เมื่อแรกอายุ 6 สัปดาห์ แต่ยังไม่ครบ 6 เดือน ให้มีพยาบาล 1 คน และผู้ดูแล 1 คน ต่อ 10 คน หรือน้อยกว่านั้น

(2) นักแสดงเด็กอายุตั้งแต่ 6 เดือน แต่ไม่ครบ 2 ปี ได้รับอนุญาตให้อยู่ในที่ทำงาน 4 ชั่วโมง และใน 4 ชั่วโมง ควรให้มีเวลาพักผ่อนและเวลาทำงานเท่ากัน

(3) นักแสดงเด็กอายุครบ 2 ปี แต่ไม่ครบ 6 ปี อนุญาตให้อยู่ในที่ทำงานนานที่สุด 6 ชั่วโมงต่อวันทำงาน ดังนั้นใน 6 ชั่วโมงนี้ จึงไม่ควรให้เวลาทำงานเกิน 3 ชั่วโมง เพื่อให้เวลาที่เหลือเป็นเวลาสำหรับการพักผ่อนและการศึกษา

(4) นักแสดงเด็กอายุครบ 6 ปี แต่ไม่ครบ 9 ปี ได้รับอนุญาตให้อยู่ที่ทำงานเป็นเวลาระนาคที่สุด 8 ชั่วโมง สำหรับวันทำงาน และไม่เกินกำหนดเวลา 4 ชั่วโมงในการทำงาน และ 3 ชั่วโมง สำหรับการเรียนเมื่ออยู่ในช่วงเปิดภาคเรียน และผู้รับผิดชอบควรรับรองให้นักแสดงเด็กได้รับเวลาพักผ่อนอย่างน้อย 1 ชั่วโมง

ถ้าอยู่ในช่วงปิดภาคเรียนให้เพิ่มเวลาทำงานเป็น 6 ชั่วโมง และอีก 2 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อนและสันทนาการ

(5) นักแสดงเด็กอายุครบ 9 ปี แต่ไม่ครบ 16 ปี ได้รับอนุญาตให้อยู่ในที่ทำงานได้มากที่สุด 9 ชั่วโมง ซึ่ง 5 ชั่วโมง เป็นเวลาทำงาน และ 3 ชั่วโมง เป็นเวลาเรียน เมื่อนักแสดงเด็กอยู่ในช่วงเปิดภาคเรียน และอีก 1 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อนและสันทนาการ

ถ้าอยู่ในช่วงปิดภาคเรียนให้เลื่อนเวลาทำงานเป็น 7 ชั่วโมง และอีก 2 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน

(6) นักแสดงเด็กอายุครบ 16 ปี แต่ไม่ครบ 18 ปี ได้รับอนุญาตให้อุ้ยในที่ทำงานได้มากที่สุด 10 ชั่วโมง ซึ่ง 6 ชั่วโมง เป็นเวลาทำงาน และ 3 ชั่วโมง เป็นเวลาเรียนเมื่ออยู่ในช่วงเปิดภาคเรียน และอีก 1 ชั่วโมงเป็นเวลาพักผ่อน

ถ้าอุ้ยในช่วงปิดภาคเรียนให้เพิ่มเวลาการทำงานเป็น 9 ชั่วโมงและ 1 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน

(7) นักแสดงเด็กอายุระหว่าง 14 ปี ถึง 18 ปี ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ทาง โรงเรียนเพื่อทำงานในระหว่างชั่วโมงเรียนสำหรับเวลาไม่เกินกว่า 2 วัน ติดกันหรือมากกว่านั้น แต่เวลาทำงานไม่เกิน 8 ชั่วโมง ใน 24 ชั่วโมง

2) เวลาเมื่ออาหาร

กฎหมายมาตรฐานแรงงานประเทศสหราชอาณาจักร ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเวลาเมื่ออาหาร ไว้ดังนี้

(1) ไม่เกิน 6 ชั่วโมง หลังจากนักแสดงเด็กมาถึงสถานที่ทำการแสดงหรือมากกว่า ชั่วโมงหลังจากเมื่ออาหารครึ่งล่าสุด

(2) เวลาอาหารแต่ละมื้อ ไม่ควรเกินครึ่งชั่วโมงของเวลาพักผ่อน และไม่ควรเกินเวลาทำงาน

(3) ถ้านักแสดงเด็กต้องการรับประทานอาหารในสถานที่ที่สมควรนัยจ้าง ก็ต้องจัดหาให้

3) เวลาพักผ่อนของนักแสดงเด็ก

กฎหมายมาตรฐานแรงงานประเทศสหราชอาณาจักร มาร์กนิวอร์ก ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเวลาพักผ่อน

(1) นายจ้างต้องให้นักแสดงเด็กทั้งหมด ได้รับการพักผ่อนเป็นเวลา 10 นาทีต่อ 4 ชั่วโมง สำหรับเวลาทำงาน

(2) การพักผ่อนและสันทนาการควรจัดให้พอประมาณของเวลาการทำงานในขอบเขตที่เหมาะสม

(3) นายจ้างควรจัดหาความปลอดภัย หลักประกัน และสถานที่เหมาะสมกับอายุของนักแสดงเด็กเพื่อการเล่น พักผ่อน หรือเรียนในสถานที่ใกล้กับสถานที่ทำงาน

(4) นายจ้างควรจัดให้มีเปลหรือเตียงนอนสำหรับสถานที่ทำการแสดง และจัดให้เด็กได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้เพียงพอ และผ้าอ้อมเด็กสำหรับเด็กทราบที่ยังกินนมและต้องการเวลานอน ให้จัดสถานที่เหมาะสมสำหรับการให้นมเมื่อเป็นกิจวัตรประจำวันของเด็ก

4) ใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก

กฎหมายมาตราฐานแรงงานของประเทศสหรัฐอเมริกา มาร์ชูนิวอร์ก ได้กำหนดมาตราฐานเกี่ยวกับใบอนุญาตของนักแสดงเด็กไว้ดังนี้

ห้ามมิให้ผู้ปกครองของเด็กอนุญาตให้เด็กนั้นทำงานเป็นนักแสดงเด็กได้ เว้นแต่ ผู้ปกครองจะมีใบอนุญาตนักแสดงเด็กที่ถูกต้องและสามารถใช้บังคับได้

(1) การขอใบอนุญาตนักแสดงเด็ก

ก. ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กต้องใช้รูปแบบของใบอนุญาตนักแสดง เด็กตามที่เจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กให้ โดยในสมัครจะต้องประกอบไปด้วยข้อมูลดังนี้

(ก) ชื่อที่ได้รับสำหรับใช้ในการบันเทิง ถ้าแตกต่างจากชื่อจริง

(ข) รายละเอียดรูปพรรณทางร่างกาย

(ค) สำเนาใบสูติบัตรของเด็ก ใบโอนสัญชาติ ศาสนา หนังสือเดินทาง

แสดงวันเกิดของเด็ก

ของรัฐ

ที่ทำงาน

(ก) ผู้ที่ยื่นคำขอเป็นผู้ปกครอง ต้องได้รับรายงานรับรองจากครอบครัว ของเด็กหรือได้รับการรับรองและเอกสารการแต่งตั้งจากศาล

(ข) หลักฐานที่แสดงว่านักแสดงเด็กยังรักษาผลการเรียนไว้ ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

(ก) บัญชีของนักแสดงเด็กที่ได้รับการตั้งขึ้นในนามของนักแสดงเด็ก

ความหมายของอนุวรคนี้ หมายถึงอย่างใดอย่างหนึ่ง

1. รายงานจากทรัสต์ของบัญชีทรัสต์นักแสดงเด็กถึงข้อเท็จจริง

ที่บัญชีนี้ได้จัดตั้งขึ้นและเปิดใช้แล้ว หรือ

2. เอกสารจากสถาบันการเงิน ซึ่งทรัสต์ที่จัดตั้งกำลังตรวจสอบ

การใช้บัญชีทรัสต์ของนักแสดง

(ก) แพทย์ผู้เชี่ยวชาญภายในรัฐที่นักแสดงเด็กอาศัยอยู่หรือรัฐที่เด็ก

ทำงาน ลงชื่อรับรองระบุว่าผู้เยาว์ได้รับการตรวจร่างกายภายใน 6 เดือน ก่อนวันขออนุญาต และ สุขภาพของผู้เยาว์แข็งแรงสามารถทำงานได้

ร่างกายของนักแสดงเด็กควรได้รับการประเมินดังนี้

1. มีการประเมินผลสุขภาพและความพร้อมของเด็กรวมถึง

ค้านจิตใจ

2. ผลจากการแสดงละครในระยะยาวพิจารณาว่าสุขภาพโดยรวมของเด็กนั้นบ่งชี้ว่าเขาจะมีความแข็งแรงทางร่างกายเพื่อที่จะทำการแสดงโดยไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของเขากอง

3. ประเมินผลว่าเด็กจะแสดงอาการของปัญหาทางร่างกายหรือจิตใจ เช่น การรับประทานอาหารที่ผิดปกติ การใช้สารเสพติด หรือปัญหาทางอารมณ์ที่รบกวนสามารถของเด็กที่จะทำงานโดยไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของเด็ก และ

4. ประเมินผลปัญหาอื่นๆ ที่แพทย์เชื่อว่ามีความเกี่ยวข้องกับความสามารถของเด็กในการทำงานโดยไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของเด็กนั้น

(ญ) ผู้ปกครองของเด็กยินยอมที่จะผูกพันตามกฎหมาย ข้อบังคับ และกฎระเบียบที่กำหนดให้เด็กสามารถทำงานของนักแสดงเด็กและยินยอมถึงการทำงานของเด็กที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

ข. ใบอนุญาตของนักแสดงเด็กมีอายุการใช้งาน 6 เดือน นับจากวันที่ออกใบอนุญาต

ก. ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กต้องทำสำเนาใบอนุญาตให้แก่นายจ้าง เมื่อเริ่มทำการจ้างนักแสดงเด็ก

(2) การต่ออายุใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก

ก. ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กควรทำใบอนุญาตนักแสดงเด็กใหม่ไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนวันที่ใบอนุญาตนักแสดงเด็กหมดอายุ

ข. การขอต่ออายุใบอนุญาตต้องทำตามแบบฟอร์มและวิธีการของเจ้าหน้าที่แรงงานโดยรวมรายละเอียดไว้ดังนี้

(ก) ยืนยันเกี่ยวกับข้อมูลที่แก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูลใหม่ โดยต้องมีเอกสารที่จำเป็นของข้อมูลที่แก้ไขหรือเพิ่มขึ้นใหม่นั้น

(ข) เอกสารหลักฐานบัญชีทรัพย์สัตว์ของนักแสดงเด็กที่เพิ่มขึ้น

(ค) ใบรับรองของผลการเรียนของภาคการศึกษาล่าสุด ถ้าเด็กยังต้องได้รับการศึกษาตามกฎหมาย

(จ) ใบรับรองจากแพทย์ที่อยู่ภายใต้รัฐที่นักแสดงเด็กอยู่อาศัยหรือทำงาน ระบุว่า�ักแสดงเด็กได้รับการตรวจสุขภาพ 6 เดือน ก่อนวันที่ขอต่ออายุใบอนุญาต การตรวจสุขภาพดังกล่าวระบุรายละเอียดและประเมินผลการตรวจสุขภาพ

ค. การต่ออายุใบอนุญาตของนักแสดงเด็กจะต้องมีอายุใช้งานเป็นเวลา 6 เดือนนับตั้งจากวันที่ออกใบอนุญาตนั้น

(3) การเพิกถอนใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก

คณะกรรมการอาจระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก เมื่อเห็นว่าผู้ปกครองกระทำการดังต่อไปนี้

ก. จัดหาข้อมูลไม่ถูกต้องหรือปลอม

ข. ละเมิดกฎหมายในส่วนนี้ไม่ว่าจะเป็นการเสี่ยงอันตรายต่อร่างกาย หรือจิตใจ การศึกษาหรือสวัสดิการอื่นๆ ของนักแสดงเด็ก

ค. ไม่จัดหาเอกสารของสถาบันการเงิน ของบัญชีนักแสดงเด็ก ภายใน 15 วัน นับแต่เมื่อเริ่มการจ้างนักแสดงเด็ก

ง. ให้นักแสดงเด็กมีส่วนร่วมหรือแสดงในลักษณะที่เสี่ยงอันตรายหรือเกิดอันตรายต่อร่างกายหรือจิตใจ การศึกษา หรือสวัสดิการหัวไปของนักแสดงเด็ก

5) ผู้ดูแลรับผิดชอบ

(1) นายจ้างจะสามารถจ้างนักแสดงเด็กได้ที่ต่อเมื่อนายจ้างนั้นได้จัดทำให้มีบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ (Responsible Person) ซึ่งจะมีหน้าที่ดูแลนักแสดงเด็กและรับรองว่านายจ้างจะได้ปฏิบัติต่อนักแสดงเด็กตามที่กำหนดไว้ในส่วนนี้ตลอดระยะเวลาที่นายจ้างนั้นยังจ้างนักแสดงเด็กผู้นั้นอยู่

(2) ถ้าหากว่าทั้งนายจ้างและบิดามารดา (คนเดียวหรือสองคนก็ได้) หรือผู้ปกครองนักแสดงเด็กได้เห็นพ้องร่วมกันแล้ว บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กนั้นสามารถทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบสำหรับลูกหลานของพากเขาเองได้ กماที่ข้อกำหนดในส่วนนี้

(3) นายจ้างจะต้องไม่มอบหมายหน้าที่ใดให้แก่ผู้ดูแลรับผิดชอบอันจะทำให้เป็นการขัดหรือรบกวนต่อการทำหน้าที่ของผู้ดูแลรับผิดชอบต่อนักแสดงเด็กตามที่กำหนดในส่วนนี้

(4) การกำหนดให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบควรจะทำเป็นหนังสือลงประทับนิรนาม บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักแสดงเด็กกับนายจ้าง และข้อตกลงนี้ก็ควรที่จะถือว่าใช้การได้ในทันทีที่การว่าจ้างนักแสดงเด็กนั้นได้เริ่มนับขึ้นตอกลังกำหนดผู้ดูแลรับผิดชอบนี้จะถือว่าสิ้นสุดลง

ก็ต่อเมื่อสัญญาการจ้างนักแสดงเด็กนั้นสิ้นสุดลงเว้นแต่มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้ดูแลรับผิดชอบ โดยมีการทำหนังสือตกลงร่วมกันระหว่างบิความารค่าผู้ปักโครงเด็กกับนายจ้าง

(5) แม้ว่าจะมีการทำหนังสือตกลงข้างต้นแล้ว แต่ถ้าหากว่านักแสดงเด็กนั้นมีอายุน้อยกว่า 6 ปี นายจ้างจะต้องอนุญาตให้บิความารค่าหรือผู้ปักโครงได้ร่วมติดตามนักแสดงเด็กนั้นไปทุกสถานที่ปฏิบัติงานนายจ้างอาจจะอนุญาตให้บิความารค่าผู้ปักโครงหรือผู้ดูแลรับผิดชอบของนักแสดงเด็กสามารถอยู่ในสายตาหรือในการใกล้ชิดของนักแสดงเด็กผู้นั้นได้ตลอดเวลาในทุกสถานที่ติดตามซึ่งรวมถึงการทำหน้าที่ที่บิความารค่าหรือผู้ปักโครงมีโอกาส (ทั้งโดยตัวเองหรือโดยผ่านสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ) ได้เข้าดูหรือฟังการแสดงของนักแสดงเด็กในทุกเวลาที่ทุกสถานที่ ดูสื้อผ้าห้องแต่งหน้า ห้องแต่งผม หรือห้องแต่งตัว

(6) นายจ้างที่จ้างเด็กภายใต้ประกาศนียบัตรรับรองการว่าจ้างแบบกลุ่มของนายจ้าง (Employer Certificate of Group Eligibility) จะต้องจัดให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบอย่างน้อย 1 คน ต่อเด็ก 20 คน หรือตามสัดส่วนที่ประกาศนียบัตรนั้นกำหนด

6) ความปลอดภัยและสุขภาพของนักแสดงเด็ก

มาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยและสุขภาพของนักแสดงเด็กไว้ดังนี้

(1) นายจ้างควรรับข้อมูลและการศึกษาของนักแสดงเด็กและครอบครัวหรือผู้ปักโครงของเด็กนั้นในการป้องกันเรื่องความปลอดภัยหรือสุขภาพอนามัยของนักแสดงเด็กโดยรวมถึงอันตรายที่เกิดจากการแสดงซึ่งจะคาดหมายได้จากนักแสดงเด็กต้องได้รับการศึกษาและการฝึกซ้อมอย่างเพียงพอสำหรับการแสดงเฉพาะนั้นเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของนักแสดงเด็กนั้นเอง

(2) นักแสดงเด็กควรได้รับการฝึกอบรมเบื้องต้นอย่างเพียงพอและเป็นที่เหมาะสมสำหรับอายุของเด็กนั้นโดยประกอบด้วย

ก. ข้อควรระวังเกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยสำหรับสถานที่ทำงาน

ข. เส้นทางการเดินทางมาเพื่อทำการแสดงหรือสถานที่

ค. พื้นที่การรอเพื่อทำการแสดง

ง. เบทหวานหาม

จ. สถานที่พัก ห้องน้ำ ห้องแต่งตัว หรือห้องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ฉ. ขั้นตอนการปฏิบัติในการณ์นุกเลิน

ช. นายจ้างต้องแจ้งการแสดงที่อาจเป็นอันตรายให้นักแสดงเด็กทราบ ก่อน

(3) สิ่งที่จัดหาให้นักแสดงเด็กตามข้อ (2) นั้นควรจัดหาผู้รับผิดชอบค่าบริการการดูแลนักแสดงเด็กและครอบครัวของนักแสดงเด็กผู้ที่มีอายุ 6 ปี หรือน้อยกว่านั้น

(4) นอกจากนี้ ความปลอดภัยและสุขภาพให้นำไปใช้กับนักแสดงเด็กนักแสดงเด็กที่อายุน้อยกว่า 6 เดือน ไม่ควรสัมผัสแสงมากเกิน 100 ฟุต ของความเข้มของแสงนานกว่า 30 วินาที และไม่ควรให้มีเสียงดังกว่า 80 เดซิเบล และไม่ควรให้เด็กสัมผัสน้ำเสียงดังกว่า 70 เดซิเบล นานเกิน 30 นาที

7) การศึกษาของนักแสดงเด็ก

(1) นักแสดงเด็กซึ่งอายุน้อยกว่า 18 ปี และกฎหมายได้กำหนดให้ต้องได้รับการศึกษา จะต้องสามารถได้รับการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด และจะต้องไม่มีการว่าจ้างให้ปฏิบัติตามเป็นช่วงเวลาติดต่อกันนานเกินกว่า 10 วัน ในระหว่างที่โรงเรียนที่เข้าเรียนเปิดเทอมอยู่

(2) นักแสดงเด็กที่มีการว่าจ้างในรัฐนิวยอร์กจะต้องได้เข้ารับการศึกษาอย่างสมบูรณ์ตามที่กฎหมายกำหนดในโรงเรียนของเมืองที่เขาหรือเชอนาศิยอยู่ หรือในโรงเรียนเอกชนที่นักแสดงเด็กนั้นเข้าเรียน รวมถึงข้อกำหนดว่าด้วยเวลาการเข้าเรียนอย่างน้อยที่สุดและข้อกำหนดทางการศึกษาต่างๆ

(3) ถ้าหากว่า�ักแสดงเด็กนั้นไม่สามารถเข้าเรียนได้ครบตามกำหนด อันเนื่องจากตารางการจ้างงานของเขารือเชอนายจ้างจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยการศึกษา (Alternative Educational Requirements) ซึ่งระบุไว้ในข้อหน้าต่อไปนี้

(4) ข้อกำหนดว่าด้วยการศึกษา

ก. ถ้าหากว่ามีการรับรองว่าจะได้จ้างนักแสดงเด็กนั้นเป็นเวลา 3 วัน หรือนานกว่านั้นนายจ้างจะต้องจ้างครุ 1 คน มาสอนนักแสดงเด็กผู้นั้นบังตั้งแต่วันแรกของการจ้างงานซึ่งเป็นวันที่ปกติแล้วโรงเรียนประถมหรือโรงเรียนมัธยมที่นักแสดงเด็กเรียนอยู่ได้ทำการเรียนการสอน ถ้าหากว่า�ักแสดงเด็กนั้นได้ถูกจ้างให้ทำการแสดงตามแผนการดำเนินงานเป็นเวลาเพียงแค่ 2 วัน ติดต่อกัน และมีการคาดการณ์ว่าจะต้องได้มีการเรียกตัวให้มาทำการแสดงเพิ่มเติม นายจ้างจะต้องจัดหาครุมาสอนเด็กในวันที่ 3 ของการจ้างนั้น และในวันใดๆ หลังจากนั้น ตลอดเวลาที่โรงเรียนประถมหรือโรงเรียนมัธยมที่ปกติแล้วเด็กศึกษาอยู่ได้ทำการเรียนการสอน

ข. ถ้าหากว่ามีวันใดๆ ที่ไม่ได้กำหนดให้ต้องมีการจัดหาครุให้นักแสดงเด็กผู้นั้น แต่นายจ้างได้ทำการจ้างครุมาสอนให้แก่นักแสดงเด็กอีกผู้หนึ่งในการถ่ายทำหรือ

การแสดงในวันนั้นๆ นายจ้างจะต้องจัดหาครูมาสอนนักแสดงเด็กผู้นั้นถ้าหากว่าเป็นวันที่ปกติแล้ว โรงเรียนประคุณหรือมัธยมของนักแสดงเด็กผู้นั้นทำการเรียนการสอนอยู่

ก. นายจ้างจะต้องจัดหาครูมาสอนในอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าครู 1 คน ต่อนักแสดงเด็ก 10 คน โดยมีข้อยกเว้นให้อาจใช้ครู 1 คน ต่อนักแสดงเด็กไม่เกิน 20 คน ได้ในกรณีที่นักแสดงเด็กทั้งหมดนั้นไม่ได้กำลังเรียนกันอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกันมากกว่า 2 ระดับชั้น

ก. นายจ้างจะต้องจัดหาสถานที่สำหรับทำการเรียนการสอนให้แก่นักแสดงเด็กทั้งหลาย สถานที่นั้นจะต้องสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ มีพื้นที่ให้ทำกิจกรรมการเรียน การสอนเพียงพอ มีโต๊ะ เก้าอี้ และสิ่งอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอน

ก. ระหว่างคานที่ทำการเรียนการสอน จะต้องไม่อนุญาตให้ผู้ใดเข้ามา ในสถานที่ที่จัดไว้สำหรับการเรียนการสอน ยกเว้นแต่คุณครูและพากนักแสดงเด็กที่จะเรียน

ก. ครูผู้สอนจะต้องกำหนดจำนวนชั่วโมงที่จะทำการสอนในแต่ละวัน โดยใน 1 สัปดาห์ นักแสดงเด็กจะต้องได้รับการสอนโดยเฉลี่ยอย่างต่ำ 3 ชั่วโมงต่อวัน และถ้าหากว่ามีการเพิ่มเวลาสอน ก็จะต้องเพิ่มไม่น้อยกว่า 20 นาที

ก. นักแสดงเด็กที่เรียนอยู่ระดับชั้น ประคุณศึกษาปีที่ 1 ถึงประคุณศึกษาปีที่ 6 จะต้องได้รับการเรียนการสอนอยู่ในระหว่างช่วงเวลา 7.00 นาฬิกา ถึง 16.00 นาฬิกา นักแสดงเด็กที่เรียนอยู่ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะต้องได้รับการเรียน การสอนอยู่ในระหว่างช่วงเวลา 7.00 นาฬิกา ถึง 19.00 นาฬิกา

ก. นายจ้างจะต้องกำหนดให้ครูผู้สอนได้ทำรายงานที่มีรายละเอียด เกี่ยวกับ การเข้าเรียน การทำงานตามแผนการสอนและผลการเรียนของเด็กแต่ละคน คุณครูจะต้อง ส่งรายงานนี้ให้แก่โรงเรียนประจำเมืองที่นักแสดงเด็กอาศัยอยู่หรือโรงเรียนเอกชนที่นักแสดงเด็ก นั้นเรียนอยู่ พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็ก และนายจ้างนักแสดงเด็กนั้น เมื่อสิ้นสุดการจ้างหรือ ณ ช่วงเวลาตามที่โรงเรียนกำหนด

ก. นายจ้างจะต้องจัดหาครูที่ได้รับการรับรอง หรือได้รับความเชื่อถือ จากรัฐ ประเทศไทย หรือเขตเมืองที่นักแสดงเด็กผู้นั้นอาศัยอยู่

ก. นักแสดงเด็กที่ได้รับการเรียนการสอนจากคุณครูภายใต้บันบัญชี ในมาตรฐานนี้จะต้องไม่ถูกถือว่าขาดเรียนถ้าหากว่าได้มีการดำเนินการตามที่กำหนดในส่วนนี้ และ กิจกรรมการเรียนตลอดจนผลกระทบแวดล้อมต่างๆ ของนักแสดงเด็กที่ทำการเรียนกับคุณครูภายใต้ ข้อกำหนดในส่วนนี้ ได้รับการรับรองจากโรงเรียนประจำเมืองของนักแสดงเด็กผู้นั้น

ภู. นักแสดงเด็กที่ได้รับการเรียนการสอนตามที่บัญญัติในมาตรฐานนี้ ตลอดจนพ่อแม่ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กนั้นจะต้องทำงานร่วมกับครุที่ทำการสอนและโรงเรียนที่เด็กศึกษาอยู่ เพื่อที่จะทำให้ข้อกำหนดด้านการศึกษาทั้งหมดสมบูรณ์

ภู. ถ้าหากว่ามีช่วงที่เกิดเหตุขัดข้องไม่ได้ทำการถ่ายทำ (Hiatus In a Production) ซึ่งปกติแล้วนักแสดงเด็กตามที่กำหนดในส่วนนี้จะเข้าถ่ายทำ นายจ้างจะต้องหาครุมาทำการสอนแก่นักแสดงเด็กนั้นในช่วงเวลาเดียวกันนี้ ถ้าหากว่าเป็นช่วงที่ปกติแล้วโรงเรียนทำการเรียนการสอนอยู่ โดยต้องสอนให้ได้ตามข้อกำหนดในบทบัญญัติของมาตรฐานนี้ เว้นแต่นักแสดงเด็กผู้นั้นสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนที่เขาหรือเชอเรียนอยู่ตามปกติได้

ภู. ถ้าหากว่าโรงเรียนที่ปกติแล้วนักแสดงเด็กศึกษาอยู่ได้เริ่มทำการเรียนการสอนมาเป็นเวลาน้อยกว่า 12 ชั่วโมง หลังจากที่นักแสดงเด็กนั้นต้องขาดเรียนมา นายจ้างจะต้องให้เด็กได้รับการเรียนการสอนในวันตัดไป ณ สถานที่ของนายจ้างของมาตรฐานนี้ อย่างไรก็ตาม มีข้อยกเว้นว่าถ้าหากว่านายจ้างยินยอมแล้วพ่อแม่ของนักแสดงเด็กสามารถพานักแสดงเด็กไปเข้าเรียนที่โรงเรียนที่เขาหรือเชอเรียนอยู่ตามปกติได้ ในวันนั้นๆ

ท. ไม่มีข้อกำหนดใดๆ ภายในส่วนนี้ที่จะเป็นการจำกัดอำนาจหน้าที่ของโรงเรียนตามที่กำหนดโดยกรมการศึกษา (Department of Education) และพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กในการที่จะจัดทำวิธีการเชิงทางเลือกที่จะทำให้นักแสดงเด็กสามารถบรรลุผลตามข้อกำหนดต่างๆ ด้านการศึกษา ในช่วงเวลา nokhen ของนักแสดงเด็กช่วงวันเรียนตามปกติ

ท. ข้อกำหนดต่างๆ ภายใต้มาตรฐานนี้ใช้ในกรณีที่นักแสดงเด็กไม่ได้รับการเรียนการสอนที่โรงเรียนในวันเรียนปกติ อันเนื่องมาจากตารางเวลาการจ้างงานของเขารือเชอเท่านั้น

ณ. ข้อกำหนดต่างๆ ภายใต้มาตรฐานนี้ไม่สามารถใช้ได้กับผู้ว่าจ้างที่มีการจ้างนักแสดงเด็กตามข้อกำหนดต่างๆ ที่ระบุในประกาศนียบตรรับรองการจ้างแบบกลุ่มของนายจ้าง (Employer Certificate of Group Eligibility)

8) บัญชีของนักแสดงเด็ก

(1) ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กอาจทำหน้าที่เป็นผู้รับฝากเงินของบัญชีนักแสดงเด็กเพื่อจำกัดไว้เป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

(2) เงินที่โอนโดยนายจ้างเข้าสู่บัญชีของนักแสดงเด็กซึ่งบัญชีนี้ต้องถูกจัดตั้งขึ้นโดยผู้รับฝากเงิน เมื่อผู้รับฝากเงินของบัญชีไม่ใช่ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กผู้ปกครองของนักแสดงเด็กสามารถผู้รับฝากเงินถึงเรื่องบัญชีที่นายจ้างของนักแสดงเด็กโอนเงินมากกว่าร้อยละ 15 ของรายได้ทั้งหมดเข้าบัญชีได้

(3) ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กต้องจัดหาข้อมูลสำคัญเพื่อการโอนเงินเข้าบัญชีของนักแสดงเด็กให้แก่นายจ้างภายใน 15 วัน นับจากวันเริ่มจ้างนักแสดงเด็กทำงาน

(4) ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กต้องแน่ใจว่าผู้รับฝากรเงินของบัญชีจะต้องแจ้งให้นายจ้างของนักแสดงเด็กทราบทันทีหากมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในบัญชีที่มีผลต่อภาระหนี้ที่ของนายจ้าง

(5) เมื่อกองทุนสำรองเดี้ยงชีพของนักแสดงเด็กมีเงินเท่ากับหรือมากกว่า 250,000 ดอลลาร์¹³ ผู้รับฝากรเงินหรือผู้ปกครองต้องแน่ใจว่าบริษัทรับฝากรเงินนั้นจะต้องได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้รับฝากรเงินของบัญชีนั้นได้

การแต่งตั้งของบริษัทรับฝากรเงินควรจะต้องเปิดเผยแก่ฝ่ายเจ้าหน้าที่เมื่อทำการขออนุญาตต่ออายุใบอนุญาตของนักแสดงเด็กในครั้งต่อไป

3.3.1.2 molarsunivเม็กซิโก

ประเทศสหรัฐอเมริกา molarsunivเม็กซิโก มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงโดยเฉพาะ ซึ่งบัญญัติอยู่ในกฎหมายแรงงานและค่าชดเชย หมวด 1 บทที่ 1 ไปของแรงงาน ส่วนที่ 4 ค่าจ้างและชั่วโมงการทำงานของเด็ก¹⁴ ซึ่งได้กำหนดการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านนักแสดงไว้ดังนี้

1) อายุขันต์และระยะเวลาการทำงานของแรงงานเด็กในงานนักแสดง

กฎหมายมาตรฐานแรงงานของประเทศสหรัฐอเมริกา molarsunivเม็กซิโก ได้กำหนดหลักเกณฑ์ของอายุขันต์สำหรับชั่วโมงการทำงานของแรงงานเด็กในงานนักแสดงดังนี้ คือ

(1) ห้ามนักแสดงเด็กเริ่มทำงานก่อนเวลา 05.00 นาฬิกา หรือทำงานหลังจากเวลา 22.00 นาฬิกาในวันก่อนหน้าวันที่มีเรียน และนักแสดงเด็กไม่ทำงานหลังจากเวลา 24.00 นาฬิกา ในวันก่อนวันหยุด

เวลาของนักแสดงเด็กสามารถได้รับอนุญาตให้อยู่ในที่ทำงานการแสดงเพิ่มเวลาได้อีกครึ่งชั่วโมงสำหรับเวลารับประทานอาหาร

¹³ 1 ดอลลาร์ = 31.0872 บาท อัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2554.

¹⁴ The Biz Parentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New Mexico Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newmexico.html>

(2) ห้ามจ้างเด็กทารกที่มีอายุตั้งแต่ 15 วันถึง 6 เดือน ทำการแสดงเว้นแต่แพทย์ผู้ผ่านการอนุญาตจากประเทศไทยและแพทย์ที่ได้รับการรับรองประจำนียบัตร วิชาชีพสาขาโรคเด็กลงลายมือชื่อออกใบรับรองให้ทารกที่อายุอย่างน้อย 15 วัน และร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์สามารถทำงานการแสดงโดยอยู่ในสถานที่ทำการแสดงได้มากที่สุดไม่เกิน 2 ชั่วโมง และไม่เกิน 20 นาที สำหรับการเข้าฉากหน้ากล้อง

(3) นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 7 เดือน ถึง 2 ปี อาจอยู่ในสถานที่ทำการแสดงเพิ่มขึ้นถึง 4 ชั่วโมง และเวลาทำงาน 2 ชั่วโมง ส่วนเวลาที่เหลือนั้นอาจจะให้เป็นเวลาพักผ่อนและสันทนาการของนักแสดงเด็ก

(4) นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 3 ปี ถึง 5 ปี อาจอยู่ในสถานที่ทำการแสดงเพิ่มขึ้นถึง 6 ชั่วโมง และเพิ่มเวลาทำงานเป็น 3 ชั่วโมง ส่วนเวลาที่เหลือนั้นอาจจะให้เป็นเวลาพักผ่อนและสันทนาการของนักแสดงเด็ก

(5) เมื่ออยู่ในช่วงปีคภาคเรียน นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 6 ปี ถึง 8 ปี อาจอยู่ในสถานที่ทำงานการแสดงเพิ่มขึ้นเป็น 8 ชั่วโมง ซึ่ง 4 ชั่วโมงนั้นให้เป็นเวลาทำงาน และ 3 ชั่วโมงให้เป็นเวลาเรียน และอีก 1 ชั่วโมง ให้เป็นเวลาพักผ่อนและสันทนาการของนักแสดงเด็ก

(6) เมื่ออยู่ในช่วงปีคภาคเรียน เวลาทำงานให้เพิ่มเป็น 6 ชั่วโมง ส่วนเวลาที่เหลือให้เป็นเวลาพักผ่อนและสันทนาการของนักแสดงเด็ก

(7) เมื่ออยู่ในช่วงปีคภาคเรียน นักแสดงเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 9 ปี ถึง 15 ปี อาจอยู่ในสถานที่ทำงานการแสดงเพิ่มขึ้นเป็น 9 ชั่วโมง ซึ่ง 5 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาทำงาน 3 ชั่วโมง เป็นเวลาเรียน และ 1 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อนและสันทนาการของนักแสดงเด็ก

(8) เมื่ออยู่ในช่วงปีคภาคเรียนเวลาทำงานให้เพิ่มเป็น 7 ชั่วโมง และเวลาที่เหลือให้เป็นเวลาพักผ่อนและสันทนาการ

(9) เมื่ออยู่ในช่วงปีคภาคเรียนนักแสดงเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปี ถึง 18 ปี อาจอยู่ในสถานที่ทำงานการแสดงเพิ่มขึ้นเป็น 10 ชั่วโมง ซึ่ง 6 ชั่วโมงเป็นเวลาทำงาน 3 ชั่วโมง เป็นเวลาเรียน และ 1 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อนและสันทนาการของนักแสดงเด็ก

(10) นักแสดงเด็กต้องได้รับการพักผ่อน 1-2 ชั่วโมง หลังจากสิ้นสุดวันทำงาน

(11) การเดินทางจากสตูดิโอถึงสถานที่ถ่ายทำการแสดงหรือจากสถานที่ถ่ายทำการแสดงไปถึงสตูดิโอให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานสำหรับนักแสดงเด็ก ส่วนการเดินทางเพื่อไปทำงานการแสดงนอกสถานที่ซึ่งอยู่ห่างไกลจำเป็นต้องพักแรมค้างคืน ให้จัดที่พัก

สำหรับนักแสดงเด็กด้วย และเวลาที่ถูกใช้ไปในการเดินทางนอกสถานที่นี้ไม่ถือว่าเป็นเวลางานซึ่งกำหนดไว้ไม่เกิน 45 นาที ในแต่ละเส้นทาง

2) ใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก

กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐนิวเม็กซิโก ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับใบอนุญาตของนักแสดงเด็กไว้ดังนี้

(1) บุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ที่เป็นนักแสดงในงานการแสดงต้องได้รับใบอนุญาตที่ออกโดยพนักงานตรวจแรงงานก่อนการเข้าทำงานการแสดง

ใบอนุญาตจะต้องมีชื่อโครงการหรือชื่อเรื่อง วันที่ เวลาการทำงานถ่ายทำชื่อนายจ้าง ที่อยู่ในประเทศไทยของนายจ้าง และต้องมีข้อมูล ชื่อ ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ติดต่อของบุคคลที่ทำสัญญาทั้งนายจ้าง นักแสดงเด็ก และผู้ปกครองของนักแสดงเด็ก

ใบอนุญาตจะรวมข้อมูลของนักแสดงเด็กชื่อ ที่อยู่ วันเกิดระดับชั้นเรียน เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนแล้ว ความต้องการที่จะศึกษาพิเศษ ระยะเวลาในการทำงาน ลักษณะของการทำงาน และวัสดุที่สัมผัสแล้วอาจเกิดอันตรายตามมือชื่อของนักแสดงเด็กที่อายุ 14 ปี หรือมากกว่านั้น ลายมือชื่อของผู้ปกครองที่อนุญาตให้เด็กทำงานการแสดงและลายมือชื่อของนายจ้างที่ได้รับการรับรอง

(2) เป็นหน้าที่ของนายจ้างที่จะต้องได้รับใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก ก่อนเริ่มทำการเข้า นายจ้างต้องจัดหาสำเนาไว้ที่สถานที่ทำงานในกรณีมีการตรวจสอบและหน่วยงานแรงงานต้องเก็บไว้ 1 ชุด

(3) ใบอนุญาตของนักแสดงเด็กนั้นสามารถใช้ได้ 1 ปี นับจากวันที่ออกให้ หรือจนกว่าเสร็จงานของนายจ้างผู้ขอให้ออกใบอนุญาตนี้

(4) ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กต้องต่ออายุใบอนุญาตกายใน 30 วัน ก่อนวันหมดอายุ

(5) ใบอนุญาตของนักแสดงเด็กต้องออกโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายแรงงานเท่านั้น

(6) นายจ้างต้องให้การรับรองคุณภาพครูที่ได้รับการรับรอง ด้วยข้อมูลสอนที่เหมาะสมสำหรับชั้นอนุบาล ถึงชั้น 12 หรือสอนตามระดับชั้นที่จำเป็นสำหรับนักแสดงเด็ก ณ สถานที่ของการเข้า สังไปยังแผนกฝ่ายแรงงานก่อนที่จะออกใบอนุญาต

3) ครุภัณฑ์

ประเทศไทย มลรัฐนิวเม็กซิโก ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับครุภัณฑ์ของนักแสดงเด็กไว้ดังนี้

(1) นักแสดงเด็กอายุ 6-18 ปี นายจ้างต้องจัดหาครู 1 คน ต่อนักแสดงเด็ก 10 คน หรือน้อยกว่าเมื่ออยู่ในช่วงเปิดเรียน

(2) นายจ้างต้องตรวจสอบประวัติของครูที่ได้รับการรับรองและผู้ฝึกสอน การแสดงที่ได้รับการรับรองจากแผนกของกรมแรงงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนายจ้าง ครอบครัว ครู ผู้ฝึกสอน เกี่ยวกับรายงานการจับกุมใดๆ หรือการบันทึกการลงโทษและเกี่ยวกับข้อมูลอื่นๆ ที่อาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพความปลอดภัยของนักแสดงเด็ก

(3) ครูผู้สอนที่ได้รับการรับรองของเด็กผู้อยู่ในรัฐนิวเม็กซิโกที่เข้าเรียน ในโรงเรียนต้องมีใบรับรองการเรียนการสอนที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ออกให้โดยแผนกการศึกษาของประชาชน

ครูผู้สอนที่ได้รับการรับรองของเด็กที่ไม่ได้อาสาอยู่ในรัฐนิวเม็กซิโก ต้องมีใบรับรองการเรียนการสอนที่ถูกต้องและที่เป็นปัจจุบันจากรัฐหนึ่งของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อสอนในระดับชั้นอนุบาลถึงชั้น 12 หรือสอนในระดับที่จำเป็นสำหรับนักแสดงเด็กในสถานที่ของการจ้าง

(4) ครูผู้สอนที่ได้รับการรับรองทั้งหมด นอกจากต้องทำการสอนและประสานงานกับครอบครัวหรือผู้ปกครองของเด็กแล้ว ยังต้องมีความรับผิดชอบต่อการติดตามผลการคุ้มครองสุขภาพ อนามัย ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ได้มาตรฐานของนักแสดงเด็ก

(5) ครูผู้สอนที่ได้รับการรับรองครอบครัว หรือผู้ปกครอง อาจปฏิเสธการจ้างนักแสดงเด็กที่สถานที่ของการจ้าง หากมีการละเมิดต่อสุขภาพหรือความปลอดภัยความเป็นอยู่ของนักแสดงเด็กนั้น ถูกลัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถรายงานเรื่องดังกล่าวต่อฝ่ายแรงงานได้

ครูต้องดูแลนักแสดงเด็กในช่วงเวลาที่จำกัดให้เรียน ยกเว้นนักแสดงเด็กที่อายุต่ำกว่า 16 ปี ไม่จำต้องอยู่ในความดูแลของครูในช่วง 1 ชั่วโมง สำหรับเวลาแต่งตัว แต่งหน้า ทำผม ทำงานการแสดง เวลาส่วนตัว หรือเวลาบันทึกเสียง ถ้ากิจกรรมเหล่านี้มิได้กระทำในสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์หรือในโรงละครหรือโรงเรียนยังมิได้เปิดภาคเรียน และถ้าครอบครัวหรือผู้ปกครองได้จำกัดดูแลนักแสดงเด็กนั้นอยู่ในสายตา

4) ความปลอดภัยของนักแสดงเด็ก

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรฐานการคุ้มครองความปลอดภัยของนักแสดงเด็กไว้ดังนี้

(1) ห้ามมิให้ใช้ห้องแต่งตัวพร้อมกัน โดยนักแสดงเด็กกับนักแสดงผู้ใหญ่ หรือโดยนักแสดงเด็กด้วยกันเองที่เป็นเพศตรงข้าม

(2) นายจ้างต้องจัดหาความปลอดภัย ที่พักอาศัยสำหรับนักแสดงเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อพักผ่อนในสถานที่ทำงานระหว่างเวลาไม่ทำงาน

(3) ห้ามนายจ้างหักງอลอลงหรือมีสัญญากับนักแสดงเด็ก หรือใช้ประโยชน์เกี่ยวกับเพศเพื่อวัตถุในการทำงานการแสดง

5) บัญชีของนักแสดงเด็ก

(1) ครั้งใดก็ตามที่มีการจ้างนักแสดงเด็กในรัฐนิวเม็กซิโก โดยมีมูลค่าสัญญาเท่ากับหรือมากกว่าหนึ่งพันเหรียญดอลลาร์ (\$1000)¹⁵ ขึ้นไป จะต้องมีการเปิดบัญชีเงินฝาก (Trust Account) แก่นักแสดงเด็กผู้นั้น

(2) เป็นความรับผิดชอบของบิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมายหรือผู้มีอำนาจในบัญชีเงินฝาก (Trustee) ที่จะต้องเปิดบัญชีเงินฝากสำหรับนักแสดงเด็กผู้นั้นในรัฐที่นักแสดงเด็กนั้นอาศัยอยู่ เพื่อประโยชน์ทั่วไปและแก่ตัวเด็กผู้นั้น ภายใน 7 วัน หลังจากที่สัญญาระจ้างได้รับการลงนาม โดยนักแสดงเด็กผู้นั้นจะไม่สามารถใช้บัญชีเงินฝากนั้นด้วยตัวเอง ได้ จนกว่าจะมีอายุถึง 18 ปี หรือจนกว่าจะได้รับสิทธิตามกฎหมาย

(3) บิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมายหรือผู้มีอำนาจในบัญชีเงินฝาก (Trustee) จะต้องมอบหลักฐานผู้มีอำนาจในบัญชีเงินฝาก (Trustee Statement) แก่นายจ้างภายใน 15 วัน หลังจากเริ่มจ้างงานเมื่อนายจ้างได้รับเอกสารแล้ว นายจ้างจะต้องเขียนใบรับรองและให้ไว้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือผู้มีอำนาจในบัญชีเงินฝาก (Trustee) ของนักแสดงเด็กผู้นั้น

(4) ถ้าหากว่านายจ้างไม่ได้รับหลักฐานผู้มีอำนาจในบัญชีเงินฝากภายในเวลา 90 วัน หลังจากที่เริ่มจ้างงาน นายจ้างนักแสดงเด็กนั้นจะต้องส่งเรื่องให้ศาลของเมืองพิจารณาคดีของเมืองจะทำการตัดสินอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากนั้น

(5) นายจ้างจะต้องฝากเงินเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของเงินรายได้สุทธิของนักแสดงเด็กผู้นั้นในบัญชีเงินฝาก (Trust Account) ของนักแสดงเด็กนั้นภายใน 15 วัน ที่ได้ทำการแสดงหรือถ่ายทำ ถ้าหากว่าซึ่งไม่มีการเปิดบัญชีดังกล่าว นายจ้างต้องระจับการจ่ายเงินร้อยละ 15 ของเงินรายได้สุทธินั้น ไว้จนกว่าที่จะมีการเปิดบัญชี หรือจนกว่าศาลจะได้มีคำสั่งใดๆ เมื่อนายจ้างได้ทำการฝากเงินร้อยละ 15 ของเงินรายได้สุทธิไว้ในบัญชีเงินฝากนั้นแล้ว นายจ้างจะไม่มีพันธะผูกพันให้ต้องฝ่าติดตามดูความเคลื่อนไหวของบัญชีนั้นๆ แต่อย่างใด

¹⁵ 1 ดอลลาร์ = 31.0872 บาท อัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2554.

(6) เมื่อจำนวนเงินดังกล่าวได้ถูกฝากไว้ในบัญชีเงินฝากนั้นแล้วจะมีเพียงผู้มีอำนาจในบัญชีเงินฝาก (Trustee) เท่านั้นที่จะมีหน้าที่ติดตามและคุ้มครองเจ้าของจำนวนนั้น

3.3.2 เขตปักครองพิเศษอ่องกง¹⁶

เขตปักครองพิเศษอ่องกงมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ว่าจ้างนักแสดงเด็ก (A Guide to the Employment of Child Entertainers) ไว้ดังนี้ มิให้มีการจ้างงานเด็กในสถานประกอบการอุตสาหกรรม และได้ჯัดระเบียบการจ้างงานเด็กในสถานประกอบการที่ไม่ใช้อุตสาหกรรมทั้งนี้เพื่อไม่ให้รบกวนต่อการเรียนของเด็ก อายุต่ำกว่า 10 ปี ไม่จ้างเด็กที่มีความจำเป็นต้องจ้างนักแสดงเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี แต่ห้ามมิให้เด็กที่ยังเรียนไม่จบมัธยมศึกษาปีที่สามทำงานในสถานบันเทิงเว้นแต่การแสดงที่มิได้มุ่งแสวงหาผลกำไรเด็กที่ทำงานในสถานที่มีการจ้างงานใดๆ ไม่ว่าโดยจะได้รับค่าจ้างหรือไม่ก็ตามจะถือว่าเป็นผู้ได้รับการว่าจ้างให้ทำงานตามเจตนาหมิ่นสำหรับนายจ้างที่ประสงค์จะจ้างนักแสดงเด็กควรยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้อำนวยการกรมแรงงานก่อนทำการจ้างและเพื่อให้มั่นใจว่าเด็กจะไม่ได้รับผลกระทบในเรื่องการเรียน ไม่ได้รับอันตรายทั้งในเรื่องของความเป็นอยู่รวมถึงความปลอดภัย อนามัย และจิตใจผู้อำนวยการกรมแรงงานจะวางเงื่อนไขและข้อกำหนดเมื่ออนุญาตให้จ้างงานเป็นกรณีพิเศษ

การจำแนกประเภทของนักแสดงเด็ก นักแสดงเด็กจะได้รับการจำแนกอย่างกว้างๆ ตามลักษณะการจ้างดังนี้

- 1) นักแสดงเด็กที่ได้รับการว่าจ้างงานชั่วคราว เช่น ในรายการหรืองานที่สร้างขึ้นเป็นพิเศษ
- 2) นักแสดงเด็กตามสัญญาหรือนักแสดงอิสระซึ่งว่าจ้างตามสัญญาที่กำหนดระยะเวลาหรือรายการแน่นอน

กระบวนการยื่นคำขอและเงื่อนไขในการจ้างงานนี้กำหนดไว้ตั้งกับสำหรับการจ้างงานนักแสดงเด็กต่างประเทศ ดังนี้

- 1) นักแสดงเด็กชั่วคราว ควรยื่นแบบคำขอต่อกรมแรงงานเป็นเวลาอย่างน้อยที่สุด 48 ชั่วโมง ก่อนเริ่มการจ้างงานเด็ก โดยควรยื่นบทละหรือโกรงสร้างการผลิตไปพร้อมกันด้วย

¹⁶ Labour Department. (2011). A Guide to the Employment of Child Entertainers. Retrieved

February 24, 2011, from http://www.labour.gov.hk/eng/public/content2_2.htm

2) นักแสดงเด็กตามสัญญาหรือนักแสดงอิสระควรเขียนแบบคำขอพร้อมบทละครหรือโครงการสร้างการผลิตต่อกรมแรงงานอย่างน้อยที่สุด 7 วัน ก่อนเริ่มการจ้างงานเด็ก นอกจากนั้นควรเขียนสำเนาบันทึกการจ้างงานเด็กแต่ละคนและใบรับรองการเข้าเรียนหรือหลักฐานแสดงว่าเรียนจบระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปพร้อมกันด้วย

เงื่อนไขที่บังคับใช้ในกรณีได้รับอนุญาตเป็นพิเศษ

1) เงื่อนไขทั่วไป

(1) ห้ามมิให้จ้างเด็กทำงาน

ก. ก่อน 7.00 นาฬิกาหรือหลังจาก 23.00 นาฬิกา

ข. เกินกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน

ค. ในระหว่างชั่วโมงเรียน

ง. เกินกว่า 4 วัน ต่อสัปดาห์และในช่วงปีภาคเรียนเกิน 3 วันระหว่างวันจันทร์

ถึงวันเสาร์

จ. ภายใน 12 ชั่วโมงหลังสิ้นสุดการทำงานแล้ว และ

ฉ. ทำงานต่อเนื่องเกินกว่า 5 ชั่วโมง โดยมีเวลาพักรับประทานอาหารหรือพักผ่อนน้อยกว่า 1 ชั่วโมงและหากเป็นกรณีที่เด็กมีอายุต่ำกว่า 6 ปี ห้ามทำงานต่อเนื่องเกิน 5 ชั่วโมงโดยมีเวลาพักรับประทานอาหารหรือพักผ่อนน้อยกว่า 1 ชั่วโมงครึ่ง

(2) หากเด็กต้องทำงานหลัง 19.00 นาฬิกา นายจ้างควรจัดพำนัชส่งโดยไม่คิดมูลค่า

(3) ไม่ให้จ้างเด็กให้ทำงานในลักษณะที่เป็นอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพและจิตใจ

2) เงื่อนไขเพิ่มเติมสำหรับนักแสดงชั่วคราว ระหว่างระยะเวลาจ้างงานนายจ้างจะต้องทำการเก็บรักษาเอกสารดังต่อไปนี้ไว้ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบแรงงานทำการตรวจสอบและส่งเอกสารไปให้แก่พนักงานตรวจสอบงานภายใน 14 วันนับจากวันที่สิ้นสุดการจ้างงาน

(1) บันทึกการจ้างงานของนักแสดงเด็กแต่ละคน รวมทั้งรายละเอียดและข้อมูลส่วนตัวที่เกี่ยวกับการจ้างงานนั้นด้วย

(2) หนังสือยินยอมให้จ้างงานเด็กจากผู้ปกครองโดยระบุว่ายินยอมให้จ้างเด็กและระบุชื่อโรงเรียนและชื่นเรียนของเด็กคนนั้นด้วย

3) เงื่อนไขเพิ่มเติมในการจ้างนักแสดงที่มีสัญญาจ้างหรือนักแสดงอิสระ นายจ้างจะต้องเก็บรักษาเอกสารดังต่อไปนี้ไว้ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบแรงงานทำการตรวจสอบ

(1) บันทึกการจ้างงานของนักแสดงเด็กแต่ละคนรวมทั้งรายละเอียดและข้อมูลส่วนตัวที่เกี่ยวกับการจ้างนั้น

(2) หนังสือยินยอมให้จ้างงานเด็กจากผู้ปกครอง โดยระบุว่ายินยอมให้จ้างเด็ก

(3) หนังสือรับรองการเรียนที่มีอายุหรือเอกสารรับรองการสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่สามของเด็ก การให้เด็กเข้าร่วมการแสดงทางวัฒนธรรมหน่วยงานที่มีคุณสมบัติตามกฎข้อบังคับต่อไปนี้ซึ่งประสงค์จะจัดให้เด็กเข้าในการแสดงทางวัฒนธรรมสามารถเขียนแบบฟอร์มการแจ้งมาตราฐานให้พนักงานตรวจสอบทราบก่อนการแสดง 14 วัน โดยไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากผู้อำนวยการแรงงานเป็นกรณีพิเศษ

ก. เด็ก และหรือพ่อแม่ หรือผู้ปกครองของเด็กไม่ได้รับเงินรางวัลไม่ว่าจะในรูปแบบใดจากการเข้าร่วมการแสดง

ข. การร่วมแสดงไม่ทำให้เด็กได้รับอันตรายทึ้งในด้านความปลอดภัย อนามัย และสวัสดิภาพ ตลอดจนไม่ส่งผลกระทบต่อทั้งการเรียนและจิตใจของเด็ก ตัวอย่างเช่นความถี่ในการแสดงไม่เกิน 7 วันต่อเดือน หรือ 4 วันต่อสัปดาห์ หากกรณีแรงงานเห็นว่าหน่วยงานผู้จัด มีคุณสมบัติครบตามที่กล่าวข้างต้นก็จะมีหนังสือแจ้งหน่วยงานผู้จัดว่าไม่จำเป็นต้องขออนุมัติพิเศษ จากผู้อำนวยการแรงงานแต่เพื่อเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของนักแสดงเด็กหน่วยงานผู้จัดควรทำประกันอุบัติเหตุหรือประกันอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองเด็กกรณีที่เกิดอุบัติเหตุระหว่างการแสดง

3.3.3 ประเทศไทย

ประเทศไทย มีรัฐวิ吉ตอเรีย ได้กำหนดกฎหมายเกี่ยวกับการจ้างนักแสดงเด็กไว้ในประมวลกฎหมายข้อบังคับว่าด้วยระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างเด็กสำหรับงานการบันเทิง (Mandatory Code of Practice for the Employment of Children in Entertainment)¹⁷ ประมวลกฎหมายข้อบังคับฉบับนี้ทำขึ้นตาม มาตรา 29 ของ The Child Employment Act 2003 (พระราชบัญญัติการจ้างงานเด็ก ค.ศ. 2003) โดยให้คำนิยามคำว่า “เด็ก” (Child) ไว้ว่าหมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี และให้คำนิยามสำหรับงานบันเทิง (Entertainment) ให้รวมถึง

1) การร้อง การเต้น หรือการแสดง

2) การเล่นเครื่องดนตรี

3) การปรากฏตัวทางวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือวิดีโอต่างๆ ที่ผลิตมาในลักษณะที่ไม่ใช้ลักษณะของข่าว

4) การเดินแบบ หรือถ่ายแบบ

¹⁷ Department of Business and Innovation. (2011). Mandatory Code of Practice for the Employment of Children in Entertainment. Retrieved January 3, 2011, from

http://www.business.vic.gov.au/BUSVIC/STANDARD/PC_60947.html

- 5) การประภูมตัวในงานส่งเสริมการขายหรืองานโฆษณา
- 6) ทำงานเป็นผู้ช่วยค่ายกภาพ ไม่ว่าจะเป็นภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว
- 7) ทำงานในหรือเกี่ยวข้องกับ โรงแรมสัตว์
- 8) เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงที่ได้รับการบันทึกเทปเพื่อใช้ต่อในงานค้านบันเทิงหรือการนิทรรศการ

9) ทำงานในโรงแรม โรงแรม โรมแอล์ฟ หรือสถานบันเทิงแสดงสดอื่นๆ

10) การแสดงในศูนย์สรรสินค้า

ถ้าหากว่าเด็กนั้นมีส่วนหรือได้เข้าช่วยเหลือในธุรกิจการค้า หรืองานใดๆ ที่ทำเพื่อผลกำไร ให้ถือว่าเด็กนั้นได้เข้าร่วมในการจ้างงาน (Employment) ไม่ว่าเด็กนั้นจะได้รับค่าตอบแทนหรือสิ่งตอบแทนอื่นใดในการเข้าร่วมหรือการช่วยงานของเขารึเรอหรือไม่ก็ตามและไม่ว่าเด็กนั้นจะร่วมงานภายใต้สัญญาการบริการหนึ่งหรือหลายบริการในรูปแบบสัญญาใดๆ

กรณีที่ไม่ถือว่าเป็นการจ้างงาน มีดังนี้

- 1) การเข้าร่วมในงานของโบสถ์ หรือกิจกรรมทางศาสนา
 - 2) การเข้าร่วมในโครงการлепะกิจ หรืองานบันเทิงที่มอบผลกำไรสุทธิให้แก่โบสถ์ หรือโรงเรียน
 - 3) การทำกิจกรรมใดให้แก่องค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร (Non-Profit Organization: NGO)
 - 4) การเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬา (รวมถึงการเป็นผู้ฝึกสอน เป็นกรรมการ หรือเป็นผู้ตัดสิน) ซึ่งประเภทอสเตรเลีย มลรัฐวิกตอเรีย ได้กำหนดความหลักกฎหมายไว้ดังนี้
- 1) การบันทึกการจ้างงานและข้อมูลส่วนตัว (Records of Employment and Personal Information)

(1) ก่อนที่จะจ้างงานเด็ก นายจ้างจะต้องขอข้อมูลดังต่อไปนี้จากพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็ก

ก. ชื่อ บ้านเลขที่ และเบอร์โทรศัพท์ที่บ้านของเด็ก และ

ข. ชื่อ บ้านเลขที่ และ เบอร์โทรศัพท์ที่บ้าน ที่ทำงาน และเบอร์โทรศัพท์มือถือ (ถ้ามี) ของพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กนั้นและ

ค. ชื่อ ที่อยู่ และ หมายเลขอโทรศัพท์ของบุคคลใดๆ ที่มีอำนาจทางกฎหมายในการให้คำยินยอมต่อการรักษาทางการแพทย์แก่เด็กนั้น และ

ง. อำนาจที่ได้รับการลงนามโดยบุคคลผู้ซึ่งมีอำนาจทางกฎหมายในการให้การยินยอมต่อการรักษาทางการแพทย์ของเด็กที่ยินยอมให้จ้างงานเมื่อต้องมีการรักษาพยาบาลตามความเหมาะสม และ

จ. ชื่อ ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ของบุคคลใดๆ ที่เป็นผู้ที่จะได้รับการแจ้งข่าวในกรณีที่มีอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ การเจ็บป่วย หรือความเสื่อมป่วย เกิดขึ้นกับเด็กผู้นั้น และ

ฉ. รายละเอียดเกี่ยวกับการแพ้ยา แพ้อาร์ต่างๆ หรือข้อจำกัดเรื่องไขทางการแพทย์ใดๆ ของเด็กผู้นั้นและ

ช. รายละเอียดเกี่ยวกับข้อจำกัดด้านอาหารของเด็กผู้นั้น และ

ฉ. ชื่อ ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ ของบุคคลที่ได้รับอำนาจให้มารับเด็กจากนายจ้าง

(2) ผู้ว่าจ้างจะต้องรวมเอารายละเอียดดังต่อไปนี้เข้าไว้ในบันทึกข้อมูลที่จะต้องทำการจัดเก็บภายใต้กฎหมายการจ้างงานเด็ก ค.ศ. 2004 (The Child Employment Regulations 2004)

ก. รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ซึ่งเด็กได้รับการจ้างให้ปฏิบัติงานในแต่ละครั้งของการจ้างงานและ

ข. เวลาระหว่างที่เด็กได้รับการเรียนการสอนจากครูผู้สอนที่ผู้ว่าจ้างได้จ้างมาสอนรวมถึงเนื้อหาวิชาที่สอนด้วยและ

ค. ข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาตามอนุมาตราย่อย (1)

(3) นายจ้างจะต้องเก็บสำเนาใบอนุญาตการจ้างงานเด็กไว้ในที่ที่เด็กถูกจ้างงาน

พ่อแม่ของเด็กจะต้องได้รับใบอนุญาต (Permit) เสียก่อนที่เด็กจะสามารถทำงานได้เว้นแต่เด็กผู้นั้นทำงานให้กับธุรกิจของครอบครัว หรือ (ในบางกรณีซึ่งมีไม่นานนัก) ทำงานหาระดับการณ์ตามที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษา ค.ศ. 1958 (Education Act 1958) ถ้าหากว่ายังไม่ได้รับใบอนุญาต (Permit) จะถือว่าการว่าจ้างเด็กทำงานเป็นการกระทำผิด เว้นแต่เป็นการจ้างให้ทำงานในธุรกิจของครอบครัว

2) ระยะเวลาการทำงาน (Hours of Work)

(1) จำนวนชั่วโมงทำงานสูงสุดในแต่ละวัน จำนวนชั่วโมงที่เด็กจะถูกจ้างและจำนวนวันสูงสุดของการจ้างในแต่ละสัปดาห์ถูกกำหนดไว้ดังแสดงใน

ก. ตาราง A

เด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ปี ให้ทำงานได้มากที่สุด 4 ชั่วโมงต่อวัน และ 3 วันต่อสัปดาห์ โดยเริ่มทำงานตั้งแต่ 6.00 นาฬิกาถึง 18.00 นาฬิกา

เด็กที่อายุ 3-7 ปี ให้ทำงานได้มากที่สุด 6 ชั่วโมงต่อวัน และ 4 วันต่อสัปดาห์ โดยเริ่มทำงานตั้งแต่ 6.00 นาฬิกาถึง 23.00 นาฬิกา

เด็กที่อายุ 8-14 ปี ให้ทำงานได้มากที่สุด 8 ชั่วโมงต่อวัน และ 5 วันต่อสัปดาห์ โดยเริ่มทำงานตั้งแต่ 6.00 นาฬิกาถึง 23.00 นาฬิกา

ให้ใช้กับเด็กที่ทำงานบนสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือสื่อที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน งานส่งเสริมการขายหรืองานโฆษณา เป็นผู้ถูกถ่ายภาพ (ไม่ว่าจะเป็นภาพนิ่งหรือวิดีโอ) การถ่ายแบบหรือเดินแบบ การแสดงในศูนย์สรรพสินค้า การแสดงที่มีการบันทึกเทปเพื่อเก็บไว้ใช้ในกิจกรรมบันเทิงหรือการแสดงนิทรรศการ และการข้างงานอื่นใดที่อยู่นอกเหนือจากที่ระบุใน ตาราง B.

ข. ตาราง B

เด็กที่ อายุตั้งแต่ 2 ปี ให้ทำงานมากที่สุด 4 ชั่วโมงต่อวันต่อและ 1 วันต่อสัปดาห์ เริ่มตั้งแต่ 6.00 นาฬิกา ถึง 18.00 นาฬิกา

เด็กที่ อายุตั้งแต่ 2-5 ปี ให้ทำงานมากที่สุด 4 ชั่วโมงต่อวันและ 3 วันต่อสัปดาห์ เริ่มตั้งแต่ 6.00 นาฬิกาถึง 18.30 นาฬิกา

เด็กที่ อายุตั้งแต่ 6-9 ปี ให้ทำงานมากที่สุด 4 ชั่วโมงต่อวันและ 4 วันต่อสัปดาห์ เริ่มตั้งแต่ 6.00 นาฬิกาถึง 23.00 นาฬิกา

เด็กที่ อายุตั้งแต่ 10-11 ปี ให้ทำงานมากที่สุด 6 ชั่วโมงต่อวัน และ 4 วันต่อสัปดาห์ เริ่มทำงานตั้งแต่ 6.00 นาฬิกาถึง 23.00 นาฬิกา

เด็กที่ อายุตั้งแต่ 12-14 ปี ให้ทำงานมากที่สุด 8 ชั่วโมงต่อวันและ 4 วันต่อสัปดาห์ เริ่มตั้งแต่ 6.00 นาฬิกาถึง 23.00 นาฬิกา

ให้ใช้กับเด็กที่ทำงานในโรงแสดงดนตรี โรงละคร โรงโอเปร่า หรืองานบันเทิงที่แสดงสดอื่นใด หรืองานที่เกี่ยวข้องกับละครสัตว์

เว้นแต่ว่าได้กำหนดยกเว้นไว้ในอนุมาตราย่อยที่ (2) (3) (4) และ (5)

(2) นายจ้างจะต้องไม่กำหนดให้เด็กทำงานดีกว่า 21.00 นาฬิกา ในวันใดๆ ที่เด็กจะต้องไปโรงเรียนในเช้าของวันถัดไป

(3) นายจ้างจะต้องไม่กำหนดให้เด็กทำงานเกินกว่า 4 ชั่วโมง ในวันใดๆ ที่เด็กต้องเข้าเรียนในโรงเรียนอย่างน้อย 3 ชั่วโมง

(4) เว้นแต่จะไม่ขัดแย้งกับที่กำหนดไว้ในอนุมาตราย่อยที่ (5) เลขาธุการ (The Secretary) อาจจะเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดเกี่ยวกับจำนวนวันจ้างสูงสุด ชั่วโมงทำงานสูงสุด และเวลาสิ้นสุดการทำงานดังที่ปรากฏในตาราง A และตาราง B และในอนุมาตราย่อยที่ (2) และ (3) ได้ในบางกรณีที่มีการร้องขอจากนายจ้างได้ ถ้าหากว่า

ก. คำร้องขอของนายจ้างนั้นได้帶來ในลักษณะของหนังสือที่ชี้แจงเหตุผลที่ร้องขอ และได้แจ้งต่อเลขาธุการล่วงหน้าเป็นเวลาอสูมคราวสำหรับให้ทำการประเมินเพื่อพิจารณาคำร้องขอนั้นและ

ข. คำร้องของการเปลี่ยนแปลงจำนวนวันทำงานสูงสุด ชั่วโมงทำงานสูงสุดและเวลาสิ้นสุดการทำงานนั้นไม่ได้อยู่นอกช่วงเวลาการทำธุรกิจตามปกติและ

ค. คำร้องของจะได้รับการอนุญาตก็ต่อเมื่อเลขานุการมีความเห็นว่าสุขภาพการศึกษา และสวัสดิภาพทางจิตใจและทางวัตถุของเด็กจะไม่ได้รับความกระทบกระเทือนอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนวันทำงานสูงสุด ชั่วโมงทำงานสูงสุดและเวลาสิ้นสุดการทำงานนั้น

(5) การเปลี่ยนแปลงที่อนุมัติโดยเลขานุการภายในเดือนน้ำมารายอย่าง (4) จะต้องไม่

ก. เป็นการเพิ่มชั่วโมงการทำงานสูงสุดต่อวันในตาราง A และตาราง B ตามอนุมารายอยที่ (3) มากกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน หรือ

ข. เป็นการขยายเวลาสิ้นสุดการทำงานในตาราง A และตาราง B และอนุมารายอยที่ (2) เป็นเวลามากกว่า 2 ชั่วโมง โดยมีข้อยกเว้นให้กับเด็กที่มีอายุระหว่าง 2 ถึง 6 ปี ตามที่กำหนดในตาราง B ซึ่งเวลาสิ้นสุดการทำงานจะขยายได้ไม่เกิน 5 ชั่วโมง หรือ

ค. เป็นการขยายเวลาสิ้นสุดการทำงานในตาราง A และตาราง B ไปเกินกว่าเวลาเที่ยงคืน หรือ

ง. เป็นการทำให้เด็กที่อยู่ในระเบียบดังตาราง A ต้องเริ่มงานก่อนเวลา 6.00 นาฬิกาหรือ

จ. เป็นการทำให้เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีถึงต่ำกว่า 8 ปี ดังระเบียบในตาราง A ต้องทำงานเกิน 23.00 นาฬิกาหรือ

ฉ. เป็นการทำให้เด็กที่ใช้ระเบียบดังตาราง B ต้องเริ่มงานก่อนเวลา 9.00 นาฬิกาหรือ

ช. เพิ่มเวลาสูงสุดในการทำงานแต่ละวันเป็นช่วงระยะเวลานานมากกว่า 7 วัน ติดต่อกัน สำหรับเด็กที่ใช้ระเบียบตามตาราง A

ฉ. เป็นการขยายจำนวนชั่วโมงการทำงานสูงสุดต่อวันในตาราง B และในอนุมารายอยที่ (3) มากกว่า 1 ชั่วโมง ยกเว้นสำหรับเด็กอายุระหว่าง 10 ถึง 12 ปี ที่อยู่ระหว่างช่วงวันหยุดเรียนจะขยายได้ไม่เกิน 3 ชั่วโมง

(6) เลขานุการอาจจะพิจารณาขยายจำนวนชั่วโมงทำงานสูงสุดต่อวันในตาราง B ได้ในบางกรณีที่มีการร้องขอจากนายจ้างเมื่อการขยายเวลาดังนี้ไม่เกิน 30 นาที ในกรณีที่เกิดเหตุขัดข้องในการแสดงตน (เพิ่มเติมจากการขยายเวลาที่อนุญาตให้ตามอนุมาราที่ 5(5) ก.)

3) การทำงานและเวลาพัก (Shifts and Rest Breaks)

(1) นายจ้างจะต้องไม่จ้างให้เด็กทำงานมากกว่า 1 กะในวันหนึ่งๆ เว้นแต่ได้กำหนดยกเว้นไว้ในอนุมาตราอย่างที่ (2) และ ก.

(2) จะไม่ถือว่านายจ้างกระทำการที่ผิดจากที่ระบุในอนุมาตราอย่าง (1) ถ้าหากว่าวันทำงานในวันนั้นๆ ได้ถูกขัดจังหวะเพื่อให้เด็กนั้นได้เข้าชั้นเรียนของเขารึเช่น

ก. เลขานุการอาจสามารถตัดสินใจที่จะเปลี่ยนข้อกำหนดในอนุมาตราอย่างที่ (1) ได้ในบางโอกาสที่ผู้ว่าจ้างได้ร้องขอ ถ้าหากว่า:

(ก) การจ้างงานเดือนนี้เป็นการแสดงสด และ

(ข) การจ้างเด็กให้ทำงานเป็นกะที่สองของวันนั้น เป็นการทำงานแทนเด็กอีกคนหนึ่งที่ไม่สามารถมาทำงานได้อันเนื่องจากความเจ็บป่วย การบาดเจ็บ หรือเหตุการณ์อันไม่คาดคิดใดๆ และการจ้างนี้จำเป็นต่อการที่จะทำให้การแสดงสดดำเนินต่อไปได้ และ

(ค) เดือนนี้ถูกจ้างให้เป็นกะที่สองของวันนั้นๆ ในช่วงเตรียมการแสดง หรือช่วงของการผลิตที่มีการเรียกตัวมาเพื่อทำการแสดงต่อสาธารณะเนื่องจากเด็กอีกคนหนึ่ง (ซึ่งไม่ได้ทำงานในวันนั้น) ไม่สามารถมาตามที่เรียกได้ และ

(ง) คำร้องขอของนายจ้าง ได้ทำมาในรูปแบบของการเขียนซึ่งมีการซึ่งแจ้งเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องมีการจ้างงานเป็นกะที่สองและส่งล่วงหน้าให้แก่เลขาธุการโดยมีเวลาให้พิจารณาอย่างเพียงพอสำหรับประเมินว่าจะยินยอมตามคำขอได้หรือไม่ และ

(จ) คำร้องขอการเปลี่ยนแปลงเวลาจ้างนั้น ไม่ได้อยู่นอกเหนือจากช่วงเวลาทำงานปกติโดยทั่วไป และ

(ฉ) ฝ่ายเลขาธุการมีความเห็นว่าสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิภาพทางจิตใจ และทางวัตถุของเด็กจะไม่ได้รับความกระทบกระเทือนอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของการจ้างงานนั้น

(3) เว้นแต่ได้กำหนดยกเว้นไว้ในอนุมาตราอย่างที่ (4) และ (5) ผู้ว่าจ้างจะต้องมั่นใจว่าเด็กได้เริ่มทำงานในวันหนึ่งๆ หลังจากทำงานในวันก่อนหน้านี้ผ่านมาแล้วอย่างน้อย 12 ชั่วโมง ไม่ว่าวันก่อนหน้านั้นจะเป็นการทำงานให้กับนายจ้างนี้หรือผู้อื่นใด

(4) นายจ้างจะไม่ถือว่ากระทำการขัดต่อที่บัญญัติในอนุมาตราอย่างที่ (3) เกี่ยวกับการจ้างงานกับนายจ้างอีกผู้หนึ่งถ้าหากว่านายจ้างนั้นได้ทำการสอนความกับเด็กและมีความเชื่อมั่นแล้วว่าเด็กผู้นั้นไม่ได้ทำงานให้กับนายจ้างอีกผู้หนึ่งภายในระยะเวลา 12 ชั่วโมง ก่อนหน้าที่จะเริ่มงานกับนายจ้างนี้

(5) ฝ่ายเลขานุการ (The Secretary) อาจจะเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดในอนุมาตราย่อยที่ (3) ได้ในบางกรณีที่มีการร้องขอจากนายจ้างได้ ถ้าหากว่า

ก. เด็กนั้นมีอายุอย่างน้อย 8 ปีขึ้นไป และ

ข. เวลาที่ปรับเปลี่ยนระหว่างตั้งแต่เสร็จงานก่อนจนถึงตอนเริ่มงานปัจจุบัน มีช่วงเวลาห่างกันอย่างน้อย 10 ชั่วโมงและ

ค. คำร้องขอของนายจ้างนั้นได้ให้มาในลักษณะของหนังสือที่ชี้แจงเหตุผลที่ร้องขอและได้แจ้งต่อฝ่ายเลขานุการล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควรสำหรับให้ทำการประเมินเพื่อพิจารณาคำร้องขอนั้น และ

ง. คำร้องขอการเปลี่ยนแปลงช่วงห่างของเวลาทำงานนั้นไม่ได้อยู่นอกช่วงเวลาทำการทำธุรกิจตามปกติและ

จ. ฝ่ายเลขานุการมีความเห็นว่าสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิภาพทางจิตใจและทางวัฒนธรรมเด็กจะไม่ได้รับความกระทบกระเทือนอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงช่วงห่างของเวลาการจ้างงานนั้น

(6) ผู้ว่าจ้างจะต้องมั่นใจว่าเด็กจะได้รับการอนุญาตให้พักเป็นเวลา 10 นาที ในทุก ชั่วโมง

ก. ฝ่ายเลขานุการอาจจะเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดในอนุมาตราย่อยที่ (6) ได้ในบางกรณีที่มีการร้องขอจากนายจ้างได้ ถ้าหากว่า

(ก) เด็กผู้นั้นได้รับการจ้างในการแสดงสดและ

(ข) เด็กมีอายุ 10 ปี หรือมากกว่านั้น และ

(ค) ไม่สามารถที่จะให้เด็กพัก 10 นาทีในทุกๆ ชั่วโมงได้ อันเนื่องจากบทบาทที่เด็กผู้นั้นแสดง และ

(ง) การปรับเปลี่ยนเวลาพักนี้ใช้เฉพาะตอนที่แสดงจริง หรือตอนซ้อมใหญ่ ก่อนการแสดงจริง และ

(จ) เด็กได้รับการอนุญาตให้พักอย่างน้อย 20 นาที เป็นระยะๆ และ

(ฉ) คำร้องขอของนายจ้างนั้นได้ให้มาในลักษณะของหนังสือที่ชี้แจงเหตุผลที่ร้องขอ และได้แจ้งต่อฝ่ายเลขานุการล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควรสำหรับให้ทำการประเมินเพื่อพิจารณาคำร้องขอนั้น และ

(ช) คำร้องขอการเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาพักนั้นไม่ได้อยู่นอกช่วงเวลาการทำธุรกิจตามปกติและ

(๗) ฝ่ายเลขานุการมีความเห็นว่าสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิภาพทางจิตใจ และทางวัตถุของเด็กจะไม่ได้รับความกระทบกระเทือนอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงช่วงระยะเวลาพักนั้น

(๗) นายจ้างจะต้องมั่นใจว่าเด็กจะได้รับเวลาให้พักอย่างน้อย 45 นาทีในทุก ๕ ชั่วโมง โดยที่การพัก 45 นาทีแรกนี้จะต้องเริ่มขึ้น ณ เวลา หรือก่อนเวลา 13.00 นาฬิกา ถ้าหากว่าเด็กนั้น เริ่มทำงานก่อน 10.00 นาฬิกา

(๘) ในอนุมาตรานี้ “ช่วงพัก” หมายถึงช่วงเวลาที่เด็กไม่ต้องทำงานใดๆ ตามสัญญา จ้าง ซึ่งรวมถึง (แต่ไม่จำกัดเพียงแค่) การซ้อมให้ภูมิและการเตรียมการแสดง

5) การคำนวณระยะเวลาการจ้างงาน (Calculation of Employment Time)

(๑) การคิดช่วงระยะเวลารวมในการจ้างงานเด็กระหว่าง 24 ชั่วโมง จะคำนวณ โดยรวมช่วงเวลาดังต่อไปนี้ด้วย ถ้าหากว่าเป็นส่วนหนึ่งในการจ้างงานเด็กผู้นั้นๆ

ก. ระยะเวลาที่เกินกว่า ๑ ชั่วโมง ซึ่งเด็กต้องใช้ในการเดินทางจากบ้านมา สถานที่ทำงาน และ

ข. ระยะเวลาที่เกินกว่า ๑ ชั่วโมง ซึ่งเด็กต้องใช้ในการเดินทางกลับบ้านจาก สถานที่ที่สิ้นสุดการทำงานในวันนั้นๆ และ

ค. เวลาทั้งหมดที่เด็กต้องอยู่ที่สถานที่ทำงาน ยกเว้นช่วงพัก 45 นาที โดยที่เวลา พักที่เกิน 45 นาที จะต้องนับเป็นเวลาทำงาน ยกเว้นแต่ว่าเวลาที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นการเพิ่มเพื่อให้ สอดคล้องกับที่กำหนดตามรางวัลหรือข้อตกลงทางอุตสาหกรรม (Industrial Award or Agreement) และ

ง. ช่วงเวลาตั้งแต่เด็กมาถึงสถานที่ทำงาน จนถึงเวลาที่เด็กเริ่มทำงานจริงๆ (ใน กรณีที่นายจ้างเป็นผู้กำหนดเวลาที่รับเด็กมาทำงาน) และ

จ. ช่วงเวลาที่เด็กสิ้นสุดการทำงานจนถึงเวลาที่เด็กเริ่มเดินทางกลับบ้าน(ใน กรณีที่นายจ้างเป็นผู้กำหนดเวลาที่ส่งเด็กกลับบ้าน)

(๒) ช่วงเวลาที่กำหนดในอนุมาตราย่อยที่ (๑)(ก) และ (ข) จะไม่ถูกนำมาพิจารณา เพื่อกำหนดเวลาเริ่มงานและสิ้นสุดงานในแต่ละวันของเด็ก

6) งานและการศึกษา (Work and Education)

(๑) ช่วงเวลาทั้งสิ้นที่เด็กถูกจ้างงานเมื่อร่วมกับเวลาที่เด็กจะต้องเรียนหนังสือจะต้อง ไม่เกิน 40 ชั่วโมง กายในช่วงเวลา 7 วัน ติดต่อกัน เว้นแต่จะเป็นในกรณีที่มีเวลารวมทั้งสิ้นที่เด็ก ถูกจ้างงานเมื่อร่วมกับเวลาที่เด็กต้องเรียนหนังสืออาจจะรวมกันได้ถึง 44 ชั่วโมงกับอีก 30 นาที กายในช่วงเวลา 7 วัน ติดต่อกัน ถ้าหากว่าเด็กผู้นั้นได้รับการอนุญาตให้เพิ่มภาระการทำงาน

(2) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของอนุมาตราย่อยที่ (1) เวลาที่เด็กต้องใช้ในการเรียนหนังสือจะต้อง

ก. สำหรับเด็กที่ได้รับการยกเว้นให้เข้าเรียนที่โรงเรียนจะใช้ช่วงเวลาที่ระบุโดยรัฐมนตรีให้ยกเว้นการเข้าเรียนได้ (ถ้ารัฐมนตรีได้ระบุไว้) หรือ

ข. สำหรับเด็กที่ได้รับการยกเว้นให้เข้าเรียนที่โรงเรียนแต่รัฐมนตรีไม่ได้ระบุช่วงเวลาเรียนไว้ตามอนุมาตราย่อยที่ (2) ก) จะใช้ช่วงเวลาตามที่กำหนดในอนุมาตรา 8 2) หรือ

ค. สำหรับเด็กที่ไม่ได้รับการยกเว้นให้เข้าเรียนที่โรงเรียน เวลาเรียนหนังสือจะเป็นเวลา 4 ชั่วโมงในแต่ละวันระหว่างที่โรงเรียนเปิดเทอมและเด็กไม่ได้รับการยกเว้นให้เข้าเรียนที่โรงเรียน

(3) นายจ้างจะต้องไม่จ้างเด็กโดยมีข้อกำหนดที่ขัดแย้งกับข้อกำหนดของอนุมาตราย่อยที่ (1).

7) การจัดหาครูผู้สอน (Provision of Tutor)

(1) ถ้าหากว่ารัฐมนตรีกำหนดช่วงเวลาเรียนที่เด็กจะต้องเข้าเรียนนายจ้างจะต้องจัดหาครูผู้สอนมาทำการสอนตามช่วงเวลาที่กำหนดและเนื้อหาที่กำหนด (ถ้ามีการกำหนด) ในระหว่างช่วงโภกรรมการทำงานของเด็ก

(2) ถ้าหากว่ารัฐมนตรีไม่ได้กำหนดช่วงเวลาเรียนที่เด็กจะต้องเข้าเรียนนายจ้างจะต้องจัดหาครูผู้สอนมาทำการสอนให้แก่เด็ก 2 ชั่วโมงต่อวันในระหว่างช่วงเปิดเทอม ถ้าหากว่าเด็กมีการขาดเรียนเป็นเวลาร่วมเท่ากับ 9 วัน ในภาคการเรียนหนึ่งๆ อันเป็นผลมาจากการจ้างงานของนายจ้างนั้น

(3) นายจ้างจะต้องทำให้ได้ตามข้อกำหนดใน อนุมาตราย่อยที่ (2) โดยการให้การศึกษาเป็นช่วงเวลานานสุดถึง 4 สัปดาห์ โดยให้เด็กได้รับการศึกษาเฉลี่ย 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดช่วงระยะเวลา

(4) ครูผู้สอนที่ได้รับการจัดหาจากผู้จ้างภายใต้อনุมาตราย่อยที่ (1) หรือ (2) จะต้องเป็นครุจดทะเบียนและมีคุณภาพเหมาะสมที่จะสอนเด็ก

(5) นายจ้างจะต้องมั่นใจว่าครูผู้สอนที่จัดหมายนั้นจะได้มีโอกาสปรึกษาหารือกับโรงเรียนของเด็ก และพัฒนาแผนการสอนสำหรับเด็กโดยได้มีการปรึกษากับโรงเรียนดังกล่าว

(6) แม้ว่าจะได้กำหนดไว้ตามอนุมาตราย่อยที่ (1) และ (2) แต่ถ้าหากว่าเป็นไปได้ ยกในทางปฏิบัติที่จะจัดให้มีการเรียนการสอนในระหว่างช่วงเวลาปกติงาน พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กและนายจ้างอาจจะตกลงให้พ่อแม่ผู้ปกครองเด็กได้จัดหาครูมาทำการสอนแก่เด็ก ในช่วงเวลา nokken ออกจากเวลางานได้

(7) ถ้าหากว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กเป็นผู้หาครูมาสอนเด็กตามอนุมาตราย่อยที่ (6) นายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้างครูผู้สอนชดเชยแก่พ่อแม่หรือผู้ปกครองนั้น โดยมีข้อจำกัดตามที่ระบุในอนุมาตราย่อยที่ (8)

(8) นายจ้างจะไม่จำเป็นต้องทำตามข้อกำหนดในอนุมาตราย่อยที่ (7) ที่จะต้องจ่ายค่าชดเชยแก่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กในกรณีที่

ก. ชั่วโมงการสอนเกินกว่าที่ระบุในอนุมาตราย่อยที่ (1) หรือ (2) (แล้วแต่กรณี)
หรือ

ข. ค่าใช้จ่ายในการสอนเกินกว่าอัตราค่าสอนสูงสุดต่อชั่วโมง ณ เวลาหนึ่งๆ ซึ่งกำหนดโดยเลขานุการ

(9) เพื่อหลีกเลี่ยงข้อสงสัยการให้การศึกษาตามอนุมาตราย่อยที่ (6) จะไม่เป็นการเพิ่มชั่วโมงการจ้างงานตามอนุมาตรายี่ที่ 7

(10) ถ้าหากว่านายจ้างจะต้องจัดหาครูผู้สอนภายใต้ข้อกำหนดตามอนุมาตราย่อยที่ (1) หรือ (2) นายจ้างจะต้องจัดให้มีพื้นที่ที่มีที่วางเพียงพอและมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่มีคุณภาพเพียงพอที่จะให้ครูผู้สอนได้ใช้สอนเด็กอย่างเหมาะสมและจะต้องมีน้ำใจว่าเด็กได้รับการสอนและครูผู้สอนได้รับสิทธิพิเศษในการเข้าถึงสถานที่เรียนและใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้ในขณะที่ทำการเรียนการสอน

8) อาหารและเครื่องดื่ม (Food and Drink)

(1) นายจ้างจะต้องมีน้ำใจว่าเด็กแต่ละคน (ณ ชั่วโมงที่เหมาะสม) สามารถได้รับอาหารที่มีสารอาหารเพียงพอโดยคำนึงถึงอายุ ความชอบ วัฒนธรรม และข้อจำกัดทางอาหารต่างๆ ของเด็กคนนั้นๆ

(2) นายจ้างจะต้องมีน้ำใจว่า เด็กแต่ละคนจะได้รับผลไม้ น้ำผลไม้ น้ำ และน้ำได้โดยคำนึงถึงอายุและข้อจำกัดด้านอาหารของเด็กคนนั้นๆ ตามเวลาที่ต้องการ

9) การเดินทางกลับบ้าน (Travel Home)

(1) นายจ้างจะต้องมีน้ำใจว่าเด็กแต่ละคนที่มีอายุต่ำกว่า 13 ปี มีผู้มารับหรือได้กลับบ้านหลังจากที่สิ้นสุดการทำงานโดยพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กให้มารับเด็กกลับบ้าน

(2) นายจ้างจะต้องมีน้ำใจว่าเด็กแต่ละคนที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีจนไป มีผู้มารับหรือได้กลับบ้านหลังจากที่สิ้นสุดการทำงานโดยพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็ก หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กให้มารับเด็กกลับบ้านเว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

ก. ระยะทางระหว่างที่ทำงานกับบ้านน้อยกว่า 10 กิโลเมตร และการเดินทางกลับบ้านในเส้นทางปกติจะสามารถไปถึงบ้านได้ก่อนเวลา 18.00 นาฬิกา แล้วแต่ว่าประเด็นใดที่น้อยกว่า (นั่นหมายถึงว่า จะใช้เพียงประเด็นใดประเด็นหนึ่งก็ได้) หรือ

ข. นายจ้างได้รับหนังสือยินยอมจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กที่อนุญาตให้เด็กเดินทางกลับบ้านตามลำพังได้และการเดินทางกลับบ้านในเส้นทางปกตินั้นจะไปถึงบ้านก่อนเวลา 20.30 นาฬิกา

(3) นายจ้างจะต้องมั่นใจว่าการเดินทางกลับบ้านของเด็กจะเริ่มต้นขึ้นภายในเวลา 30 นาที หลังจากที่เด็กเสร็จงานวันแต่เด็กจะได้เดินทางกลับกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็ก

10) ห้องน้ำ สถานที่ล้างมือและห้องแต่งตัว (Toilet Washing and Dressing Room Facilities)

(1) นายจ้างจะต้องมั่นใจว่าได้จัดหาให้มีห้องน้ำ ที่ล้างมือ และที่เช็ดมือให้แห้งที่สะอาดและพร้อมใช้ในทุกสถานที่ปฏิบัติงานของเด็ก

(2) นายจ้างจะต้องมั่นใจว่าได้จัดทำสถานที่ในลักษณะที่จะทำให้เด็กสามารถที่จะเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวอย่างปักปิดเป็นส่วนตัวได้

11) ประเด็นด้านการแพทย์ (Medical Issues)

(1) นายจ้างจะต้องไม่จ้างเด็กที่นายจ้างผู้นั้นรู้ว่าเด็กกำลังป่วย ไม่พร้อมที่จะทำงานหรือเป็นโรคคิดต่อที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพของผู้อื่นๆ ในสถานที่ทำงาน

(2) ถ้าหากว่าเด็กป่วยหรือได้รับบาดเจ็บระหว่างที่ทำงานอยู่ นายจ้างจะต้องแจ้งแก่พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองของเด็กคนใดคนหนึ่งในทันทีเกี่ยวกับอาการตามจริงที่เกิดขึ้นหรือในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อพ่อแม่ผู้ปกครองได้ ก็จะต้องติดต่อผู้ที่พ่อแม่ผู้ปกครองได้เคยระบุไว้ให้เป็นผู้รับแจ้งเหตุแทน

12) บทบาทหรือสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสม (Inappropriate Roles or Situations)

(1) นายจ้างจะต้องมั่นใจว่าเด็กจะไม่ได้แสดงในบทบาทหรือสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กผู้นั้น โดยคำนึงถึงอายุ ความเติบโตพัฒนาการทางอารมณ์หรือสภาพจิตใจและความอ่อนไหวของเด็กผู้นั้น

(2) นายจ้างจะต้องไม่ปล่อยให้เด็ก

ก. ได้อยู่ในnakหรือสถานการณ์ที่อาจจะทำให้เกิดความทุกข์โศกหรือความอับอายแก่เด็กผู้นั้น หรือ

ข. ต้องตอบอยู่ในสภาพที่เป็นทุกข์จริงๆ เพื่อที่จะได้ให้เข้าถึงอารมณ์ความทุกข์ที่สมจริงต่อการแสดงออกทางอารมณ์ตามบทบาทการแสดง

13) การเปลี่ยนผู้ดูแล (Nudity)

- (1) เว้นแต่ได้กำหนดยกเว้นไว้ในอนุมาตราอย่างที่ (2) ผู้ว่าจังจะต้องไม่จ้างให้เด็ก ต้องอยู่ในสถานการณ์ใดๆ ที่เด็กผู้นั้นจะต้องเปลี่ยนผู้ดูแลและจะต้องมั่นใจว่าเด็กจะไม่อยู่ในที่ที่ มีผู้หนึ่งผู้ใดกำลังเปลี่ยนผู้ดูแล
- (2) อนุมาตราอย่างที่ (1) จะไม่สามารถใช้ได้ในกรณีที่
- ก. เด็กผู้นั้นมีอายุต่ำกว่า 12 เดือน และ
 - ข. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กได้ลงนามในหนังสือยินยอมแก่นายจ้างว่าให้เด็กผู้นั้นสามารถเปลี่ยนผู้ดูแลได้
 - ค. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กได้อยู่ในสถานที่ที่มีผู้เปลี่ยนผู้ดูแล
- หรืออยู่ในสถานการณ์ที่มีผู้เปลี่ยนผู้ดูแลแล้วแต่กรณี

14) การดูแลควบคุม (Supervision)

- (1) นายจ้างจะต้องมั่นใจว่าเด็กแต่ละคนได้รับการควบคุมดูแลอย่างเพียงพอและ โดยตรง โดยคำนึงถึงอายุ เพศ และระดับการเติบโตของเด็กผู้นั้นๆ รวมถึงคำนึงถึงจำนวนเด็ก ที่ได้รับการจ้างในช่วงเวลาหนึ่งๆ
- (2) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
- ก. นายจ้างจะต้องมั่นใจว่าผู้ที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลเด็ก (Supervisor) จะต้อง ไม่ลูกนอบหมายหน้าที่ให้ทำงานอื่นใดอันจะเป็นอุปสรรคขัดขวางการทำงานควบคุมดูแลเด็ก โดยตรง และ
 - ข. ถ้าหากว่าเด็กมีอายุมากกว่า 12 สัปดาห์ และน้อยกว่า 6 ปี เด็กผู้นั้นจะต้อง ได้รับการควบคุมดูแลโดย
- (ก) พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อต่อนายจ้าง และ ได้รับมอบอำนาจโดยพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กผู้นั้น หรือ
- (ข) บุคคลที่ได้รับการรับรองตามหนังสือราชกิจจานุเบกษาว่ามีคุณสมบัติ ดูแลเด็กเยาววัยหรือ
- (ก) พยาบาลวิชาชีพ (Registered) พี่เลี้ยงเด็กเด็กวิชาชีพ (Midwife) หรือ พยาบาลดูแลสุขภาพแม่และเด็กวิชาชีพและ

ก. ถ้าหากว่าเด็กผู้นั้นมีอายุมากกว่า 6 ปี เด็กผู้นั้นจะต้องได้รับการ ควบคุมดูแลโดยพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อโดยนายจ้างและ ได้รับมอบ อำนาจจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กหรือควบคุมดูแลโดยผู้ใหญ่ที่ได้รับการฝึกฝนหรือ มีประสบการณ์ในการดูแลเด็กที่มีอายุเท่ากับเด็กที่ตนจะทำหน้าที่ควบคุมดูแล

15) ทารก (Babies)

(1) อนุมาตรานี้ใช้กับทารกที่มีอายุน้อยกว่า 12 สัปดาห์

(2) นายจ้างจะต้องไม่จ้างทารกเป็นเวลากานกว่า 1 ชั่วโมงภายในช่วง 1 วัน
เว้นเสียแต่ว่า

ก. มีพยาบาลวิชาชีพ พี่เลี้ยงเด็กวิชาชีพ หรือพยาบาลดูแลสุขภาพแม่และเด็ก
วิชาชีพ ได้อยู่ในสถานที่นั้นตลอดเวลาและ

ข. พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองของทารกอยู่ในที่นั้นตลอดเวลา และ

ค. พยาบาลวิชาชีพหรือพี่เลี้ยงวิชาชีพผู้นั้นได้แนะนำแก่นายจ้างว่าทารกนั้น
มีความเหมาะสมที่จะจ้างให้ทำงานได้และ

ง. พยาบาลวิชาชีพหรือพี่เลี้ยงวิชาชีพได้ให้คำแนะนำแก่นายจ้างว่า
สภาพแวดล้อมที่ทารกอยู่นั้นไม่น่าที่จะทำให้ทารกเกิดความทุกข์โศกได้ และ

จ. นายจ้างได้ทำความสะอาดของพยาบาลวิชาชีพหรือพี่เลี้ยงวิชาชีพใน
ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของทารกผู้นั้น

(3) นายจ้างสามารถที่จะจ้างทารกทำงานเป็นเวลา 1 ชั่วโมงหรือน้อยกว่านั้น
ในช่วงระยะเวลา 1 วัน ถ้าหากว่า

ก. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กอยู่ในสถานที่นั้นตลอดเวลา และ

ข. นายจ้างมีความพึงพอใจเมื่อได้รับทราบข้อมูลคำแนะนำจากพ่อแม่
ผู้ปกครองของทารกผู้นั้นว่า

(ก) ทารกได้คลอดตามกำหนด และมีสุขภาพแข็งแรงดี และ

(ข) น้ำหนักแรกเกิดของทารกไม่น้อยกว่า 3 กิโลกรัม และ

(ค) ทารกผู้นั้นไม่มีปัญหาหลังคลอดใดๆ และ

(ง) ทารกนั้นสามารถรับอาหารได้ตามปกติ และ

(จ) น้ำหนักทารกหลังจากคลอดเพิ่มขึ้นตามปกติและเป็นที่น่าพึงพอใจ

(4) นายจ้างที่ได้จ้างทารกจะต้องไม่ปล่อยให้ทารกต้องอยู่ในสภาพแสลงในระดับที่
เป็นอันตรายได้

(5) นายจ้างจะต้องไม่อนุญาตให้มีการใช้เครื่องสำอางกับเด็กเว้นแต่ว่า
เครื่องสำอางที่ใช้จะไม่สร้างความระคายเคืองและไม่มีการบันปี๊อก

(6) นายจ้างจะต้องไม่อนุญาตให้ผู้หนึ่งผู้ใดที่นายจ้างรู้ว่าเป็นโรคติดต่อทางการ
หายใจหรือทางผิวนังหรือเป็นผู้ติดเชื้อที่นำโรคติดต่อ ให้เข้ามาสัมผัสถกับทารก

3.3.4 ประเทศไทย

ประเทศไทยไม่มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงโดยเฉพาะ ดังนั้น จึงต้องนำกฎหมายแรงงานโดยทั่วไปมาปรับใช้โดยอนุโตร์ซึ่งกฎหมายมาตรฐานแรงงานของประเทศไทย พ.ศ. 1947 แก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 1995 (Labor Standards Law of Japan 1947) คุ้มครองการใช้แรงงานทั่วไป รวมทั้งการคุ้มครองการใช้แรงงานเด็กโดยในส่วนของบทบัญญัติสำหรับการคุ้มครองแรงงานเด็กนั้นจะปรากฏอยู่ในหมวด 6 ตั้งแต่ มาตรา 56-64 โดยจะกล่าวเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก ในเรื่องของการกำหนดอายุขันต่างของแรงงานเด็ก ระยะเวลาการทำงานทำงานในเวลากลางคืน เป็นต้น ซึ่งได้กำหนดการคุ้มครองแรงงานเด็กไว้ดังนี้

1) การกำหนดอายุขันต่างสำหรับการทำงานและงานที่ห้ามไม่ให้แรงงานเด็กทำ

กฎหมายมาตรฐานแรงงานของประเทศไทย ได้กำหนดหลักเกณฑ์ของอายุขันต่างสำหรับการทำงานของแรงงานเด็ก ดังนี้ คือ ได้กำหนดห้ามมิให้นายจ้างรับลูกจ้างที่เป็นผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 15 ปี เข้าทำงาน เว้นแต่เด็กอายุเกิน 12 ปี สามารถทำงานในงานลักษณะที่เป็นงานเบาและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสวัสดิการของเด็ก และเด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี สามารถทำงานกีฬากับการแสดงพาพยนตร์และแสดงละคร ได้โดยต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ¹⁸ สำหรับการทำงานอันตรายที่ห้ามมิให้เด็กทำนั้น กฎหมายมาตรฐานแรงงานของประเทศไทย ได้กำหนดห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานกีฬากับการทำความสะอาด หยอดน้ำมัน ตรวจหรือซ้อมส่วนที่เป็นอันตรายของเครื่องจักร เครื่องยนต์ ขณะที่เครื่องจักรหรือเครื่องยนต์กำลังทำงาน เดินเครื่องปั้นปั้นจั่นด้วยกำลังตนเอง งานอันตรายอื่นๆ ที่กำหนดไว้ งานบนของหนักที่กฎหมายกำหนดไว้ งานได้ดินและงานเกี่ยวกับวัตถุที่เป็นอันตราย วัตถุนิพิย วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ และงานในบริเวณที่มีฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย บริเวณก้าชพิยหรือรังสีฟุ้งกระจาย บริเวณที่มีอุณหภูมิและความกดดันสูง บริเวณที่เป็นอันตรายต่อกลอดด้วยสุขภาพและสวัสดิการของเด็ก¹⁹ และห้ามไม่ให้เด็กอายุน้อยกว่า 18 ปี ทำงานในอุโมงค์ได้ดินหรือเหมืองหรืองานที่มีลักษณะทำได้ดิน²⁰

2) ระยะเวลาการทำงานของแรงงานเด็ก

กฎหมายมาตรฐานแรงงานของประเทศไทย ได้กำหนดระยะเวลาการทำงานของแรงงานเด็กไว้ดังนี้ ห้ามมิให้นายจ้างจ้างลูกจ้างเด็กทำงานเกินวันละ 7 ชั่วโมง หรือไม่เกินสัปดาห์ละ 40 ชั่วโมง โดยรวมเวลาของการเรียนด้วยสำหรับแรงงานเด็กที่มีอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี

¹⁸ Labor Standards Law of Japan1947, Article 56.

¹⁹ ฐานนดร. เอมะศิริ. (2549). การใช้แรงงานเด็กในกฎหมายคุ้มครองแรงงาน: ศึกษากรณีจ้างงานในสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจบัณฑิตย์. หน้า 38.

²⁰ Labor Standards Law of Japan 1947, Article63.

ในการทำงานแต่ละสัปดาห์ต้องมี 1 วันต่อสัปดาห์ ที่ต้องลดชั่วโมงการทำงานลงเป็นไม่เกิน 4 ชั่วโมง ต่อวันนั้น โดยอาจขยายระยะเวลาในการทำงานในวันอื่นแทนได้โดยเป็น 10 ชั่วโมงก็ได้ แต่อย่างไร ก็ตามรวมระยะเวลาแล้วต้องไม่เกิน 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์²¹

3) การทำงานในเวลากลางคืนของแรงงานเด็ก

กฎหมายมาตรฐานแรงงานของประเทศไทย²² ได้กำหนดห้ามให้นายจ้างจ้างเด็กที่มี อายุต่ำกว่า 18 ปี ให้ทำงานในเวลากลางคืนระหว่างเวลา 22.00-05.00 นาฬิกา (หากมีเหตุอันสมควร อาจเปลี่ยนแปลงระยะเวลาทำงานกลางคืนระหว่างเวลา 23.00-06.00 นาฬิกา) อย่างไรก็ตามลูกจ้าง เด็กชายที่มีอายุตั้งแต่ 16 ขึ้นไป อาจทำงานที่มีลักษณะเป็นกะได้ ห้ามไม่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 13 ปี ทำงานเกี่ยวกับการแสดงผลภายนตร์และการแสดงละครนอกรถไฟเรียนในระหว่างเวลา 20.00-06.00 นาฬิกา²²

4) การทำงานแบบไม่เต็มเวลา

ประเทศไทย²² ได้มีบทบัญญัติสำหรับการคุ้มครองแรงงานที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ อยู่ใน กฎหมายการปรับปรุงการจัดการในเรื่องการมีงานทำ และอื่นๆ ของคนงานที่ทำงานแบบไม่เต็มเวลา ปี ค.ศ. 1993 (Part-Time Work Law 1993) เพื่อให้ความคุ้มครองแรงงานเกี่ยวกับสภาพการจ้าง สวัสดิการการฝึกอบรมและการบริหารจัดการดูแลคนทำงานแบบไม่เต็มเวลา โดยหนังสือ ความสำคัญของแรงงานประเทศไทย²² สำหรับการทำงานแบบไม่เต็มเวลา (Part-Time Work) ซึ่ง หมายถึงคนทำงานที่มีลักษณะการทำงานในแต่ละวันหรือในแต่ละอาทิตย์หรือในแต่ละเดือนเป็น ระยะเวลาน้อยกว่าคนทำงานปกติทั่วไปในการทำงานประเภทเดียวกันและในสถานประกอบการ ดังกล่าว อย่างไรก็ได้กฎหมายดังกล่าวมิได้กำหนดบังคับให้เป็นหน้าที่ของนายจ้างในการปฏิบัติตาม กฎหมายเพื่อคุ้มครองแรงงานที่ทำงานแบบไม่เต็มเวลา แต่ใช้คำว่าให้นายจ้างมุ่งพยายามให้การ คุ้มครองแรงงานที่ทำงานแบบไม่เต็มเวลาโดยเบริญเที่ยบกับการคุ้มครองแรงงานสำหรับคนทำงาน แบบปกติ แต่มิได้กำหนดมาตรการและข้อกำหนดที่ชัดเจนว่ามีแนวทางและมาตรฐานเฉพาะ สำหรับการคุ้มครองแรงงานเกี่ยวกับสภาพการทำงานสำหรับคนทำงานแบบไม่เต็มเวลา ไว้ว่า อย่างไร ในส่วนของการรักษาภัยคนงานที่ทำงานแบบไม่เต็มเวลากำหนดให้เป็นหน้าที่ของ หน่วยงานรัฐ คือ กระทรวงสุขภาพแรงงานและสวัสดิการในการส่งเสริมสวัสดิการของคนทำงาน แบบไม่เต็มเวลา เนื่องจากคนทำงานแบบไม่เต็มเวลาถือว่าเป็นคนทำงานที่มิใช่ทำงานแบบปกติใน ทำงานเดียวกับคนทำงานโดยว่าจ้างแบบมีกำหนดระยะเวลา ดังนั้นจึงไม่ได้รับการคุ้มครอง เกี่ยวกับการขึ้นค่าจ้าง การจ่ายเงินโบนัส เงินสะสมสำหรับการเกษียณงานซึ่งนายจ้างจ่ายให้ลูกจ้าง

²¹ Labor Standards Law of Japan 1947, Article 60.

²² Labor Standards Law of Japan 1947, Article 61.

ทำงานแบบปกติตามประเพณีปฏิบัติของการทำงานในสถานประกอบการ (มิใช่ตามที่กฎหมายกำหนด) เว้นแต่นายจ้างจะกำหนดให้สิทธิประโยชน์ในเรื่องดังกล่าวแก่คนทำงานแบบเต็มเวลาอาจไม่ได้รับการคุ้มครองค่าแรงขั้นต่ำ เพราะเหตุว่ากฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำ (The Minimum Wages Law) ของประเทศไทยปูนกำหนดว่าอาจยกเว้นการปฏิบัติเรื่องค่าแรงขั้นต่ำสำหรับบุคคลที่ทำงานในลักษณะที่มีช่วงเวลาไม่แน่นอน

5) การบันทึกการจ้างงาน

นายจ้างต้องทำบันทึกเกี่ยวกับลักษณะงาน สถานที่ทำงาน และเก็บรักษาเอกสารแสดงวันเกิดของเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี และเอกสารแสดงว่าการทำงานของผู้เยาว์ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของผู้เยาว์หรือเอกสารที่ได้รับความยินยอมให้ทำงานจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กไว้ที่สถานประกอบการ²³

6) การทำสัญญา

ห้ามมิให้มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กเข้าทำสัญญาจ้างแรงงานแทนเด็ก และสามารถเลิกสัญญาจ้างแรงงานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เด็กได้²⁵ มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กไม่อาจรับเงินค่าจ้างของเด็กแทนเด็กได้²⁶

7) บทกำหนดโทษ

กฎหมายมาตราฐานแรงงานของประเทศไทยปูนได้กำหนดบทลงโทษไว้อาจได้รับโทษปรับหรือโทษจำคุกตามอัตราโทษที่กำหนดไว้ในแต่ละความผิดที่แตกต่างกันไป ดังนี้

หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมายมาตราฐานแรงงานอาจได้รับโทษปรับหรือจำคุกตามความผิดที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งอัตราโทษหนักสุด คือ จำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 200,000 เยน ถึง 3,000,000 เยน²⁷

หากผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติที่เกี่ยวกับอายุขั้นต่ำของการใช้แรงงานเด็กในงานทั่วไปและหากผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติที่เกี่ยวกับห้ามไม่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานได้ดิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 500,000 เยน²⁸

²³ ฐานนัด ออมศิริ. เล่มเดียว. หน้า 60-61.

²⁴ Labor Standards Law of Japan 1947, Article 57.

²⁵ Labor Standards Law of Japan 1947, Article 58.

²⁶ Labor Standards Law of Japan 1947, Article 59.

²⁷ 100 เยน = 40.7837 บาท อัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2554.

²⁸ Labor Standards Law of Japan 1947, Article 118.

ผู้ได้ฝ่าฝืนบทบัญญัติการใช้แรงงานเด็กที่เกี่ยวกับอายุขันต์ในงานอันตรายและการทำงานในเวลากลางคืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 300,000 เยน²⁹

ผู้ได้ฝ่าฝืนบทบัญญัติการใช้แรงงานเด็กที่เกี่ยวกับเอกสารการใช้แรงงานเด็กสัญญาจ้างแรงงาน ชั่วโมงการทำงาน ค่าจ้างและอื่นๆ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 300,000 เยน³⁰

3.4 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กตามกฎหมายประเทศไทย

3.4.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ประเทศไทยได้มีการให้ความคุ้มครองแรงงานเด็กโดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งรัฐธรรมนูญถือเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทยโดยกฎหมายใดจะขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญไม่ได้ หากกฎหมายใดที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญให้ถือว่ากฎหมายฉบับนั้นตกไปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิของเด็กโดยถือว่าเด็กควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกับผู้ใหญ่ซึ่งถือเป็นสิทธิมนุษยชนอย่างหนึ่งที่พึงควรปฏิบัติแก่กัน โดยหลักการ คือมนุษย์ทุกคนควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน มีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกโดยเท่าเทียมกัน ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นหลักการขึ้นพื้นฐานของสิทธิในการเป็นมนุษย์ การบัญญัติให้มีการคุ้มครองเด็กไว้ในรัฐธรรมนูญถือว่ารัฐได้ให้ความสำคัญกับสิทธิของตามรัฐธรรมนูญโดยมีมาตรการที่เป็นหลักประกันสิทธิของเด็กที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังนี้

1) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งบัญญัติไว้ใน มาตรา 40 คือ บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสมและย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ

2) สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา ซึ่งบัญญัติไว้ใน มาตรา 49 คือ บุคคลย่อมมีสิทธิ esem กันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

²⁹ Labor Standards Law of Japan 1947, Article 119.

³⁰ Labor Standards Law of Japan 1947, Article 120.

3) สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ ซึ่งบัญญัติไว้ใน มาตรา 52 คือ เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจและ สติปัญญา ตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม ของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ เด็ก เยาวชน ศตรี และบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครอง จากรัฐ ให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัด พื้นฟูในกรณีที่มีเหตุดังกล่าวการแทรกแซงและการจำกัดสิทธิของเด็ก เยาวชน และบุคคลใน ครอบครัว จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เนพาะเพื่อสงวนและ รักษาไว้ซึ่งสถานะของครอบครัวหรือประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ

4) แนวโน้มนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ซึ่ง บัญญัติไว้ใน มาตรา 80 คือ รัฐต้องดำเนินการตามแนวโน้มนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

(1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชนสนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา ปฐมวัยส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปีกแผ่นดิน สถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งด้องสังเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึงพาคนเองได้ แนวโน้มนโยบายด้านเศรษฐกิจ

(2) ส่งเสริมให้ประชาชนรับทราบมีงานทำ คุ้มครองแรงงานเด็กและศตรี จัดระบบ แรงงานสัมพันธ์และระบบ ไตรภาคีที่ผู้ทำงานมีสิทธิเลือกผู้แทนของตน จัดระบบประกันสังคม รวมทั้งคุ้มครองให้ผู้ทำงานที่มีคุณค่าอย่างเดียวกัน ได้รับค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการ ที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

จากที่กล่าวมานี้รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็กไว้ในเรื่อง ความเท่าเทียมกันทั้งด้านสิทธิที่จะได้รับการศึกษา ได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการ พิจารณาคดีอย่างเหมาะสม ได้รับการคุ้มครองแรงงานเด็กโดยได้รับค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

3.4.2 กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

มาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน มีรายละเอียดดังนี้

1) อายุขันต์ของเด็กที่ทำงานได้

มาตรา 44 กำหนดห้ามนิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้างไม่ว่าจะมีลักษณะงานเบาหรือไม่ก็ตาม โดยเด็ดขาด แต่อย่างไรก็ตามในบทเฉพาะกาลตาม มาตรา 160 ห้ามไม่ให้นำ มาตรา 44 มาใช้บังคับกับลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุตั้งแต่ 13 ปีบริบูรณ์ ที่นายจ้างรับเข้าทำงาน อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ใช้บังคับ และ มาตรา 161 ให้นายจ้างแจ้งการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่นายจ้างรับเข้าทำงานก่อนวันที่พระราชบัญญัติคุ้มครอง พ.ศ. 2541 ใช้บังคับ ทั้งนี้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ดังนั้นเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี จึงห้ามนายจ้างจ้างเด็กเป็นลูกจ้างโดยเด็ดขาด เว้นแต่จะเป็นการจ้างตามบทเฉพาะกาลใน มาตรา 160 หรือเป็นการจ้างในงานตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กำหนดยกเว้นไว้ เช่น งานที่เกี่ยวกับเกษตรกรรม งานที่รับไปทำที่บ้าน เป็นต้น ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ยังไม่เกิน 18 ปี นายจ้างก็สามารถจ้างเด็กให้ทำงานทั่วไปได้ แต่ทั้งนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ที่กำหนดห้ามนิให้จ้างเด็กเหล่านี้ทำงานในงานอันตราย งานล่วงเวลา งานในหยุด งานในเวลากลางคืน หรืองานในสถานที่ที่กฏหมายกำหนด รวมถึงการกำหนดประเภทของงานในลักษณะพิเศษ ให้มีการคุ้มครองแรงงานเด็กแตกต่างไปจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541³¹

2) ประเภทของงานอันตรายที่ห้ามเด็กทำ

มาตรา 49 ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กำหนดห้ามนิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในลักษณะที่เสี่ยงอันตรายดังต่อไปนี้

(1) งานหลอม เป่า หล่อ หรือรีดโลหะ

(2) งานปั๊มโลหะ

(3) งานเกี่ยวกับความร้อน ความเย็น ความสั่นสะเทือน เสียง และแสงที่มีระดับแตกต่างจากปกติ อันอาจเป็นอันตราย ดังต่อไปนี้

ก. งานซึ่งทำในที่ที่มีอุณหภูมิในสภาพแวดล้อมในการทำงานสูงกว่า 45 องศาเซลเซียส

³¹ วิวัฒน์ วงศ์วิวัฒน์ไวยพะ. (2542). การคุ้มครองการใช้แรงงานเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน: ศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ. หน้า 72.

บ. งานซึ่งทำในห้องเย็นในอุตสาหกรรมการผลิตหรือการถนอมอาหาร โดยการทำเยือกแข็ง

ค. งานที่ใช้เครื่องเจาะกระแทก

ง. งานที่มีระดับเสียงที่ลูกข้างได้รับติดต่อกันเกินแปดสิบห้าเดซิเบล (dB) ในการทำงานวันละ 8 ชั่วโมง

(4) งานเกี่ยวกับสารเคมีที่เป็นอันตรายในงานผลิตหรือบนสั่งสารก่อมะเร็งตามรายชื่อในบัญชีท้ายกฎกระทรวง 13 รายชื่อ เช่น แอก塞บส托ส (Asbestos) 4-อะมิโน ไทดีฟินิล (4-Aminodi-phenyl) อาร์เซนิก (Arsenic) เป็นต้น

(5) งานเกี่ยวกับจุลชีวันเป็นพิษซึ่งอาจเป็นเชื้อไวรัส แบคทีเรีย รา หรือเชื้ออื่นดังต่อไปนี้

ก. งานที่ทำในห้องปฏิบัติการชั้นสูตรโรค

ข. งานคุณแลผู้ป่วยด้วยโรคติดต่อตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ

ค. งานทำความสะอาดเครื่องใช้และเครื่องนุ่งห่มผู้ป่วยในสถานพยาบาล

ง. งานเก็บ ขน กำจัดมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลในสถานพยาบาล

(6) งานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ วัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟ อันได้แก่ งานที่เกี่ยวกับสารไซยาโนด งานผลิตหรือบนสั่งพลา คอกไม้ไฟ หรือวัตถุระเบิดอื่นๆ และงานสำรวจ ขุด เจาะ กลั่นบรรจุหรือบนสั่งน้ำมันเชื้อเพลิง หรือก๊าซ เนื้อแต่งงานในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(7) งานขับหรือบังคับรถยกหรือปืนจั่นที่ใช้พลังงานเครื่องยนต์หรือไฟฟ้า ไม่ว่าการขับหรือบังคับจะกระทำในลักษณะใด

(8) งานใช้เลื่อยเดินด้วยพลังไฟฟ้าหรือเครื่องยนต์

(9) งานที่ต้องทำได้ดิน ใต้น้ำ ในถ้ำ อุโมงค์ หรือปล่องในภูเขา

(10) งานเกี่ยวกับกัมมันตภาพรังสีทุกชนิด

(11) งานทำความสะอาดเครื่องจักรหรือเครื่องยนต์ขณะที่เครื่องจักรหรือเครื่องยนต์กำลังทำงาน

(12) งานที่ต้องทำงานนั่งร้านที่สูงกว่าพื้นดินตั้งแต่ลิบเมตรขึ้นไป

(13) งานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

นอกจากงานอันตรายดังที่กล่าวมาแล้ว ยังได้ออกกฎกระทรวง 2 ฉบับ กำหนดลักษณะงานที่ห้ามแรงงานเด็กทำเป็นพิเศษอีก 2 ลักษณะ คือ กฎกระทรวง ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ข้อ 4 กำหนดห้ามให้นายจ้างรับเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี ทำงานในเรื่องประมงทะเลเว้นแต่เด็กอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี และบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครอง

ของเดือนนี้ให้ความยินยอมเป็นหนังสือ โดยให้ถือว่างานในเรื่อประมงทะเล หมายถึงงานทุกประเภทที่เกี่ยวกับการทำประมงในทะเล โดยใช้เรือประมงและกู้ภาระท่วง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ข้อ 4 กำหนดห้ามให้ นายจ้างรับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในงานบรรทุกหรือขนถ่ายสินค้าเรือเดินทะเลเว้นแต่งานทำความสะอาดหรืองานผูกมัดจัดเรียงหรืองานอื่นที่อธิบดีประกาศกำหนดนายจ้างอาจรับเด็กอายุไม่ต่ำกว่า 16 ปี เข้าทำงานดังกล่าวได้ ทั้งนี้ให้ถือว่างานบรรทุกหรือขนถ่ายสินค้าเรือเดินทะเล หมายถึง การกระทำใดๆ ที่เกี่ยวกับการผูกมัดรวมกัน แยกออก จัดเรียงหรือเคลื่อนย้ายซึ่งสินค้าเรือเดินทะเล การให้สัญญาเพื่อความปลอดภัยในการเคลื่อนย้ายสินค้าไปยังที่ต้องการ การควบคุมปืนจั่นหรือเครื่องกว้าน การทำความสะอาดระหว่างเดินทะเลก่อนหรือหลังจากการบรรทุกหรือขนถ่าย และให้หมายความรวมถึงการบริการเสริมหรือเกี่ยวเนื่องกับการบรรทุกหรือขนถ่ายสินค้าเรือเดินทะเล หรือการกระทำอื่นตามที่อธิบดีประกาศ

3) สถานที่ที่ห้ามเด็กทำงาน

มาตรา 50 กำหนดห้ามให้นายจ้างจ้างแรงงานเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในสถานที่ดังต่อไปนี้

- (1) โรงฆ่าสัตว์
- (2) สถานที่เล่นการพนัน
- (3) สถานเด็นรำ รำวง หรือร้องเพลง
- (4) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้นำเรօสำหรับปรนนิบัติลูกค้า หรือ โดยมีที่สำหรับพักผ่อนหลับนอนหรือมีบริการวดไห้แก่ลูกค้า
- (5) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

บทบัญญัตินี้หมายความว่าไม่ว่าจะเป็นงานอะไรก็ตามถ้าเป็นงานที่อยู่ในสถานที่ตาม มาตรา 50 แล้วห้ามลูกจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานทั้งสิ้น³²

4) กำหนดระยะเวลาทำงานสำหรับเด็ก

ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ในหมวดการใช้แรงงานเด็กไม่ได้กำหนดเวลาทำงานปกติประจำวันของแรงงานเด็กไว้โดยเฉพาะ จำกัดต้องใช้บทบัญญัติทั่วไปใน มาตรา 23 ที่กำหนดให้ นายจ้างประกาศเวลาทำงานปกติให้ลูกจ้างทราบ โดยกำหนดเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดของการทำงานแต่ละวันของลูกจ้างได้ไม่เกินเวลาทำงานของแต่ละประเภทงานตามที่กำหนดในกฎหมายและแต่ละวันหนึ่งต้องไม่เกินแปดชั่วโมงในกรณีที่เวลาทำงานวันใดน้อยกว่าแปดชั่วโมง

³² นิตยา ปราบณรงค์. (2541, กรกฎาคม-สิงหาคม). “นาาาทศนະ:พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541.” แรงงานสัมพันธ์, 39, 4. หน้า 65-67.

นายจ้างและลูกจ้างจะตกลงกันให้นำเวลาทำงานส่วนที่เหลือนั้นไปรวมกับเวลาทำงานในวันทำงานปกติอื่นๆได้ แต่ต้องไม่เกินวันละเก้าชั่วโมงและเมื่อร่วมเวลาทำงานทั้งสิ้นแล้วสัปดาห์หนึ่งต้องไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง เว้นแต่งานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวงดังต่อไปนี้

ไม่เกินเจ็ดชั่วโมง และเมื่อร่วมเวลาทำงานปกติวันหนึ่งไม่เกินสิบห้านาที ไม่เกินสี่สิบสองชั่วโมง

ในกรณีที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันให้นำเวลาทำงานส่วนที่เหลือไปรวมกับเวลาทำงานในวันทำงานปกติอื่นตามวรรคหนึ่งเกินกว่าวันละแปดชั่วโมงให้นายจ้างจ่ายค่าตอบแทนไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ทำเกินสำหรับลูกจ้างรายวันและลูกจ้างรายชั่วโมงหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของอัตราค่าจ้างต่อหน่วยในวันทำงานตามจำนวนผลงานที่ทำได้ในชั่วโมงที่ทำเกินสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงาน

ในกรณีที่นายจ้างไม่อาจประมวลกำหนดเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดของการทำงานแต่ละวันได้ เนื่องจากลักษณะหรือสภาพของงานให้นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันกำหนดชั่วโมงทำงานแต่ละวันไม่เกินแปดชั่วโมง และเมื่อร่วมเวลาทำงานทั้งสิ้นแล้วสัปดาห์หนึ่งต้องไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง

(1) การห้ามแรงงานเด็กทำงานในเวลากลางคืน

มาตรา 47 ได้กำหนดห้ามนิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในระหว่างเวลา 22.00-06.00 นาฬิกาเว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายและในวรรคสองของ มาตรา 47 กำหนดว่านายจ้างอาจให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี และเป็นผู้แสดงพาณิชย์ ลักษณะ หรือการแสดงอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกันทำงานในระหว่างเวลาดังกล่าวได้ทั้งนี้ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้นได้พักผ่อนตามสมควร

(2) การห้ามทำงานล่วงเวลาและทำงานในวันหยุด

มาตรา 48 ห้ามนิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุด แม้เด็กดังกล่าวอยากรаЧาเพราอยากรаЧาให้ค่าจ้างเพิ่มนายจ้างก็ยอมให้ ทำไม่ได้ ลูกจ้างเด็กจึงทำงานได้เฉพาะในเวลาทำงานปกติเท่านั้น

(3) เวลาพักสำหรับแรงงานเด็ก

มาตรา 46 กำหนดให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กมีเวลาพักวันหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ติดต่อกันหลังจากที่ลูกจ้างทำงานมาแล้วไม่เกิน 4 ชั่วโมง แต่ใน 4 ชั่วโมงนั้นให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กได้มีเวลาพักตามที่นายจ้างกำหนดด้วย หมายความว่าลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กมีเวลาพัก 2 ชั่วโมง ก็อทำงานไม่เกิน 4 ชั่วโมงได้พักติดต่อกัน 1 ชั่วโมงเต็มๆ หรือกว่าหนึ่น และในระหว่างทำงานก็ให้

ลูกจ้างเด็กได้พักอีกตามที่นายจ้างกำหนดซึ่งอาจเป็น 15 นาทีหรือ 30 นาทีก็ได้ อย่างไรก็ต้องเรื่องนี้นับเป็นมิติใหม่ในการให้ความคุ้มครองแรงงานเด็กเป็นพิเศษ

5) การคุ้มครองเกี่ยวกับค่าจ้างและหลักประกันการทำงานของแรงงานเด็ก

นอกจากบทบัญญัติโดยทั่วไปที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับค่าจ้างแล้ว ในพระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดการคุ้มครองเกี่ยวกับค่าจ้างที่มีลักษณะพิเศษสำหรับแรงงานเด็ก โดยเฉพาะไว้ในมาตรา 51 ซึ่งกำหนดห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างของลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กให้แก่บุคคลอื่น และในวรรคสองห้ามมิให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันเพื่อการใดๆ จากฝ่ายลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก และในวรรคสามในกรณีที่นายจ้างจ่ายเงิน หรือประโยชน์ตอบแทนใดๆ ให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก บิดา แมรดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่น เป็นการล่วงหน้าก่อนมีการจ้าง ขณะแรกจ้าง หรือก่อนถึงวันจ่ายค่าจ้างในแต่ละคราว มิให้ถือว่าเป็นการจ่ายหรือรับค่าจ้างสำหรับลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้น และห้ามมิให้นายจ้างนำเงินหรือประโยชน์ตอบแทนดังกล่าวมาหักจากค่าจ้างซึ่งต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กตามกำหนดเวลา

การให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างเด็กโดยตรงก็เพื่อป้องกันการขายแรงงานเด็ก ส่วนกรณีการจ่ายหรือรับเงินหรือประโยชน์ล่วงหน้าก่อนการจ้าง ขณะแรกจ้าง หรือก่อนถึงวันจ่ายค่าจ้างก็เช่นกัน กฎหมายห้ามมิให้นายจ้างยกเป็นข้ออ้างเพื่อหักเงินค่าจ้างที่ต้องจ่ายแก่เด็กลูกจ้าง ก็เพื่อป้องกันการขายแรงงานเด็กเช่นกัน และยังเป็นการรักษาสิทธิที่เด็กควรจะได้รับด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนและเพื่อให้เด็กได้มีเงินใช้จ่ายจากค่าจ้างเหล่านั้นอย่างเต็มที่เป็นการสร้างกำลังใจให้เด็กสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

6) การลาเพื่อฝึกอบรม

มาตรา 52 กำหนดไว้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการทำงานของเด็กให้ลูกจ้างซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีสิทธิลาเพื่อเข้าประชุมสัมมนารับการอบรม รับการฝึกหรือลงพื้นที่ในการอื่น ซึ่งจัดโดยสถานศึกษาหรือน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่อธิบดีเห็นชอบโดยให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กแจ้งให้นายจ้างทราบล่วงหน้าถึงเหตุที่ลาโดยชัดเจน พร้อมทั้งแสดงหลักฐานที่เกี่ยวข้องถ้ามีและให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กเท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลาแต่ปีหนึ่งต้องไม่เกิน 30 วัน

บทบัญญัตินี้เป็นการเปิดโอกาสให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กได้ศึกษาหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมไปตัวแม่จะไม่มากนักก็ยังดีในฐานะที่เป็นผู้ใช้แรงงานโดยให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างเท่ากับทำงานตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ปีหนึ่งต้องไม่เกิน 30 วัน ซึ่งหมายความว่าลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กมีสิทธิลาได้ ลาประชุม สัมมนา ฯลฯ เพิ่มขึ้นจากลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ใหญ่ในงานบางประเภท การประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในงานต้องใช้สมองมากกว่าแรงงาน ดังนั้น

การส่งเสริมให้ลูกจ้างได้ศึกษาหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจึงย้อมเป็นประโยชน์แก่ทั้งนายจ้างและลูกจ้าง

7) การขออนุญาตใช้แรงงานเด็ก

มาตรา 45 ในกรณีที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้างให้นายจ้างให้นายจ้างปฏิบัติดังนี้

(1) แจ้งการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้นต่อพนักงานตรวจแรงงานภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เด็กเข้าทำงาน

(2) จัดทำบันทึกสภาพการจ้างกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเก็บไว้ ณ สถานประกอบกิจการหรือสำนักงานของนายจ้าง พร้อมที่จะให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจได้ในเวลาทำการ

(3) แจ้งการสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้นต่อพนักงานตรวจแรงงานภายใน 7 วัน นับแต่วันที่เด็กออกจากงาน

การจ้างและการจัดทำบันทึกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

8) การตรวจสุขภาพ

กฎหมายแรงงานของประเทศไทยไม่ได้มีมาตรการในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพร่างกายของแรงงานเด็กเอาไว้เป็นการเฉพาะ แต่ได้มีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพของลูกจ้างทั่วไป ซึ่งรวมถึงลูกจ้างที่เป็นเด็กด้วย เพื่อเป็นการคุ้มครองลูกจ้างให้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่แข็งแรงพร้อมที่จะทำงาน ให้อายุยังมีประสิทธิภาพ กฎหมายแรงงานจึงได้กำหนดหลักการให้นายจ้างต้องจัดให้มีการตรวจสุขภาพแก่แรงงาน และส่งผลการตรวจสุขภาพดังกล่าวให้แก่พนักงานตรวจแรงงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้

ในปัจจุบันพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ได้ยกเลิกความในหมวด 8 เรื่องความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตั้งแต่ มาตรา 100-107 ซึ่งในมาตรา 107 ได้กำหนดเรื่องการจัดให้มีการตรวจสุขภาพของลูกจ้างเอาไว้ และได้มีการออกกฎหมายที่เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มาบังคับใช้แทน คือ พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 โดยไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการตรวจสุขภาพแต่อย่างใด ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติจะถูกกำหนดอยู่ในรูปของกฎกระทรวง คือ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสุขภาพของลูกจ้าง และส่งผลการตรวจแก่พนักงานตรวจแรงงาน พ.ศ. 2547 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 2 “การตรวจสุขภาพ” หมายความว่า การตรวจร่างกายและสภาวะทางจิตใจตามวิธีทางการแพทย์เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสม และผลกระทบต่อสุขภาพของลูกจ้าง อันอาจเกิดจากการทำงาน

“งานเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง” หมายความว่า งานที่ลูกจ้างทำเกี่ยวกับ

(1) สารเคมีอันตรายตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(2) จุลชีวันเป็นพิษซึ่งอาจเป็นเชื้อไวรัสแบคทีเรีย รา หรือสารชีวภาพอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(3) กัมมันตภาระสี

(4) ความร้อน ความเย็น ความสั่นสะเทือน ความกดดันบรรยากาศ แสง เสียง หรือสภาพแวดล้อมอื่น ที่อาจเป็นอันตราย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ข้อ 3 ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจสุขภาพของลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง โดยตรวจสุขภาพลูกจ้างครั้งแรกให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับลูกจ้างเข้าทำงาน และตรวจสุขภาพลูกจ้างครั้งต่อไปอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในการณ์ที่ลักษณะหรือสภาพของงานที่เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงนั้น มีความจำเป็นต้อง ตรวจสุขภาพตามระยะเวลาอื่น ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจสุขภาพของลูกจ้างตามระยะเวลาอื่น

ในการณ์นายจ้างเปลี่ยนงานของลูกจ้างที่มีอันตรายแตกต่างไปจากเดิม ให้นายจ้าง จัดให้มีการตรวจสุขภาพของลูกจ้างทุกครั้งให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เปลี่ยนงาน

9) บทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มีบทกำหนดโทษในหลายอัตราหนัก เบาแตกร่างกันตามลักษณะของฐานความผิด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความยึดหยุ่นในการบังคับใช้กฎหมาย และมุ่งหวังให้นายจ้างเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะฝ่าฝืนกฎหมายโดยมีรายละเอียดสำหรับบทกำหนดโทษที่เกี่ยวกับการฝ่าฝืนการใช้แรงงานเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ดังนี้³³

(1) นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 46-51 ในเรื่องเวลาพักของแรงงาน เด็ก การห้ามจ้างเด็กทำงานในเวลากลางคืน การห้ามจ้างเด็กทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุด ประเภทของงานอันตรายที่ห้ามเด็กทำ ประเภทของสถานที่ที่ห้ามจ้างแรงงานเด็ก การคุ้มครอง ค่าจ้างและเงินประภัน ต้องระวังไทยจำกัดไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้ง ขาทั้งปรับ แต่ถ้าหากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนี้เป็นเหตุให้ลูกจ้างเด็กได้รับอันตรายแก่ร่างกาย หรือจิตใจหรือถึงแก่ความตายต้องระวังไทยจำกัดไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งขาทั้งปรับ

³³ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541, มาตรา 144-151.

(2) นายจ้างผู้ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 23 ในเรื่องระยะเวลาทำงานปกติของลูกจ้าง ต้องระหว่างไทยปรับไม่เกิน 5,000 บาท

(3) นายจ้างผู้ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 45 ในเรื่องการจัดทำบันทึกสภาพการข้างและการแจ้งการใช้แรงงานเด็ก ต้องระหว่างไทยปรับไม่เกิน 20,000 บาท

(4) นายจ้างผู้ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 16 ในเรื่องการล่วงเกินทางเพศต่อลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงและเด็ก ต้องระหว่างไทยปรับไม่เกิน 20,000 บาท

(5) นายจ้างผู้ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 44 ในเรื่องอายุขึ้นต่ำของแรงงานเด็ก ต้องระหว่างไทยจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(6) นายจ้างผู้ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 52 ในเรื่องการลาเพื่อฝึกอบรมของแรงงานเด็ก ต้องระหว่างไทยปรับไม่เกิน 10,000 บาท

นอกจากนี้ผู้ได้ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานตรวจแรงงานที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระหว่างไทยตาม มาตรา 150 และ มาตรา 151 แต่ถึงอย่างไรก็ตาม มาตรา 159 กำหนดว่า บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความผิดตาม มาตรา 157 ถ้าเจ้าพนักงานดังต่อไปนี้เห็นว่าผู้กระทำผิดไม่ควรรับโทษจำคุกหรือไม่ควรลูกฟ้องร้อง ให้มีอำนาจเบริญเทียบ ดังนี้

(1) อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร

(2) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในจังหวัดอื่น

ในกรณีที่มีการสอบสวนถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำการผิดตามพระราชบัญญัตินี้และบุคคลนั้นยินยอมให้เบริญเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีภายใน 7 วัน นับแต่วันที่บุคคลนั้นแสดงความยินยอมให้เบริญเทียบ

เมื่อผู้กระทำการผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เบริญเทียบภายใน 30 วัน แล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำการผิดไม่ยินยอมให้เบริญเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ดำเนินคดีต่อไป

นอกเหนือจากการคุ้มครองแรงงานเด็กที่เด็กได้รับการคุ้มครองเป็นกรณีพิเศษแล้ว เด็กก็ยังได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายให้ได้รับสิทธิต่างๆ เมื่อกับลูกจ้างผู้ใหญ่โดยทั่วไป³⁴ ซึ่งกฎหมายจำเป็นที่จะต้องกำหนดเพื่อคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ใช้แรงงาน เพื่อสร้าง

³⁴ สุชาติ เสงพูลชนา. (ม.ป.ป.). สิทธิของลูกจ้างตามขอบเขตของกฎหมายแรงงาน. หน้า 2.

ความเป็นธรรมในสังคม ป้องกันมิให้มีการเอาด้วยกันหรือให้มีการเอาด้วยกันน้อบลง และสิทธิของเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น สิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างในการทำงานที่เป็นธรรมสิทธิที่จะได้รับสวัสดิภาพความปลอดภัยอาชีวานามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานและสิทธิอื่นๆ ตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กำหนดไว้เป็นดัง

3.4.3 กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก³⁵

สำหรับการจ้างนักแสดงเด็กที่มีลักษณะเป็นสัญญาจ้างทำงานนั้นจะอยู่นอกขอบข่ายของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งกฏหมายกำหนดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก เป็นสำคัญ ไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต้องปกป้องคุ้มครองเด็กจากการปฏิบัติโดยมิชอบของผู้ปกครองและบุคคลอื่นๆ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ประกอบด้วยบทนิยามที่ได้กำหนดความหมายของ “เด็ก” ว่าหมายถึงบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรสและพระราชบัญญัตินี้ได้จำแนกหมวดต่างๆ และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการนำเด็กมาแสวงหาประโยชน์และมุ่งให้ความคุ้มครอง แก่เด็กทั้งด้านทางกายและทางจิตใจ รวมถึงการส่งเสริมฯ การคุ้มครองสวัสดิภาพ การพัฒนาและพื่นฟูทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญเพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนและมีพัฒนาการที่เหมาะสมสมอันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรมตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบหรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมและสมควรปรับปรุงวิธีการส่งเสริมความร่วมมือในการคุ้มครองเด็กระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กโดยได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการที่บุคคลต่างๆ ต้องปฏิบัติต่อเด็กไว้ซึ่งในหมวดที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียดดังนี้คือ

1) หมวด 1 คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก

กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ที่สำคัญ คือการเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายแผนงานงบประมาณและมาตรการในการส่งเสริมฯ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กรวมถึงการให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ปฏิบัติการด้านการศึกษาการส่งเสริมฯ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กนักเรียนที่ยังมีอำนาจตรวจสอบสถานรับเลี้ยงเด็ก

³⁵ พงษ์พิลัย วรรณราช. (2550, มีนาคม). สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2554, จาก <http://www.krisdika.go.th>

สถานสงเคราะห์สถานคุ้มครองสวัสดิภาพสถานพัฒนาและพื้นฟูสถานพินิจหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กทั้งของรัฐและเอกชน

นอกจากนี้ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด เพื่อกระจายดูแลให้เป็นไปอย่างทั่วถึง โดยมีอำนาจและหน้าที่ที่สำคัญคือเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการเกี่ยวกับนโยบาย แผนงานงบประมาณและมาตรการในการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพส่งเสริมความประพฤติเด็ก การให้คำปรึกษาแนะนำและประสานงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องการติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงาน เกี่ยวกับการสงเคราะห์และส่งเสริมความประพฤติเด็กแล้วรายงานผลต่อคณะกรรมการ

2) หมวด 2 การปฏิบัติต่อเด็ก

การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมและใน พระราชบัญญัตินับดังกล่าวยังได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติต่อเด็ก โดยสรุปสาระสำคัญดังนี้

(1) การปฏิบัติต่อเด็กกำหนดว่าการปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม (มาตรา 22)

การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่าจะเป็นกรณีใด ได้กำหนดให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ที่จะปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่าจะเป็นเอกชนหรือภาครัฐมีหน้าที่พัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน โดยให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์สำคัญดังนี้

ก. “หลักประโยชน์สูงสุดของเด็ก” (Best Interests of The Child) หมายความว่า การปฏิบัติต่อเด็กนั้นผู้ปฏิบัติต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์วิธีการและมาตรการต่างๆ ที่จะทำให้เด็กได้รับประโยชน์โดยเฉพาะต้องคำนึงถึงมาตรฐานขั้นต่ำในการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีเหมาะสมกับสถานภาพแห่งวัย

ข. “หลักไม่ให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม (Without Discrimination) ซึ่งเป็นหลักสำคัญไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือบุคคลซึ่งมิใช่เด็กซึ่งได้บัญญัติไว้โดยรัฐธรรมนูญถึงการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมนั้นจะกระทำมิได้ จะเห็นได้ชัดเจนในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ส่วนกรณีใดเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเด็กหรือไม่ต้องพิจารณาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในกฎหมายระหว่าง เช่น การปฏิบัติต่อเด็กต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะตัวและให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กแต่ละคน คำนึงถึงประโยชน์ในด้านร่างกาย สุขภาพอนามัย การเจริญเติบโต การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลการพื้นฟู

สภาพร่างกาย การพักผ่อน การนันทนาการ นอกจากรู้สึกต้องคำนึงถึงการพัฒนาทางสติปัญญา การพัฒนาจิตใจและอารมณ์ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ด้านประกอบอาชีพ เป็นต้น

(ก) หน้าที่ผู้ปกครองกำหนดให้ผู้ปกครองมีหน้าที่ให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปักครองดูแลของตนตามสมควรแก่ตนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่นแต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนด ในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปักครองดูแลมิให้ตกอยู่ในภาวะ อันน่าจะเกิดอันตรายแก่กายและจิตใจ (มาตรา 23)

มาตรานี้ได้บัญญัติบังคับให้ผู้ปกครองเด็กที่จะต้องอุปการะเลี้ยงดูอบรม สั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปักครอง ให้ได้มาตรฐานขั้นต่ำซึ่งคำว่า “ผู้ปกครอง” ตามพระราชบัญญัตินี้มีความหมายกว้างกว่า “ผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” กล่าวคือ หมายถึง บิดา นารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบัญชีธรรม และให้หมายความรวมถึง พ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่นซึ่งได้รับเด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดู โดยอบรมสั่งสอนตามสมควรแก่หน้าที่ดูแลโดยคำนึงถึงชนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม แห่งท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำ เช่น การเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจนอายุครบ 1 ปี เด็กจะต้องได้รับอาหารที่เหมาะสมแก่วัยน้ำหนักและส่วนสูงของเด็กจะต้องสัมพันธ์กันได้มาตรฐานตามที่ กระทรวงสาธารณสุขกำหนด อีกทั้งเด็กจะต้องมีพัฒนาการที่เหมาะสม ได้ส่วนสัคกันวัยที่เจริญเติบโต อย่างนี้ เป็นต้น

(ข) หน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ระดับ กระทรวงผู้อำนวยการจังหวัดผู้อำนวยการเขต นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้ากิจประจำอำเภอ หรือผู้บริหารองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น ให้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในเขตพื้นที่ รับผิดชอบ ไม่ว่าเด็กจะมีผู้ปกครองหรือไม่ก็ตามรวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลและตรวจสอบ สถานที่ของรัฐและเอกชนที่มีงานเกี่ยวข้องกับการกิจ忙ลักษณะของพระราชบัญญัตินี้เพื่อรายงานผล ตรวจสอบต่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องต่อไป (มาตรา 24)

(ค) การปกป้องคุ้มครองเด็กจากการปฏิบัติโดยมิชอบของผู้ปกครองและ บุคคลอื่นๆ โดยกำหนดแนวทางป้องกันมิให้ผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นมิให้ปฏิบัติต่อเด็กอย่าง ไม่เหมาะสม ตัวอย่างกรณีที่เกี่ยวกับนักแสดงเด็ก เช่น การใช้หรือยินยอมให้เด็กแสดงแบบหามรุ่ง หามค่ำโดยเด็กไม่ได้พักผ่อนหลับนอนอย่างเพียงพอ รวมถึงการบังคับบุ้งเข็ญ ชักจูงยุ่งส่งเสรีนให้ เด็กกระทำการอื่นที่ลักษณะคล้ายกัน (มาตรา 25 และมาตรา 26)

(๑) การกำหนดหน้าที่ในการช่วยเหลือเบื้องต้นและการรายงานกำหนดให้ประชาชนทั่วไปที่พบเห็นว่าเด็กตกอยู่ในสถานที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นและแจ้งต่อเจ้าหน้าที่รักษาที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง โดยไม่ซักข้านอกจากนี้ยังกำหนดหน้าที่ให้แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับดูเด็กไว้รักษาพยาบาล ครูอาจารย์หรือนายจ้างซึ่งมีหน้าที่ดูแลเด็กที่เป็นศิษย์หรือลูกจ้างจะต้องรายงานต่อเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องโดยไม่ซักข้าหากเป็นที่ปรากฏแน่ชัดหรือ่อน่าสงสัยว่าเด็กถูกทารุณกรรมหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดูโดยไม่ชอบอย่างไรก็ตามไม่มีบังโภคในกรณีที่บุคคลที่กล่าวมาแล้วจะเว้นหรือฝ่าฝืนเพียงแต่มีบังโภคในกรณีของบุคคลเหล่านี้ใน มาตรา 29 วรรคท้าย ว่าการจ้างหรือการรายงานตามมาตรานี้เมื่อได้กระทำการโดยสุจริตย่อมได้รับการคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งทางอาญาหรือทางปกครอง (มาตรา29)

3) หมวด 3 การสงเคราะห์เด็ก

การช่วยเหลือสงเคราะห์พัฒนาและฟื้นฟูเด็กนั้น ต้องมีการสื่อสารและพินิจเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัวเพื่อหาวิธีการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

เด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ตามวิทยานิพนธ์นี้คือ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยไม่ชอบหมายถึงการ ไม่ให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนหรือพัฒนาเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดในกฎหมายเด็กนั่นจะเกิดขึ้นตราedly ร่างกายหรือจิตใจของเด็กหรือลูกให้เป็นเครื่องมือ ในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ (มาตรา 32)

4) หมวด 4 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

กำหนดลักษณะของเด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพโดยในกรณีมีการกระทำการรุนแรงต่อเด็ก ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจแยกตัวเด็กจากครอบครัวและต้องรีบจัดให้มีการตรวจรักษาทางร่างกายและจิตใจ หลังจากนั้นต้องจัดให้เด็กอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อหาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กต่อไปหรือเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวถ้าเห็นว่าเด็กจำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพหรือจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์เจ้าหน้าที่ก็ต้องดำเนินการจัดให้มีการคุ้มครองสวัสดิภาพหรือการสงเคราะห์ต่อไป

5) หมวด 5 ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเพื่อกันดูแลเด็กโดยอาจแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์หรืออนุคคลที่สมควรใจและมีความเหมาะสม

6) หมวด 7 การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนนักศึกษา

โรงเรียนและสถานศึกษาต้อง จัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะนำให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และยังให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ เช่น การไปสอบถามครูอาจารย์ หรือการแนะนำตัวคุณผู้ปกครองเกี่ยวกับการสอนส่องคุ้ดเด็กเป็นต้น

7) หมวด 9 บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษทางอาญาแก่บุคคลผู้กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติต่างๆ ตามที่พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับได้จริงและบรรลุผลตามความมุ่งหมายนั้นเอง

3.4.4 กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มุ่งคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยมีคำนิยามคำว่า “เด็ก” ไว้ว่า หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า สิบแปดปีบริบูรณ์ และคำว่า “เยาวชน” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

ตาม มาตรา 6 ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีหน้าที่ พัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่อาจมีผลกระทบในทางลบต่อเด็กและเยาวชน โดยมีหลักการดังนี้

1) การพัฒนาเด็กและเยาวชน การบังคับใช้และการปฏิบัติตามบทบัญญัติใดๆ แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชน

2) เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิในการ ได้รับการศึกษา และ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพสูงสุดตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

3) เด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีสิทธิในการ ได้รับการศึกษาที่รัฐจัดให้เป็นพิเศษที่เหมาะสมกับลักษณะเด็กประเภทนั้นๆ

4) เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการรับบริการทางการสาธารณสุขที่ได้รับมาตรฐานสูงสุดเท่าที่มีการให้บริการทางด้านนี้

5) เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการเล่น มีเวลาพักผ่อน และเข้าร่วมกิจกรรมการละเล่น ทางที่เหมาะสมตามวัยของเด็กและเยาวชน และการมีส่วนร่วมอย่างมีเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ

การดำเนินการตามวาระหนึ่ง ให้กระทำโดยมีแนวทาง ดังต่อไปนี้^๔

- 1) ให้เด็กและเยาวชนมีความผูกพันต่อครอบครัว ภาคภูมิใจในความเป็นไทยมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลดปล่อย และรู้จักการพัฒนาของผู้อื่น รวมทั้งกฎหมายและกติกาในสังคม
- 2) ให้มีสุขภาพและพลานามัยแข็งแรง รู้จักการป้องกันตนเองจากโรคและสิ่งเสพติด
- 3) ให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามสมควรแก่วัย จริยธรรม และคุณธรรม
- 4) ให้มีทักษะและจดคิดที่ดีต่อการทำงานมีศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจในการทำงานสุจริต
- 5) ให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 6) ให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น โดยมีจิตสำนึกในการ ให้และการอาสาสมัคร รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ
- 7) ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวมตามสมควรแก่วัย

3.5 สรุปเปรียบเทียบกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

จากการที่ได้ศึกษาสาระสำคัญของมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็ก ตามอนุสัญญาและข้อแนะนำขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ และศึกษาถึงสาระสำคัญของกฎหมายต่างประเทศในบางประเทศ รวมทั้งกฎหมายของประเทศไทย จึงสรุปเปรียบเทียบได้ดังนี้

อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศไม่มีกำหนดในเรื่องแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงไว้โดยเฉพาะ จึงต้องใช้อนุสัญญาแรงงานเด็กโดยทั่วไปมาใช้บังคับ คือ

1) อนุสัญญา ฉบับที่ 78 ว่าด้วยการตรวจทางการแพทย์สำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อความเหมาะสมในการทำงานที่มิใช่อุตสาหกรรม ปี ค.ศ. 1946 กำหนดให้เด็กที่อายุต่ำกว่า 8 ปี สามารถทำงานที่มิใช่งานอุตสาหกรรมได้หากได้รับการตรวจทางการแพทย์ว่าเหมาะสมทำงานนั้น

2) อนุสัญญา ฉบับที่ 79 ว่าด้วยข้อจำกัดในการทำงานกลางคืนของเด็กและเยาวชนในงานที่มิใช่งานอุตสาหกรรม ปี ค.ศ. 1946 กำหนดให้เด็กและเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ปราศจากในเวลากลางคืนในฐานะผู้แสดงในงานมหรสพหรือสามารถเข้าร่วมในฐานะนักแสดงในการทำงานภาคยนตร์ในเวลากลางคืนได้ ภายใต้เงื่อนไขว่าจะไม่เป็นอันตรายแก่ชีวิต สุขภาพ หรือศีลธรรมของเด็ก

3) อนุสัญญา ฉบับที่ 138 ว่าด้วยอายุขันต่ำที่ยอมให้จ้างแรงงานเด็ก ปี ค.ศ. 1973 กำหนดห้ามจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือยังอยู่ในการศึกษาภาคบังคับทำงานทุกประเภท โดยมีเงื่อนไขยกเว้นสำหรับประเทศซึ่งมีเศรษฐกิจและการจัดระบบการศึกษายังพัฒนาไม่เพียงพอ ในขั้นแรกอาจกำหนดอายุขันต่ำเป็น 14 ปีได้ โดยต้องปรึกษาหารือกับองค์การของนายจ้างกับลูกจ้างก่อน

4) อนุสัญญา ฉบับที่ 182 ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก ค.ศ. 1999 กำหนดคุ้มครองเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี โดยให้การป้องกันและช่วยเหลือเด็กออกจากรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็กและพื้นที่ส่วนตัวเด็ก และบูรณาการกลับเข้าสู่สังคม

ส่วนกฎหมายต่างประเทศที่คุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงนี้ บางประเทศก็มีกำหนดไว้โดยเฉพาะ แต่บางประเทศนั้นก็ไม่มีกำหนดไว้โดยเฉพาะ โดยเปรียบเทียบได้ดังนี้

1) ประเทศไทย มนตรีนิวยอร์ก มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงโดยเฉพาะ โดยกำหนดเรื่องเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด จำนวนชั่วโมงการทำงาน เวลาพักเวลาเรียน ให้เหมาะสมกับอายุของนักแสดงเด็ก นายจ้างต้องกำหนดเวลาเมื่ออาหาร เวลาพักผ่อนตามที่กฎหมายกำหนด

เรื่องใบอนุญาต ผู้ปกครองจะอนุญาตให้เด็กทำงานการแสดงได้ต่อเมื่อ มีใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก รวมทั้งนายจ้างต้องจัดหาผู้ดูแลรับผิดชอบทำหน้าที่ดูแลนักแสดงเด็ก และจัดหาการป้องกันในเรื่องความปลอดภัยและสุขภาพของนักแสดงเด็กอีกทั้งต้องให้นักแสดงเด็กได้รับการศึกษาตามบังคับของกฎหมายกำหนดเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาร้ายได้ของนักแสดงเด็กกฎหมายจึงกำหนดให้เด็กมีบัญชีของนักแสดงเด็กเองโดยให้มีผู้รับฝากเงินอาจจะเป็นผู้ปกครองของนักแสดงเด็กเองก็ได้

มนตรีนิวยอร์ก มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงไว้โดยเฉพาะ ดังนี้ เรื่องอายุขันต่ำและระยะเวลาการทำงานของเด็กในงานการแสดง กำหนดให้การก่ออาชญากรรม จงใจก่อภัย หรือกระทำการใดๆ ที่สูญเสียชีวิต รบกวน ทำลาย หรือทำให้เสียหายแก่เด็ก ให้เด็กไม่ต่ำกว่า 15 ปี ให้เด็กทำงาน เวลาพัก เวลาเรียน จะถูกกำหนดตามช่วงอายุของนักแสดงเด็ก เรื่องใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี จะเข้าทำการแสดงได้ต้องได้รับใบอนุญาตที่ออกโดยกรมแรงงานก่อนและนายจ้างต้องจัดหาครุภัณฑ์สำหรับนักแสดงเด็กตามที่กฎหมายกำหนดรวมทั้งป้องกันความปลอดภัยส่วนเรื่องบัญชีของนักแสดงเด็กกฎหมายกำหนดว่า หากว่าจ้างนักแสดงเด็กโดยมีค่าจ้างมากกว่า หนึ่งพันบาทต่อเดือน เปิดบัญชีเงินฝากให้แก่นักแสดงเด็ก

2) เบตปกรองพิเศษช่องทางมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การว่าจ้างนักแสดงเด็กไว้โดยเฉพะ โดยจำกัดความเด็กว่า หมายถึงบุคคลที่อายุต่ำกว่า 15 ปี แต่ห้ามมิให้เด็กที่ยังเรียนไม่จบ มัธยมศึกษาปีที่สามทำงานในสถานบันทึกเงินเดือน การแสดงที่มิได้มุ่งเสาะหาผลกำไรโดยห้ามจ้างเด็กให้ทำงานก่อนเวลา 7.00 นาฬิกา หรือหลัง 23.00 นาฬิกา หรือทำงานเกินกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน หรือในระหว่างชั่วโมงเรียน หรือเกินกว่า 4 วันต่อสัปดาห์ และในช่วงเปิดภาคเรียนเกิน 3 วันระหว่างวันจันทร์ถึงวันเสาร์ หรือภายใน 12 ชั่วโมงหลังสิ้นสุดการทำงานแล้ว หรือทำงานต่อเนื่องเกินกว่า 5 ชั่วโมงโดยมี

เวลาพักรับประทานอาหารหรือพักผ่อนน้อยกว่า 1 ชั่วโมงและหากเป็นกรณีที่เดินมีอายุต่ำกว่า 6 ปี ห้ามทำงานต่อเนื่องเกิน 5 ชั่วโมง โดยมีเวลาพักรับประทานอาหารหรือพักผ่อนน้อยกว่า 1 ชั่วโมงครึ่ง และไม่ให้จ้างเด็กทำงานในลักษณะที่อันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพและจิตใจ

3) ประเทศไทยอสเตรเลีย นิลรัฐวิกตอเรียนั้น มีกฎหมายเกี่ยวกับการจ้างนักแสดงเด็กไว้ โดยเฉพาะดังนี้ เรื่องใบอนุญาตของเด็ก กำหนดให้เด็กที่สามารถทำงานได้ต้องได้รับใบอนุญาตก่อน เว้นแต่ทำงานให้กับธุรกิจของครอบครัวหรือห้าประสนการณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษา 1958 เรื่องระยะเวลาการทำงานมีกำหนดไว้ตามช่วงอายุ และลักษณะงานให้เหมาะสม เรื่องการจัดหาครุภัณฑ์สอน เป็นหน้าที่ของผู้ว่าจ้างในการจัดหาครุภัณฑ์สอนตามกำหนดของรัฐมนตรี เรื่องการตรวจสุขภาพทางการแพทย์ ผู้ว่าจ้างต้องไม่จ้างเด็กที่กำลังป่วยหรือไม่พร้อมที่จะทำงาน เรื่องอายุขันต่ำกำหนดให้จ้างหารกที่มีอายุน้อยกว่า 12 สัปดาห์ได้โดยไม่จ้างนานกว่า 1 ชั่วโมงภายใน 1 วัน เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด

4) ประเทศไทย ไม่มีกำหนดกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงไว้ โดยเฉพาะ จึงต้องนำกฎหมายแรงงานทั่วไปมาปรับใช้โดยอนุโลมทั้งในเรื่องอายุขันต่ำสำหรับแรงงานเด็กทั่วไป ระยะเวลาการทำงาน เวลากลางคืน บทกำหนดโทษ เป็นต้น

5) ประเทศไทย พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มีกำหนดเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงในเรื่องเวลาทำงานกลางคืน ตาม มาตรา 47 กำหนดว่า นายจ้างอาจให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี และเป็นผู้แสดงภาพยนตร์ ละครบ หรือ การแสดงอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน ทำงานในระหว่างเวลา 22.00-06.00 นาฬิกาได้ โดยให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้นได้พักผ่อนตามสมควร ล้วนเรื่องอื่นก็ใช้บทบัญญัติแรงงานเด็กทั่วไป เช่น อายุขันต่ำสถานที่ห้ามเด็กทำงาน กำหนดระยะเวลาทำงานสำหรับเด็ก เวลาพัก ทำงานในวันหยุด และอื่นๆ

จากการที่ได้ศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองการทำงานของแรงงานเด็ก ในงานด้านการแสดงขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ประเทศไทยต่างๆ และประเทศไทยดังกล่าว มากแล้วข้างต้น ต่อไปในบทที่ 4 จะทำการวิเคราะห์ถึงปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบันที่เกี่ยวกับแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงว่าได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานอย่างเหมาะสม เป็นธรรม ลดความล้อกล้ออนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศและต่างประเทศหรือไม่ เพียงใด

บทที่ 4

ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็ก ในงานนักแสดง

เนื่องจากประเทศไทยนั้นมีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับแรงงานเด็กด้านการแสดงไว้เพียง มาตราเดียว คือ มาตรา 47 ในเรื่องเวลาทำงานกลางคืนซึ่งสามารถอนุญาตให้นักแสดงเด็กทำงานได้ ส่วนการคุ้มครองในเรื่องอื่นๆ นักกฎหมายคุ้มครองแรงงานมิได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นจึงต้อง นำกฎหมายแรงงานเด็กและแรงงานทั่วไปรวมทั้งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาใช้บังคับ โดยอนุโลม จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายกับลักษณะงานด้านการแสดงนั้น ไม่เหมาะสมและ ไม่มีประสิทธิภาพ ในการคุ้มครองนักแสดงเด็ก ได้อย่างเพียงพอ ผู้เขียนจึงทำการศึกษาตรรฐานแรงงานของอนุสัญญา องค์การแรงงานระหว่างประเทศกฎหมายต่างประเทศ คือ ประเทศไทยสหราชอาณาจักร (มาร์สันีขอรัก และมาร์สันีเม็กซิโก) เนตปักรองพิเศษอ่องกง ประเทศไทยอสเตรเลีย (รัฐวิกตอเรีย) ประเทศไทยญี่ปุ่น และกฎหมายแรงงานของประเทศไทยในการให้ความคุ้มครองแรงงานเด็กมาแล้วในบทที่ 3 นั้น เมื่อเปรียบเทียบแล้วจะเห็นได้ว่ามีปัญหาอยู่หลายประการ ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับอายุขัน ตัวชี้วัดของการทำงานในอนุญาตของนักแสดงเด็ก ผู้ดูแลและครูของนักแสดงเด็ก การตรวจร่างกาย ทางการแพทย์ ความปลอดภัยในการทำงานของนักแสดงเด็ก และบัญชีของนักแสดงเด็ก เป็นต้น รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันด้านการแสดงซึ่งผู้เขียนได้ทำการสัมภาษณ์นักแสดงเพื่อนำมา ศึกษาวิจัยพร้อมทั้งนำเสนอวิธีของต่างประเทศมาวิเคราะห์ซึ่งมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหาในเรื่องการกำหนดอายุขันต่ำของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศมิได้บัญญัติเกี่ยวกับแรงงานเด็กในงานด้าน การแสดงไว้โดยเฉพาะ มิแต่บัญญัติทั่วไปตามอนุสัญญานบบที่ 138 ว่าด้วยอายุขันต่ำที่ยอมให้ จ้างแรงงานเด็กปี ก.ศ. 1973 กำหนดห้ามจ้างเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือยังอยู่ในการศึกษา ภาคบังคับทำงานทุกประเภท โดยมีเงื่อนไขยกเว้นสำหรับประเทศซึ่งมีเศรษฐกิจและการจัดระบบ การศึกษาอย่างพัฒนาไม่เพียงพอในบ้านแรกอาจกำหนดอายุขันต่ำเป็น 14 ปี ได้และข้อแนะนำบบที่ 146

ว่าด้วยอายุขันต์ที่ยอมให้เข้าร่วมแรงงานเด็ก ปี ค.ศ. 1973 ข้อแนะนำฉบับนี้มุ่งกำหนดอายุขันต์ไว้ให้อยู่ในระดับเดียวกันสำหรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกสาขาประเทศาชิกต้องถือเป้าหมายสำคัญเพื่อยกระดับอายุขันต์ไว้ถึง 16 ปี สำหรับงานทุกประเภท ซึ่งองค์การแรงงานระหว่างประเทศพยายามให้ประเทศต่างๆ บัญญัติกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กให้สอดคล้องกับอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับนี้อญู่

สำหรับกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงของต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดอายุขันต์ได้แก่

1) ประเทศไทย

(1) มนตรีนิวยอร์ก กำหนดให้นักแสดงเด็กทราบที่อายุ 15 วันแต่ไม่เกิน 6 เดือนได้รับอนุญาตให้อยู่ในสถานที่การจ้างได้นานที่สุด 2 ชั่วโมงในวันทำงานและทำงานหนักล็อกจริงๆ ไม่เกิน 20 นาที¹

(2) มนตรีนิวยอร์กซิโภ กำหนดห้ามจ้างเด็กทราบที่มีอายุตั้งแต่ 15 วันถึง 6 เดือนทำการแสดงเว้นแต่แพทย์ผู้ผ่านการอนุญาตจากประเทศไทยและได้รับการรับรองประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาโรคเด็กลงลายมือชื่อออกใบรับรองให้ทราบที่อายุอย่างน้อย 15 วันและร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์สามารถทำงานการแสดงโดยอยู่ในสถานที่ทำการแสดงได้มากที่สุดไม่เกิน 2 ชั่วโมงและไม่เกิน 20 นาทีสำหรับการเข้าจากหนักล็อก²

2) เขตปกครองพิเศษช่องกง มีให้มีการกำหนดอายุขันต์ของนักแสดงเด็กไว้มีเพียงแต่กำหนดเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปีที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานเป็นกรณีพิเศษ ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องให้กรมแรงงานอนุญาตให้เด็กคนใดทำงานด้านนักแสดง ได้เป็นกรณีไป³

3) ประเทศไทยสเตรเลีย มนตรีวิภกตอเรียกำหนดให้จ้างทราบที่มีอายุน้อยกว่า 12 สัปดาห์ ได้โดยไม่จ้างนานกว่า 1 ชั่วโมงภายใน 1 วัน เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด⁴

¹ The BizParentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New York Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newyork.html>

² The BizParentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New Mexico Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newmexico.html>

³ Labour Department. (2011). A Guide to the Employment of Child Entertainers. Retrieved February 24, 2011, from http://www.labour.gov.hk/eng/public/content2_2.htm

⁴ Department of Business and Innovation. (2011). Mandatory Code of Practice for the Employment of Children in Entertainment. Retrieved January 3, 2011, from http://www.business.vic.gov.au/BUSVIC/STANDARD/PC_60947.html

4) ประเทศไทยปั่น กำหนดห้ามนิให้นายจ้างรับลูกจ้างที่เป็นผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 15 ปี เข้าทำงานเว้นแต่เด็กอายุเกิน 12 ปีสามารถทำงานในงานลักษณะที่เป็นงานเบาและไม่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพและสวัสดิการของเด็กและเด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี สามารถทำงานเกี่ยวกับการแสดง กាលpins ตร์และแสดงละครได้โดยต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประเทศไทยปั่นไม่มีบัญญัติ อายุขึ้นต่ำของนักแสดงเด็กไว้

ประเทศไทยนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ เรื่องอายุขึ้นต่ำสำหรับนักแสดงเด็กไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นจึงต้องนำบทบัญญัติทั่วไปมาปรับคือตาม มาตรา 44 กำหนดอายุขึ้นต่ำของแรงงานเด็กสำหรับงานทั่วไปไว้ที่อายุ 15 ปี ซึ่งถือว่ามีมาตรฐาน เดียวกับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ

ในงานด้านการแสดงนั้นเป็นงานแสดงเพื่อล้อเลียนชีวิตของตัวละครซึ่งต้องมีบทบาท แตกต่างกันไปตามอายุของตัวละครนั้นๆ ประกอบไปด้วยตัวแสดงทุกวัยโดยไม่จำกัดเพศและวัย เด็กจึงจำต้องเข้าร่วมมาเมื่อบาทเป็นตัวละครหนึ่งในการแสดงเรื่องนั้น เช่น ละครเรื่องดอกซึมสี ทองที่นำทารกแรกเกิดมา marrow ที่เป็นเด็กแรกเกิดเพียงไม่กี่นาที ละครเรื่องมือปราบพ่อถูกอ่อน เรื่องลิขิสเสน่ห์ รวมทั้งจากการที่ได้สัมภาษณ์นักแสดงเด็กคนหนึ่ง ซึ่งได้กล่าวว่าเคยร่วมงานกับ เด็กทารกแรกเกิดซึ่งยังคงมีผิวสีแดงอยู่ในปัจจุบันนั้นความเป็นจริงแล้วทางต้นสังกัดหรือค่ายมักจะ จ้างนักแสดงเด็กเป็นลัญญาจ้างทำงานโดยระบุว่านักแสดงเด็กเป็นผู้รับจ้างเพื่อหลักเลี้ยงที่จะต้องทำ ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของไทยแม้ว่าการจ้างในบางลักษณะจะเป็นรูปแบบความสัมพันธ์การ จ้างแรงงานก็ตามหากพิจารณาจากการจ้างนักแสดงเด็กดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขัดกับกฎหมาย แรงงานอย่างชัดเจนแต่ก็ยังไม่มีการเรียกร้องให้มีการตรวจสอบแต่อย่างใด เพราะเป็นเรื่องที่สม ประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายนายจ้างและฝ่ายผู้ปกครองของเด็ก ดังนั้นนักแสดงเด็กจึงมัก ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายท่าที่ควรจะได้รับและในทางปฏิบัติเรามักจะพบเห็นเด็กแสดง โฆษณาซึ่งเป็นเพียงเด็กทารกโดยเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าเด็กทารกเป็นวัยที่น่าอ่อน懦 ที่สุดแม้จะ ไม่ใช่คนที่ผูกพันกับทางสายเลือด ผู้คนที่เห็นเด็กทารกเยาว์วัย เหล่านี้หลายคนมักอดซื่นชมความ น่ารักเหล่านี้ไม่ได้อาจแสดงออกด้วยรอยยิ้มและสายตาที่อ่อนโยนรวมถึงการเข้าไปทักทายพูดคุย กับเด็กๆ จึงอาจกล่าวได้ว่า เพราะเด็กทารกเป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วไป จึงมีการนำเด็กทารกมาใช้ใน การโฆษณาสินค้าประเภทต่างๆ มากน้อยไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะโฆษณาโฆษณาสินค้าของเด็กเท่านั้น เพื่อเป็น การใช้สื่อจิตวิทยาจูงใจให้กับผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ความบริสุทธิ์ไร้เดียงสา ของเด็กมากระตุ้นให้ผู้ใหญ่คำนึงถึงความปลอดภัย ความเป็นอยู่และเกิดความห่วงใยในชีวิตน้อยๆ เหล่านี้ เช่น โฆษณาผ้าอ้อมเด็ก จอยหันสันเบบี๊ แป้งเด็กโโคโโคโม เป็นต้น

⁵ Labor Standards Law of Japan1947, Article 56.

การที่กูฏหมายกำหนดอายุขันต์ของแรงงานไว้สูงถือเป็นเจตนารมน์ที่ดีที่ต้องการคุ้มครองเด็กไม่ให้เข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันควรอันมีผลต่อสุขภาพของเด็กโดยตรงส่วนใหญ่ได้มีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าการใช้แรงงานเด็กที่มีอายุยังน้อยกว่าห้ามเด็ขาดเพราะเหตุว่าการจ้างเด็กที่มีอายุยังน้อยเกินไปเข้าทำงานย่อมเป็นผลเสียต่อเด็ก เช่นทำให้ร่างกายเด็กเสื่อมโทรมเด็ขาดความรู้ความสามารถ ซึ่งวัยเด็กต้องได้รับการพัฒนาผ่อนและการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาสติปัญญาและสมองตาม มาตรา 6 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ทั้งนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าต้องการจะให้มีการจำกัดให้ใช้แรงงานเด็กก่อนอายุ 15 ปี แต่จำกัดอายุไว้ตามความเหมาะสมของลักษณะงาน เช่นงานด้านการแสดงนั้นเป็นงานโดยเฉพาะที่ใช้เด็กที่มีอายุน้อยทำการแสดงได้และจากการที่ได้เปรียบเทียบกูฏหมายของประเทศต่างจะเห็นว่าประเทศไทยจัดการทั้งมารัฐนิวยอร์กและนิวเม็กซิโกได้กำหนดอายุขันต์ไว้เท่ากันคือ 15 วัน ซึ่งเป็นประเทศที่มีวิัฒนาการทางด้านการแสดงและการคุ้มครองนักแสดงมาเป็นระยะเวลานานแล้ว หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคุ้มครองนักแสดง ได้ผ่านการพัฒนานกูฏหมายมีประสิทธิภาพ และโดยเด่นสำหรับเรื่องงานด้านการแสดงมาถึงระดับที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อเพิ่มความคุ้มครองให้แก่นักแสดงในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไปส่วนประเทศอื่นๆ ก็กำหนดอายุขันต์ไว้แตกต่างกันผู้เขียนจึงขอสรุปเปรียบเทียบเป็นตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การกำหนดอายุขันต์ในแต่ละประเทศ

ประเทศ	อายุของแรงงานเด็ก
อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ	แรงงานเด็กทั่วไป อายุขันต์ 15 ปี
ประเทศไทย สหรัฐอเมริกา มารัฐนิวยอร์ก	แรงงานเด็กในงานการแสดง อายุ 15 วัน – 18 ปี
ประเทศไทย สหรัฐอเมริกา มารัฐนิวเม็กซิโก	แรงงานเด็กในงานการแสดง อายุ 15 วัน – 18 ปี
เบลเยียม โปรตุเกส ออสเตรีย	แรงงานเด็กในงานการแสดง อายุน้อยกว่า 6 ปี – 15 ปี
ประเทศไทย ออสเตรเลีย โปรตุเกส ออสเตรีย	แรงงานเด็กในงานการแสดง อายุน้อยกว่า 12 สัปดาห์ – 15 ปี
ประเทศไทย ญี่ปุ่น	แรงงานเด็กในงานการแสดง อายุขันต์ 12 ปี
ประเทศไทย	แรงงานเด็กในงานทั่วไป อายุขันต์ 15 ปี

ดังนั้นรัฐจึงจำเป็นต้องออกกฎหมายพิเศษเพื่อคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงโดยอนุญาตให้เด็กทำงานด้านการแสดงนี้ได้แต่เพื่อมิให้นายจ้างเอาด้วยเบรียบเด็กและเพื่อคุ้มครองเด็กในการทำงานรัฐต้องมีการกำหนดอายุขั้นต่ำและระยะเวลาการทำงานให้พอดีเหมาะสมกับช่วงอายุของนักแสดงเด็กนั้นเองด้วย

4.2 ปัญหาในเรื่องการกำหนดระยะเวลาการทำงานของนักแสดงเด็ก

การที่จะป้องกันมิให้เด็กต้องถูกใช้แรงงานที่มากเกินสมควรจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองแรงงานเด็กและตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศหลายฉบับก็ให้ความสำคัญในเรื่องนี้จากการศึกษาองค์การแรงงานระหว่างประเทศนั้นไม่มีมาตรการหรืออนุสัญญาใดที่คุ้มครองเกี่ยวกับช่วงโภงในการทำงานของแรงงานเด็กเอาไว้โดยเฉพาะสำหรับงานด้านนักแสดงมีเพียงแต่ในฉบับที่ 79 ว่าด้วยข้อจำกัดในการทำงานกลางคืนของเด็กและเยาวชนในงานที่มิใช้อาชีพอุตสาหกรรม ปี ค.ศ. 1946 กำหนดให้เด็กและเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ปรากฏตัวในเวลากลางคืนในฐานะผู้แสดงในงานมหรสพหรือสามารถเข้าร่วมในฐานะนักแสดงในการทำงานภาคยนตร์ในเวลากลางคืนได้และให้ความหมายของงานกลางคืนไว้ว่าเวลาการทำงาน 12 ชั่วโมงติดต่อกัน โดยรวมระหว่างเวลา 22.00-06.00 นาฬิกาและอนุสัญญาฉบับที่ 90 ว่าด้วยการห้ามการทำงานกลางคืนในงานอุตสาหกรรมปี ค.ศ. 1948 ให้คำนิยามคำว่า “กลางคืน” หมายถึงระยะเวลาอย่างน้อย 11 ชั่วโมงติดต่อกันและรวมถึงช่วงระยะเวลาระหว่าง 22.00-05.00 นาฬิกา

ส่วนกฎหมายของประเทศไทย ทั้งมารัฐนิวเม็กซิโกและมารัฐนิว约ร์กนั้นได้มีบัญญัติเรื่องชั่วโมงการทำงานและเวลาพักของแรงงานเด็กในงานด้านนักแสดงไว้อย่างละเอียดโดยกำหนดชั่วโมงการทำงานและเวลาพักตามช่วงอายุของนักแสดงเด็กนั้น มารัฐนิว约ร์กมิได้กำหนดว่างานด้านการแสดงนั้นเป็นงานอุตสาหกรรมจึงได้กำหนดมาตรฐานในเรื่องชั่วโมงการทำงานไว้คือระยะเวลาเริ่มต้นไม่ก่อน 05.00 นาฬิกาและสิ้นสุดไม่เกิน 22.00 นาฬิกาของวันก่อนหนึ้นที่มีเรียน ส่วนวันทำงานของนักแสดงเด็กที่เริ่มในวันก่อนหนึ้นที่ไม่มีเรียนควรสิ้นสุดการทำงานไม่เกิน 12.30 นาฬิกาต่อเช้าของวันที่ไม่มีเรียน ถ้าการทำงานของนักแสดงเด็กต่อเนื่องเลข 22.00 นาฬิกาจนถึงเที่ยงคืนของวันก่อนหนึ้นที่ต้องไปโรงเรียน หากนักแสดงเด็กได้เริ่มทำงานก่อน 22.00 นาฬิกา ควรจัดให้นักแสดงเด็กไม่อยู่ในสถานที่ของการทำงานมากเกินกว่าชั่วโมงที่กำหนดในวันทำงานตามที่ได้รับอนุญาตซึ่งมีบางส่วนลดคล้องกับอนุสัญญาฉบับที่ 79⁶

⁶ The Biz Parentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New York Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newyork.html>

ส่วนมลรัฐนิวเม็กซิโกนี้ได้กำหนดให้งานด้านการแสดงเป็นงานอุตสาหกรรมบันเทิง โดยห้ามนักแสดงเด็กเริ่มทำงานก่อนเวลา 05.00 นาฬิกาหรือทำงานหลังจากเวลา 22.00 นาฬิกา ในวันก่อนหน้าวันที่มีเรียนและนักแสดงเด็กไม่ควรทำงานหลังจากเวลา 24.00 นาฬิกาในวันก่อนวันหยุดจึงสอดคล้องกับอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 90⁷

กฎหมายเขตปกรองพิเศษอ่องกง ห้ามให้จ้างนักแสดงเด็กทำงานก่อน 7.00 นาฬิกา หรือหลังจาก 23.00 นาฬิกา เกินกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน ในระหว่างชั่วโมงเรียน เกินกว่า 4 วัน ต่อสัปดาห์ และในช่วงเบิกภาคเรียนเกิน 3 วันระหว่างวันจันทร์ถึงวันเสาร์ ภายใน 12 ชั่วโมงหลังสิ้นสุดการทำงานแล้วและทำงานต่อเนื่องเกินกว่า 5 ชั่วโมงโดยมีเวลาพักรับประทานอาหารหรือพักผ่อนน้อยกว่า 1 ชั่วโมงและหากเป็นกรณีที่เด็กมีอายุต่ำกว่า 6 ปี ห้ามทำงานต่อเนื่องเกิน 5 ชั่วโมงโดยมีเวลาพักรับประทานอาหารหรือพักผ่อนน้อยกว่า 1 ชั่วโมงครึ่ง⁸

ประเทศไทยออกพระราชบัญญัติเรียก กำหนดระยะเวลาการทำงานรวมทั้งเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดตามช่วงอายุของนักแสดงเด็กโดยแยกประเภทลักษณะงานไว้อีกด้วย โดยอายุต่ำกว่า 3 ปี ให้เริ่มทำงานตั้งแต่ 06.00 นาฬิกาถึง 18.00 นาฬิกา อายุ 3 ปี ถึง 14 ปี ให้เริ่มทำงานเวลา 06.00 นาฬิกาถึง 23.00 นาฬิกาเว้นแต่ตามกฎหมายกำหนดเพื่อความเหมาะสมในแต่ละกรณี⁹

ประเทศไทยบุนได้กำหนดระยะเวลาการทำงานของแรงงานเด็กในงานทั่วไป ห้ามให้ นายจ้างจ้างลูกจ้างเด็กทำงานเกินวันละ 7 ชั่วโมง หรือไม่เกินสัปดาห์ละ 40 ชั่วโมง โดยรวมเวลาของการเรียนตัวยังสำหรับแรงงานเด็กที่มีอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี ในการทำงานแต่ละสัปดาห์ ต้องมี 1 วันต่อสัปดาห์ที่ต้องลดชั่วโมงการทำงานลงเป็นไม่เกิน 4 ชั่วโมงต่อวันนั้น โดยอาจขยายระยะเวลาในการทำงานในวันอื่นแทนได้โดยเป็น 10 ชั่วโมงก็ได้แต่อย่างไรก็ตามรวมระยะเวลาแล้ว ต้องไม่เกิน 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์¹⁰

⁷ The Biz Parentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New Mexico Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newmexico.html>

⁸ Labour Department. (2011). A Guide to the Employment of Child Entertainers. Retrieved February 24, 2011, from http://www.labour.gov.hk/eng/public/content2_2.htm

⁹ Department of Business and Innovation. (2011). Mandatory Code of Practice for the Employment of Children in Entertainment. Retrieved January 3, 2011, from http://www.business.vic.gov.au/BUSVIC/STANDARD/PC_60947.html

¹⁰ Labor Standards Law of Japan 1947, Article 60.

ในประเทศไทยแรงงานเด็กในงานการแสดงบังคับต้องทำงานภายในกฎหมายที่เรื่องจำนวนชั่วโมงการทำงาน เช่นเดียวกับแรงงานที่เป็นผู้ใหญ่ทั้งที่ร่างกายของเด็กแตกต่างจากผู้ใหญ่อย่างมาก โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 23 กำหนดให้ลูกจ้างทำงานวันหนึ่งไม่เกิน 8 ชั่วโมง และเมื่อร่วมเวลาทำงานแล้วสักดาห์หนึ่งต้องไม่เกิน 48 ชั่วโมง ซึ่งชั่วโมงดังกล่าวเป็นชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่มากกว่าไม่เหมาะสมกับร่างกายของเด็ก ส่วนมาตรา 46 ลูกจ้างมีเวลาพักวันหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงติดต่อกันหลังจากที่ลูกจ้างทำงานมาแล้วไม่เกิน 4 ชั่วโมง แต่ใน 4 ชั่วโมงนั้น ให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กได้มีเวลาพักตามที่นายจ้างกำหนดด้วยผู้เขียนเห็นว่าหากนำมาใช้กับงานการแสดงนั้นนักแสดงเด็กอาจลูกอරัดอาเจริญจากนายจ้างในเวลาพักระหว่างการทำงาน 4 ชั่วโมง ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นดุลพินิจของนายจ้างในการกำหนดเวลาพักให้กับนักแสดงโดยไม่มีกฎหมายคุ้มครองหรือตรวจสอบนายจ้างในส่วนนี้ได้และเด็กแต่ละช่วงอายุมีการพัฒนาการเติบโตของร่างกายและความต้องการเวลาพักของร่ายกายจะแตกต่างกับเด็กที่ช่วงอายุ 5 ปี ถึง 10 ปี อายุ 10 ปี ถึง 15 ปี อายุ 15 ปี ถึง 18 ปี ผู้เขียนจึงเห็นว่าหากกฎหมายประเทศไทยจะกำหนดชั่วโมงการทำงานของเด็กก็จะต้องกำหนดชั่วโมงการทำงานตามช่วงอายุของเด็กให้เหมาะสมกับการเติบโตของร่างกายเด็กด้วย อีกทั้งชั่วโมงการศึกษาที่เด็กจะได้รับนั้นต้องบัญญัติไว้อย่างชัดแจ้งและเหมาะสมกับวัยในขณะทำงานด้านการแสดงซึ่งจะสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการล่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550

ส่วน มาตรา 47 ได้กำหนดห้ามให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในระหว่างเวลา 22.00-06.00 นาฬิกาเว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายและในวรรคสองของ มาตรา 47 กำหนดว่านายจ้างอาจให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี และเป็นผู้แสดงภาพยนตร์ ละคร หรือการแสดงอย่างอื่นที่ค้ายาลิ้งกันทำงานในระหว่างเวลาดังกล่าว ได้ ทั้งนี้ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้นได้พักผ่อนตามสมควร ดังนั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายประเทศไทยอนุญาตให้เด็กที่ทำงานการแสดงสามารถทำงานในเวลา 22.00-06.00 นาฬิกาได้โดยให้นายจ้างจัดเวลาพักผ่อนให้เด็กตามสมควร ซึ่งในส่วนนี้ผู้เขียนเห็นว่าไม่เหมาะสมที่จะให้นายจ้างเป็นผู้จัดหาเวลาพักผ่อนให้เด็กเองและไม่มีการกำหนดเวลาสิ้นสุดการทำงานอีกด้วย เพราะนายจ้างเป็นผู้ที่ได้ประโยชน์และนักแสดงเด็กเป็นผู้เสียประโยชน์ นายจ้างมักอරัดอาเจริญต้องการให้ทำงานของตนเองนั้นประสบความสำเร็จโดยเร็วหรือทำการถ่ายทำจนเสร็จเพื่อประยัดเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นผลให้นักแสดงเด็กไม่ได้รับการพักผ่อนเพียงพอ ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่เด็กได้รับการปฏิบัติโดยมิชอบจากผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นๆ หรืออยู่ในภาวะอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่กายและจิตใจแก่นักแสดงเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก

พ.ศ. 2546 โดยเจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปตรวจสอบดูแลได้ แต่ระยะเวลาการทำงานนั้นมักจะเป็นการกำหนดกันเอง ได้ระหว่างนายจ้างและผู้ปักครองจึงเป็นเรื่องยากที่เจ้าหน้าที่จะเข้าไปตรวจสอบดูแล เพราะจะถูกมองว่ากฏหมายคุ้มครองแรงงานได้กำหนดอนุญาตให้เป็นคุลพินิจของนายจ้างอีกทั้งการทำงานโดยไม่ได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอไม่ได้ส่งผลกระทบในทันทีแต่จะส่งผลเสียกับนักแสดงเด็กในระยะยาว ดังนั้นพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 นี้จึงไม่สามารถนำมาใช้บังคับกับงานการแสดงนี้ได้

กรณีดังกล่าวผู้เขียนได้ทำการสัมภาษณ์นักแสดงเด็กในเรื่องสภาพการทำงานในความเป็นจริงแล้วการถ่ายทำการแสดงโดยส่วนมากมี 2 แบบ คือแบบที่ถ่ายทำการแสดงจนเรื่องหรือเกินกว่าครึ่งเรื่องแล้วนำมาออกอากาศทางโทรทัศน์และแบบที่ถ่ายทำการแสดงพร้อมออกอากาศทางโทรทัศน์ไปพร้อมกัน โดยกองถ่ายจะนัดนักแสดงไว้ 07.00 นาฬิกาเพื่อแต่งหน้า ทำผมแต่งตัว และเริ่มถ่ายทำในเวลา 08.00 นาฬิกา วันหนึ่งจะมีถ่ายประมาณ 10-20 ชั่วโมงก็มาถ่ายต่อ ดังนั้นเด็กทำงานมากที่สุดใน 1 อาทิตย์คือ 7 วัน ครอบคลุมวันทุกคืน ไม่มีเวลาพักและไม่มีวันหยุด โดยในความเป็นจริงนั้นชั่วโมงการทำงานเป็นเรื่องที่ผู้ประกอบการและผู้ปักครองของนักแสดงเด็กสามารถตกลงกำหนดเวลาทำงานกันได้เองอย่างเสรี โดยฝ่ายผู้ปักครองของนักแสดงเด็กจะไม่กล้าที่จะปฏิเสธเพราะอาจทำให้สูญเสียงานและรายได้รวมทั้งเข้าใจได้ว่าคือการทำงานเป็นทีมจะเปลี่ยนคิวนัดแสดงเพื่อให้เหมาะสมกับเด็กคนเดียวันนี้เป็นไปไม่ได้จึงทำให้นักแสดงเด็กอาจไม่มีเวลาพักผ่อนหรือเวลาเรียนอย่างเช่นบริษัทหนึ่งผลิตละครซีรีส์เป็นผู้กำหนดเวลาคิวที่ต้องถ่ายทำเองคือนัดนักแสดงเด็กไว้โดยส่วนใหญ่จะกำหนดเป็นวันพุธ สุกร ซึ่งวันที่นักแสดงเด็กไปถ่ายทำการแสดงนั้นต้องลาเรียนที่โรงเรียนและทางบริษัทได้จัดหมายรับรองให้กับทางโรงเรียนเพื่อขออนุญาตไว้ก่อนแล้วโดยนักแสดงเด็กใช้เวลาอยู่ในกองถ่ายประมาณ 8-12 ชั่วโมงและใช้เวลาในการถ่ายทำไม่เกิน 24.00 นาฬิกาหรือเที่ยงคืนนั้นเอง

แต่นักแสดงเด็กบางคนอาจเลือกที่จะทำงานการแสดงมากกว่าการเรียน อย่างเช่น บงกช คงมาลัย (ตึก) ต้องเลิกเรียนตั้งแต่อายุ 16 ปี เพื่อมาทำงานด้านการแสดงแทน¹¹ ดังนั้นการคุ้มครองแรงงานเด็กที่มีประสิทธิภาพจึงมิใช่การมุ่งเน้นแต่เพียงการกำหนดอายุขั้นต่ำของแรงงานเด็กเท่านั้น การกำหนดช่วงเวลาในการทำงาน เวลากลางคืนและเวลาพักให้เหมาะสมกับช่วงอายุของนักแสดงเด็กก็ถือเป็นมาตรฐานการสำคัญที่หงษ์ชัยคุ้มครองแรงงานเด็กมิให้ต้องทำงานมากเกินความเหมาะสมและยังเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีงานทำมีรายได้เพียงพอสำหรับการซ่อมแซมเจ้า

¹¹ รายการเรื่องของเรื่อง (บทสัมภาษณ์จากบงกช คงมาลัย (ตึก)). สถานีวิทยุและโทรทัศน์ กองทัพบก ช่อง 5 (ออกอากาศวันที่ 15 สิงหาคม 2554).

กรอบครัวและเป็นค่าใช้จ่ายของตนเอง โดยไม่เบียดบังเวลาศึกษาเล่าเรียนของนักแสดงเด็กอีกด้วย อีกทั้งสอดคล้องกับประเทศไทยซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่โดยเด่นในเรื่องการแสดงประเทศไทยจึงต้องกำหนดระยะเวลาการทำงานของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงไว้แตกต่างจากที่พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กำหนดไว้

ส่วนเวลาทำงานคืนนั้นผู้เขียนขอสรุปเปรียบเทียบระยะเวลาทำงานในแต่ละประเทศดังนี้

ตารางที่ 4.2 ตารางเปรียบเทียบเวลาทำงานของแต่ละประเทศ

ประเทศ	เวลาทำงาน
องค์การแรงงานระหว่างประเทศ	มิใช่งานอุตสาหกรรม ห้ามทำงานเวลา 22.00-06.00 นาฬิกา ส่วนงานอุตสาหกรรม ห้ามทำงานเวลา 22.00-05.00 นาฬิกา
ประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐนิวยอร์ก	เวลาทำงาน 05.00-22.00 นาฬิกาของวันก่อนหน้าวันที่มีเรียน ส่วนวันทำงานของนักแสดงเด็กที่เริ่มในวันก่อนหน้าวันที่ไม่มีเรียนควรสิ้นสุดการทำงานไม่เกิน 12.30 นาฬิกาตอนเช้า ของวันที่ไม่มีเรียน
ประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐนิวเม็กซิโก	เวลาทำงาน 05.00-22.00 นาฬิกาในวันก่อนหน้าวันที่มีเรียนและ ถึงเวลา 24.00 นาฬิกาในวันก่อนวันหยุด
เขตปกครองพิเศษฮ่องกง	เวลาทำงาน 07.00-23.00 นาฬิกา
ประเทศไทย ประเทศอสเตรเลีย	อายุต่ำกว่า 3 ปี ให้ทำงานเวลา 06.00 นาฬิกาถึง 18.00 นาฬิกา อายุ 3-14 ปีถึง 23.00 นาฬิกา
ประเทศไทย	ไม่มีกำหนด
ประเทศไทย	อนุญาตให้เด็กที่ทำงานการแสดงสามารถทำงานในเวลา 22.00- 06.00 นาฬิกาได้โดยให้นายจ้างจัดเวลาพักผ่อนให้เด็กตาม สมควร

จากตารางจะเห็นได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยที่มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงโดยเฉพาะในเรื่องเวลาห้ามทำงานเวลาทำงานคืนนั้น ประเทศไทยห้ามลงโทษนักแสดงเด็กในวันที่นักแสดงเด็กมีเรียนและไม่มีเรียนด้วย ส่วนประเทศไทยอสเตรเลียมลัลวิกตอเรียกำหนด

ระยะเวลาทำงานเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดตามอายุของนักแสดงและถึงแม้ว่ามาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศจะกำหนดชั่วโมงการทำงานเริ่มต้นและสิ้นสุดไว้ไม่ตรงกันแต่ก็ยังถือว่าใกล้เคียงกัน รู้จึงต้องมีการออกกฎหมายพิเศษเกี่ยวกับระยะเวลาการทำงานโดยอนุญาตให้นักแสดงเด็กทำงานในเวลากลางคืนแต่มีกำหนดเวลาสิ้นสุดไว้อย่างชัดเจนและกำหนดชั่วโมงการทำงานเวลาพักไว้ให้เหมาะสมกับช่วงอายุของนักแสดงเด็กด้วย

4.3 ปัญหานี้เรื่องการกำหนดให้มีใบอนุญาตการจ้างงานสำหรับนักแสดงเด็ก

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กตามอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศไม่มีกำหนดในเรื่องใบอนุญาตการจ้างงานสำหรับนักแสดงเด็กไว้

ประเทศที่มีกำหนดเรื่องใบอนุญาตนักแสดงไว้โดยเฉพาะก็คือประเทศไทยและรัฐอเมริกาลาร์นิว约ร์กกำหนดห้ามให้ผู้ปกครองของเด็กอนุญาตให้เด็กนั้นทำงานเป็นนักแสดงเด็กได้ เว้นแต่ผู้ปกครองจะมีใบอนุญาตนักแสดงเด็กที่ถูกต้องและสามารถใช้บังคับได้ซึ่งกำหนดไว้ใกล้เคียงกับมาร์ชันนิวเม็กซิโกที่กำหนดให้บุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปีที่เป็นนักแสดงในงานการแสดงต้องได้รับใบอนุญาตที่ออกโดยพนักงานตรวจแรงงานก่อนการเข้าทำงานการแสดง¹² และสอดคล้องกับประเทศอสเตรเลียนลาร์วิกตอร์เรียที่กำหนดเช่นเดียวกันให้เด็กต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะสามารถทำงานได้เว้นแต่เด็กนั้นทำงานให้กับธุรกิจของครอบครัวหรือทำงานหาประสมการณ์ตามที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษา ถ้าหากว่าเด็กขึ้นไปได้รับใบอนุญาตจะถือว่าการจ้างเด็กทำงานเป็นการกระทำผิด¹³ ส่วนเขตปกครองพิเศษของกรุงเทพมหานครก็มีกำหนดเรื่องใบอนุญาตของนักแสดงเด็กเพียงแต่กำหนดให้มีบันทึกการจ้างงานและหนังสือยินยอมให้จ้างงานเด็กจากผู้ปกครองเท่านั้น¹⁴

ประเทศไทยนี้มีเพียงแต่การแจ้งการใช้แรงงานเด็กตาม มาตรา 45 ในกรณีที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้างแต่ไม่มีการออกใบอนุญาตให้นักแสดงเด็กทำงานการแสดงเหมือนอย่างประเทศไทยและรัฐอเมริกาและประเทศอสเตรเลียนลาร์วิกตอร์เรียจากการที่ได้ศึกษาและจากการ

¹² The Biz Parentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New York Child

Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newyork.html>

¹³ Department of Business and Innovation. (2011). Mandatory Code of Practice for the Employment of Children in Entertainment. Retrieved January 3, 2011, from

http://www.business.vic.gov.au/BUSVIC/STANDARD/PC_60947.html

¹⁴ Labour Department. (2011). A Guide to the Employment of Child Entertainers. Retrieved February 24, 2011, from http://www.labour.gov.hk/eng/public/content2_2.htm

สัมภาษณ์นักแสดงเด็กส่วนใหญ่จะเพียงแค่ทำสัญญาจ้างนักแสดงให้ทำงานการแสดงและจ่ายค่าตอบแทนเท่านั้น จะเห็นได้ว่าตามกฎหมายประเทศไทยและประเทศอเมริกาและประเทศอสเตรเลียกำหนดให้มีใบอนุญาตของนักแสดงเด็กโดยให้ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กเป็นผู้จากพนักงานตรวจแรงงานและมีรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของนักแสดงเด็ก ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยที่นักแสดงเด็กจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนเข้าทำงานการแสดงก็เพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานสามารถพิสูจน์และควบคุมเด็กๆ ที่ทำงานด้านการแสดงได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึงทั้งด้านการตรวจสอบภายนอกด้านการคุ้มครองความพร้อมทางร่างกายในการทำงานของนักแสดงเด็ก ด้านการคุ้มครองแรงงานเด็กตามกฎหมายแรงงานเพื่อป้องกันมิให้ลูกເօරັດເອາປຣີຍຈາກນາຍຈ້າງ เป็นต้น ซึ่งประเทศไทยนั้นพนักงานตรวจแรงงานไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบการจ้างงานนักแสดงเด็กได้เนื่องจากไม่ว่าเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และหากจะอ้างอำนาจเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เพื่อให้เข้าไปตรวจสอบดูแลนั้นตาม มาตรา 24 ของพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบมีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก รวมทั้งมีหน้าที่คุ้มครองและตรวจสอบสถานที่ของรัฐและเอกชนเพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กจากการปฏิบัติโดยมิชอบของผู้ปกครองและบุคคลอื่นๆ เช่น การใช้แรงงานเด็กหรือยินยอมให้นักแสดงเด็กทำงานการแสดงแบบทั้งวันทั้งคืนโดยไม่ได้พักผ่อนอย่างเพียงพอ ซึ่งเกิดขึ้นในวงการบันเทิงของประเทศไทยอย่างเห็นได้ชัดแต่ไม่มีผู้ใดร้องเรียนเพราขาดจากความยินยอมของทั้งสองฝ่ายคือนายจ้างและผู้ปกครองของนักแสดงเด็ก จึงทำให้เจ้าหน้าที่ทางรัฐไม่ทราบและไม่ได้เข้าไปตรวจสอบปัญหาเช่นนั้น ดังนั้นผู้เขียนมีข้อสังเกตว่าหากในประเทศไทยมีกฎหมายกำหนดเรื่องใบอนุญาตของนักแสดงเด็กก็จะทำให้พนักงานตรวจแรงงานสามารถเข้าถึงในการควบคุมเด็กที่ทำงานด้านการแสดงได้ ดังนั้นจึงต้องให้รัฐมีการออกกฎหมายพิเศษกำหนดเรื่องการได้รับใบอนุญาตของนักแสดงเด็กจากพนักงานตรวจแรงงานเพื่อการตรวจสอบและคุ้มครองแรงงานเด็กให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.4 ปัญหาในเรื่องการกำหนดให้มีผู้ดูแลนักแสดงเด็กขณะทำงาน

มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ ประเทศไทยและอเมริกามีกฎหมายรัฐนิวเม็กซิโก เขตปกครองพิเศษช่องกง และประเทศไทยปั่น ไม่มีกำหนดการคุ้มครองในเรื่องผู้ดูแลนักแสดงเด็ก ไว้เป็นพิเศษ

แต่ประเทศไทยและอเมริกามีกฎหมายกำหนดให้นายจ้างจัดหาผู้ดูแลและรับผิดชอบซึ่งมีหน้าที่ดูแลนักแสดงเด็กตลอดระยะเวลาที่นายจ้างจ้างนักแสดงเด็กนั้นทำการแสดงหรือให้ผู้ปกครองเป็นผู้ดูแลนักแสดงเด็กนั้นแทนก็ได้โดยจะต้องจัดให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบ

อย่างน้อย 1 คน ต่อเด็ก 20 คน¹⁵ ซึ่งบัญญัติไว้ในลักษณะเดียวกับประเพณีอสเตรเลีย นิวซีแลนด์และออสเตรเลียที่ว่าให้นายจ้างจัดหาผู้ดูแลนักแสดงเด็กสำหรับเด็กที่มีอายุมากกว่า 12 สัปดาห์ และน้อยกว่า 6 ปี เด็กผู้นี้จะต้องได้รับการควบคุมดูแลโดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อต่อนายจ้างและได้รับมอบอำนาจโดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กผู้นี้หรือบุคคลที่ได้รับการรับรองตามหนังสือราชการจากนายบุคคลนี้ว่ามีคุณสมบัติดูแลเด็กเยาว์วัยหรือพยาบาลวิชาชีพ ที่ได้รับการฝึกอบรมหรือพยาบาลดูแลสุขภาพแม่และเด็กวิชาชีพ และสำหรับเด็กที่มีอายุมากกว่า 6 ปี เด็กผู้นี้จะต้องได้รับการควบคุมดูแลโดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อโดยนายจ้างและได้รับมอบอำนาจจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กหรือควบคุมดูแลโดยผู้ที่ได้รับการฝึกฝนหรือมีประสบการณ์ในการดูแลเด็กที่มีอายุท่ากันเด็กที่ตนจะทำหน้าที่ควบคุมดูแล¹⁶

ในประเทศไทยไม่มีกฎหมายกำหนดเรื่องผู้ดูแลของนักแสดงเด็กซึ่งผู้ดูแลนักแสดงเด็กมักจะเป็นผู้เชี่ยวชาญดูแลในระหว่างการทำงานถ่ายทำภาพยนตร์ โฆษณา โดยมีการถ่ายแบบหลายๆ แบบแตกต่างกันไป บางแบบหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานนั้นอาจไม่สมควรและไม่เหมาะสมสำหรับเด็กซึ่งยังอ่อนน้อมถ่อมตัว ไม่ทันถ้วนที่อาจเกิดอันตรายซึ่งแก่ชีวิต ได้และจากการที่ผู้จัดการได้ไปทำการสัมภาษณ์นักแสดงเรื่องผู้ดูแลนักแสดงเด็กส่วนใหญ่จะเป็นผู้ปกครอง คือ บิดามารดาที่มาดูแลเด็กเองทั้งเรื่องเวลาทำงาน สุขภาพอนามัย ความปลอดภัย ฯลฯ ซึ่งหากกฎหมายมีกำหนดเรื่องผู้ดูแลนักแสดงเด็กโดยนายจ้างเป็นผู้จัดทำให้อบายนั้นจะเป็นประเทศสหราชอาณาจักรและประเพณีอสเตรเลียมีความสำคัญและหากจะจัดทำกฎหมายนี้ให้มีความเชี่ยวชาญในการดูแลเด็กก็จะทำให้ลืมเบื้องค่าใช้จ่ายของบิดามารดาเอง หากไม่มีผู้ดูแลนักแสดงเด็ก ก็จะไม่มีผู้ดูแลในระหว่างการทำงานซึ่งต้องพยายามดูแลตั้งแต่การแต่งตัว รวมทั้งความปลอดภัยในการทำงานด้านการแสดง โดยการจัดทำให้นักแสดงเด็กในวัยอ่อนน้อมถ่อมตัว มีผู้ดูแลเป็นเสมือนตอบสนองนโยบายของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 ที่กำหนดคุ้มครองแรงงาน

¹⁵ The Biz Parentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New York Child

Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newyork.html>

¹⁶ Department of Business and Innovation. (2011). Mandatory Code of Practice for the Employment of Children in Entertainment. Retrieved January 3, 2011, from http://www.business.vic.gov.au/BUSVIC/STANDARD/PC_60947.html

เด็กให้ได้รับสวัสดิการที่เป็นธรรมอีกด้วย ดังนั้นรัฐจึงจะต้องมีการออกกฎหมายพิเศษในส่วนผู้ดูแลนักแสดงเด็กดังกล่าวเพื่อไม่ให้เป็นภาระของฝ่ายผู้ปกครองของนักแสดงเด็กมากจนเกินไป โดยผลักภาระให้แก่นายจ้างในการจัดหาผู้ดูแลที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลเด็กเองอีกทั้งเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการใช้แรงงานเด็กของไทยในเรื่องการดูแลนักแสดงเด็กในขณะทำงาน

4.5 ปัญหานิรွลงการกำหนดให้มีการตรวจร่างกายทางแพทย์

มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศได้กำหนดให้มีการตรวจร่างกายทางแพทย์โดยกำหนดไว้ในอนุสัญญา ฉบับที่ 78 ว่าด้วยการตรวจทางการแพทย์สำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อความเหมาะสมในการทำงานที่มิใช่อุตสาหกรรมปี ค.ศ. 1946 เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีจะไม่ได้รับอนุญาตให้รับจ้างหรือทำงานในงานที่มิใช่งานอุตสาหกรรม เว้นแต่ได้ผ่านการตรวจทางการแพทย์แล้วเห็นว่าเหมาะสมที่จะทำงานนี้ได้ การตรวจสุขภาพเพื่อความเหมาะสมในการทำงานจะต้องดำเนินการโดยแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยอมรับและจะต้องได้รับการรับรองโดยใบรับรองทางการแพทย์หรือโดยการรับรองในใบอนุญาตทำงานหรือในสมุดทำงานของนายจ้าง

ประเทศไทยบรรลุอเมริกา มาตรฐานนิว约ร์ก ได้กำหนดเรื่องการตรวจร่างกายทางแพทย์ก่อนเริ่มทำงานไว้ในเรื่องการขอใบอนุญาตนักแสดงเด็ก ซึ่งต้องมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญภายในรัฐที่นักแสดงเด็กอาศัยอยู่หรือรัฐที่เด็กทำงานลงชื่อรับรองระบุว่าผู้เยาว์ได้รับการตรวจร่างกายภายใน 6 เดือนก่อนวันขออนุญาตและสุขภาพของผู้เยาว์แข็งแรงสามารถทำงานได้¹⁷ ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญา แรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 79 แต่ประเทศไทยอสเตรเลียกำหนดเพียงวันนายจ้างจะต้องไม่จ้างเด็กที่นายจ้างผู้นั้นรู้ว่าเด็กกำลังป่วยไม่พร้อมที่จะทำงานหรือเป็นโรคติดต่อที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพของผู้อื่นๆ ในสถานที่ทำงาน ซึ่งประเทศไทยอสเตรเลียมีได้กำหนดให้มีการตรวจร่างกายทางแพทย์ไว้อย่างชัดเจน¹⁸ สำหรับประเทศไทยบรรลุอเมริกา มาตรฐานนิวเม็กซิโก เขตปกครองพิเศษซองกงและประเทศไทยผู้ปุนนั้นไม่มีกำหนดในเรื่องนี้ไว้

¹⁷ The Biz Parentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New York Child

Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newyork.html>

¹⁸ Department of Business and Innovation. (2011). Mandatory Code of Practice for the Employment of Children in Entertainment. Retrieved January 3, 2011, from http://www.business.vic.gov.au/BUSVIC/STANDARD/PC_60947.html

กฎหมายคุ้มครองแรงงานของไทยในเรื่องการตรวจสุขภาพได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจสุขภาพของลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง โดยตรวจสุขภาพลูกจ้างครั้งแรกให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับลูกจ้างเข้าทำงาน และตรวจสุขภาพลูกจ้างครั้งต่อไปอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในการนี้ที่ลักษณะหรือสภาพของงานที่เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงนั้น มีความจำเป็นต้องตรวจสุขภาพตามระยะเวลาอื่น ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจสุขภาพของลูกจ้างตามระยะเวลาดังนี้

ในการนี้นายจ้างเปลี่ยนงานของลูกจ้างที่มีอันตรายแตกต่างไปจากเดิม ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจสุขภาพของลูกจ้างทุกครั้งให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เปลี่ยนงาน

ผู้เขียนได้ทำการสัมภาษณ์นักแสดงเด็กซึ่งพบปัญหาในลักษณะเดียวกัน คือ แรงงานเด็กส่วนใหญ่นายจ้างไม่ได้จัดให้มีการตรวจสุขภาพภายใน 30 วัน นับแต่รับลูกจ้างเข้าทำงานเลย ซึ่งเป็นปัญหาในทางปฏิบัติที่นายจ้างมักจะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎหมายคุ้มครองแรงงานของไทยไม่ได้กำหนดเรื่องการตรวจสุขภาพของแรงงานเด็กไว้โดยเฉพาะ ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการการตรวจสุขภาพของแรงงานเด็กเป็นมาตรการที่สำคัญ เพราะเป็นประโยชน์ทั้งฝ่ายแรงงานเด็กและฝ่ายนายจ้างด้วยการทำงานการแสดงนั้นเด็กควรได้รับการตรวจร่างกายซึ่งจะเป็นการประเมินสุขภาพเด็กว่าร่างกายพร้อมในการทำงานหรือไม่เพื่อคุ้มครองร่างกายของเด็กนั้นสามารถได้รับแสงสี เสียง หรือสภาพแวดล้อมในกองถ่ายทำการแสดงได้หรือไม่ หรือสุขภาพร่างกายของเด็กนั้นแข็งแรงพอที่จะสามารถทำงานการแสดงในเวลากลางคืนถึงกี่โมงและพร้อมที่จะไปเรียนในตอนเช้าได้หรือไม่ และระหว่างการทำงานนักแสดงเด็กไม่ได้รับอันตรายใดๆ ต่อร่างกายจนกระแทกสูด การทำงานนั้นแล้วร่างกายของนักแสดงเด็กยังปกติเหมือนก่อนเริ่มทำงานหรือไม่ อีกทั้งยังเป็นการสนองนโยบายของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 ที่คุ้มครองแรงงานเด็กให้ได้รับสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติอีกด้วย ดังนั้นรัฐจึงต้องมีการออกกฎหมายพิเศษเพื่อคุ้มครองเด็กในงานด้านการแสดงโดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องการตรวจสุขภาพแรงงานเด็กไว้

4.6 ปัญหานี้ในเรื่องการกำหนดให้มีความปลอดภัยของนักแสดงเด็ก

มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ และประเทศญี่ปุ่นไม่มีการกำหนดการคุ้มครองในเรื่องความปลอดภัยของนักแสดงเด็กไว้เป็นพิเศษ แต่มีกฎหมายมาตรฐานแรงงานประเทศไทยรัฐอเมริกาและรัฐนิวยอร์กได้กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยและสุขภาพของนักแสดงเด็กไว้ โดยนายจ้างควรได้รับข้อมูลและการศึกษาของนักแสดงเด็กและครอบครัวหรือผู้ปกครองของเด็กนั้นในการป้องกันเรื่องความปลอดภัยหรือสุขภาพอนามัยของนักแสดงเด็กรวมถึงอันตราย

ที่เกิดจากการแสดงซึ่งจะสามารถคาดหมายได้นอกจากนั้นก็แสดงเด็กต้องได้รับการศึกษาและการฝึกซ้อมอย่างเพียงพอสำหรับการแสดงเฉพาะนั้นเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของนักแสดงเด็กนั้นเองและนักแสดงเด็กที่อายุน้อยกว่า 16 เดือนไม่ควรสัมผัสแสงมากเกิน 100 ฟุต ของความเข้มของแสงนานกว่า 30 วินาที และไม่ควรให้มีเสียงดังกว่า 80 เดซิเบล และไม่ควรให้เด็กสัมผัสกับเสียงดังกว่า 70 เดซิเบล นานเกิน 30 นาที¹⁹ ส่วนมูลรัฐนิวเม็กซิโกได้กำหนดมาตรฐานการคุ้มครองความปลอดภัยของนักแสดงเด็กไว้ใกล้เคียงกัน คือนายจ้างต้องจัดหาความปลอดภัยที่พักอาศัยสำหรับนักแสดงเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อพักผ่อนในสถานที่ทำงานระหว่างเวลาไม่ทำงานและห้ามนายจ้างซักจูงล่อหลวงหรือมีสัญญาภักนักแสดงเด็กหรือใช้ประโยชน์เกี่ยวกับเพศเพื่อวัตถุประสงค์ในการทำงานการแสดง²⁰

สำหรับเขตปกครองพิเศษช่องกั้น งานการแสดงต้องไม่ทำให้เด็กได้รับอันตรายทึ้งในด้านความปลอดภัย อนามัยและสวัสดิภาพ ตลอดจนไม่ส่งผลกระทบต่อทั้งการเรียนและจิตใจของเด็ก แต่เพื่อเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของนักแสดงเด็กหน่วยงานผู้จัดการทำประกันอุบัติเหตุหรือประกันอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองเด็กกรณีที่เกิดอุบัติเหตุระหว่างการแสดง²¹

ประเทศไทยสเตรเดีย กำหนดว่าถ้าหากว่าเด็กป่วยหรือได้รับบาดเจ็บระหว่างที่ทำงานอยู่ ผู้ว่าจ้างจะต้องแจ้งแก่พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองของเด็กคนใดคนหนึ่งในทันทีเกี่ยวกับอาการตามจริงที่เกิดขึ้นหรือในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อพ่อแม่ผู้ปกครองได้ก็จะต้องติดต่อผู้ที่พ่อแม่ผู้ปกครองได้เคยระบุไว้ให้เป็นผู้รับแจ้งเหตุแทน²²

จากการเปรียบเทียบดูจากต่างประเทศนั้นแล้วก็ทำให้เข้าใจได้ว่าแต่ละประเทศกำหนดกฎหมายไว้เพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ คุ้มครองความปลอดภัยของนักแสดงเด็ก และประเทศไทยไม่มีกำหนดไว้เป็นกฎหมายในเรื่องความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้างในงานด้านการแสดงไว้โดยเฉพาะ โดยมีแต่พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ซึ่งรายละเอียดได้ระบุรายละเอียดในรูปของกฎกระทรวงฉบับต่างๆ ปัจจุบันก็ยัง

¹⁹ The BizParentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New York Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newyork.html>

²⁰ The BizParentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New Mexico Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newmexico.html>

²¹ Labour Department. (2011). A Guide to the Employment of Child Entertainers. Retrieved February 24, 2011, from http://www.labour.gov.hk/eng/public/content2_2.htm

²² Department of Business and Innovation. (2011). Mandatory Code of Practice for the Employment of Children in Entertainment. Retrieved January 3, 2011, from http://www.business.vic.gov.au/BUSVIC/STANDARD/PC_60947.html

ไม่มากพอที่จะครอบคลุมในทุกลักษณะทำให้หากเกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายกรณีที่นายจ้างฝ่าฝืนหรือสถานประกอบการมีสภาพแวดล้อมอยู่ในลักษณะไม่ปลอดภัยแก่การทำงานของลูกจ้าง หากไม่เข้ากรณีตามกฎหมายแรงงานที่มีอยู่บัญญัติไว้ก็ไม่สามารถที่จะลงโทษตาม มาตรา 148 ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องออกกฎหมายแรงงานเรื่องที่หมายจะสมกับการทำงานการแสดงให้ครอบคลุม โดยเริ่วซึ่งผู้เขียนได้สัมภาษณ์นักแสดงเด็กเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยในการแสดง นักแสดงเด็กได้กล่าวว่าเคยแสดงละครเรื่องหนึ่งซึ่งต้องแสดงขึ้นมาจากน้ำตกตอนโดยเป็นคลองชุดน้ำบุ่นๆ ไม่มีอะไรที่ทำให้เราแน่ใจว่าน้ำนั้นมีเชื้อโรคหรือไม่เพราทางนายจ้างไม่ได้นำมาไปตรวจสอบว่า มีเชื้อโรคแต่อย่างใดอันตรายต่อนักแสดงหรือไม่อีกรังหนึ่งที่ได้รับอันตรายร้ายแรงที่สุด คือ เอ็นข้อเท้าฉีกซึ่งเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานการแสดงและในวันนั้นทางกองถ่ายนำส่งโรงพยาบาล และจ่ายค่ารักษาในวันนั้นแต่เอ็นข้อเท้าฉีกต้องเข้าฟื้อกเป็นเวลา 2 เดือน ไปโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่องและต้องทำการกายภาพฟื้นฟูเดิน ซึ่งค่าใช้จ่ายต่อเนื่องนี้ไม่มีผู้ได้รับผิดชอบต่อ อีกทั้งต้องมาถ่ายทำการแสดงต่อห้องที่ซึ่งไม่สามารถเดินได้เป็นปกติโดยทางกองถ่ายเลือกที่จะถ่ายเฉพาะส่วนบนเพื่อไม่ให้เห็นขาที่ได้รับอุบัติเหตุ และนักแสดงเด็กอีกคนหนึ่งเคยได้รับอุบัติเหตุเล็กน้อยจากไฟที่ใช้ในการถ่ายทำระเบิดแต่มีผ้าคาดข่ายป้องอยู่จึงได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยและทางกองถ่ายนำส่งโรงพยาบาลและทางบริษัทผู้จ้างงานเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่านักแสดงเด็กบางคนก็ได้รับการคุ้มครองที่ดีแต่บางคนนั้นก็ไม่ได้รับความคุ้มครองไว้อย่างเพียงพอโดยขึ้นอยู่กับสังกัดหรือบริษัทที่จ้างงานและความโชคดีของเด็กนั้น ปัจจุบันกฎหมายของประเทศไทยไม่ได้มีบทบัญญัติที่กำหนดให้นายจ้างจัดมาตรการความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยในการทำงานของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงนี้เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นต่อนักแสดงเด็กก็ไม่มีกฎหมายบังคับให้นายจ้างรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายตลอดระยะเวลาถ่ายทำ จึงเป็นเหตุให้นักแสดงเด็กเป็นฝ่ายรับผิดชอบเรื่องค่ารักษาพยาบาลนี้เองผู้เขียนจึงให้ความเห็นว่ารัฐบาลจะเป็นต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองแก่แรงงานเด็กเหล่านี้โดยให้กำหนดทั้งทางการป้องกันความปลอดภัยให้เกิดอันตรายต่อนักแสดงเด็กและกำหนดถึงการเยียวยาหรือความรับผิดชอบต่อนักแสดงเด็กเมื่อเกิดอุบัติเหตุต่อนักแสดงเด็กนั้นขึ้นแล้วด้วย

หากวิเคราะห์กฎหมายของเขตปกครองพิเศษอ่องกงที่ให้หน่วยงานผู้จัดการทำประกันอุบัติเหตุหรือประกันอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองเด็กกรณีที่เกิดอุบัติเหตุระหว่างการแสดงซึ่งประเทศไทยไม่มีกฎหมายบังคับให้นายจ้างต้องทำประกันภัยในงานที่นายจ้างได้สั่งหรือมอบหมายให้ลูกจ้างทำแต่อย่างใดโดยไม่ได้มีการวางแผนก่อนที่ให้ผู้ผลิตงานแสดงต้องเอาประกันภัยไว้เป็นภาคบังคับทำองเดียวกับประเทศไทยอ่องกงเนื่องจากการแสดงส่วนใหญ่จะมีการหลักเลี่ยงเป็นสัญญาจ้างทำของทำให้นักแสดงไม่สามารถได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเงินทดแทนส่วนการไปใช้สิทธิ

พ้องร่องในเรื่องลงทะเบียนกีต้องเสียค่าใช้จ่ายทำให้ไม่อาจเขียวความเสียหายได้ทันและค่าเสียหายที่ได้รับบางครั้งไม่คุ้มกับเวลาและค่าใช้จ่ายที่เสียไปดังนั้นหากประเทศไทยมีระบบประกันภัยสำหรับนักแสดงเด็กมารองรับก็จะสามารถได้รับเงินค่าสินไหมทดแทนได้จากบริษัทประกันภัยได้ทันทีดังนั้นปัจจุบันกฎหมายของประเทศไทยมีได้มีบทบัญญัติที่กำหนดให้นายจ้างจัดมาตรการความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยในการทำงานของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงนี้เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นต่อนักแสดงเด็กก็ไม่มีกฎหมายบังคับให้นายจ้างรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายตลอดระยะเวลาภัยจึงเป็นเหตุให้นักแสดงเด็กเป็นฝ่ายรับผิดชอบเรื่องค่ารักษาพยาบาลนี้เอง อีกทั้งการที่ให้นายจ้างมีการกำหนดความปลอดภัยสำหรับนักแสดงเด็กยังเป็นการสนองนโยบายของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 ที่คุ้มครองแรงงานเด็กให้ได้รับสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติอีกด้วย ดังนั้นรัฐจึงจำเป็นจะต้องออกกฎหมายพิเศษเพื่อให้ความคุ้มครองแก่แรงงานเด็กในงานด้านการแสดงเหล่านี้

4.7 ปัญหาในเรื่องการกำหนดให้มีบัญชีเงินฝากของนักแสดงเด็ก

มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ เบตปักครองพิเศษอ่องกง ประเทศօสเตรเลียและประเทศญี่ปุ่น ไม่มีการกำหนดการคุ้มครองในเรื่องบัญชีเงินฝากของนักแสดงเด็กไว้เป็นพิเศษ

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 32 ระบุว่าเด็กมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจนั้นแปลว่า เด็กจะต้องได้รับการคุ้มครองจากการถูกเอาไว้ เอาเปรียบในเรื่องรายได้หรือค่าตอบแทนแรงงาน กล่าวคือ เมื่อมีการใช้แรงงานเด็กก็จะต้องมีการจ่ายค่าจ้างอย่างถูกต้องและเป็นธรรมแก่ตัวเด็ก ให้เด็กมีโอกาสใช้เงินที่เขากำหนดได้บ้าง มิใช่บิดามารดาผู้ปกครองเป็นผู้รับค่าจ้างแต่ตัวเด็กทำงานโดยไม่มีโอกาสได้รับค่าจ้าง ซึ่งไม่ต่างอะไรมาก การขายเด็กไปเป็นทาสนั้นเอง ดังนั้นในการคุ้มครองแรงงานของประเทศไทยตาม มาตรา 51 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานจึงได้กำหนดคุ้มครองในเรื่องที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองรับค่าจ้างของเด็กไปล่วงหน้าหมดก่อนที่จะมีการจ้างงานกันหรือในขณะที่มีการจ้างงานกันเอาไว้ หมายความว่าถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับค่าจ้างกันไปก่อนนอกจากจะผิดกฎหมายแล้ว ยังไม่ถือว่าเป็นการจ่ายค่าจ้างของลูกจ้างเด็กด้วย ดังนั้นมีอธิบายว่าการรับกำหนดที่จะต้องจ่ายค่าจ้างให้ลูกจ้างเด็กก็จะต้องจ่ายค่าจ้างให้เด็กตามที่ตกลงกำหนดอัตราค่าจ้างกันไว้ จะหักเงินส่วนที่จ่ายไปก่อนโดยอ้างว่าเป็นค่าจ้างไม่ได้ เพราะกฎหมายห้ามไว้ ซึ่งวิธีนี้จะช่วยให้เด็กได้รับเงินค่าจ้างของตนอย่างเต็มที่ เป็นการให้ความคุ้มครองในเรื่องการจ่ายค่าจ้างแก่แรงงานเด็กที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาดังกล่าวมาแล้ว

อิกทั้งเพื่อคุ้มครองมิให้มีคดีที่บุตรฟ้องบิดามารดาเพื่อเรียกเงินที่มาจากการค้าจ้างทำงาน การแสดงของบุตรของหรือเรียกว่าคดีอุทลุมเป็นคดีที่บุตรเป็นนักแสดงเด็ก โดยมีบิดามารดาที่เป็นผู้รับเงินจากนายจ้างของนักแสดงเด็กมีปัญหาที่เกิดขึ้นว่าเงินรายได้ของนักแสดงเด็กนี้ไม่ใช่เงินส่วนนี้เมื่อกฎหมายกำหนดเพียงให้บิดามารดาเป็นผู้รับเงินรายได้ของนักแสดงเด็กแต่หากบิดามารดาได้กระทำการบังคับ บุญชูหรือกระทำการรุนแรงต่อเด็กเพื่อให้เด็กทำงานเพื่อตนเองจะได้เงินรายได้ของนักแสดงเด็ก ซึ่งเปรียบเสมือนกับเป็นการใช้แรงงานเด็ก โดยไม่คำนึงถึงเด็กอย่างเช่นอนุสัญญา ฉบับที่ 182 ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก ค.ศ. 1999 ดังนั้นประเทศไทยจึงออกกฎหมายเพื่อกำหนดให้นักแสดงเด็กมีบัญชีเงินฝากของเด็กเองซึ่งผู้ปกครองของนักแสดงต้องแจ้งเลขบัญชีเงินฝากให้แก่นายจ้างทราบภายใน 15 วัน นับจากวันเริ่มจ้างนักแสดงเด็กทำงาน โดยบัญชีนั้นอาจให้ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กนั้นทำหน้าที่เป็นผู้รับฝากเงินได้กรณีที่ผู้ปกครองมิให้ผู้รับฝากเงินผู้ปกครองมีอำนาจสอบทานผู้รับฝากเงินถึงเรื่องบัญชีเงินฝากเมื่อนายจ้างได้โอนเงินจำนวนมากกว่าร้อยละ 15 ของรายได้ทั้งหมดแล้วและเมื่อบัญชีของนักแสดงเด็กมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่มีผลต่อภาระหน้าที่ของนายจ้าง ผู้รับฝากเงินจำต้องแจ้งให้นายจ้างทราบทันที²³

ส่วนมลรัฐนิวเม็กซิโก ก็ได้มีกฎหมายบัญชีเรื่องบัญชีเงินฝากของนักแสดงเด็กไว้ก็อ หากค่าจ้างในการจ้างนักแสดงเด็กมีมูลค่ามากกว่านั่งพันหรือยูนิตอลลาร์ (\$1000)²⁴ ขึ้นไป จะต้องมีการเปิดบัญชีเงินฝากของนักแสดงเด็กนั้นซึ่งเป็นหน้าที่ของพ่อแม่หรือผู้ปกครองหรือผู้มีอำนาจในบัญชีภายใน 7 วันหลังจากที่สัญญาการจ้างจ้างได้รับการลงนามโดยนักแสดงเด็กผู้นั้นจะไม่สามารถใช้บัญชีเงินฝากนั้นด้วยตัวเองได้จนกว่าจะมีอายุถึง 18 ปีหรือจนกว่าจะได้รับสิทธิตามกฎหมาย นายจ้างจะต้องฝากเงินเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของเงินรายได้สุทธิของนักแสดงเด็กนั้นภายใน 15 วันที่ได้ทำการแสดง²⁵

ในทางปฏิบัติผู้ปกครองของเด็กจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลเรื่องรายได้ส่วนนี้เอง โดยเด็กส่วนใหญ่ก็ยินยอมและเติมใจเนื่องจากเห็นว่าเป็นผู้ให้และคงดูแลเรื่องค่าใช้จ่ายในบ้านและตัวเด็กเองด้วย อิกทั้งผู้ปกครองเป็นผู้ยื่นจ่ายภาษีแทนนักแสดงเด็กด้วย หากเปรียบเทียบกับ

²³ The BizParentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New York Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newyork.html>

²⁴ 1 ดอลลาร์ = 31.0872 บาท อัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2554.

²⁵ The BizParentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New Mexico Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newmexico.html>

ประเทศไทยจึงมีมาตรการดูแลเด็กและเยาวชนอย่างเข้มงวด ไม่ใช่แค่การห้ามสูบบุหรี่ แต่เป็นการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด เช่น การห้ามนำเครื่องดื่ม含酒精饮料 หรือสิ่งของที่มีสารก่อภัยเข้าสู่สถานศึกษา การห้ามนำโทรศัพท์มือถือเข้าห้องเรียน การห้ามนำสัตว์เลี้ยงเข้าห้องเรียน เป็นต้น กฎหมายดังนี้เป็นเครื่องยืนยันถึงความตั้งใจของประเทศไทยในการรักษาสุขภาพของเยาวชน ให้ได้มาตรฐานสากล

นอกจากมาตรการด้านกฎหมายแล้ว ประเทศไทยยังมีการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและป้องกันภัยคุกคามอย่างต่อเนื่อง อาทิ การเฝ้าระวังการนำสิ่งของเสพติดเข้าสู่สถานศึกษา การเฝ้าระวังการนำยาเสพติดเข้าสู่สถานศึกษา การเฝ้าระวังการนำอาชญากรรมเข้าสู่สถานศึกษา และการเฝ้าระวังการนำสิ่งของเสพติดเข้าสู่สถานศึกษา ฯลฯ ทั้งนี้ จุดสำคัญของการเฝ้าระวังและป้องกันภัยคุกคามคือ การเฝ้าระวังการนำสิ่งของเสพติดเข้าสู่สถานศึกษา ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อสุขภาพของเยาวชน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่คุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง ตลอดจนสภาพการทำงาน ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานเด็กที่ทำงานในงานด้านการแสดง รวมถึงศึกษากฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กของประเทศไทย อนุสัญญาและข้อแนะขององค์การแรงงานระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแรงงานเด็ก รวมถึงกฎหมายแรงงานเด็กของต่างประเทศที่คุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง ไว้โดยเฉพาะ โดยศึกษาจากเอกสาร และการค้นคว้าในอินเตอร์เน็ต รวมทั้งการสัมภาษณ์นักแสดงเด็กเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติและเป็นประโยชน์ต่อการออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมและสามารถบังคับใช้ได้จริงเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงให้ใกล้เคียงกับประเทศต่างๆ

จากการศึกษาสาระสำคัญของการคุ้มครองแรงงานเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เปรียบเทียบกับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศและกฎหมายของต่างประเทศพบว่าการใช้แรงงานเด็กยังมีบทบัญญัติคุ้มครองแรงงานเด็กในลักษณะงานทั่วไปในส่วนใหญ่ ซึ่งงานด้านการแสดงนั้นมีลักษณะแตกต่างจากงานลักษณะทั่วไป โดยบทบัญญัตินั้นมีกำหนดเด็กที่ทำงานเด็กในงานด้านการแสดง ไว้เพียงมาตราเดียว คือ มาตรา 47 เรื่องการทำงานกลางคืน ซึ่งสามารถอนุญาตให้นักแสดงเด็กทำงานได้อย่างไม่มีกฎหมายกำหนดระยะเวลา ทำให้การคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพและความเหมาะสมอย่างเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จนเกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง ไว้โดยเฉพาะเพื่อให้นักแสดงเด็กได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

การคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงนั้นตามประเทศต่างๆ ทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา คลรัตนิวยอร์ก คลรัตนิวเม็กซิโก เบตปกรองพิเศษช่องกง ประเทศอสเตรเลีย แต่ละประเทศนั้นได้มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง ไว้โดยเฉพาะ ซึ่งต่างจากองค์การแรงงานระหว่างประเทศและประเทศไทยที่ต้องนำบทบัญญัติแรงงานเด็กทั่วไปมาปรับใช้

กับแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงเหมือนอย่างกับประเทศไทย โดยทำให้เกิดปัญหาตามมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องอายุขันต่ำของนักแสดงเด็ก การกำหนดระยะเวลาการทำงานของนักแสดงเด็ก การมีใบอนุญาตการจ้างงานสำหรับนักแสดงเด็ก การกำหนดให้มีผู้ดูแลนักแสดงเด็กขณะทำงาน การตรวจร่างกายทางแพทย์ก่อนเริ่มทำงาน การให้มีความปลอดภัยสำหรับนักแสดงเด็ก บัญชีของนักแสดงเด็ก เป็นต้น สรุปได้ดังนี้

1) ปัญหารื่องอายุขันต่ำ ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็ก มาตรา 44 นั้น ได้กำหนดอายุขันต่ำไว้เพียง อายุ 15 ปี เท่านั้น ซึ่งลักษณะงานด้านการแสดงนั้นคือการเลียนแบบวิถีชีวิตของสังคม โดยในสังคมจะมีประชาชนหลากหลายวัยต่างกัน ทั้งวัยเด็ก วัยรุ่น วัยกลางคน และวัยรุ่น ดังนั้นการแสดงจึงต้องมีนักแสดงซึ่งเป็นวัยเด็กมาร่วมทำงานการแสดงด้วยเพื่อให้สมบทบาทในลักษณะนี้ได้ ดังนั้นรัฐจึงควรออกกฎหมายอนุญาตให้นักแสดงวัยเด็กทำงานด้านการแสดงได้โดยได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานด้วย

2) ปัญหารื่องการกำหนดระยะเวลาการทำงานของนักแสดงเด็ก ปัจจุบันกฎหมายคุ้มครองแรงงานของประเทศไทยยังคงให้แรงงานเด็กทำงานตามชั่วโมงการทำงานเท่ากับแรงงานผู้ใหญ่ อีกทั้งเด็กที่ทำงานด้านการแสดงตาม มาตรา 47 วรรคสอง กฎหมายก็ยังเปิดโอกาสให้เด็กทำงานในเวลากลางคืน 22.00–06.00 นาฬิกา ได้อีก ทั้งนี้ให้นายจ้างกำหนดเวลาพักผ่อนตามสมควรได้เองอีกด้วย เนื่องจากความจำเป็นที่ต้องทำการถ่ายทำการแสดงในแต่ละภาคแต่ละเวลาเพื่อความสมจริงนั้น นักแสดงเด็กจึงจำเป็นต้องทำงานการแสดงในเวลากลางคืน แต่ทั้งนี้มิใช่รัฐออกกฎหมายอนุญาตให้แรงงานเด็กในงานด้านการแสดงทำงานตลอดทั้งวันทั้งคืน จึงเห็นได้ว่ารัฐต้องออกกฎหมายพิเศษกำหนดเวลาการทำงานให้สำหรับแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงไว้โดยเฉพาะ

3) ปัญหารื่องการกำหนดให้มีใบอนุญาตการจ้างงานสำหรับนักแสดงเด็ก พนบฯ ในปัจจุบันกฎหมายคุ้มครองแรงงาน มาตรา 45 กำหนดเพียงให้มีการแจ้งต่อพนักงานตรวจแรงงาน ว่านายจ้างได้จ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้างและแจ้งเมื่อการจ้างสิ้นสุดลง ซึ่งหากนายจ้างไม่แจ้งการจ้างดังกล่าว พนักงานตรวจแรงงานก็ไม่สามารถเข้ามาตรวจสอบได้ แต่หากมีการออกใบอนุญาตให้นักแสดงเด็กจะทำให้เป็นประโยชน์ต่อนักแสดงเด็กในการที่พนักงานตรวจแรงงานสามารถตรวจสอบและความคุ้มเด็กที่ทำงานด้านการแสดงได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง พร้อมให้ความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน อีกทั้งเพื่อป้องกันมิให้ลูกเจ้ารักเจ้าเปรียบจากนายจ้างได้อีกด้วย

4) ปัญหารื่องการกำหนดให้มีผู้ดูแลนักแสดงเด็กในขณะทำงาน ประเทศไทยไม่มีกฎหมายกำหนดเรื่องผู้ดูแลนักแสดงเด็กไว้ ซึ่งผู้ดูแลมักจะเป็นผู้เชี่ยวชาญดูแลและห่วงใย การถ่ายทำการแสดงซึ่งการแสดงบางจากอาจไม่เหมาะสมและไม่สมควรแก่เด็กซึ่งอยู่ในวัยที่อ่อนแอด้วยสุขภาพกาย จิตใจ และสติปัญญาอาจได้รับอันตรายและหากดูแลไม่ทันถ้วงทีอาจเกิดอันตราย

ถึงแก่ชีวิตได้ และบางที่ผู้ป่วยขององค์นักแสดงเด็กอาจไม่สามารถมาดูแลนักแสดงเด็กได้ทุกเวลา ที่ทำงาน ดังนั้นรัฐจึงต้องออกกฎหมายกำหนดให้นายจ้างจัดหาผู้ดูแลให้แก่นักแสดงเด็กด้วย

5) ปัญหาเรื่องการกำหนดให้มีการตรวจร่างกายทางแพทย์ของแรงงานเด็ก พบว่า กฎหมายคุ้มครองแรงงานมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจร่างกายของแรงงานเด็กไว้ในพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 โดยกำหนดให้ตรวจร่างกายหลังจากรับทำงานภายใน 30 วัน ซึ่งแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงนี้ เป็นการทำงานที่ต้องได้รับแสง สี เสียง หรือสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัยโดยอาจเป็นอันตรายต่อ สุขภาพร่างกายโดยตรง เช่น ถ่ายทำกับกองของยะ อยู่ใกล้เสียงปืนหรือปะทัด หรือต้องดำเนินนาในคลอง เป็นต้น แรงงานเด็กเหล่านี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักแสดงเด็กควรจะได้รับการตรวจร่างกาย ก่อนการทำงานเพื่อร่างกายเด็กอาจไม่มีภูมิคุ้มกันเพียงพอต่อเชื้อโรคต่างๆ หรือไม่อาจทนกับกลิ่น เสียง หรือแสง ในกองถ่ายได้ ซึ่งรวมไปถึงการตรวจร่างกายระหว่างทำงานและหลังจากการแสดงสิ้นสุดลงด้วย ถือได้ว่ามาตรฐานการในเรื่องดังกล่าวของกฎหมายคุ้มครองแรงงานยังไม่ได้ มาตรฐานตามที่องค์กรแรงงานระหว่างประเทศได้กำหนดไว้ และเมื่อเทียบกับต่างประเทศนั้น ประเทศอื่นๆ ให้ความคุ้มครองนักแสดงเด็กในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ต้อง มีมาตรการในเรื่องนี้กำหนดไว้ให้ชัดเจนเพื่อกุศลของสุขภาพร่างกายและอนามัยของแรงงานเด็ก

6) ปัญหาในเรื่องการกำหนดให้มีความปลอดภัยของนักแสดงเด็ก ปัจจุบันประเทศไทย มีกฎหมายกำหนดเรื่องความปลอดภัยในพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติจะถูกกำหนดอยู่ในรูปของ กฎกระทรวง คือ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสุขภาพของลูกจ้าง และส่งผลการ ตรวจแก่พนักงานตรวจแรงงาน พ.ศ. 2547 แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะคุ้มครองแรงงาน เด็กในด้านการแสดง ได้ งานด้านการแสดงเป็นลักษณะงานซึ่งต้องมีการกระทำทุกอริบุค ตามบทบาทนั้นๆ ซึ่งนักแสดงเด็กจำต้องกระทำการโดยไม่มีกฎหมายคุ้มครองว่าการกระทำ ดังกล่าวของนักแสดงเด็กมีความปลอดภัยอย่างไรหรือไม่ อีกทั้งไม่มีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุต่างๆ ให้กับนักแสดงเด็กไว้ก่อนทำการแสดง และไม่มีกฎหมายกำหนดเรื่องการรับผิดชอบค่าใช้จ่าย รวมทั้งการเยียวยาอย่างต่อเนื่องให้กับนักแสดงเด็กแต่อย่างใด

7) ปัญหาในเรื่องการกำหนดให้มีบัญชีรายได้ของนักแสดงเด็ก กฎหมายคุ้มครอง แรงงานตาม มาตรา 51 ซึ่งกำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้กับเด็กแต่ไม่ได้คุ้มครองไปถึงกรรมสิทธิ์ ในเงินนั้น โดยเด็กส่วนใหญ่มักจะเชื่อฟังผู้ปกครอง หรืออาจเพราความสมัครใจของเด็กเองที่ ให้ผู้ปกครองเก็บเงินรายได้ส่วนนั้น โดยการใช้แรงงานเด็กนั้นมีจุดประสงค์มุ่งเน้นเพื่อให้เด็ก สามารถเลี้ยงตัวเองได้แต่ไม่ถึงขนาดต้องส่งเสียเลี้ยงดูทั้งครอบครัว ซึ่งจะเป็นการเบียดบังเวลาเรียน

ของเด็ก ดังนั้นมี่อนักแสดงเด็กทำงานการแสดงควรเก็บออมรายได้ของนักแสดงเด็กนั้นเพื่อใช้เลี้ยงคุตัวเองและเป็นทุนการศึกษาส่วนใหญ่ หากใช้การยินยอมให้ผู้ปกครองเก็บเงินรายได้นั้นไปและเด็กต้องทำงานต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งความเป็นจริงนั้นเด็กต้องการที่ทำงานเพื่อเก็บเงินรายได้ออมไว้ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นทุนในอนาคต รัฐจึงต้องออกกฎหมายคุ้มครองนักแสดงเด็กเพื่อประโยชน์ต่อตัวนักแสดงเด็กนั้นเองในการมีเงินออมส่วนหนึ่งในบัญชีรายได้ของนักแสดงเด็ก

จากเหตุผลข้างต้นที่ได้ศึกษาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง ซึ่งยังไม่มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะ โดยหากเปรียบเทียบนำเอกสารกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในลักษณะงานทั่วไปมาใช้บังคับก็ยังขาดประสิทธิภาพและไม่เหมาะสม และมาตรฐานขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศก็ยังไม่ได้บัญญัติถึงลักษณะงานด้านการแสดงไว้โดยเฉพาะอีกด้วย ดังนั้นจึงควรนำเอาแนวหลักกฎหมายของประเทศไทยหรือสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่ได้รับการยกย่องในด้านการแสดงเป็นอย่างยิ่ง และมีกฎหมายคุ้มครองนักแสดงเด็กในประเทศไทยหรือสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะและมีประสิทธิภาพเช่นกัน เรายังควรนำกฎหมายของประเทศไทยหรือสหรัฐอเมริกามาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพงานด้านการแสดงของประเทศไทยเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เน茫ะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

5.2 ข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่างานด้านการแสดงมีลักษณะแตกต่างจากการจ้างงานจ้างแรงงานอื่นๆ ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองงานด้านการแสดงโดยเฉพาะจึงจำต้องนำกฎหมายคุ้มครองแรงงานมาบังคับใช้กับงานด้านการแสดงโดยอนุโลมแต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถนำกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับงานดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดประเด็นปัญหาทั้ง 7 ประเด็นดังกล่าว ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องมีการออกกฎหมายพิเศษเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบังคับใช้ในงานด้านการแสดงอย่างเสมอภาคกัน โดยกำหนดรูปแบบของกฎหมายที่สามารถดำเนินการโดยใช้เวลาในการพิจารณาไม่นานออกแบบให้บังคับก่อนเมื่อมีการบังคับใช้สิ้นระยะเวลาแล้วอาจจำเป็นต้องปรับตั้งๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้กฎหมายดังกล่าวมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงต่อไป ซึ่งในการกำหนดให้มีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงให้แตกต่างไปจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 วิธีที่เหมาะสมที่สุดซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยมีความยุ่งยากซับซ้อนน้อย คือการออกพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ไปก่อน และการกำหนดเนื้อหาดังต่อไปนี้

5.2.1 การกำหนดอายุขันต่างของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

ประเทศไทยกำหนดให้มีอายุขันต่างสำหรับงานด้านการแสดง โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 นี้ได้กำหนดห้ามจ้างเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีทำงานโดยเด็ดขาดนี้ เมื่อนำมาหลักกฎหมายของต่างประเทศที่กำหนดอายุแรงงานเด็กขึ้นต่ำสุดในงานด้านการแสดงโดยเฉพาะ คือประเทศไทยห้ามจ้างเด็กน้อยกว่า 15 วัน สามารถทำงานได้สำหรับงานด้านการแสดง ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า จำเป็นต้องแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 44 โดยให้วางหลักว่า “ห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้าง เว้นแต่ในงานด้านการแสดงตามกฎหมาย” และออกกฎหมายพิเศษเป็นกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงโดยเฉพาะ โดยประเด็นเรื่องการกำหนดอายุขันต่างของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงให้วางหลักว่า “มาตรา ... ห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 วัน ทำงานด้านการแสดง” เพื่อก่อให้เกิดความชัดเจนและเหมาะสมกับงานด้านการแสดงที่จำต้องมีนักแสดงหลากหลายวัย

5.2.2 การกำหนดระยะเวลาการทำงานของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

การกำหนดระยะเวลาการทำงานของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงเป็นพิเศษนอกเหนือจากการระยะเวลาการทำงานของแรงงานทั่วไป โดยกำหนดระยะเวลาการทำงานด้านการแสดงให้มีเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดของงานอย่างชัดเจน เช่น กฎหมายของประเทศไทยห้ามจ้างเด็กน้อยกว่า 15 วัน ทำงานด้านการแสดงโดยปกติของพิเศษอ่องคง ประเทศไทยออกสเตตรเลีย เป็นต้น เพราะสภาพแรงงานเด็กไม่สามารถทำงานในระยะเวลาภานานเท่ากับผู้ใหญ่ได้อันมีผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก โดยให้ยกเลิกความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 47 วรรคสอง และให้ออกกฎหมายพิเศษคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงโดยวางหลักไว้ว่า “มาตรา ... ห้ามมิให้นายจ้างให้เด็กทำงานด้านการแสดงในเวลา 22.00-06.00 นาฬิกา เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานตรวจสอบแรงงาน” ซึ่งเวลาดังกล่าวสอดคล้องกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศในอนุสัญญา ฉบับที่ 79 ว่าด้วยข้อจำกัดในการทำงานกลางคืนของเด็กและเยาวชนในงานที่มิใช้อาชีพอุตสาหกรรม ปี ค.ศ. 1946 ส่วนการกำหนดชั่วโมงการทำงานควรกำหนดให้เหมาะสมกับช่วงอายุของนักแสดงเด็ก เช่น กฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงของประเทศไทยห้ามจ้างเด็กน้อยกว่า 15 ปี และมีพระราชบัญญัติห้ามจ้างเด็กในแต่ละช่วงวัยมีการเจริญเติบโตต่างกัน ซึ่งประเทศไทยไม่มีการกำหนดชั่วโมงการทำงานตามช่วงอายุของนักแสดงเด็ก ดังนั้นจึงต้องกำหนดโดยวางหลักไว้ดังนี้

“มาตรา ... นายจ้างต้องปฏิบัติตามดังนี้

1) ทารกที่อายุตั้งแต่ 15 วัน แต่ไม่ครบ 6 เดือน สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้้านในที่สุด 2 ชั่วโมงต่อวันทำงานและทำงานที่ออกหน้ากล้องได้ ไม่เกิน 20 นาที

2) ทารกที่อายุตั้งแต่ 6 เดือน ถึง นักแสดงเด็กที่อายุไม่ครบ 2 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้้านในที่สุด 4 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 2 ชั่วโมง ส่วนเวลาที่เหลือให้เป็นเวลาพักผ่อน

3) นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 2 ปี แต่ไม่ครบ 6 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้้านในที่สุด 6 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 3 ชั่วโมง ส่วนเวลาที่เหลือเป็นเวลาพักผ่อนสำหรับนักแสดงเด็กที่อยู่ในช่วงวัยเรียน ให้มีเวลาเพื่อการศึกษาอย่างน้อย 1 ชั่วโมงของเวลาพักผ่อน

4) นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 6 ปี แต่ไม่ครบ 9 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้้านในที่สุด 8 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 4 ชั่วโมง และ 3 ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับการศึกษาเมื่ออยู่ในช่วงเปิดภาคเรียน ส่วนเวลาที่เหลือให้เป็นเวลาที่นักแสดงเด็กได้รับการพักผ่อนอีก 1 ชั่วโมง

ถ้าอยู่ในช่วงปิดภาคเรียน ให้เพิ่มเวลาทำงานเป็น 6 ชั่วโมง และอีก 2 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อนสำหรับนักแสดงเด็ก

5) นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 9 ปี แต่ไม่ครบ 16 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้้านในที่สุด 9 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 5 ชั่วโมง และ 3 ชั่วโมงเป็นเวลาสำหรับการศึกษาเมื่ออยู่ในช่วงเปิดภาคเรียนและอีก 1 ชั่วโมงเป็นเวลาพักผ่อน

ถ้าอยู่ในช่วงปิดภาคเรียน ให้เพิ่มเวลาทำงานเป็น 7 ชั่วโมง และอีก 2 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน

6) นักแสดงเด็กอายุครบ 16 ปี แต่ไม่ครบ 18 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้้านในที่สุด 10 ชั่วโมงต่อวันทำงาน ซึ่ง 6 ชั่วโมงให้เป็นเวลาทำงาน และ 3 ชั่วโมงให้เป็นสำหรับเวลาศึกษาเมื่ออยู่ในช่วงเปิดภาคเรียน และอีก 1 ชั่วโมงให้เป็นเวลาพักผ่อน

ถ้าอยู่ในช่วงปิดภาคเรียน ให้เพิ่มเวลาการทำงานเป็น 9 ชั่วโมง และอีก 1 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน

7) สำหรับนักแสดงเด็กที่อายุระหว่าง 14 ปี ถึง 18 ปี ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ทางโรงเรียนเพื่อทำงานในระหว่างวันที่เรียน ไม่เกินกว่า 2 วันติดกัน”

5.2.3 การกำหนดให้มีใบอนุญาตการจ้างงานสำหรับนักแสดงเด็ก

ปัจจุบันประเทศไทยไม่มีกฎหมายบัญญัติให้นักแสดงเด็กต้องได้รับใบอนุญาตการจ้างงานก่อนทำงานด้านการแสดงเหมือนอย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา มาตรฐานนิวยอร์ก แมริลินนีวิมีคิติโก และประเทศออสเตรเลีย แต่สำหรับประเทศไทยมีเพียงแต่การแจ้งการจ้างแรงงานเด็กให้พนักงานตรวจแรงงานทราบเท่านั้น ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องมีกฎหมายกำหนดให้นักแสดงเด็กได้รับใบอนุญาตการจ้างงานก่อนมีการทำงาน โดยในใบอนุญาตจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับนักแสดงเด็กและรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะงาน การเริ่มจ้างและสิ้นสุดการจ้างงานด้วย เพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานสามารถพิสูจน์และควบคุมเด็กๆ ที่ทำงานด้านการแสดงได้อย่างครอบคลุม และทั่วถึงในด้านการคุ้มครองความพร้อมทางร่างกายในการทำงานของนักแสดงเด็ก และด้านการคุ้มครองแรงงานเด็กอื่นๆ เพื่อป้องกันมิให้ภัยอาชญากรรมจากนายจ้าง เป็นต้น โดยให้วางหลักไว้ดังนี้

1) ใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก

“มาตรา ... บุคคลที่อายุต่ากว่า 18 ปี ที่เป็นนักแสดงในงานด้านการแสดงต้องได้รับใบอนุญาตที่ออกโดยพนักงานตรวจแรงงานก่อนการเข้าทำงานด้านการแสดงโดยผู้ปกครองของนักแสดงเด็กเองเป็นผู้ขอใบอนุญาตนั้น”

“มาตรา ... ใบอนุญาตต้องมีรายละเอียด ดังนี้

- (1) ชื่อ (สำหรับใช้ในการบันทึก) และ ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ ของนักแสดงเด็ก
- (2) รายละเอียดรูปพรรณทางร่างกาย
- (3) สำเนาใบสูติบัตรของเด็ก
- (4) บัตรประจำตัวประชาชนของนักแสดงเด็กและผู้ปกครอง
- (5) ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของผู้ปกครองเด็ก
- (6) หลักฐานผลการเรียนของนักแสดงเด็ก
- (7) บัญชีของนักแสดงเด็กในนามของนักแสดงเด็ก
- (8) ใบรับรองแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ภายใน 6 เดือนก่อนวันขออนุญาต
- (9) ชื่องานการแสดง
- (10) วันที่เริ่มต้นและสิ้นสุดการทำงาน วันเวลาการทำงาน
- (11) ลักษณะของการทำงาน และวัสดุที่สัมผัสแล้วอาจเกิดอันตราย
- (12) ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ของนายจ้าง

(13) ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กยินยอมที่ผูกพันตามกฎหมาย ข้อบังคับ และกฎระเบียบเกี่ยวกับการทำงานของนักแสดงเด็กและยินยอมถึงการทำงานของนักแสดงเด็กที่ระบุไว้ในใบอนุญาต”

“มาตรา ... ผู้ปกครองของนักแสดงต้องทำสำเนาใบอนุญาตให้แก่นายจ้าง เมื่อเริ่มทำการข้างนักแสดงเด็กและนายจ้างต้องเก็บสำเนาไว้ที่สถานที่ทำงานในกรณีมีการตรวจสอบทุกครั้ง”

“มาตรา ... ใบอนุญาตของนักแสดงเด็กมีอายุการใช้งาน 6 เดือนนับจากวันที่ออกใบอนุญาต”

2) การต่ออายุใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก

“มาตรา ... การต่ออายุใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก ผู้ปกครองต้องกระทำการดังต่อไปนี้

(1) ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กควรทำใบอนุญาตนักแสดงเด็กใหม่ไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนวันที่ใบอนุญาตนักแสดงเด็กหมดอายุ

(2) แสดงเอกสารหลักฐานบัญชีของนักแสดงเด็กที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น

(3) ใบรับรองผลการเรียนของนักแสดงเด็กภาคการศึกษาล่าสุด

(4) ใบต่ออายุใบอนุญาต มีอายุการใช้งานเป็นเวลา 6 เดือน นับถ้วนจากวันที่ออกใบอนุญาตนั้น”

3) การเพิกถอนใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก

“มาตรา ... พนักงานตรวจแรงงานอาจระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก เมื่อเห็นว่าผู้ปกครองกระทำการดังต่อไปนี้

(1) จัดหาข้อมูลไม่ถูกต้องหรือปลอม

(2) ให้นักแสดงเด็กมีส่วนร่วมหรือแสดงในลักษณะที่เสื่อมอันตรายหรือเกิดอันตรายต่อร่างกายหรือจิตใจ การศึกษา หรือสวัสดิการทั่วไปของนักแสดงเด็ก

(3) ไม่จัดหาเอกสารสถาบันการเงินของบัญชีนักแสดงเด็กภายใน 15 วัน นับแต่เมื่อเริ่มข้างนักแสดงเด็ก”

5.2.4 การกำหนดให้มีผู้ดูแลนักแสดงเด็กขณะทำงาน

ประเทศไทยไม่มีกฎหมายบัญญัติคุ้มครองเด็กในงานด้านการแสดงในเรื่องผู้ดูแล เมื่อน้อยกว่าปีห้าสิบห้าชั่วโมงต่อเดือน ไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องผู้ดูแลรับผิดชอบเด็กที่ทำงานด้านการแสดงเพื่อให้มีผู้เขียวชาญดูแลเด็กในระหว่างการทำงาน ซึ่งในระหว่างการทำงานของเด็กอาจมีสภาพแวดล้อมในการทำงานนั้นไม่สมควรและไม่เหมาะสม เด็กอาจได้รับอันตรายเพราะอยู่ในวัยที่อ่อนแอทั้งสุขภาพ จิตใจและสติปัญญา และหากรักษา

ไม่ทันท่วงทีอาจเกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีกฎหมายกำหนดให้มีผู้ดูแลนักแสดงเด็ก โดยวางหลักไว้ว่า

“มาตรา ... นายจ้างต้องจัดหานุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบนักแสดงเด็กก่อนทำการข้างนักแสดงเด็กทำงาน”

“มาตรา ... สัญญาที่กำหนดให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบนักแสดงเด็กต้องเป็นหนังสือลงลายมือชื่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองและนายจ้าง สัญญานี้ใช้บังคับได้เมื่อสัญญาจ้างงานนักแสดงเด็กได้ใช้บังคับและสิ้นสุดลงเมื่อสัญญาจ้างนักแสดงเด็กสิ้นสุดลงด้วย เว้นแต่มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้ดูแลรับผิดชอบโดยต้องทำเป็นหนังสือระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครองและนายจ้าง”

“มาตรา ... นักแสดงเด็กที่อายุ 15 วัน ถึง 6 ปี นายจ้างต้องอนุญาตให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองได้ติดตามนักแสดงเด็กไปได้ทุกสถานที่ขณะทำงาน”

“มาตรา ... นักแสดงเด็กทราบที่อายุระหว่าง 15 วันถึง 6 สัปดาห์ ให้มีพยาบาล 1 คน

5.2.5 การกำหนดให้มีการตรวจร่างกายทางแพทย์

ประเทศไทยมีกฎหมายกำหนดเรื่องการตรวจสุขภาพของแรงงานเด็กทั่วไป แต่ไม่มีการกำหนดให้ตรวจสุขภาพเด็กในงานด้านการแสดง ไว้โดยเฉพาะเหมือนอย่างประเทศไทยสหราชอาณาจักร นลรัฐนิวยอร์ก และประเทศไทยอสเตรเลีย ซึ่งการตรวจสุขภาพของนักแสดงเด็กนั้นเป็นการประเมินสุขภาพร่างกายของนักแสดงเด็กว่าพร้อมที่จะทำงานหรือไม่ สามารถได้รับแสง สี เสียง หรืออ้อยในสภาพแวดล้อมขณะทำงาน ได้หรือไม่ ร่างกายแข็งแรงพอที่จะทำงานด้านการแสดงในเวลาปกติกัน ได้หรือไม่ และระหว่างการทำงานนักแสดงเด็กไม่ได้รับอันตรายใดๆ ต่อร่างกายจนกระทั้งสิ้นสุด การทำงานนั้นแล้วร่างกายของนักแสดงเด็กยังปกติเหมือนก่อนเริ่มทำงานหรือไม่ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกฎหมายบัญญัติให้มีการตรวจร่างกายทางการแพทย์ก่อนทำงาน โดยวางหลักไว้ว่า “มาตรา ... นายจ้างต้องจัดให้มีแพทย์ตรวจร่างกายนักแสดงเด็กก่อนทำงาน ระหว่างทำงานและสิ้นสุดการทำงาน”

5.2.6 การกำหนดให้มีความปลอดภัยของนักแสดงเด็ก

ประเทศไทยมีเพียงการกำหนดกฎหมายเรื่องความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง โดยทั่วไป แต่ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้นายจ้างจัดมาตรการความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงนี้ เมื่อมีประเทศต่างๆ เช่น ประเทศไทยสหราชอาณาจักร นลรัฐนิวยอร์ก นลรัฐนิวเม็กซิโก ประเทศไทย่องกง และประเทศไทยอสเตรเลีย เป็นต้น ซึ่งแต่ละประเทศบัญญัติไว้แตกต่างกันแต่ทุกประเทศนั้นมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ คุ้มครองความปลอดภัยของนักแสดงเด็ก ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีกฎหมายบัญญัติคุ้มครองนักแสดงเด็ก โดยป้องกันอุบัติเหตุในระหว่างการทำงาน หรือกรณีเกิดอุบัติเหตุก็ควรให้นายจ้างรับผิดชอบในเรื่องค่าใช้จ่ายตลอด

ระยะเวลาการรักษา ค่าเสียหายกรณีนักแสดงเด็กขาดรายได้ รวมไปถึงค่าชดใช้การเยียวยากรณี อุบัติเหตุนั้นกระบวนการระเทือนต่อจิตใจนักแสดงเด็ก ซึ่งอาจวางหลักไว้ได้ดังนี้

“มาตรา ... นายจ้างต้องไม่ให้ทารกที่อายุ 15 วัน – 6 เดือน ส้มผัสแสงมากเกิน 100 พุต ของความเข้มของแสงนานกว่า 30 วินาที ไม่ควรให้ส้มผัสกับเสียงดังกล่าว 70 เดซิเบล นานเกิน 30 นาที และไม่ควรให้ส้มผัสเสียงดังกว่า 80 เดซิเบล”

“มาตรา ... นายจ้างต้องจัดหาที่พักอาศัยสำหรับนักแสดงเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อพักผ่อนในสถานที่ทำงานระหว่างเวลาพัก”

“มาตรา ... นายจ้างต้องไม่ทำให้การทำงานมีผลกระทบต่อการเรียนและจิตใจของ นักแสดงเด็ก”

“มาตรา ... นายจ้างต้องทำประกันอุบัติเหตุหรือประกันอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองเด็ก กรณีที่เกิดอุบัติเหตุระหว่างการทำงาน”

“มาตรา ... นายจ้างต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตลอดระยะเวลาการรักษาพยาบาล กรณีนักแสดงเด็กได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน”

“มาตรา ... นักแสดงเด็กต้องได้รับการเยียวยาจากนายจ้างกรณีอุบัติเหตุที่ได้รับจากการ ทำงานนั้นกระบวนการระเทือนต่อจิตใจของนักแสดงเด็ก”

“มาตรา ... นักแสดงเด็กต้องได้รับความปลอดภัยในการทำงานด้านการแสดงจาก นายจ้าง”

5.2.7 การกำหนดให้มีบัญชีของนักแสดงเด็ก

ประเทศไทยไม่มีกฎหมายกำหนดเรื่องบัญชีของนักแสดงเด็กเหมือนประเทศ สหรัฐอเมริกา คลรัตนิวยอร์ก และมลรัฐนิวเม็กซิโก ซึ่งประเทศไทยมีเพียงแต่กำหนดให้นายจ้าง จ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างเด็กเท่านั้น แต่ถ้าผู้ปกครองจะบังคับเอาเงินรายได้นั้นจากนักแสดงเด็กหรือไม่ ก็ไม่มีกฎหมายมาคุ้มครองเงินรายได้ของนักแสดงเด็กในส่วนนี้ ดังนั้นเพื่อมิให้มีบิดามารดากระทำการบังคับ บุตรเขย หรือกระทารุณแรงต่อนักแสดงเด็กให้เด็กทำงานเพื่อให้ตนเองได้เงินรายได้ ของนักแสดงเด็กแทน และเพื่อป้องกันนักแสดงเด็กในการใช้จ่ายเงินของตนเองอย่างไม่จำเป็น ประเทศไทยจำต้องออกกฎหมายพิเศษกำหนดให้มีบัญชีของนักแสดงเด็ก โดยวางหลักไว้ว่า

“มาตรา ... ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กจำต้องเปิดบัญชีเงินฝากในนามของนักแสดงเด็ก และแจ้งเลขบัญชีของนักแสดงเด็กให้แก่นายจ้างทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สัญญาจ้างนักแสดง เด็กมีผลบังคับ”

“มาตรา ... นายจ้างต้องฝ่ากเงินเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15 ของเงินรายได้สุทธิของนักแสดงเด็กในบัญชีเงินฝ่ากของนักแสดงเด็ก ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่นายจ้างได้รับเลขบัญชีของนักแสดงเด็ก”

“มาตรา ... นักแสดงเด็กไม่สามารถใช้เงินในบัญชีเงินฝ่ากของตนเองได้จนกว่ามีอายุครบ 15 ปี หรือจนกว่าได้รับอนุญาตจากพนักงานตรวจแรงงาน”

5.2.8 หน่วยงานของรัฐที่จะต้องเข้ามาตรวจสอบคุณภาพหมายคุ้มครองแรงงานเด็ก ในงานด้านการแสดงนี้ คือกระทรวงแรงงาน สำนักคุ้มครองแรงงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เพราะสำนักคุ้มครองแรงงานมีหน้าที่ควบคุมดูแลนายจ้างและลูกจ้างให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งสำนักคุ้มครองแรงงานได้มีการจัดตั้งเครือข่ายการคุ้มครองแรงงานซึ่งบุคคลในเครือข่ายนี้เป็นบุคคลที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้จัดตั้งขึ้นเป็นเครือข่ายเพื่อทำหน้าที่สอดส่องดูแล การแจ้งเบาะแสเมื่อพบเห็นการกระทำใดๆ ต่อลูกจ้างโดยผิดกฎหมาย ดูแลลูกจ้างให้ได้รับสิทธิประโยชน์ ได้รับสวัสดิการตามที่กฎหมายกำหนดและมีความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งเครือข่ายการคุ้มครองแรงงานนี้เป็นการทำงานในเชิงรุก

โดยหน่วยงานที่ทำงานในเชิงรับคือกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในสำนักคุ้มครองแรงงาน ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการและกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ตรวจสอบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน รับเรื่องและวินิจฉัยคำร้องและพิจารณาออกใบอนุญาตการใช้แรงงานเด็ก ผู้เขียนเห็นว่าแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงที่ผู้เขียนเสนอให้มีกฎหมายคุ้มครองไว้โดยเฉพาะนี้ เป็นการคุ้มครองลักษณะการทำงานของเด็ก เป็นความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างตลอดรวมไปถึงสวัสดิการที่นักแสดงเด็กควรจะได้รับ เช่น ด้านความปลอดภัย ด้านการดูแล ด้านค่าจ้าง ของเด็ก ฯลฯ ซึ่งผู้เขียนได้อ้างอิงมาจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และกระทรวงแรงงานเป็นผู้ดูแลกระทรวงบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 นี้ด้วย หากเกิดกรณีข้อสงสัยใดๆ ในกฎหมายคุ้มครองแรงงานในงานด้านการแสดง กระทรวงแรงงานสามารถนำเจตนาณ์ของกฎหมายคุ้มครองแรงงานในงานเด็ก ด้านการแสดง ได้อย่างถูกต้องอีกด้วย

ดังนั้นกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจึงต้องมีหน้าที่ในการพิจารณาคำร้องขออนุญาตทำงานในเวลากลางคืนของนักแสดงเด็ก ออกใบอนุญาตให้แก่นักแสดงเด็ก ต่ออายุใบอนุญาตและเพิกถอนใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก รวมทั้งควบคุมดูแลและตรวจสอบให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานในงานด้านการแสดงด้วย

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้เขียนต้องการแก้ไขปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองแรงงานให้มีประสิทธิภาพสามารถใช้บังคับได้จริงในทางปฏิบัติ ซึ่งการใช้แรงงานเด็กในงานด้านการแสดงมีส่วนช่วยทำให้ประเทศไทยเจริญรุ่งเรืองไปได้ ช่วยทำรายได้เข้าสู่ประเทศไทยและทำให้เป็นประเทศอื่นๆ ยอมรับประเทศไทยได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น การพัฒนาโดยการออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานเด็กในงานนักแสดง โดยเฉพาะนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศโดยตรงแต่จะต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและภาคเอกชนในการสนับสนุนเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็กในงานด้านการแสดงอย่างไม่เป็นธรรมให้หมดไป

ทั้งนี้ผู้เขียนจึงได้ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานด้านการแสดงไว้ในภาคผนวก ๑ เพื่อจัดทำเป็นประโยชน์ต่อไป

¹ ภาคผนวก ข. หน้า 137.

บรรณาธิการ

ภาษาไทย

หนังสือ

- เกย์มสันต์ วิลาวรรณ. (2546). คำอธิบายกฎหมายแรงงาน. กรุงเทพฯ: วิญญาณ.
- จรัญ โภษานันท์. (2539). นิติปรัชญา (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณัฐพล ปัญญาโภษ. (2550). การแสดง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธีระ ศรีธรรมรักษ์. (2543). กฎหมายแรงงาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิคม จันทร์วิทูร. (2538). กฎหมายแรงงานแนวคิดและปัญหา. กรุงเทพฯ: วิญญาณ.
- ประสารสุข บุญเดช. (2539). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วย
ครอบครัว. กรุงเทพฯ: วิญญาณ.
- ไฟชัย พิพัฒนกุล. (2524). กฎหมายแรงงาน. กรุงเทพฯ: วิคตอรี เพาเวอร์ พอยท์.
- รุ่งโรจน์ รื่นเริงวงศ์. (2549). พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541. กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.
- วิจitra (ฟุ้งลัดดา) วิเชียรชุม. (2542). กฎหมายแรงงาน 2: กฎหมายคุ้มครองแรงงาน (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: วิญญาณ.
- วิชัย แหวนเพชร. (2543). มนุษยสัมพันธ์ในการบริหารอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ:
ธรรมกมล.
- วีไลพรรณ เจสะวะ. (2554). คำอธิบายกฎหมายแรงงานและการประกันสังคม. นครปฐม: นิตินัย.
- ศักดิ์ศรี บริบาลบรรพตเบตต์. (2535). ระบบความมั่นคงทางสังคม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- สุวรรณ อิสร้าพร และเริง รณกร. (2533). จังหวัดการก้าวละกระโดด. ม.ป.ท.
- สุดาศรี เอียงพูลชนะ. (2530). คำบรรยายกฎหมายแรงงาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.
- สมทบ สุวรรณสุทธิ. (2514). ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุคคล. กรุงเทพฯ: วิญญาณ.
- เอี๊ยม นายนางม. (2521). ประวัติศาสตร์อังกฤษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บทความ

นิตยา ปราบณรงค์. (2541, กรกฎาคม – สิงหาคม). “นานาทัศนะ: พระราชบัลลัญชีคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541.” **แรงงานสัมพันธ์**, 39, 4. หน้า 65-67.

สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศประจำกลุ่มเอเชียตะวันออก. (2546, สิงหาคม). **งานที่มีคุณค่า และเศรษฐกิจในกระบวนการ**. หน้า 151.

ธีระ ศรีธรรมรักษ์. (2549, กันยายน). “อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศกับกฎหมายแรงงานไทย.” **บทบัณฑิตย์ นิตยสารของเนตบัณฑิตยสภา**. หน้า 109-134.

เอกสารอื่นๆ

กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย. (2505-2507). **คำแปล สรุปและความเห็นประกอบอนุสัญญาและข้อแนะนำองค์การแรงงานระหว่างประเทศ** (สมัยประชุมที่ 48-68). กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

บริษัท กลุ่มแอดวานซ์ รีสอร์ฟ จำกัด. (2546). **โครงการการศึกษาแนวทางยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้านสู่ความเป็นสากล** (รายงานฉบับสมบูรณ์). หน้า 17-18
วราพจน์ พันธุ์พงศ์. (2549). “แห่งนมองดาวค้างฟ้า นางเอกตลอดกาล จินตรา สุขพัฒน์.” ใน **Open Conversation** (รวบรวมและจัดพิมพ์โดย Opronbook).” กรุงเทพฯ: เพ่นบุ๊คส์.

สุชาติ วงศ์ และคณะ. (2538). **แนวทางการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานเด็ก** (รายงานผลการศึกษาวิจัยศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา). กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 33-34

สุชาติ เงงพูลชนา. (ม.ป.ป.). **สิทธิของลูกจ้างตามขอบเขตของกฎหมายแรงงาน** (อัดสำเนา). กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หมายเหตุท้ายคำพิพากย์คดี พ.ศ. 2548 คดีระหว่าง นุยกร พรวรรณะศิริเวช กับบริษัทสุพรีเดริ่ม องค์การแรงงานระหว่างประเทศ. (2542). “แรงงานเด็กในอาชีพและภาคการทำงานที่อันตราย” ใน **ขัดความรุนแรงที่ยอมรับไม่ได้: อนุสัญญาฉบับใหม่เพื่อขัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก** (เอกสารเผยแพร่ปรับเพื่อใช้ในประเทศไทย). กรุงเทพฯ: องค์การแรงงานระหว่างประเทศ.

วิทยานิพนธ์

- นัตรดาว ตั้งศิริไพบูลย์. (2548). การคุ้มครองการทำงานของครูโรงเรียนเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดิษยา ดัชชานนท์. (2545). อนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 182 ว่าด้วยการจัดรูปแบบที่ lever รายที่สุดของการใช้แรงงานเด็กกับการปฏิบัติตามพันธกรณีของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐานันดร เออมศิริ. (2549). การใช้แรงงานเด็กในกฎหมายคุ้มครองแรงงาน: ศึกษากรณีงานในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- วิมลเรขา ศิริชัยราวรรตน์. (2550). สถานภาพทางกฎหมายและการคุ้มครองสวัสดิภาพของนักแสดง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิวัฒน์ วงศ์วิวัฒน์ไวทยะ. (2542). การคุ้มครองการใช้แรงงานเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน: ศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

- พงษ์พิลัย วรรณราช. (2550, มีนาคม). สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2554, จาก <http://www.krisdika.go.th>

เอกสารอื่นๆ

- ญาณกวี บุญราคำวดี (เจฟ). นักแสดงเด็ก. สัมภาษณ์ 29 พฤษภาคม 2554
ทิมพ์พร ฤทธิ์ชาอกินนันท์ (เซียร์). นักแสดงเด็ก. สัมภาษณ์ 20 สิงหาคม 2554.

กฎหมาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

Department of Business and Innovation. (2011). Mandatory Code of Practice for the Employment of Children in Entertainment. Retrieved January 3, 2011, from http://www.business.vic.gov.au/BUSVIC/STANDARD/PC_60947.html

The Biz Parentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New Mexico Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newmexico.html>

The Biz Parentz Foundation. (2005). New Proposed Rule Changes for New York Child Performers 2010. Retrieved January 3, 2011, from <http://www.bizparentz.org/newyork.html>

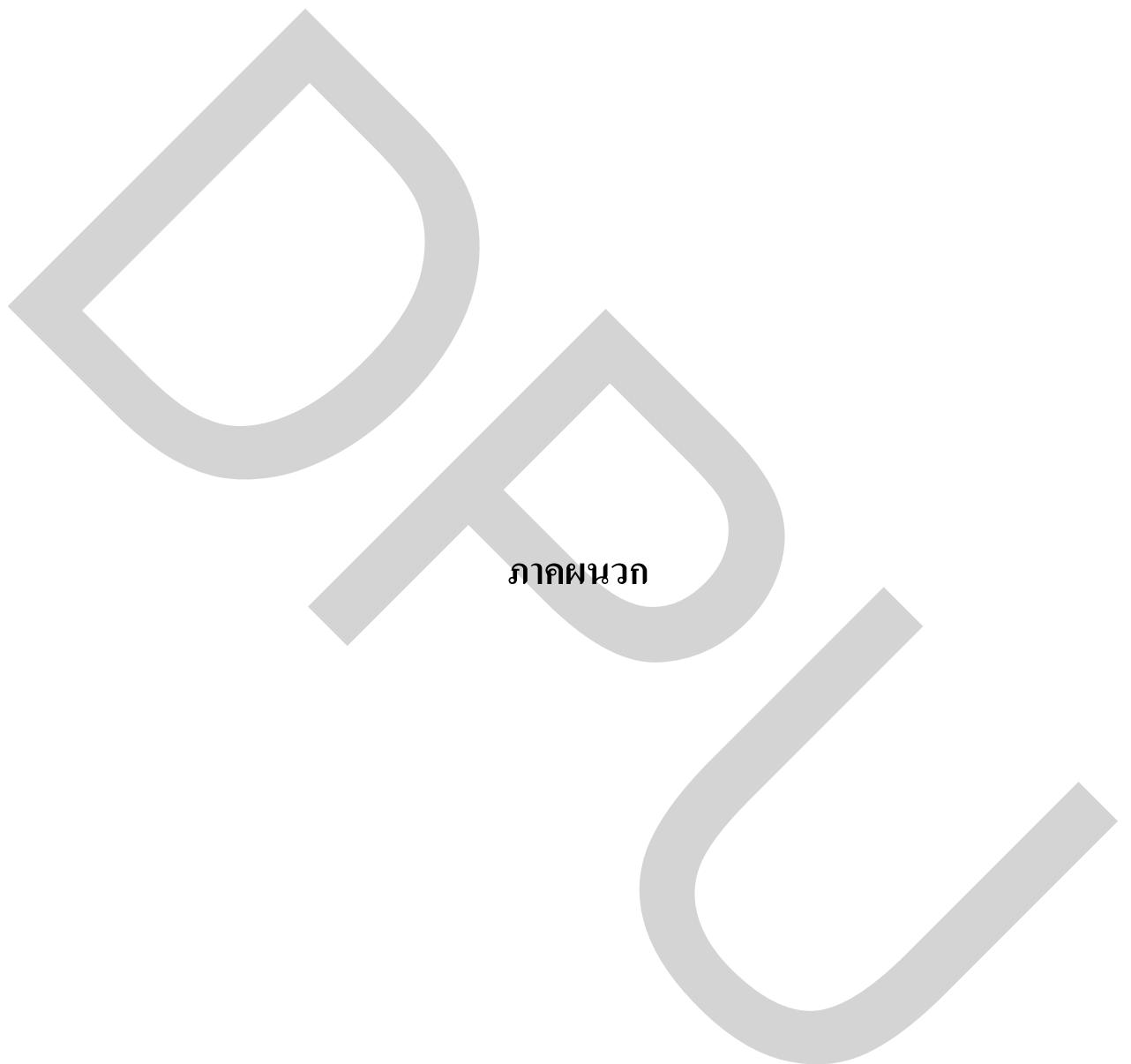
Labour Department. (2011). A Guide to the Employment of Child Entertainers. Retrieved February 24, 2011, from http://www.labour.gov.hk/eng/public/content2_2.htm

ภาษาอังกฤษ

BOOKS

Ellmore, R. Terry. (1991). **NTC's Mass Media Dictionary**. Lincolnwood, IL.: National Textbook.

ILO Session, Geneva. (1991). **The dilemma of the informal sector, Report of Director-General, International Labour Conference** (78th ed).

ภาคผนวก ก.

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานด้านการแสดง พ.ศ.

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานด้านการแสดง

พ.ศ.

หลักการ

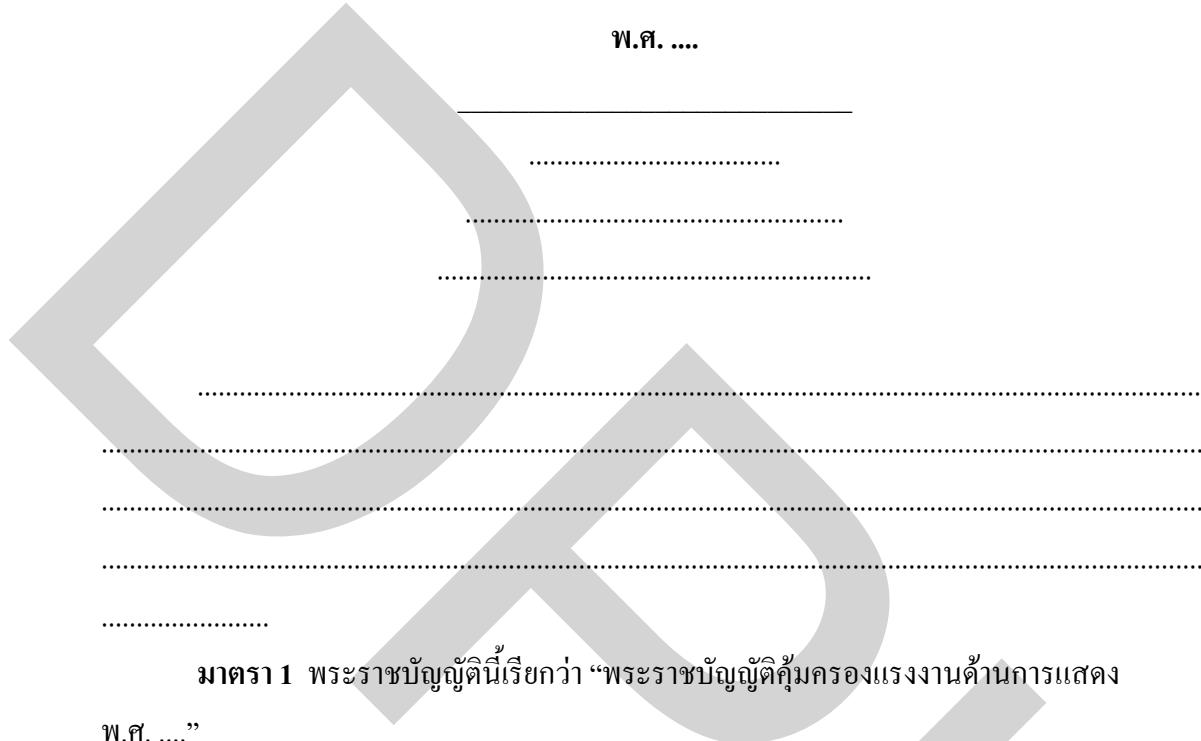
ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานในงานด้านการแสดง

เหตุผล

เนื่องจากงานด้านการแสดงนั้น โดยงานด้านการแสดงเป็นงานที่ไม่มั่นคงต่อนักแสดง แต่เป็นงานที่ได้ค่าตอบแทนสูงและเป็นงานที่ต้องใช้อารมณ์โดยไม่ใช้ความคิด ทำให้มีชื่อเสียง มีหน้ามีตาในสังคม ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ สังคมได้ให้ความสำคัญและเริ่มสนใจ นักแสดงมากขึ้น ทำให้หลายคนไฟฝันที่จะเข้ามาสู่วงการบันเทิงนี้เป็นผลให้มีนักแสดงจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคตต้นสืบเนื่องมาจากสังคมที่เปลี่ยนแปลง โดยงานด้านการแสดงนั้น ไม่สามารถใช้กฎหมายคุ้มครองแรงงานมาบังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม เพราะงานด้านการแสดงต่างจากงานลักษณะอื่นๆ ทั้งลักษณะการทำงาน ระยะเวลาการทำงาน ซึ่งต้องใช้สภาพแวดล้อมมาเป็นส่วนหนึ่งประกอบจากคล่องแคล่วของนักแสดง ทั้งเวลากลางวันและกลางคืน ดังนั้นเพื่อให้งานด้านการแสดงได้รับการคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม จึงเห็นสมควร ต้องมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดงไว้โดยเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
คุ้มครองแรงงานในงานด้านการแสดง

พ.ศ.

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานด้านการแสดง พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดนึงร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่

- (1) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ
- (2) รัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง จะออกกฎหมายให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมด หรือบางส่วนแก่สถานประกอบกิจการประเภทหนึ่งประเภทใดก็ได้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“งานด้านการแสดง” หมายความว่า งานที่นักแสดงทำการแสดง เล่นดนตรี ร้อง เต้น รำ และแสดงท่าทาง ร้อง กล่าว พากย์ แสดงตามบท หรือในลักษณะอื่นใด โดยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบันเทิง ไม่ว่าจะเป็น ผู้อำนวยการสร้าง ผู้อำนวยการผลิต ผู้ผลิต ผู้จัด นายจ้าง ตัวแทนบุคคลดังกล่าว หรือผู้จัดงานเป็นการตอบแทนตลอดระยะเวลาที่ทำงานนั้น

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้อำนวยการสร้าง ผู้อำนวยการผลิต ผู้ผลิต ผู้จัด ผู้รับจ้างช่วง ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจด้านการบันเทิง หรือผู้จัดงาน ซึ่งทำหน้าที่จัดการหรือดำเนินกิจกรรมบันเทิง หรือกิจกรรมด้านการบันเทิง หรือกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบันเทิงในนามของตนเองหรือผู้อื่น และจ่ายค่าจ้างตลอดระยะเวลาที่ทำงาน

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

“ค่าจ้าง” หมายความว่า ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่นายจ้างได้จ่ายให้แก่ลูกจ้างไม่ว่า จะจ่ายเป็นรายเดือน รายปี เป็นงวดๆ หรือจ่ายตามผลงานที่ได้แสดงไปแล้ว

“พนักงานตรวจแรงงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามกฎหมายนี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รักษาการตามกฎหมายฉบับนี้ และให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานตรวจแรงงาน เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1 บททั่วไป

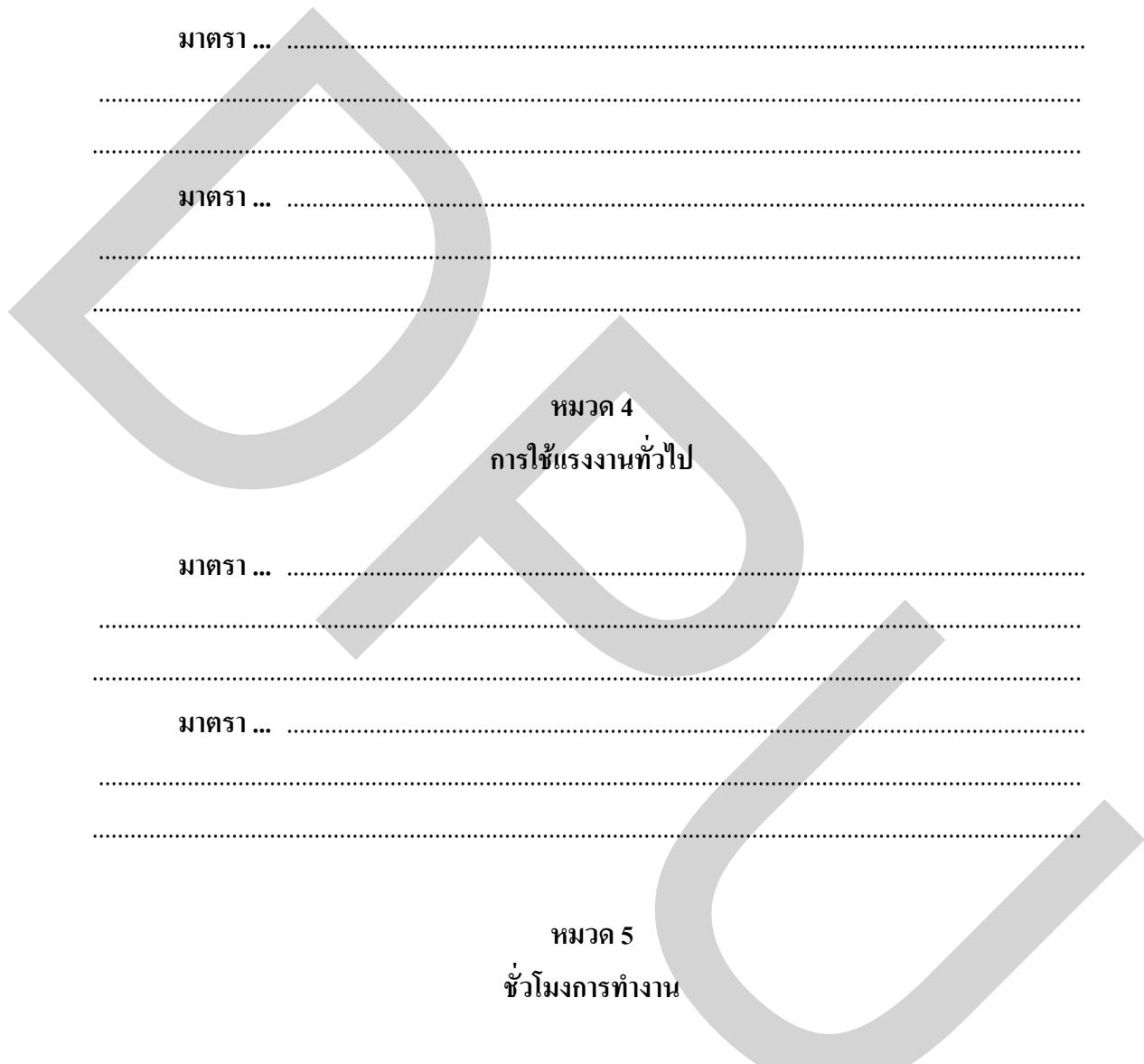
มาตรา

มาตรา

หมวด 2 การใช้แรงงานเด็ก

มาตรา 6 ห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 วัน ทำงานด้านการแสดง

หมวด 3 การใช้แรงงานหญิง

มาตรา ... ห้ามมิให้นายจ้างให้เด็กทำงานด้านการแสวงในเวลา 22.00-06.00 นาฬิกา เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานตรวจสอบแรงงาน
 มาตรา ... นายจ้างต้องปฏิบัติตามดังนี้
 (1) ทารกที่อายุตั้งแต่ 15 วัน แต่ไม่ครบ 6 เดือน สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้ในนานที่สุด 2 ชั่วโมงต่อวันทำงานและทำงานที่ออกหน้ากล้องໄได้ ไม่เกิน 20 นาที

(2) ทารกที่อายุตั้งแต่ 6 เดือน ถึง นักแสดงเด็กที่อายุไม่ครบ 2 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้นานที่สุด 4 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 2 ชั่วโมง และเวลาที่เหลือให้เป็นเวลาพักผ่อน

(3) นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 2 ปี แต่ไม่ครบ 6 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้นานที่สุด 6 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 3 ชั่วโมง ส่วนเวลาที่เหลือเป็นเวลาพักผ่อนสำหรับนักแสดงเด็กที่อยู่ในช่วงวัยเรียน ให้มีเวลาเพื่อการศึกษาอย่างน้อย 1 ชั่วโมงของเวลาพักผ่อน

(4) นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 6 ปี แต่ไม่ครบ 9 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้นานที่สุด 8 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 4 ชั่วโมง และ 3 ชั่วโมงเป็นเวลาสำหรับการศึกษาเมื่อออยู่ในช่วงปีดภาคเรียน ส่วนเวลาที่เหลือให้เป็นเวลาที่นักแสดงเด็กได้รับการพักผ่อนอีก 1 ชั่วโมง

ถ้าอยู่ในช่วงปีดภาคเรียน ให้เพิ่มเวลาทำงานเป็น 6 ชั่วโมง และอีก 2 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อนสำหรับนักแสดงเด็ก

(5) นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 9 ปี แต่ไม่ครบ 16 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้นานที่สุด 9 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 5 ชั่วโมง และ 3 ชั่วโมงเป็นเวลาสำหรับการศึกษาเมื่อออยู่ในช่วงปีดภาคเรียนและอีก 1 ชั่วโมงเป็นเวลาพักผ่อน

ถ้าอยู่ในช่วงปีดภาคเรียน ให้เพิ่มเวลาทำงานเป็น 7 ชั่วโมง และอีก 2 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน

(6) นักแสดงเด็กอายุครบ 16 ปี แต่ไม่ครบ 18 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้นานที่สุด 10 ชั่วโมงต่อวันทำงาน ซึ่ง 6 ชั่วโมงให้เป็นเวลาทำงาน และ 3 ชั่วโมงให้เป็นสำหรับเวลาศึกษาเมื่อออยู่ในช่วงปีดภาคเรียน และอีก 1 ชั่วโมงให้เป็นเวลาพักผ่อน

ถ้าอยู่ในช่วงปีดภาคเรียน ให้เพิ่มเวลาการทำงานเป็น 9 ชั่วโมง และอีก 1 ชั่วโมงเป็นเวลาพักผ่อน

(7) สำหรับนักแสดงเด็กที่อายุระหว่าง 14 ปี ถึง 18 ปี ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ทางโรงเรียนเพื่อทำงานในระหว่างวันที่เรียนไม่เกินกว่า 2 วันติดกัน”

มาตรา

.....

.....

มาตรา

.....

.....

หมวด 6

ใบอนุญาตการทำงาน

มาตรา ... บุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ที่เป็นนักแสดงในงานด้านการแสดงจะต้องได้รับใบอนุญาตที่ออกโดยพนักงานตรวจแรงงานก่อนการเข้าทำงานด้านการแสดง โดยผู้ปกครองของนักแสดงเด็กอาจเป็นผู้ขอใบอนุญาตนั้น

มาตรา ... ในข้ออนุญาตของนักแสดงเด็กต้องมีรายละเอียด ดังนี้

- (1) ชื่อ (สำหรับใช้ในการบันทึก) และ ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ ของนักแสดงเด็ก
- (2) รายละเอียดรูปพรรณทางร่างกาย
- (3) สำเนาใบสูติบัตรของเด็ก
- (4) บัตรประจำตัวประชาชนของนักแสดงเด็กและผู้ปกครอง
- (5) ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของผู้ปกครองเด็ก
- (6) หลักฐานผลการเรียนของนักแสดงเด็ก
- (7) บัญชีของนักแสดงเด็กในนามของนักแสดงเด็ก
- (8) ใบรับรองแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ภายใน 6 เดือนก่อนวันขออนุญาต
- (9) ชื่องานการแสดง
- (10) วันที่เริ่มต้นและสิ้นสุดการทำงาน วันเวลาการทำงาน
- (11) ลักษณะของการทำงาน และวัสดุที่สัมผัสแล้วอาจเกิดอันตราย
- (12) ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ของนายจ้าง
- (13) ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กยินยอมที่ผูกพันตามกฎหมาย ข้อบังคับ และกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการทำงานของนักแสดงเด็กและยินยอมถึงการทำงานของนักแสดงเด็กที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ... ผู้ปกครองของนักแสดงต้องทำสำเนาใบอนุญาตให้แก่นายจ้างเมื่อเริ่มทำการจ้างนักแสดงเด็กและนายจ้างต้องเก็บสำเนาไว้ที่สถานที่ทำงานในกรณีมีการตรวจสอบทุกครั้ง

มาตรา ในอนุญาตของนักแสดงเด็กมีอายุการใช้งาน 6 เดือนนับจากวันที่ออกใบอนุญาต

มาตรา ... การต่ออายุใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก ผู้ปกครองต้องกระทำการดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กควรทำใบอนุญาตนักแสดงเด็กใหม่ไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนวันที่ใบอนุญาตนักแสดงเด็กหมดอายุ
- (2) แสดงเอกสารหลักฐานบัญชีของนักแสดงเด็กที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น
- (3) ใบรับรองผลการเรียนของนักแสดงเด็กภาคการศึกษาล่าสุด

(4) ใบต่ออายุใบอนุญาต มีอายุการใช้งานเป็นเวลา 6 เดือน นับถัดจากวันที่ออกใบอนุญาตนั้น

มาตรา ... พนักงานตรวจแรงงานอาจระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก เมื่อเห็นว่าผู้ปกครองกระทำดังต่อไปนี้

- (1) จัดหาข้อมูลไม่ถูกต้องหรือปลอม
- (2) ให้นักแสดงเด็กมีส่วนร่วมหรือแสดงในลักษณะที่เสื่อมอันตรายหรือเกิดอันตรายต่อร่างกายหรือจิตใจ การศึกษา หรือสวัสดิการทั่วไปของนักแสดงเด็ก
- (3) ไม่จัดหาเอกสารสถาบันการเงินของบัญชีนักแสดงเด็กภายใน 15 วัน นับแต่เมื่อเริ่มจ้างนักแสดงเด็ก

มาตรา

มาตรา

มาตรา

หมวด 7

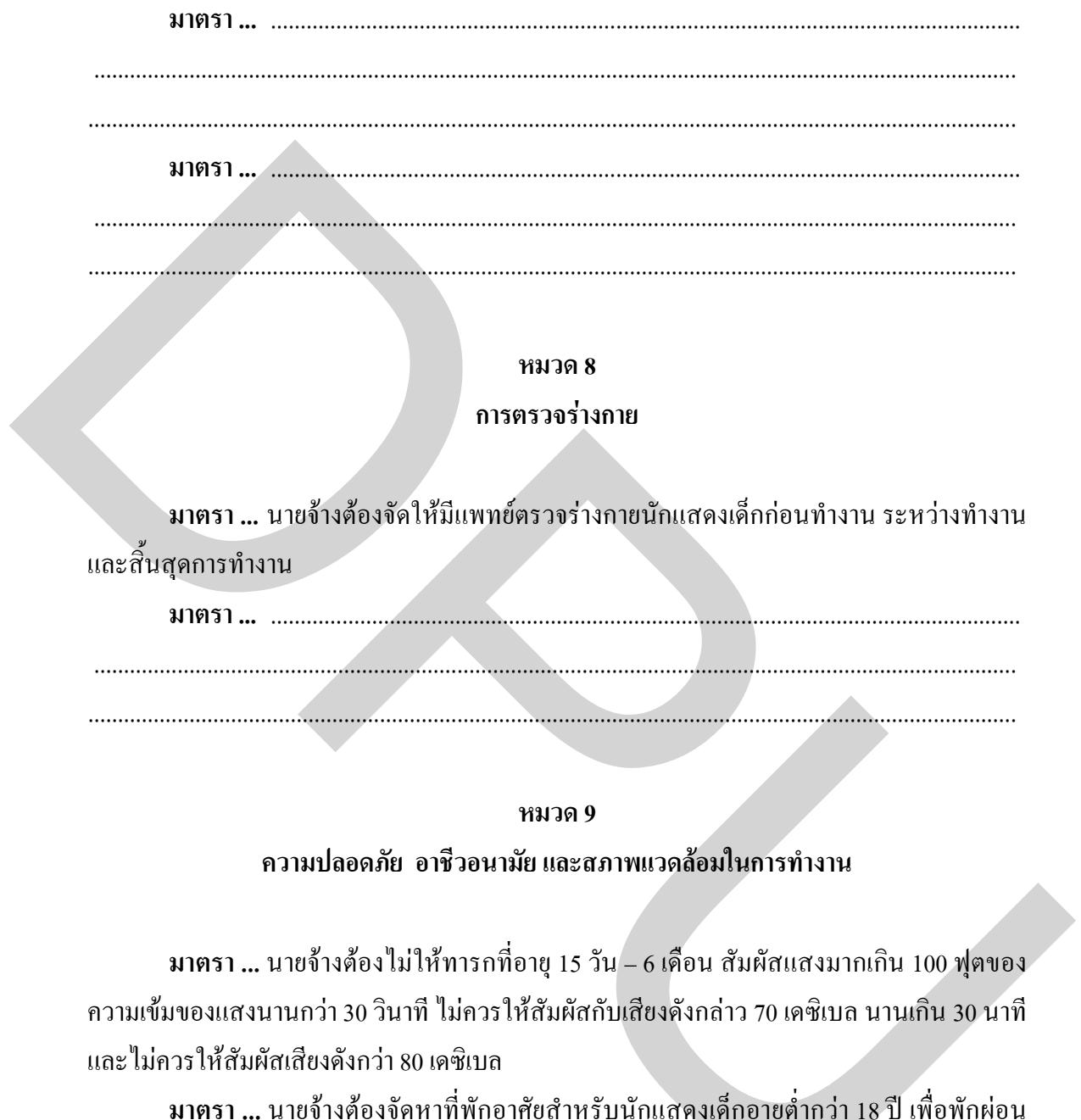
ผู้ดูแลรับผิดชอบ

มาตรา ... นายจ้างต้องจัดหาบุคคลทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบนักแสดงเด็กก่อนทำการจ้างนักแสดงเด็กทำงาน

มาตรา ... สัญญาที่กำหนดให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบนักแสดงเด็กต้องเป็นหนังสือลงลายมือชื่อบิความardaหรือผู้ปกครองและนายจ้าง สัญญานี้ใช้บังคับได้เมื่อสัญญาจ้างงานนักแสดงเด็กได้ใช้บังคับและสิ้นสุดลงเมื่อสัญญาจ้างนักแสดงเด็กสิ้นสุดลงด้วย เว้นแต่มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้ดูแลรับผิดชอบโดยต้องทำเป็นหนังสือระหว่างบิความardaหรือผู้ปกครองและนายจ้าง

มาตรา ... นักแสดงเด็กที่อายุ 15 วัน ถึง 6 ปี นายจ้างต้องอนุญาตให้บิความardaหรือผู้ปกครองได้ติดตามนักแสดงเด็กไปได้ทุกสถานที่ขณะทำงาน

มาตรา ... นักแสดงเด็กทราบที่อายุระหว่าง 15 วันถึง 6 สัปดาห์ นายจ้างต้องจัดให้มีพยาบาล 1 คน

มาตรา ... นายข้างต้องจัดหาที่พักอาศัยสำหรับนักแสดงเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อพักผ่อน ในสถานที่ทำงานระหว่างเวลาพัก

มาตรา ... นายข้างต้องไม่ทำให้การทำงานมีผลกระทบต่อการเรียนและจิตใจของ นักแสดงเด็ก

นักแสดงเด็กต้องได้รับการเยี่ยวยาจากนายข้างกรณีอุบัติเหตุที่ได้รับจากการ ทำงานนั้นผลกระทบจะเทื่อนต่อจิตใจของนักแสดงเด็ก

มาตรา ... นายข้างต้องทำประกันอุบัติเหตุหรือประกันอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองเด็กกรณีที่ เกิดอุบัติเหตุระหว่างการทำงาน

นายจ้างต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตลอดระยะเวลาการรักษาพยาบาล กรณีนักแสดงเด็กได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน

มาตรา ... นักแสดงเด็กต้องได้รับความปลอดภัยในการทำงานด้านการแสดงจากนายจ้าง

มาตรา

หมวด 10

ค่าจ้าง

มาตรา ... ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กจำต้องเปิดบัญชีเงินฝากในนามของนักแสดงเด็กและแจ้งเลขบัญชีของนักแสดงเด็กให้แก่นายจ้างทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สัญญาจ้างนักแสดงเด็กมีผลบังคับ

มาตรา ... นายจ้างต้องฝากเงินเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15 ของเงินรายได้สุทธิของนักแสดงเด็กในบัญชีเงินฝากของนักแสดงเด็ก ก咽ใน 15 วัน นับแต่วันที่นายจ้างได้รับเลขบัญชีของนักแสดงเด็ก

มาตรา ... นักแสดงเด็กไม่สามารถใช้เงินในบัญชีเงินฝากของตนเองได้จนกว่ามีอายุครบ 18 ปี หรือจนกว่าได้รับอนุญาตจากพนักงานตรวจแรงงาน

มาตรา

หมวด 11

คณะกรรมการค่าจ้าง

มาตรา

.....

.....

หมวด 12
กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง

มาตรา
.....
.....
มาตรา
.....
.....

หมวด 13
พนักงานตรวจแรงงาน

มาตรา
.....
.....

หมวด 14
บทกำหนดโทษ

มาตรา
.....
.....

มาตรา
.....
.....

.....
.....
.....

ภาคผนวก ข.

ร่างกฎหมายทบทวนว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง พ.ศ.

ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานเด็กในงานด้านการแสดง

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 6 และ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

ข้อ 1 การคุ้มครองแรงงานในงานด้านการแสดงนอกจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับนี้ ให้เป็นไปตามที่น้ายังและลูกจ้างตกลงกัน เว้นแต่การคุ้มครองตามบทบัญญัติในหมวดที่ 1 บทบัญญัติทั่วไป ตั้งแต่ มาตรา 7 ถึง มาตรา 21 หมวด 2 การใช้แรงงานทั่วไปเฉพาะ มาตรา 28 มาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 หมวด 5 ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด เฉพาะมาตรา 56 มาตรา 57 มาตรา 62 มาตรา 76 มาตรา 77 หมวด 9 การควบคุม ตั้งแต่ มาตรา 108 ถึง มาตรา 115 หมวด 11 ค่าชดเชย ตั้งแต่มาตรา 118 ถึงมาตรา 122 หมวด 12 การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง ตั้งแต่มาตรา 123 ถึงมาตรา 125 หมวด 13 กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง ตั้งแต่มาตรา 126 ถึงมาตรา 138 หมวด 14 พนักงานตรวจสอบงาน ตั้งแต่มาตรา 139 ถึงมาตรา 142 และหมวด 15 การส่งหนังสือ มาตรา 143 ให้นายจ้างและลูกจ้างปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงฉบับนี้

“งานด้านการแสดง” หมายความว่า งานที่นักแสดงทำการแสดง เเล่นดนตรี ร้อง เต้น รำ และแสดงท่าทาง ร้อง กล่าว พากย์ แสดงตามบท หรือในลักษณะอื่นใด โดยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ประกอบธุรกิจด้านการบันเทิง ไม่ว่าจะเป็น ผู้อำนวยการสร้าง ผู้อำนวยการผลิต ผู้จัด ผู้จัดการ ตัวแทนบุคคลดังกล่าว หรือผู้จัดงานเป็นการตอบแทนตลอดระยะเวลาที่ทำงานนั้น

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้อำนวยการสร้าง ผู้อำนวยการผลิต ผู้จัด ผู้จัดการ ผู้รับจ้างช่วง ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจด้านการบันเทิง หรือผู้จัดงาน ซึ่งทำหน้าที่จัดการหรือดำเนินกิจกรรมบันเทิง หรือกิจกรรมด้านการบันเทิง หรือกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบันเทิงในนามของตนเองหรือผู้อื่น และจ่ายค่าจ้างตลอดระยะเวลาที่ทำงาน

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

“ค่าจ้าง” หมายความว่า ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่นายจ้างได้จ่ายให้แก่ลูกจ้าง ไม่ว่าจะจ่ายเป็นรายเดือน รายปี เป็นงวดๆ หรือจ่ายตามผลงานที่ได้แสดงไปแล้ว

ข้อ 3 ห้ามนิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 วัน ทำงานด้านการแสดง

ข้อ 4 ห้ามมิให้นายจ้างให้เด็กทำงานด้านการแสดงในเวลา 22.00-06.00 นาฬิกา เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานตรวจแรงงาน

ข้อ 5 นายจ้างต้องปฏิบัติตามดังนี้

(1) หากที่อายุตั้งแต่ 15 วัน แต่ไม่ครบ 6 เดือน สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้นานที่สุด 2 ชั่วโมงต่อวันทำงานและทำงานที่ออกหน้ากล้องได้ ไม่เกิน 20 นาที

(2) หากที่อายุตั้งแต่ 6 เดือน ถึง นักแสดงเด็กที่อายุไม่ครบ 2 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้นานที่สุด 4 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 2 ชั่วโมง และเวลาที่เหลือให้เป็นเวลาพักผ่อน

(3) นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 2 ปี แต่ไม่ครบ 6 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้นานที่สุด 6 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 3 ชั่วโมง ส่วนเวลาที่เหลือเป็นเวลาพักผ่อนสำหรับนักแสดงเด็กที่อยู่ในช่วงวัยเรียน ให้มีเวลาเพื่อการศึกษาอย่างน้อย 1 ชั่วโมงของเวลาพักผ่อน

(4) นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 6 ปี แต่ไม่ครบ 9 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้นานที่สุด 8 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 4 ชั่วโมง และ 3 ชั่วโมงเป็นเวลาสำหรับการศึกษาเมื่ออยู่ในช่วงปีคภาคเรียน ส่วนเวลาที่เหลือให้เป็นเวลาที่นักแสดงเด็กได้รับการพักผ่อน อีก 1 ชั่วโมง

ถ้าอยู่ในช่วงปีคภาคเรียน ให้เพิ่มเวลาทำงานเป็น 6 ชั่วโมง และอีก 2 ชั่วโมงเป็นเวลาพักผ่อนสำหรับนักแสดงเด็ก

(5) นักแสดงเด็กที่อายุตั้งแต่ 9 ปี แต่ไม่ครบ 16 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้นานที่สุด 9 ชั่วโมงต่อวันทำงาน โดยให้มีเวลาทำงาน 5 ชั่วโมง และ 3 ชั่วโมงเป็นเวลาสำหรับการศึกษาเมื่ออยู่ในช่วงปีคภาคเรียนและอีก 1 ชั่วโมงเป็นเวลาพักผ่อน

ถ้าอยู่ในช่วงปีคภาคเรียน ให้เพิ่มเวลาทำงานเป็น 7 ชั่วโมง และอีก 2 ชั่วโมงเป็นเวลาพักผ่อน

(6) นักแสดงเด็กอายุครบ 16 ปี แต่ไม่ครบ 18 ปี สามารถอยู่ในสถานที่ทำงานได้นานที่สุด 10 ชั่วโมงต่อวันทำงาน ซึ่ง 6 ชั่วโมงให้เป็นเวลาทำงาน และ 3 ชั่วโมงให้เป็นสำหรับเวลาศึกษาเมื่ออยู่ในช่วงปีคภาคเรียน และอีก 1 ชั่วโมงให้เป็นเวลาพักผ่อน

ถ้าอยู่ในช่วงปีคภาคเรียน ให้เพิ่มเวลาการทำงานเป็น 9 ชั่วโมง และอีก 1 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน

(7) สำหรับนักแสดงเด็กที่อายุระหว่าง 14 ปี ถึง 18 ปี ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ทางโรงเรียนเพื่อทำงานในระหว่างวันที่เรียน “ไม่เกินกว่า 2 วันติดกัน”

ข้อ 6 บุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ที่เป็นนักแสดงในงานด้านการแสดงจะต้องได้รับใบอนุญาตที่ออกโดยพนักงานตรวจแรงงานก่อนการเข้าทำงานด้านการแสดง โดยผู้ปกครองของนักแสดงเด็กอาจเป็นผู้ขอใบอนุญาตนั้น

ใบอนุญาตของนักแสดงเด็กต้องมีรายละเอียด ดังนี้

(1) ชื่อ (สำหรับใช้ในการบันเทิง) และ ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ ของนักแสดงเด็ก

(2) รายละเอียดฐานะทางร่างกาย

(3) สำเนาใบสูติบัตรของเด็ก

(4) บัตรประจำตัวประชาชนของนักแสดงเด็กและผู้ปกครอง

(5) ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของผู้ปกครองเด็ก

(6) หลักฐานผลการเรียนของนักแสดงเด็ก

(7) บัญชีของนักแสดงเด็กในนามของนักแสดงเด็ก

(8) ใบรับรองแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ภายใน 6 เดือนก่อนวันขออนุญาต

(9) ข้องานการแสดง

(10) วันที่เริ่มต้นและสิ้นสุดการทำงาน วันเวลาการทำงาน

(11) ลักษณะของการทำงาน และวัสดุที่ล้มผิดแล้วอาจเกิดอันตราย

(12) ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ของนายจ้าง

(13) ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กยินยอมที่ผูกพันตามกฎหมาย ข้อบังคับ และกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการทำงานของนักแสดงเด็กและยินยอมถึงการทำงานของนักแสดงเด็กที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

ผู้ปกครองของนักแสดงต้องทำสำเนาใบอนุญาตให้แก่นายจ้างเมื่อเริ่มทำการจ้างนักแสดงเด็กและนายจ้างต้องเก็บสำเนาไว้ที่สถานที่ทำงานในกรณีมีการตรวจสอบทุกครั้ง

ใบอนุญาตของนักแสดงเด็กมีอายุการใช้งาน 6 เดือนนับจากวันที่ออกใบอนุญาต

ข้อ 7 การต่ออายุใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก ผู้ปกครองต้องกระทำการดังต่อไปนี้

(1) ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กควรทำใบอนุญาตนักแสดงเด็กใหม่ไม่น้อยกว่า 30 วัน ก่อนวันที่ใบอนุญาตนักแสดงเด็กหมดอายุ

(2) แสดงเอกสารหลักฐานบัญชีของนักแสดงเด็กที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น

(3) ใบรับรองผลการเรียนของนักแสดงเด็กภาคการศึกษาล่าสุด

(4) ใบต่ออายุใบอนุญาต มีอายุการใช้งานเป็นเวลา 6 เดือน นับถัดจากวันที่ออกใบอนุญาตนั้น

ข้อ 8 พนักงานตรวจแรงงานอาจระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตของนักแสดงเด็ก เมื่อเห็นว่าผู้ปกครองกระทำการดังต่อไปนี้

- (1) จัดหาข้อมูลไม่ถูกต้องหรือปลอม
- (2) ให้นักแสดงเด็กมีส่วนร่วมหรือแสดงในลักษณะที่เสื่อมเสีย อันตรายหรือเกิดอันตรายต่อร่างกายหรือจิตใจ การศึกษา หรือสวัสดิการทั่วไปของนักแสดงเด็ก
- (3) ไม่จัดหาเอกสารสถาบันการเงินของบัญชีนักแสดงเด็กภายใน 15 วัน นับแต่มีการเริ่มจ้างนักแสดงเด็ก

ข้อ 9 นายจ้างต้องจัดหานุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบนักแสดงเด็กก่อนทำการจ้างนักแสดงเด็กทำงาน

สัญญาที่กำหนดให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบนักแสดงเด็กต้องเป็นหนังสือลงลายมือชื่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองและนายจ้าง สัญญานี้ใช้บังคับได้เมื่อสัญญาจ้างงานนักแสดงเด็กได้ใช้บังคับและถึงสุดลงเมื่อสัญญาจ้างนักแสดงเด็กสิ้นสุดลงด้วย เว้นแต่มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้ดูแลรับผิดชอบโดยต้องทำเป็นหนังสือระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครองและนายจ้าง

ข้อ 10 นักแสดงเด็กที่อายุ 15 วัน ถึง 6 ปี นายจ้างต้องอนุญาตให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองได้ติดตามนักแสดงเด็กไปได้ทุกสถานที่ขณะทำงาน

ข้อ 11 นักแสดงเด็กทราบที่อายุระหว่าง 15 วันถึง 6 สัปดาห์ นายจ้างต้องจัดให้มีพยาบาล 1 คน

ข้อ 12 นายจ้างต้องจัดให้มีแพทย์ตรวจร่างกายนักแสดงเด็กก่อนทำงาน ระหว่างทำงาน และสิ้นสุดการทำงาน

ข้อ 13 นายจ้างต้องไม่ให้ทราบที่อายุ 15 วัน – 6 เดือน สัมผัสแสงมากเกิน 100 ฟุตของความเข้มของแสงนานกว่า 30 วินาที ไม่ควรให้สัมผัสกับเสียงดังกล่าว 70 เดซิเบล นานเกิน 30 นาที และไม่ควรให้สัมผัสเสียงดังกว่า 80 เดซิเบล

ข้อ 14 นายจ้างต้องจัดหาที่พักอาศัยสำหรับนักแสดงเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อพักผ่อนในสถานที่ทำงานระหว่างเวลาพัก

**ข้อ 15 นายจ้างต้องไม่ทำให้การทำงานมีผลกระทบต่อการเรียนและจิตใจของนักแสดงเด็ก
นักแสดงเด็กต้องได้รับการเยี่ยวยาจากนายจ้างกรณีอุบัติเหตุที่ได้รับจากการทำงาน
นั้นผลกระทบจะเกิดต่อจิตใจของนักแสดงเด็ก**

ข้อ 16 นายจ้างต้องทำประกันอุบัติเหตุหรือประกันอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองเด็กกรณีที่เกิดอุบัติเหตุระหว่างการทำงาน

นายจ้างต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตลอดระยะเวลาการรักษาพยาบาล กรณีนักแสดงเด็กได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน

ข้อ 17 นักแสดงเด็กต้องได้รับความปลอดภัยในการทำงานด้านการแสดงจากนายจ้าง

ข้อ 18 ผู้ปกครองของนักแสดงเด็กจำต้องเปิดบัญชีเงินฝากในนามของนักแสดงเด็กและแจ้งเลขบัญชีของนักแสดงเด็กให้ก่อนนายจ้างทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สัญญาจ้างนักแสดงเด็กมีผลบังคับ

นายจ้างต้องฝากเงินเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15 ของเงินรายได้สุทธิของนักแสดงเด็กในบัญชีเงินฝากของนักแสดงเด็ก ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่นายจ้างได้รับเลขบัญชีของนักแสดงเด็ก

นักแสดงเด็กไม่สามารถใช้เงินในบัญชีเงินฝากของตนเอง ได้จนกว่ามีอายุครบ 15 ปี หรือจนกว่าได้รับอนุญาตจากพนักงานตรวจแรงงาน

ข้อ 19 กฏกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพื้นกำหนดเดือนกันยายนบับแบบต่อวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ: เหตุผลในการประกาศใช้กฏกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากงานด้านการแสดงมีสภาพการจ้างและการทำงานที่แตกต่างไปจากการทำงานทั่วไป ซึ่งสมควรกำหนดการคุ้มครองในงานดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ ให้แตกต่างไปจากการคุ้มครองแรงงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และ โดยที่มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 บัญญัติให้ออกกฏกระทรวงกำหนดการคุ้มครองแรงงานในกรณีต่างๆ ให้แตกต่างไปจากการบัญญัติดังกล่าว ได้จริงเป็นต้องออกกฏกระทรวงนี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

นางสาวพัชร์มัย รุ่งเรืองศุภรัตน์

เกิดเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2533

ประวัติการศึกษา

- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2549
- เนติบัณฑิต ไทย สมัยที่ 61 ปีการศึกษา 2551
- ปริญญาดุษฎีศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีการศึกษา 2555